

מבדוק עלונים

ויקרא
שנת תשפ"א

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
07:08	06:46	06:27	05:14	ירושלים
07:05	06:43	06:29	05:29	בני ברק
07:07	06:45	06:29	05:20	חיפה
07:05	06:43	06:30	05:30	אשדוד
07:07	06:45	06:28	05:13	בית שמש
07:07	06:45	06:29	05:31	קרית גת
07:07	06:45	06:27	05:23	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**

כסדרפס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטופוט
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

"שבת טיש" ו"מדות טיש" הספרים המצלחים ביותר לשלחן השבת והמועד

גיליון מס' 444

שנה 8

פרשת ויקרא, ד' בניסן תשפ"א

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

ויקרא אלימשה וידבר ה' אליו (א, א) - בגימטריה ראש חודש ניסן, פמוכא בספרי זוטא שביים זה דבר ה' למשה. (מגנות)

אדם בייקריב מכס (א, ב) - בגימטריה דלא יקריב מריהגול, כפי שפרש רש"י. (שם)

ונתנו בני אהרן הכהן אש עליהמוזבח (א, ז) - מפרש רש"י, אף-על-פי שהאש יורדת מריהשמים, מצוה להביא מריהדייט. ורמז לזה, שאם תוריד כמנן תבת אש שהיא 301 מהתבות מריהשמים שהן 485, תקבל 184, כמנן התבות ומצוה ביהדייט. (שם)

אשה ריחניהח לה' (א, ט) - אפרו חז"ל נאמר בעלת בהמה אשה ריחניהח וכן בעלת העוף, לומר לה אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכון לבו לשמים. ורמז לזה, שתבת 'גם' באה לרבות ואף' באה למעט, והרי ביניהן נמצאת תבת 'לב', שהיא מופיעה אחר 'אף' ולפני 'גם', לומר לה שבין הממעט - אף' ובין המרבה - גם', יכון לבו לשמים. (הבלאה)

אשר נשיא יחטא (ה, כב) - ראשי תבות אני, החטא הרובץ לפתחו של נשיא ומנהיג, היא האנוה והגבהות, הרגשת האני. (נטע שעשועים)

ושלם אתו בראשו והמשתיי יספ עליו (ה, כד) - רמז יש פאן לדברי חז"ל, תני רב תחליפא כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד ראש השנה, חוץ מהוצאת שבתות, והוצאת יום-טוב, והוצאת בנין לתלמוד תורה, ובמדרש הוסיפו גם הוצאת ראשי חודשים, שאם פחת פותחין לו, ואם הוסיף מוסיפים לו. ושלם אתו - הינו מה שהוא משלם ומוציא הוצאות, ידע פי בראשו - בראש השנה כבר קצבו בשבילו מזונותיו ולא יוציא יציאה מרבה, אולם והמשתיי - נוסריקון וחוץ מהוצאות שבת תורה יום-טוב וראש-חודש, זה יספ עליו, והקב"ה יוסיף לו. (אוצרות התורה)

איל תמים מריהצאן (ה, כה) - איל נוסריקון לאהבה אהיה, תמים מריהצאן בגימטריה תשיבה אהבה, פיון שישונו מאהבה יתהפכו הודנות לזכיות, וזה באור התבות ואת-אשמו יביא לה', שאם החטאים עצמם יביא מתנה לה' כזכיות, ומעו יצא מתוק. (שלחו מלכים)

ספורים בפרשה

יקריב אתו לרצנו לפני ה' (א, א)

פעם נסע יהודי הקדוש מפשיסחא עם תלמידיו, ועל אם הדרך ראו נכרי אחד מוביל עגלה מלאה בשחת. והנה התהפכה לפתע העגלה, והגוי החל לזעק אליהם שביואו לסייע לו, אלא שהעגלה הייתה כבדה מאד והתלמידים לא הצליחו להרימה. התרגו הנכרי וצעק בשפתו הפולנית: "יכולים אתם להרים, אלא שאינכם רוצים". פנה היהודי לתלמידיו ואמר: "שומעים אתם מה שהערל אומר? הרי בדבריו יש מוסר השכל בעבורנו, לדעת כי יכולים אנו לרומם את עצמנו אל הקב"ה, אלא שאיננו רוצים..."

אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם (ה, ד)

כה באר רבי ירחם הגדול ממינסק את-הפסוק: אף אם חטאו של המנהיג אינו אלא לאשמת העם, שהעם מאשים אותו בדבר שלא חטא, למרות זאת והקריב על-חטאתו אשר חטא" משום והייתם נקים מה' ומישאל.

אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל-מצות ה' אלקיו אשר לא-תעשינה (ה, כב)

אחד מחסידי רבי משה מקוסוב, הפציר בו פעם להתחיל להתפלל לפני התבה בקביעות כמנהג אדמו"רים אחרים, ועל-ידי כה יגהרו חסידים רבים אליו ויחסו בצל כנפיו. נענה הרבי ואמר: "בפרשת ויקרא נאמר אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל-מצות ה' אלקיו אשר לא-תעשינה. ורמז יש פאן לנשיאים ורועי ישראל שלא יעשו דברים שגוראים כמצוה, ובאמת יש בכך משום חטא וגאווה. והרי במה יכול רבי ומנהיג בישאל לחטא? הרי אם יעשה עברה של ממש, יחדלו החסידים לבוא אליו ויאבד בכך את מקור פרנסתו... אלא מאי? הפנה שיעשה את אחת המצוות אשר לא-תעשינה, דהינו שיתחיל לעשות דבר שלא נהג לעשות בו, רק בשביל גאווה ויהירות. הרי שהדבר נקרא אצלו כחטא, והוא מצוה לשמור עצמו ממצוות כאלו..."

והשיב אתיהגולה אשר גזל (ה, כג)

בליל הסדר האחרון לימי חייו של רבי מרדכי ליב וינקלר ממאד בעל "לבושי מרדכי", נטל ממנו אחד ממשמשיו את האפיקומן בהקבא, פנהוג בכמה קהלות בישאל, ובקש עליו תמורה. בליל הסדר הראשון לא נענה והרב אמר לו בחיוך: "הרי נאמר בתורה ויהשיב אתיהגולה אשר גזל". אך למחרת, בליל יום-טוב שני של גליות, שוב נטל המשמש את האפיקומן ודרש לקבל ברכה מרבו. נענה הרב ואמר: "כל עוד שיהיה ביכולתי, אבוא לעזר לך". עברו בעשר שנים, ובעצומה של השואה האיקמה נלקח האישי למחנה עבודה והתלבט אם להביא את משפחתו אליו או שהוא יצטרף אליהם במקום מגוריו. בלילה האה את רבו בתלום, והוא הורה לו להצטרף להמלט ולהצטרף אל משפחתו, ואמנם זכה לנס, ובכלם שרדו ונצלו בחיים.

ושלם אתו בראשו (ה, כד)

פעם, שלח יהודי מטרסטינה מכתב עם שאלה אל ה"חפץ חיים", וצרף אל המכתב לתשובה בול-דאר במחיר שבע פרוטות. מסבות מסוימות לא השיב ה"חפץ חיים" לשאלתו, ולאחר פעשרים שנה כשפגש את האיש בעיר ביאליסטוק, החזיר לו שבע פרוטות ואמר: "הרי עוודני בעל-החובה בשל הבול ששלחת אלי פעם", והתנצל בפניו על שלא ענה בשעתו על מכתבו.

מדינת הקרבת הקרבנות אנו למדים כמה חשוב לשמור על כבוד האל, שכן צווי מיוחד יש על מנחת עני שעליו נאמר "נפש בייחוד קרבן מנחה", והקב"ה אומר עליו שנקחב פאלו הקריב נפשו. ובשעה שמקריב עוף נצטוו הבהן שלא ישמע נפשו, "כדי שיהיה המזבח שבע ומתקד בקרבנו של עני", להעניק לו חשיבות על שהוא זוכה להקריב קרבן, עלי-אף שהוא קרבן דל.

בימיו של רבי שמואל הלוי קלוי בעל "מחצית השקל", הורה הראב"ד בעירו הלכה למעשה דיני אסור והתה, אולם פסקו היה מנגד להוראתו של רבנו הב"ח שכתב להפך מפיך בספרו "בית חדש". הלך אחד הלמדנים הקונטרנים שבגור, שמונה זמן היתה עינו צרה בראב"ד העיר, וחולל מהומה גדולה כנגדו על-כך שהוא פוסק הלכה נגד עמוד ההוראה בישוראל, ונבע לפטרו מתפקידו. ה"מחצית השקל" לא התערב במחלמה, שכן חס על כבודו של הראב"ד, וכאשר נכנס אליו אותו למדן וצווח: "מדוע הגד נושא פנים לאותו דין שנקבל בדבר הלכה? וכי מי לנו גדול מרבנו הב"ח?! לא השיב לו רבי שמואל דבר, וירשם לו על פתקה את השורה הלזו: "גם הב"ח אין לו חלק לעולם הבא". נדהם הלה לפשר הדבר והעיר בזה המטה לשמע תשובתו של ה"מחצית השקל", עד שהוא באר את הדברים ואמר: "הב"ח נטרקון והמתכבד בקלון חברו"...

רבי נחום זאב זיו, בן ה'שאב' מקלם, היה בעל פה מפיך מרגליות ונאומיו היו מרתקים. פעם השתתף באספה חשובה בעיר וילנא, ולפי התכנית היה אמור לשאת דברים לאחר אחד הרבנים החשובים, אולם פשהגיע תורו סרב לעלות אל הדוכן ולשאת את נאומו, ולא הועילו כל ההפצרות. לאחר מכן, כשתמחו מלניו בפניו על-כך, הסביר: "האזנתי לדברי הרב שקדם לי, וכשראיתי שנאומו לא היה מבריק והצבור לא הטח אליו און, אמרתי בלבי שאם אדבר אחריו ונאומי יעלה יפה, נמצאתי פוגע בכבודו ומתכבד בקולנו, ולכן ותרתי על הדרשה שהכנת".

פעם נכנס ה'חדושי הרי"מ' לבית-מדרשו כדי לומר קדיש בצבור, שכן באותו יום חל יום השנה של אחד מאבותיו. לאחר התפלה נכנס לחדרו, ובקש מאחד הגבאים בשם ר' יעקב פורמן, שיסגר את הדלת אחריו, שכן בדרך כלל היו נהגים אורחים חשובים להיכנס אל הרבי לאחר התפלה בימי יארצית שונים, והיו מתעדים עמו בדברי תורה וספגורי חסידים. נסה הגבאי לעמוד על-המשמר ובקש לסגור את-הדלת, אולם פמה פמה חסידים ותיקים נדחקו ונכנסו פנימה. ובעוד הלה מתאמץ לצער בעד הנכנסים, הגיע לשם אברך צעיר ועולי-ימים, שדחפוהו של הגבאי לא הוטבו בעיניו, והוא החל למחות בו פתקה על-כך שהוא מסרב להכניס את החסידים המבקשים להתועד עס-רבם, ואף נאבק עמו שלא יעלה בידו לסגור את הדלת. חמתו של הגבאי בערה בו, עד שלא שלט ברוחו והכה את האברך על לחיו, דחפו החוצה בחזקה וסגר את הדלת בעדו. היום פנה והעריב, והגיע זמן תפלת המנחה. פנה הרבי אל אותו גבאי ובקש ממנו להביא תשעה אנשים נוספים מבית-המדרש לחדרו, כדי שיוכל להתפלל בצבור, והלה חזר לאחר זמן-מה עם שמונה מתפללים. הביט בו הרבי בתמהון ואמר: "כיצד יש כאן מנין?" התפלל הגבאי ואמר: "הבאתי עמי שמונה אנשים, ויחד עמדי הרינו תשעה, ובצרוף הרבי הרינו עשרה פדיו". בטל הרבי את-דבריו ואמר: "אבל אני רואה כאן הרי רק שמונה אנשים ולא תשעה!?" נבהל הגבאי לשמע הדברים, כי הבין כי הרבי מתכוון לרמוז לו דבר-מה ושיתן, והנה פנה הרבי שוב ואמר: "פנראה פהים היום יהודי על-לחי? נסה הגבאי להתנצל ומבקש להצטרף למנין, אולם איך יכול לצרף אותך כאשר הפית היום יהודי על-לחי? נסה הגבאי להתנצל וטען שהדבר ברור שלא עשה בו אלא לכבודו של הרבי, אולם הרבי הרים עליו את קולו בהקפדה ואמר: "וכי זהו רצוני שיכנו איש יהודי בעבורך? ובפרט לאברך ברוחך שאתה בודאי יודע כי הם חביבים עלי ממש כבני!"

פעם נודע לתזוזן א"ש, כי העריב באחת הערים שבצפון הארץ אינו פשר לכתחלה, והחליט שיש לתקנו לתועלת הצבור. אולם הוא נמנע מלכצע את התקון, מפני שלא רצה לפגע בכבודו של המרא דאתרא שם, ולכן המתין בשתיקה זמן רב. וכאשר נודע לו שהלה יצא למדינת הים, הזדונו ונסע לשם ותקן את הטעות תקון, ומיד לאחר מכן שב לבני-ברק בלי שיידעו על-כך דבר.

רבי שלמה זלמן אוירבך בבר פעם לסדר קדושין לבני זוג מעולי תימן, אולם בשעה שעמד תחת החפה גלה לו משהו מהנוכחים, כי אחד העדים משתנה לכת מסקמת שהיתה בתימן, שאין רוח חכמים נוהה הימנה ואין בניה פשרים לשמש בעדי קדושין. הזמן היה קצר, שכן החפה היתה נטויה וכל הקהל המתין לסדור הקדושין, והיה צריך למצא מוצא של כבוד כדי שלא להלבין את פני העד ברבים, ומאידך הרי לא נתן להשתמש בו לעדות. ברב פקחותו, מצא רבי שלמה זלמן מיד פתרון מבריק לענין. הוא פנה אל העד ואמר: "ישלי בקשה ממך, הואיל ומעודי לא שמשתי פעם בשום חתונה, רוצה אני לשמש הפעם פעם ואני מבקש להתחלף עמך בתפקידים, אתה תסדר את הקדושין במקומי ואני אשמש פעם במקומך". הלה סרב בתחלה לעשות כן, וטען שאין זה לפי כבודו של הרב, אולם רבי שלמה זלמן הפציר בו רבות עד שהלה עתר לקה, והכל בא על מקומו בשלום, מבלי שהצבור ישים לב לענין ומבלי לפגע בכבודו של אותו אדם.

מטעים

ואם מויהעוץ עלה קרבנו לה' (א. טו.)

בטעמי ורגא חביר, לרמו לדברי חז"ל במנחות, נאמר בעלת בהמה אשה ריהניחוח וכן בעלת העוף, לומר לה אחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיוכו לבו לשמים, ולכן באים טעמים אלו בעלת העוף, לרמו שעלת העוף אותה מקריב העני נמצאת בדרגת חביר שלבו נכנע לשמים, (תורה מסיני)

והקטיר הבהן את-אזכרתה (ב. א.)

כדי למצא צרוח טעמים כזה, של קדמא ואזלא ואחריו פשטא, ויש כאן רמז לכהן, שגם כאשר בא אליו עני עם מנחה פשוטה, כפי שפרש רש"י שהפנה כאן בקרבנו עני, לא יתעצל בהקריבו את קרבנו, אלא יקדים ויבין ברוחניות להקריבו. (נר תמיד)

או נבבלת חיה טמאה (ג. א.)

דרשו חז"ל או נבבלת חיה טמאה - אפלו פיזית ממנה, או נבבלת בהמה טמאה - אפלו קרנה ושערה, וטעמי המקרא רמזים לזה, שהתבות נבבלת חיה טמאה מטעמות בטעמי קדמא ואזלא רביע, ותבת טמאה מוסקת אפוא על המלה נבבלת, לומר שצריך שעור מסיים כדי לטמא פיזית לפחות. ואלו התבות או נבבלת בהמה טמאה מטעמות בטעמי פשטא וקשה קטן, ותבת טמאה חדרות עם בהמה, כדי לרמו שהבהמה כלה מטמאה, לרבות קרנה ושערה. (מחלת זאב)

מדגש

על הפסוק "והיה בייחטא ואשם" מפרש רש"י: כשייפר בעצמו לשוב בתשובה ולדעת ולהתודות בייחטא ואשם". הנסח אינו מובן, ואף רבי אליהו מודחי מתחבט בכך, וכותב שהוא מקרא קצר וכוונתו פאלו אמר "והיה כי יודה שחטא ואשם". מספח זה כתב רבי אפרים זלמן מרגליות, כי שתי טעיות סופר נפלו כאן, ראשית יש לתקן ולומר 'הטא ואשם' בלשון עבר, ולא 'כי יחטא ואשם' בלשון המקרא שהוא לשון עתיד, ושנית יש לתקן 'ובדעתו להתודות' במקום 'ולדעת ולהתודות', והטעות נוצרה מכן שהמטעמים טעו ונטלו את 'הא"ו' שבסוף תבת 'ובדעתו' וקרבוה אל התבה שלאחריה, ובמקום 'ובדעתו להתודות' יצא 'ובדעת להתודות' ותקנו מדעתם 'ולדעת', והוסיפו על-כך שלכן נאמר 'והיה' לשון שמחה, כי שמחה היא שהתעורר מעצמו לשוב עוד בחייו.

ממלכה

רבי ברוך מנורליץ, ישב פעם והזכיר את דברי המדרש כפרשטנו שאמרו 'כל תלמיד חכם שאין בו דעת - נבלה טובה הימנו', ואמר: "הכנה היא לאותם רבנים ומורי הוראה שמעניקים הכשרים על פשר בעד בצע כסף, ואינם מפקחים פראוי שהכל יהיה בתכלית הכשרות, ומכשילים את הפריות באכילת נבלות וטרפות. ובכך גוועים הם מן הנבלה, שכן הנבלה עצמה אפשר להכשל בה רק היכן שהיא נמצאת, אבל אותם רבנים יושבים בעינם ומצוותם פורשת מן חוק, נמצאת אפוא שמכשילים את הפריות גם במקומות אחרים, ולכן הנבלה טובה מהם"...

מידות טיש
ג' דרכים מפורסמות (2,24) לעמוד מרומם ובענינים עם סמורים ומסלם עיבות וסיפונים הלכות ותרבות פנחס ואמית לרווח הסירות כן את לחרו וכן את לטעו ברא פישת הטעו

ספר חובת בית כנסתו בכל

מידות טיש
התמבלה תרומה לחלוקת כמות מוגבלת של הסט המבוקש "מידות טיש"

לבתי כנסת מרכזיים לטובת המתפללים והלומדים

גבוהה ידועה ותרבות העולם הרב רגב חזן שיחה הרב מיכאל עבאדי שיחה למחנה הליכות בוי סטופרס טיש

נדיב עם מומנים להטעם לליחס הברכה ולחסות טעם לחלוקת ספרי מידות טיש סימוליים מהפך בתקין חסידות

החלוקה בית החיצא לאור של ישיבת טיש ומידות טיש

מחנה מרכזי טיש 5806777@gmail.com 02-5806777

על בראת הרבנים עולם חזן הוא לפרס חסידות תרבות הטענות חז"ל לביבות חסידות מימן חסידות עין כן לוי לטעם וכל לטעם יחיד שאין לו סביבת חסידות הוא כל פוד

"נפש כי תקטא ומעלה מעל בה' וכהש בעמיתו" - מי שמועל מעל בה' ואינו מקפיד להיות זהיר בענינים שביין אדם למקום, אז תדע עליו בברור שהוא גם מכחש בעמיתו, ואל תאמין בו גם בענינים שביין אדם לחברו... (ה'שמח משה)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויקרא

וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר" (א, א)

הדרשה המפורסמת ביותר, מן הסתם, בפסוק הראשון שלפנינו, היא זו של "בעל הטורים", שה-א' של "ויקרא" זעירה משום שמושה רצה לכתוב "ויקר" - לשון מקרה, והקב"ה ציווהו לכתוב "ויקרא" - לשון חיבה וחשיבות. הפתרון שמצא משה רבינו - הענו מכל האדם - היה לכתוב א' זעירא.

בעניין זה של מקרה וחשיבות, דרש רבי משה לייב מסאסוב שלקח נוסף טמון בא' זעירא זו, והוא: ללמדנו שאין מקרה בעולם, ואם אדם חושב שמושהו "קרה" לו בטעות, יתבונן נא בא' הזעירה ויבין שגם הפרטים הזעירים ביותר שמסביבו, כולם הם בגזירת עליון ועל ידם "קורא" לו הקב"ה מאוהל מועד - ברצונו לדבר עימו בדרך זו של רמזים.

אדם המתנהג בענווה, משתדל לקיים בעצמו "מכל מלמדי השכלת", ואינו רואה פחיתות כבוד בכך שהוא לומד מהקטנים ממנו בגיל או בחשיבות, ולכן אנו צריכים להתבונן בפרשה זו של הקרבנות, שמגיעה סמוך ונראה למדת הענווה, ומהם ניקח בעז"ה לעבוד את ה'. כמו שאמר הכתוב באיוב: "מלפניו (מלמדנו) מבהמות ארץ".

(במחשבה תחילה)

"והפשיט את העולה ונתת אתה לנתחיה"

(א, 1)

העולה מכפרת על הרהורי הגאווה שבלב, וזה רמזו במילת עולה, המורה על כך שהמקריב סבור שיש בו יכולת לעלות על אחרים במעלותיו.

ה"צמח דוד" מבאר פסוק זה בצורה נפלאה: "והפשיט את העולה" - את אותה עולה, את אותה גאווה, יש צורך להפשיט ממנו ולהסיר ממוחו, ורק לאחר שיסיר ממנו את רגשי הגאווה הפסולים, אז יוכל לקיים את המשך הפסוק - "ונתת אותה לנתחיה", אז יוכל להתבונן ולנתח את מעשיו והליכותיו שפגמו באיבריו, אך ראשית יש להוציא את הגאווה מליבו כמו המנתח המסיר את האיבר המקולקל, מחליפו או מתקנו.

בבית קברות יהודי אשר בקראקוב מצויה מצבה מחוץ לגדר עליה רשום: "פה נטמן יוסל'ה קמצן קדוש".

"אדם כי יקריב מכם קרבן לה" (א, ב)

ברש"י, 'אדם' למה נאמר, מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל.

לאחד מבני ירושלים נולד בן בכור, הגיע לחזון אי"ש זצ"ל כדי לשאול ממנו חמשה סלעים של כסף צרוף שהיו ברשותו לצורך פדיון הבן. המנהג היה שאחר הפדיון רכש אבי הבן מהכהן הפודה את חמשת הסלעים במטבעות עוברים לסוחר, ומחזירים לבעליהם.

כשהחזון אי"ש מסר את הסלעים לאותו אדם, הורה לו לבל יודיע לכהן לפני הפדיון, שבכוונתו לקנות ממנו בחזרה את הסלעים, כדי שהנתנה תהיה במתנה גמורה ובסמיכות דעת שלמה.

הכהן הפודה היה רבי אברהם מרדכי כהן מקובנה ז"ל, שעלה לירושלים ושימש בה כמוהל מומחה ומרביץ תורה. כשפנה אבי הבן לאחר הפדיון אל הכהן, ובקש לרכוש ממנו בחזרה את חמשת הסלעים, התנצל רבי אברהם מרדכי ואמר שלא ידע מראש שיתבקש להשיב את המטבעות, עתה כבר אינם ברשותו.

השתומם אבי הבן, הדבר היה מיד לאחר הפדיון, למי הספיק להעבירם, והלא זה עתה קבלם. הסביר הכהן, בביתי ישנן קופות צדקה שונות, מדי פעם אני משלשל לתוכן מטבעות, אבל תמיד מלוה אותי חשש, שמא הכסף שבידי

אינו נקי וישר, והרי במצות צדקה אמרו חז"ל (בבא בתרא פח:), 'צדק משלך ותן לו' ואין קטגור נעשה סגור. לכן כאשר מזדמן לידי ממון כשר ללא חשש ופקפוק, אני מחלקו מיד לצדקה.

הציע הכהן, שבשעה שגבאי הצדקה יבוא לרוקן את הקופה, הוא יקנה ממנו את המטבעות ויחזירם לאבי הבן.

לאחר תקופה ממושכת כאשר הגיע אבי הבן אל החזון אי"ש כדי להשיב לו את חמשת הסלעים, סיפר לו את המאורע, והסביר מדוע התעכב עד עתה להשיב את המטבעות. כשמע החזון אי"ש את הנהגתו המיוחדת של רבי אברהם מרדכי כהן, התפעל ואמר, זהו יהודי כשר וישר.

(הכהן הגדול מאחיו)

"פתאום יבוא אל היכלו הארון

אשר אתם מבקשים" (מלאכי ג, א)

הרה"צ ר' אשר פרינדר אמר: באשר משיח יבוא תהיה בושה גדולה, כלם עסוקים עם הקנאה התאנה הכבוד, עם הכסף, כלם יהיו עסוקים עם הדברים הגשמיים שלהם, וכאשר יבוא הארון בפתע פתאום, יראו שמלאכה הארץ דעה את ה', ואז... כל כך יתבישו, יפתחו את הדלת, יסתכלו ימינה שמאלה, ויזרקו את הכסף החוצה.

שאל משהו את ר' אשר: אם יהיו לנו כאלו בושות כשמשיח יגיע, אולי נבקש שלא יגיע. חשב ר' אשר ואמר: הוא יכול להגיע, נתביש חצי שעה, ואח"כ... נתרגל לזה.

(שיחות קדש - ספינקא)

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

"ויקרא אל משה"

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויקרא

ה"תוספות יום טוב" זיע"א: "רבנו! תן לי מעט פת להאכיל בו את ילדי בשבת קודש!"

"אתן לך בכבוד ובשמחה. אך אמור לי נא, מכירים אנו זה עשרים שנה. מדוע באת דווקא היום?"

"אמור לכם את האמת בעניין הזה, אף שכל ימיי נשתמרה כסוד בלבי. מדי שבוע ביום חמישי, קיבלתי תחת דלתי השבורה מעטפה ובה חמישה רובל. אין אני יודע מי היה מניחה שם, אך אני יודע שבמעות אלה לוקח הייתי צורכי שבת לבני ולבנותיי. ועתה לא קיבלתי המעות, והיכה הרעב בביתי."

בעוד הם יושבים ומשוחחים, באו עוד ועוד עניים מעניי היער, וכולם סיפור אחד להם על מעטפה תחת הדלת. מעולם לא דיבר איש מהם על זה, כי חושש היה שאם יפרסם את הדבר ברבים, יפסיק אותו אדם החפץ לתת בסתר להניח שם את מתנותיו, שמא בגלוי לא יחפוץ לתת. הרב הבין בחכמתו את סוד העניין וצווח צווחה גדולה ונוראה: "יוס'ה הקדוש! האם סולח אתה לנו? האם יש מחילה לאשר עוללנו לך? אתה פירנסת את עניי עירנו שנים רבות, ואילו אנו זילזלנו בכבודך וביזינו אותך בציבור, הלבנו את פניך, ואת חיינו אנו חבים לך. כלום יש מחילה בעולם לכפויי טובה שכמונו? אח, אח..." כך היה עומד וצווח עד שכמעט פרחו נשמתו. חבורת העניים ישבה אף היא סביבו ומירוו בבכי: "יוס'ה דאג לכל מחסורנו ואנו ובנינו רגמונו באבנים ובשאר ירקות."

בליל שבת קודש, כאשר נם הרב את שנתו, נגלה לו יוס'ה בחלומו: "רבנו, סולח אני לכם בסליחה גמורה ואין לי שום טרוניא. דע לך, שבבית הקברות לא הייתי לבדי כלל. שמה באו אברהם אבינו, יצחק אבינו, יעקב אבינו, משה רבינו, אהרון הכהן ודוד המלך עם כינור ביד ליווני לפתחו של גן - עדן. מאושר אני כאן בכל אושר, שמעניק הקב"ה לאוהביו. רק צער אחד אנוכי מצטער, מתגעגע אני כל העת למעטפות תחת הדלתות לכבוד שבת קודש..."

"וערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים את הראש ואת הפדר על העצים אשר על המזבח" (א, ח)

כתב בספר מדבר קדש: כבר תמהו הראשונים, למה אצל בן בקר נאמר 'וערכו בני אהרן הכהנים' - לשון רבים, ואצל הצאן נאמר (פסוק יב) 'וערך הכהן' - לשון יחיד. ותירצו, כי בבן בקר, שהוא מין גדול, צריך כמה כהנים לערוך אותו, אך הצאן הוא מין קטן, ודי בכהן אחד.

אך עדיין יש להבין, מדוע צריך הכתוב לצוות על כך, הרי ברור שאם כהן אחד לא יוכל להקריב לבדו, ממילא יסייעו אחיו הכהנים?

הסביר הרה"ק רבי שלום מבעלזא זי"ע שמעבודת הכהנים אפשר ללמוד שעל יהודי להיות טוב עין, כי ידוע שהכהנים היו בעלי כח וגבורה (זבחים סד, א), והיה

באותם ימים, לפני למעלה משלוש מאות שנה, שרר בקראקוב רעב ועוני כבד. רוב התושבים לא מצאו מלאכה לפרנס בה את משפחתם, ואלו אשר שלחו ידם בדבר, היו שואבי מים וחוטבי עצים אשר אין הפרוטה מצויה בידם.

כיוון שכך, לבושים היו בבגדיהם הבלויים, ודרים בביתם עלובים, וכאשר תקפן רעב, פעמים נתמזל מזלם והשביעו בפת חרבה נפשם, אך בדרך כלל ניצחוהו בדף גמרא, או פרק בחומש, על דרך הכתוב: "לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דבר ה'" (עמוס ח, יא).

בין כל העניים המרובין הללו חי אדם אחד בעושר גדול ויוס'ה שמו. ביתו היה גדול ומפואר, וחדרים לו מימין ומשמאל, ובשעות הלילה - עששיות חניניות מאירות את חללו, ותנורים משכחים בו את הקור העז אשר בחוץ, למען תומתק על יוס'ה שנתו.

מרום בגדים וכלים נאים, הגיע הדבר לידי כך, שמה שלובשים בני ביתו בתשעה באב קודם חצות, לא לבשה בקראקוב אפילו כלה תחת חופתה...

אולם, אף שאמרו חז"ל "דירה נאה וכלים נאים מרחיבים דעתו של אדם", דעתו של יוס'ה צרה עליו מאוד ולבו גס בבריות. מימיו לא פרס פרוסה לעני ולא שעה לשוועת רעבים עד שהיו אומרים עליו הבריות: "גדולה קמצנותו מגודל עושרו."

איש לא רצה בשיג ושיח עימו, ביום השבת לא בירכוהו ב"שבת שלום" וביו"ט לא איחלו לו "חג שמח". שנאת הבריות הגיעה אליו עד שילדים ניצבו על עצים וגגות ורגמוהו באבנים ובפירות רקובים.

יום אחד חלה יוס'ה במחלה קשה ושכב על ערש דווי. רופאיו קבעו ששעותיו ספורות. באו אצלו אנשי חברה - קדישא ואמרו לו: "יוס'ה, הנה אתה הולך למות! לא ירד כספך עימך לקבר ולא יפיח בעצמותיך היבשות רוח חיים. תן לקופת הקהילה אלף רובל למען עניי העיר, ואנו נעסוק בקבורתך לפי כל הכללים ולפי הלכות כבוד המת. דע לך, אם אי אתה עושה כן, אין אנו מתעסקים בקבורתך, והיה בשרך טרף לעוף השמים!"

"אין אני נותן כי אם חמישים רובל, ותו לא! אם לא תרצו, לא תקברוני. כל חיי הייתי לבדי, וכך גם אקבור את עצמי לבדי". אמרו האנשים לעצמם: "לא רק קמצן הוא זה, אלא גם משוגע. הולך להיפרד מן העולם וחושב שלא יפרד מכספו". קמו והלכו להם.

אחר שעה קלה נפח את נשמתו ומת. עבר יום אחד - ולא קברוהו. יום שני - ולא קברוהו. יום שלישי - ולא קברוהו. כיוון שהגיע יום רביעי, נכנס אצלו שכן הגר בקרבת מקום, אמר בלבבו: "לא משום כבודו של יוס'ה, אלא משום כבודו של הקב"ה, שלא יהיו בריותיו זרוקים כבשר בשדה טריפה". נטל את גופתו, הניחה על עגלה, ומשהגיע

לפאתי בית הקברות, חפר בור אחרי הגדר, טמן בו את המת ושב לביתו.

ערב שבת נכנס עני מעניי העיר אצל רב העיריה, הלא הוא הגאון הקדוש בעל

לעיי"נ האשה החשובה
מרת מרים יוכבד נ"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויקרא

שמים. לדוגמה, אם מישהו דיבר סרה בתלמיד חכם, לא היה כובש את כעסו והיה מיד מרים את קולו לנזוף בו ולהשתקו. הוא פירש את דברי הכתוב 'כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו', שה' שאור' רומז על פנים זעופות וחמוצות, וה'דבש' מורה על מתיקות ועריבות. מי ששאיפתו להיות אדם השלם, חייב לדעת אימתי לאחוז במידה של 'שאור' - להזעיף פנים כשנתקל בעוברי עבירה, ואימתי להראות פנים שוחקות ומתק שפתיים - כשעושים רצונו יתברך שמו. אבל מי שהוא בבחינת 'כל שאור' - שכולו חמיצות והוא מזעיף פנים אף לשומרי תורה ומצוה, או שהוא בבחינת 'כל דבש' - שכולו מתיקות לכולם וגם לעוזבי תורה ח"ו, עליו הכתוב אומר 'לא תקטירו ממנו אשה לה'. בספר עשר אורות מנובא, שסיפר הרה"ק רבי יהודה צבי מראזדיל זי"ע על רבינו הקדוש החוזה מלובלין זי"ע, שרצה בוקר אחד לקום מוקדם יותר מהרגלו, וביקש מבני ביתו שיקדימו לו את סעודת הלילה, כדי שיוכל לעלות על יצועו מוקדם מהרגיל. מחמת סיבות שונות, סעודת הלילה לא הוקדמה, ואף התאחרה מעבר לשעה הרגילה, ובעקבות האיחור השתבשו כל תוכניותיו. אך החוזה הקדוש לא בא לכלל כעס, ואמר שרצה לקום בבוקר רק כדי לעשות את רצון הבורא, והרי גם מניעת הכעס היא רצון הבורא, הרי כל שורש הכעס בא ממידת הגאווה שעליה נאמר (סוטה ה, א) 'אין אני והוא יכולים לדור', לכן ישם האדם אל לבו להמנע ממידת הכעס שדוחקת את רגלי השכינה ח"ו.

"על כל קרבנך תקריב מלח" (ב, יג)

פירש בעל הפלא יועץ, רבי אליעזר פאפו זצ"ל בדרך רמז, שהמילה מלח היא בהיפוך אותיות מחל, כי הקרבן הגדול ביותר שיכול אדם להקריב לפני הקב"ה הוא להעביר על מידותיו ולמחול לאחרים, אפילו שמצד הדין הצדק עמו. הדבר נרמז בברית המלח שכל מי שמעביר על מידותיו ומחול לאלו הפוגעים ומביישים אותו, קרבנו ותפילותיו מתקבלים לרצון בשמים.

"מלח ברית אלוקיך" (ב, יג)

אמר הרה"ק רבי ישראל מטשורטקוב זי"ע, ה' יתברך כרת ברית עם המלח, כי כל מהות המלח היא רק לתת טעם באחרים, ולבדו אינו ערב לחיך. זו גם עיקר עבודתנו בעולם הזה, שיתן כל אחד משלו לאחר, ולהיטיב לזולתו ללא טובת הנאה. הרה"ק רבי ישראל מטשורטקוב זי"ע אמר, שלמלח יש מעלה מיוחדת שלא קיימת בשאר המאכלים - לעולם אינו מתקלקל או מסריח בגלל חום או קור.

נראה שהסיבה לכך היא משום שכל יצור שברא הקב"ה, פועל רק לטובתו. לא כן המלח, שבעצמו אינו ראוי לכלום, וכל מגמתו היא רק לתקן מאכלים אחרים, וכן להועיל להם שלא יסריחו וירקיבו.

על זאת אמר לו הקב"ה, "בשביל שאתה עושה רק לטובת אחרים ועוזר להם

ביכולתם להקריב בן בקר לבדם, אלא שהיו טובי עין, וכל אחד רצה לזכות גם את חבריו בדבר מצוה, ולכן שיתפו גם את חבריהם בהקרבה. וצריך כל אדם לקחת מזה מוסר השכל, שאם בדבר מצוה כן, על אחת כמה וכמה בשאר עניני העולם, כדכתיב (משלי כב, ט) 'טוב עין הוא יבורך'.

"אזכרתה המזבחה אשה ריח ניחוח לה" (ב, ב)

פירש רש"י "הקומץ העולה לגבוה הוא זכרון המנחה שבו נזכר בעליה לטובה ולנחת רוח".

היה מלך שהיו לו הוצאות כספיות גדולות מאד לצורך מלחמותיו ולצרכי הגנה על ארצו. כדי למלא את אוצרות המלך התנדבו בני המדינה להביא לו מתנות רבות, והמלך שמח לקבל את המתנות והודה להם.

יום אחד הגיע עני שהלך ברגל מרחק רב מאד מביתו עד שהגיע לארמון המלך ובעמדו לפני המלך אמר בבכי רב, אילו היית אדוני המלך צריך אנשים שימסרו נפשם עבורך, הייתי עושה זאת ברצון רב ובאהבה. אולם רצונך אדוני המלך הוא בכסף שהעם יתן. הנה, לי יש רק פרוטה אחת ויחידה, ואותה אני נותן למלך בשמחה רבה. הלכתי במשך ימים רבים מרחק רב כדי להביאה למלך.

המלך שמח מאד בפרוטה זו שהוכיחה את אהבתו והקרבתו של אותו עני ואמר, אם אצרף פרוטה זו ליתר האוצרות, הרי היא תאבד שם ולא יהיה ניכר מקומה כלל. לכן, אשים אותה בנפרד ואכתוב לידה את שמו של העני ואת כל הפרטים של מעשהו הטוב, למען יהיה הדבר לעדות ולזכרון עולם. המתנות והאוצרות שנתנו לי האנשים האחרים יכלו במשך הזמן, ולעומת זאת מתנתו של העני תשאר לעד.

הנמשל הוא על הפסוק, "אזכרתה לה", שנאמרו במנחת עני וכפי שפירש רש"י שם שהיא נשארת לזכרון לפני ה'. כל האנשים מביאים קרבנות והם נעשים לנחת רוח לפני ה'. העני עצמו מוכן להקריב למען ה' את נפשו וכפי שנאמר "נפש כי תקריב". אולם הקב"ה אינו מעוניין בנפש האדם אלא בדורון. העני יכול להביא כדורון רק קומץ מנחה, וד' מקבלו בשמחה, ואומר שחביב עליו קומץ זה מאד ועליו נאמר "אזכרתה לה", הוא יהיה לזכרון עולם לפני ה'. העני מתברך בזכותו של זכרון זה והקב"ה אוהבו.

"כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה

לה" (ב, יא)

הגה"צ רבי יהודה צדקה זצ"ל הזהיר מאוד את תלמידיו שיתרחקו ממידת הכעס, והיה נוהג לומר שהאדם הכועס עושה את נפשו טריפה, כמו שכתוב (איוב יח, ד) 'טורף נפשו באפו'.

תלמידיו העידו שמעולם לא ראו אותו בא לכלל כעס, מלבד מקרים שנגעו לכבוד

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - ויקרא

נאלץ לחרוג ממנהגו ולפנוות לחנווני בשוק מחנה יהודה בבקשת הלואה, בידעו כי בערב עתיד הוא לקבל את משכרתו.

התחייב לחנווני שעוד באותו יום יחזיר את חובו, והלה נענה לבקשתו בשמחה ובנפש חפצה.

אותו היום יום מושלג היה, ככל שנקפו השעות השלג נערם במהירות. לעת ערב כשהגיעה המשכורת המיוחלת לרבי אריה, נערם שלג כבד ברחובות ירושלים, רבי אריה התלבט, חפץ היה להשיב את ההלוואה, מאחר והמרחק לביתו של אותו חנווני והדרך היתה חלקלקה מחמת רב השלג והיתה בחזקת סכנה, האם עליו לעמוד בדבורו ולעשות את המאמץ הגדול, או שמא ישיב את הכסף למחרת.

לבסוף החליט שעליו לעמוד בדיבורו, על אף מזג האוויר הקשה. כתת רבי אריה את רגליו עד לשכונה המרוחקת, בה התגורר החנווני, שעה ארוכה נאבק בעקשנות ברוחות המצלפות, ובשלג הכבד שהצר את צעדיו.

בהגיעו אל הבית, שמע מבעד לדלת את בני ביתו של החנווני מתלוננים ואומרים, כיצד העזת להלוות סכום כה גבוה, מי ערב לנו כי אכן יחזירנו, ואם לא ישיב, מה נעשה? קולו של החנווני נשמע מתגונן, סומך אני על רבי אריה, אם אמר שיחזיר את הכסף היום, אין ספק שיעמוד בדבורו, עוד היום הוא ישיב את ההלוואה.

בעוד הקולות הרמים נשמעים למרחק, נקש רבי אריה בדלת. פתח לו בעל הבית, ובראותו אותו אמר זועף, רבי אריה, במזג אוויר קודר כזה, היה עליך בשביל הלוואה לכתת את רגליך? וכי לא יכולנו להמתין עם הכסף עד למחר...

(צדיק יסוד עולם)

"והשיב את הגזילה אשר גזל" (ה, כג)

סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א על זוג בעלי תשובה שבאו לפני הרב ובפיהם סיפור מצער: הבעל עסק כל ימיו בחלוקת סחורה לחנויות ונכשל תמיד בגזל. נהג היה האיש להפחית מכל חבילה מעט מן הסחורה שהוזמנה ואת מה שהפחית נטל לעצמו.

כעת, מששבו בני הזוג בתשובה שלימה, הם מבקשים לדעת מה לעשות לגבי מעשי הגזל שנמשך שנים רבות.

אין כל ברירה פסק הרב נחרצות עליו להשיב את הגזילה!

אבל כבוד הרב מלמל האיש במבוכה שווי הסכום הגזול שבידי הצטרף במשך הזמן למאות אלפי שקלים, איך אוכל להשיב זאת?

מה אוכל לעשות. השיב הרב בשאלה, את הכסף יש להחזיר לבעליו! אם כך אזרה האישה אומץ יש לי רעיון! נמכור את הדירה שברשותינו ובכסף שנקבל תמורתה נוכל להשיב את הגזילה שבידינו!

אמרו ועשו! מכרו בני הזוג את הדירה ופנו לכל אותם סוחרים איתם עסק הבעל במשך שנות עבודתו והשיבו להם את כספם!

להתקיים ולהשתמר, הנך מבורך בברית עולם להיות על כל הקרבנות". (ילקוט מאיש לרעהו)

"אם הכהן המשיח יחטא" (ד, ג)

פעם אחת אירע לרבינו (הרה"ק ר' משה צבי מסאווראן ז"ל) חילול שבת בשוגג, שבעת התעטפו בטלית כיבה את הנר ברוח העיטוף, בעת התפילה עלה הדבר במחשבתו ולא נתן לו מנוח, ולא היה יכול להמשיך בתפילתו מרוב מרירות נפשו כי עגמה עליו.

חיך בדעתו עד אשר עלתה לו, באמרו כי לו יהיה שהיה הדבר במזיד היה מגיע לו גיהנום על כך, והלא גם בגיהנום משבחים הרשעים לקב"ה כמאמר חז"ל (שמו"ר ז, ג) כשם שקילוסו של הקב"ה עולה מגן עדן מפי הצדיקים, כך עולה מגיהנום מפי הרשעים... שמצננים את הגיהנום בדמעותיהם... והם אומרים 'יפה אמרת יפה דנת יפה חייבת', א"כ אצייר לעצמי שאני עתה בגיהנום ומשבח להקב"ה, קם ונתעודד והתפלל בשמחה רבה. (ליקוטי שושנים)

"מכל מצוות ה' אשר לא תעשינה" (ה, יז)

הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זיע"א, הגיע לבקר חולה אנוש והחולה בכה בפניו רבות על מצבו הקשה. הרבי דיבר על לבו ונחמו, שה' יתברך כל יכול, והוא ישלח לו רפואה שלמה.

החולה שידע את מצבו, המסוכן והנואש, מיאן לקבל את דברי החיזוק של הרבי, והם לא התישבו על לבו.

לבו של רבי משה לייב, היה מלא וגדוש באהבת ישראל אמתית, ובראותו את החולה הכואב ונוטה למות, מגדל הצער והפחד, עמד ונשבע לחולה, שבוודאי ירפא בקרוב.

נתמלא החולה שמחה, לשמע השבועה המפורשת היוצאת מפי הרבי, ונעשה כברייה חדשה, כשהוא בטוח ברבי שהמתיק דינו והעביר את רוע הגזרה...

ויהי לאחר ימים מועטים, הלך האיש לבית עולמו, ותרעש העיר, כיצד יתכן, האמנם נשבע רבי משה לייב לשקר. אמר הרבי, ראיתי שאין לו סיכוי להחלים ממחלתו, אולם בשלחן ערוך (או"ח סי' שכט ס"ד) נפסק שמותר לחלל שבת אפילו עבור חיי שעה. אחרי שנוכחתי לדעת, שלא הצלחתי לשמוח את נפשו של החולה השבור בדברים, אלא על ידי שבועה, הרי מותר להישבע משום פיקוח נפש, כדי להחיותו חיי שעה.

המשיך רבי משה לייב ואמר, "א כפרה, רבי משה לייב'ס עולם הבא, העיקר להחיות יהודי". (אמרי יוסף)

"או את הפקדון אשר הופקד איתו" (ה, כג)

מצב כספי דחוק, היה אצל רבי אריה לוי זצ"ל מירושלים דבר שבשגרה, לא פעם ולא פעמים לא היה ברשותו ממון כדי מחייתו, למרות זאת נמנע באפן עקבי מללוות כספים, שהרי ידוע הפסוק (משלי כב, ז) 'ועבד לזה לאיש מלוה', ובכלל, לא רצה להזדקק לחסדי בני אדם.

יום אחד כשהגיעו מים עד נפש, והיה עליו להחזיר סכום כסף בדחיפות,

סיפורי צדיקים

גליון 457
שנה י' תשפ"א

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

חזרה למסורת קיימת על הישגי לימודים במאות

סיפורי חז"ל

רצון יראיו יעשה

מעשה בר' חנינא בן דוסא שראה את בני עירו מעלים נדרים ונדבות לירושלים. אמר, הכל מעלים לירושלים נדרים ונדבות ואני איני מעלה כלום? מה עשה, יצא למדבר של עירו וראה שם אבן אחת, שיבבה, סיתתה ומרקה ואמר, הרי עלי להעלותה לירושלים. בקש לשכור לו פועלים, נודמנו לו חמשה בני אדם, אמר להם, מעלים לי אתם אבן זאת לירושלים? אמרו לו, תן לנו חמישים סלעים ואנו מעלים אותה לירושלים. ביקש ליתן להם ולא נמצא בידו דבר, הניחיהו והלכו להם. מיד זימן לו הקב"ה חמשה מלאכים בדמות בני אדם, אמר להם, מעלים אתם לי אבן זאת? אמרו לו תן לנו חמשה סלעים ואנו מעלים לך אבן זאת לירושלים, ובלבד שתיתן ירך עמנו. נתן ידו עמהם ונמצאו עומדים בירושלים. ביקש ליתן להם שכרם ולא מצאם, נכנס ללשכת הגזית ושאל עליהם, אמרו לו דומה שמלאכי השרת העלו אבן שלך לירושלים. קראו עליו המקרא הזה חזית איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתיצב (משלי כ"ב כ"ט) אל תקרי מלכים אלא מלאכים.

(לפי קודהלת רבה א' שיר השירים רבה א')

פרשת השבוע

העיר עלול להסתאב עוד יותר ח"ו, ומשום זה צריכים להכניס אותו לפנינו, לתוך אויר של קדושה וטהרה, כדי שיקבל גם הוא שפע של קדושה, ויטהר את עצמו ואת נפשו מטומאתו וחטאתו. ואולם מי שנפשו זכה ונקיה מכל כתם ופגם, ולבו הטהור נדב להביא "קרבן נדבה לה", הוא איננו זקוק דווקא למקום הקודש, והוא יכול להימצא ולאכול את קרבנו בכל מקום בלי כל חשש, שנשמתו בהירה תמה וטהורה.

יקריב אותו לרצונו (א' - ג')

איתא בשם ה"חווה" הקדוש מלובלין זיע"א: פעם בליל חורף קר, היה הקיסר נפוליון לן באהל שמיכות. לפתע תקף אותו צימאון גדול למים, אבל התעצל לצאת מתחת שמיכותיו, אחרי כמה רגעים אמר בלבו, א"כ עצלן אתה נפוליון, ומה בינך לאחרים? ומיד קפץ ממשכבו והלך לקצה השדה שם עמדה חבית מים. כשהגיע לשם חזר ונמלך, בשביל מעט מים טרחתי כל כך ולא יכולתי להתגבר על הצימאון? א"כ מה ביני לבין שאר בני אדם? ולא שתה. וחזר על יצועו. לרצון כזה, סיים ה"חווה" הקדוש את סיפורו, אני קורא שבירת רצון.

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' (א'-ב') מסופר על הרה"ק רבי ישראל המגיד מקונויץ זיע"א, שעוד בימי ילדותו כבר נתגלו בו סימני גדלות יחד עם ניצוצי קדושה וטהרה. יום אחד בקראו את הפרק "איהוה מקומן של זבחים" קודם התפלה, פנה למלמד ושאלהו, למה הקרבנות שבאו לשם כפרת עוונות חטאים ופשעים, נאכלים רק לפני מן הקלעים בתוך כותלי ביהמ"ק עצמו, ואילו הקרבנות הבאים בתור נדבה, נאכלים בכל העיר, ולא דווקא במקום הקודש, והלא לפי ההגיון צריה להיות להיפך, קרבנות נדבה שבעליהם מביאים מתוך רצון טוב ורוח נדיבה, צריכים היו לאכול אותם במקום טהרה בתוך בית המקדש, מכיון שבאו ממקור טהור ומתוך לב טהור, אבל קרבנות כפרה שבאים מאת חוטאים, לא היו צריכים להביאם אל הקודש, אלא לאכול אותם ברחובה של עיר?

המלמד לא מצא תשובה, וביקש מהילד שיענה, והילד פנה בשמחה ואמר, כמדומני שמצאתי תשובה, מי שחטא ואשם בעבירות שבין אדם למקום או בין אדם לחברו, דווקא אותו ואת קרבנו צריכים להכניס אל הקודש, הוא אשר טומאה רצוצה בתוך גופו, נפשו לקויה ונשמתו נפגעה ונפגמה, הרי ברחובות

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 6:27 ת"א: 6:29 ר"ת: 7:05

פרשת ויקרא

זמני כניסת השבת
ירושלים: 5:14 ת"א: 5:29

הצדיק לא טועה

לכבוד יומא דהילולא (י"ג ניסן) של הרה"ק רבי מנחם מענדל בעל ה"צמח צדק" מליובאוויטש זיע"א, נביא סיפור שסיפר זקן מופלג לפני שנים רבות: ליד עיירת מולדתי היה בית מרוח אותו חבר יהודי מהפריץ המקומי. פעם קרה שהפריץ התרגז על החוכר והודיע לו על הפסקת החכירה, פירוש הדבר היה כי היהודי נשאר ללא פרנסה, קשה לדעת אם סיבת כעסו של הפריץ היתה נעוצה בפיגור שהיהודי פיגר בתשלומי דמי החכירה, או שסתם שם עליו עין, כללו של דבר, היהודי נותר ללא פת לחם והיה נתון בצרה גדולה.

בימים ההם היה בליובאוויטש רבי גדול הלא הוא הרה"ק רבי מנחם מענדל שניאורסון בעל ה"צמח צדק" זיע"א, אל הרבי הזה בא עתה בבהלה בעל המרוח המיואש, שהרגיש כי עלומו חרב לו בחייו בהישבר מטה לחמו, שפך היהודי את מר שיחו בפני הצדיק, והרבי נתן בידו מכתב אל ר' משה ראטנר, שהיה מתגורר בעיירתנו. תקוה מחודשת מלאה עתה את לבו של החוכר, אם כי לא היה ברור לו מה יעזור לו במצוקתו ר' משה ראטנר. בצאתו מהרבי, המשיך הזקן לספר, הביט היהודי על המעטפה של המכתב ושוב נפלו פניו, הוא חשב כי הרבי טעה והחליף משה במשה, כי אצלנו בעיירה היו שני ר' משה, אחד מהם היה גבוה ונקרא בפי הבריות משה הגדול, ואילו השני שהיה נמוך קומה נקרא משה הקטן, משה הקטן היה יהודי אמיד מבעלי הבתים החשובים והמבוססים של העיירה, הוא גם היה ביחסים מצוינים עם כל הפריצים שבסביבה, ולעתים קרובות עלה בידו לעשות טובות שונות לאחיו היהודים, למשה קטן זה היה עוד כינוי, קראו לו משה של שמשון על שם אביו ר' שמשון, שהיה בעל בעמיו למדן גדול ועסקן מסור.

לאחר אתנחתא קלה נענה הזקן והמשיך בסיפורו. אני מוכרח לטעות כאן במקצת מסיפור המעשה ולספר לכם כיצד ניצל ר' שמשון זה מתליה הודות למסירות נפשו של יהודי אחר מעיירתנו, אני מספר זאת כדי שתראו איזה יהודים היו לנו פעם. זה קרה לפני שנים רבות הפולנים התמרדו נגד השלטון הרוסי ורצו לעשות שבת לעצמם, כשכנופיה של כשלושת אלפים פולנים נתלכדה ביער שליד העיירה, הגיחה משם וכבשה את המקום בסערה, הם החלו להלך אימים על היהודים, לשדוד ולהחרים סחורות, ואם כל זה לא מספיק, החליטו הפולנים לעשות מעשה למען ישמעו וייראו, הם גמרו אומר לתלות את העסקן היהודי החשוב של העיירה את ר' שמשון. כדי לשוות לרצח המתוכנן אופי חוקי, הם העלילו עלילה לפיה היה ר' שמשון מרגל רוסי, ומסר לאדוניו על תנועות המתקוממים הפולניים. בהישמע הבשורה המרה היתה העיירה כמרקחה. אולם שום השתדלות, לא של יהודים ולא של גויים לא הועילה מאומה, הפולנים העמידו עץ תליה בכיכר השוק וניגשו לבצע את מוזמתם.

דוק של עצב מהול בהרגשת אין אונים ירד על העיירה, איש לא

העלה על הדעת תכנית הצלה כלשהי, וכי מה ניתן לעשות נוכח תאוות רצח של גויים שאין להם מה להפסיד? ברגע המכריע התפרץ נחום המלמד לבית המדרש ובפיו זעקה גדולה: יהודים מה אתם מחשים? הפולנים מתכוננים לבצע את וממם לתלות את ר' שמשון, אתם שומעים יהודים, הם רוצים לתלות את ר' שמשון, כיצד אתם מרשים, וכיצד מרשים תושבי העיירה כולה לתלות יהודי כמו ר' שמשון? אם היו רוצים לתלות יהודי כמו נחום המלמד מילא, יש הרבה כמו נחום המלמד, אבל ר' שמשון יש לנו רק אחד, העיירה לא יכולה להסתדר בלעדיו, יהודים מה אתם מחשים? דברים של נחום המלמד עשו רושם חזק על היהודים, אולם קולות מיושבים של בעלי ניסיון חיים מר ניסו להרגיעו, וכי מה אנחנו יכולים לעשות? אפשר לצעוק חי וקיים הכל נסנינו כבר עם הפולנים, ודבר לא עזר.

נחום המלמד אינו מאבד זמן, הוא יוצא בחפוזה מבית המדרש ורץ לכיכר השוק, שם הוא רואה כיצד שמים את חבל התליה על צווארו של ר' שמשון, הוא ניגש בריצה אל התליינים וצועק במלוא גרונו: עצרו! עצרו! חכו, מה אתם רוצים לתלות אדם חף מפשע? הנה אני מסרתי את סודותיכם לרוסים, אני הוא המרגל הרוסי ולא ר' שמשון, תלוי אותי, את המרגל האמיתי. אולם הפולנים ידעו כי לא זה ריגל ולא האחר, הם רצו לתלות דווקא את ר' שמשון, וצחקו למלמד נחום ישר לתוך פניו, אולם נחום לא קורץ מחומר קל לדחיה, הוא מתעקש, נדחף, ניגש, נופל וקם, מוריד את החבל מצווארי המועמד לתליה, סופג מכות ושוב מנסה את מזלו, כך עבר זמן מה קשה לדעת כמה בדיוק, בעיני הנידון למות היה זמן זה נראה כנצח, עד ש... "הרוסים באים" נשמעה לפתע הצעקה מרחוק, מיד קמה מהומה בין הפולנים והם פתחו במרוצה, כעבור רגעים אחדים לא נשאר מהם זכר. בכיכר השוק הריקה מאדם, עמדו עתה רק שני יהודים, האחד ר' שמשון חיזור כסיד ואינו מאמין שעודנו בחיים, והשני ר' נחום המלמד מיווע, המום ומאושר בעת ובעונה אחת, והם נופלים איש על צווארי רעהו.

ר' שמשון זה היה אביו של משה הקטן, הוא הותיר לבנו ירושה נכבדת לא רק בכסף, כי אם גם במובן הרוחני. לעומתו משה הגדול היה חנווני בעל בית מכובד, אך לא עסקן ולא שתדלן, כינו אותו יהודי פשוט של כל ימות השנה, הוא היה ר' משה ראטנר אשר אליו כתב ה"צמח צדק" את מכתבו, ובו בקשה שישתדל לטובת החוכר אשר הפריץ נשלו מבית המרוח. עכשיו אתם כבר מבינים שאל הזקן מדוע חשב החוכר כי כוונת ה"צמח צדק" היתה למשה השני, ומדוע נפלו פניו בהיוודע לו הטעות? הוא עמד לרגע ליד הדלת של הרבי ושקל מה לעשות, להיכנס שוב ולשאול לא היה לו העזו לעשות זאת, אלא מה, הוא החליט לשאול את בני ביתו של הרבי והחליט לנהוג לפי מה שיעצו לו. כאשר החוכר סיפר את ספיקותיו לאחר מבני הרבי, הוא נענה: "אבא אינו טועה, סע הביתה ועשה כפי שאמר לך לעשות." הוא עשה כדבריהם, נסע הביתה, ניגש אל ר' משה הגדול ונתן לו את המכתב של הרבי, הלה התפלל מאד כי הרבי פונה אליו במכתב זה, אולם חשב אם הרבי כותב לו אזי אין מה לדבר ואין מה לחשוב.

צַיִן וְנִמְשָׁל

אֵין לָךְ אָדָם שֶׁאֵין הַקֶּבֶה מְנַסֶּה אוֹתוֹ

אֵיתָא בְּשֵׁם הַגֵּה"ק ה"חֲפֵץ חַיִּים" זִיע"א: אִם יִרְצָה אָדָם לְהַשִּׁיג אֶת הַמִּידָה שֶׁל "אִיזוּה עֲשִׂיר הַשְּׁמַח בַּחֲלָק" גַּם אִם אֵין לוֹ אֵלֶּא פֶת בְּמַלְחָ וּמִים בְּמִשׁוּרָה, יִמְחִישׁ לְעַצְמוֹ אֶת מַצְבוֹ מִמֶּשֶׁל וְדוּגְמָה: נִגַר צִרִיךְ שִׁיחִיו לוֹ כְּלֵי עֲבוּדָתוֹ, וּבִלְעֲדִיהֶם אֵינוֹ יִכּוֹל לְעִבּוֹד בְּאוֹמְנוֹתוֹ. כְּלֵי מְלֹאכְתוֹ כּוֹלְלִים פְּטִישׁ וְצַבֵּת, מְסוּר, מְקַדָּח וּמְבֵרֵג וּמְקַצּוֹעַ, בְּעִזְרַת מְקַצּוֹעַ זֶה הוּא מְקַצּוֹעַ אֶת הַעֵץ וּמְחַלֵּיקוֹ, יִבּוֹא אָדָם וּיִפְקִיעַ אֶת הַמְקַצּוֹעַ – וְהִנֵּגֵר יִשְׁבּוֹת מִמְלֹאכְתוֹ וְלֹא יִכּוֹל לְהַרְוִיחַ אֶת לַחְמוֹ. מַעֲשֵׂה בְּנֵגֵר שְׁלוּוָה כְּסָפִים לְמַחִייתוֹ וְהַתְּחִיב לְפִרְוֵעַ אוֹתָם לְזִמְן קָצוֹב, עֵבֶר הַזִּמְן וְלֹא פֶרַע, בֹּא בַעַל הַחֹב וְיִרְדַּ לְנִכְסָיו וְנִטַּל אֶת הַמְקַצּוֹעַ בְּמִשְׁכּוֹן. בֹּא לְפָנָיו הִנֵּגֵר, וְדַמְעָתוֹ עַל לַחִיו, אִמַר לוֹ: רֵאָה נָא, לוֹוִיתִי בְּתַקּוּוֹה שֶׁאֲרוּוִיחַ וְאֶפְרַע אֶת הַחֹב, הַדְּבַר לֹא עָלָה בְּיָדִי עַד כֹּה, אֵךְ עָתָה קִיבַלְתִּי עֲבוּדָה לְבַצֵּעַ, וּבְרוּוִיחָה אֲשִׁיב אֶת חֹבִי, בְּרַם אִם עִיקַלְתָּ אֶת כְּלֵי עֲבוּדָתִי לֹא אוֹכַל לְבַצֵּעַ אֶת הָעֲבוּדָה וְיִיבְצַר מִמֶּנִּי לְהַשִּׁיב אֶת הַחֹב. הַסְכִּים הַמְלוּוָה וְיִרְדַּ לְמִרְתֵּף הַכְּלִים לְחַפֵּשׂ אֶת הַמְקַצּוֹעַ הַמְעוֹקָל. חִיפֵשׂ וְלֹא מִצָּא, לְפִתַע הוֹדֵקָף וְאִמַר לְנֵגֵר: רֵאָה, אֵינִי מוֹצֵא אֶת הַמְקַצּוֹעַ שְׁלָךְ, אֲבָל מִצָּאתִי כֹאן מִצִּיאָה הַשוּוָה פִּי מֵאָה, מְכּוֹנָה עֲדִינָה לְלִיטוּשׁ יִהְיוּמִים. הַתְּחַנֵּן הִנֵּגֵר: הַמְשִׁיךְ בְּחִיפּוּשֶׁךְ וּמִצָּא אֶת הַמְקַצּוֹעַ שְׁלִי, אִמַר הַמְלוּוָה, כְּמָה מְגוּחֶךְ, הַמְקַצּוֹעַ שְׁלָךְ שׁוּוָה כְּמָה פְּרוּטוֹת, וּמְכּוֹנָה זֹו שׁוּוָה הוֹן, וּבְעִיקְרוֹן, שְׁתִּיחֵן עֲשׂוֹת מְלֹאכָה זֹהָה, מְחַלֵּיקוֹת וּמְשִׁיפּוֹת. "אִמַת וְיִצִּיב", הוֹדָה הִנֵּגֵר, אֵךְ מָה אַעֲשֵׂה וּמְכּוֹנַת לִיטוּשׁ יִהְיוּמִים יִקְרָה וְחֲשׁוּבָה כְּכֹל שְׁתִּיחֵה לֹא תִתָּאִים לְמְלֹאכְתִּי, לְשִׁיּוֹף נִסְרִים.

וְהַנְּמִשָּׁל: הַקֶּבֶה "אֵלוֹקֵי הַרוּחּוֹת לְכֹל בִּשְׂר" הוּא לְבַדּוֹ יוֹדַע מָה מְטַרְתָּה שֶׁל כָּל נֶפֶשׁ בְּעוֹלָם, מָה יִיעוּדָה וְנִסְיוֹנוֹתֶיהָ, וּבְמָה תְּרוּוִיחַ אֶת שְׂכָרָה הַנִּצְחִי, הַמְדַרֵּשׁ אוֹמַר: "אֵין לָךְ אָדָם שֶׁאֵין הַקֶּבֶה מְנַסֶּה אוֹתוֹ", יֵשׁ שְׁנִסְיוֹנוֹ בְּעוֹנֵי וְיֵשׁ שְׁנִסְיוֹנוֹ בְּעוֹשֶׂר, יֵשׁ שְׁנִסְיוֹנוֹ בִּיסוּרִים וְיֵשׁ שְׁנִסְיוֹנוֹ אִם יִבְעֵט חֲלִילָה מִתּוֹךְ חַיִּי שְׁלוּוָה, כָּל אֶחָד כְּפִי שׁוֹרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ וּלְפִי הַתִּיקוֹן הַנִּצְרָךְ לוֹ, וְאִם הֵיוּ נוֹתְנִים לוֹ אֶת שְׂדֵה נִסְיוֹנוֹ שֶׁל הוֹזְלָת, אֵף שְׁנִרְאָה הוּא כְּטוֹב וּמְשׁוּבָח, יֵהָא עֲבוּרוֹ כְּמִלְטָשָׁה הִיקְרָה בְּיָדֵי הִנֵּגֵר.

הוּא מִשְׁךְ בְּכַתְפֵּיו אִמַר לְחוֹכֵר שִׁישָׁאֵר אֲצִלוֹ, אוֹלֵי תְּבוּא הַיִּשׁוּעָה בְּאִמְצַעוֹתַי, יֵשׁ לִי לְמַעֲלָה עַל הַגַּג חֲדַר קֶטֶן, אִמַר לוֹ, שֶׁב שֵׁם וְקֵרָא בְּסִפְר תְּהִילִים וְאִנְחֵנו נִכְחָה לַיִּשׁוּעָה שֶׁתְּבוּא, אַתָּה יוֹדַע אֵיךְ הָעוֹלָם אוֹמֵר, הוֹסִיף בְּחִיוֹךְ, אִם הַשֵּׁם רוֹצֵה אֵף הַמְטָאטָא יוֹרָה, מִי יוֹדַע אוֹלֵי תְּבוּא הַיִּשׁוּעָה בְּאִמְצַעוֹתַי. הַחוֹכֵר עֲשֵׂה כְּדַבְּרֵיו יֵשׁ בְּחֲדָרוֹן הַקֶּטֶן וְאִמַר תְּהִילִים כְּשַׁעֲיָנוֹ וּזְלוּגוֹת דַּמְעוֹת, הוּא יֵשׁב עַד הַשְּׁעוֹת הַקֶּטְנוֹת, שְׁעָה הַחֲשִׁיבָה פֶּרְשָׁה אֶת כְּנַפְיָה עַל הָעֵינָי, יֵשׁב לִיד נֵר קֶטֶן וְאִמַר תְּהִילִים.

כֵּךְ עֲבָרוּ יוֹמִיִּים, בְּלִילָה הַשְּׁלִישִׁי קָרָה שְׂכָרָה הַדּוּרָה רְתוּמָה לְסוֹסִים אֲבִירִים עֲבָרָה לִיד הַבַּיִת שֶׁל ר' מִשָּׁה, וְשִׁקְעָה בְּבוֹךְ הַסְמִיךְ שְׂכִיסָה אֶת הַרְחוּבוֹת, וְנִשְׁבֵּר אֶחָד מִצִּירֵיהָ, וְהִיא נַעֲמָדָה קְרוֹב לְבַיִת בּוֹ יֵשׁב הַחוֹכֵר שְׁלָנוֹ וְאִמַר תְּהִילִים. בְּכָרְכָה יֵשׁב פְּרִיץ וּבְתוֹ, בְּחוּץ הִיָּה קוֹר, גֶּשֶׁם וְרוּחַ, הַרְטִיבוֹת חוֹדְרַת לְעַצְמוֹת, הַכְּרַכָּה שְׁבוּרָה אֵין מָה לְעֲשׂוֹת אֵין לָאן לֹוֹז, הַפְּרִיץ רוֹאָה בְּעַד חֲלוֹן הַכְּרַכָּה, אוֹר קֶטֶן מְהַבֵּב בְּחֲדַר שֶׁל עֲלִיית גַּג, הוּא יוֹרֵד נִיגֵשׁ וְדוֹפֵק בְּדַלְת, הַחוֹכֵר שׁוֹמַע אֶת הַדְּפִיקוֹת בְּדַלְת יוֹרֵד וּפּוֹתַח, בְּדַלְת הוּא רוֹאָה אֶת הַפְּרִיץ שְׁלוֹ, אוֹלָם הֵלָה אֵינוֹ מְכִיר אוֹתוֹ אִם בְּגַלְל הַחֲשִׁיבָה וְאִם בְּגַלְל שְׁבַעֲיָנוֹ, כָּל הַיְּהוּדִים שׁוֹיִים וְהֵיִם, הַחוֹכֵר הוֹלֵךְ וּמַעִיר מִשְׁנָתוֹ אֶת בַּעַל הַבַּיִת אֶת ר' מִשָּׁה "הַגְּדוֹל", בֵּין כֹּה וְכֹה הוּא מְסַפֵּר לוֹ בְּקִצְרָה מִיָּהוּ הָאוֹרַח הַבְּלַתִּי קְרוּא, מִשָּׁה הַגְּדוֹל אֵינוֹ מִשְׁתוֹמֵם כָּלֵל וְכֹלֵל, נִטַּל יָדָיו נִיגֵשׁ אֶל הָאוֹרַח וּמְזַמֵּינוֹ לְהִיכַנֵּס, הוּא יוֹצֵא מִהַמִּיטָה, הַפְּרִיץ וּבְתוֹ נִכְנָסִים, שׁוֹתִים כּוֹס תֵּה חָם וְאוֹכְלִים לְשׁוּבַע, כְּמוֹבֵן שְׁהֵם נִשְׁאָרוּ עַד לְמַחֲרַת בְּבוֹקֵר שְׁעָה שְׁתִּיקְנוֹ אֶת הַצִּיר הַשְּׁבוּר, וְהַכְּרַכָּה הִיתָה מוֹכְנָה לְהַמְשִׁיךְ בְּדַרְכָּה, לְפָנָי לְכַתּוֹ קוֹרָא הַפְּרִיץ לְמִשָּׁה וְאוֹמֵר לוֹ, אַתָּה הֵלָא הַחִייתֶם אוֹתָנוֹ אִמַשׁ, לוֹלָא בֵיתְךָ אֵינִי יוֹדַע מָה הֵינִי עוֹשִׂים, נִקְבָּה שְׂכָרְךָ וְאִשְׁלֵם לָךְ בְּעֵין יָפָה, הַגֵּד נָא לִי כְּמָה אַתָּה רוֹצֵה? חָס וְשְׁלוֹם, מִשִּׁיב מִשָּׁה הַגְּדוֹל, יְהוּדִי אֵינוֹ לֹקַח כֶּסֶף בְּעַד מִצְוֹת הַכְּנַסֵּת אוֹרְחִים, אוֹלָם אִם אַתָּה דוּקָא רוֹצֵה לְעֲשׂוֹת לִי טוֹבָה, הִנֵּה יָדִיד שְׁלִי הִיָּה חוֹכֵר אֲצִלְךָ אֶת בֵּית הַמְרוּחַ, וְאַתָּה מִשׁוּם מָה פִּיטַרְתָּ אוֹתוֹ, וְהוּא נוֹתֵר לְלֹא פֶרְנִסָּה, הוּא זְקוּק מֵאֵד לְכָךְ כִּי יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה וְיִלְדִים. עַל כֵּן אֲבַקֶּשְׁךָ אִם אַתָּה רוֹצֵה לְעֲשׂוֹת לִי טוֹבָה, הַחוֹזֵר נָא לוֹ אֶת בֵּית הַמְרוּחַ בְּחִכְרָה כְּמִקּוּדָם. "לֹא זֹו בְּלָבַד שְׁאֵנִי נוֹתֵן לוֹ אֶת בֵּית הַמְרוּחַ בְּחִכְרָה, אֵלֶּא שְׁאֵנִי נוֹתֵן לוֹ אוֹתוֹ בְּמִתְנָה גְּמוּרָה" קְרָא הַפְּרִיץ בְּאוֹנֵי מִשָּׁה הַמְשַׁתָּאָה, הֵב לִי עֵט וְנִיר וּמִיד אֲנִי מַעֲבִיר אֶת הַמְרוּחַ עַל שְׁמוֹ שֶׁל יָדִידְךָ, וְאִכֵּן הוּא אִמַר וְעֲשֵׂה, וְנִסַּע הַבַּיִתָּה שְׁמַח יַחַד עִם בְּתוֹ. נִקַּל לְהַבִּין אֶת הַשְּׁמַחָה שֶׁהִיתָה מִנֵּת חֲלָקוֹ שֶׁל הַחוֹכֵר הָעֵנִי, שֶׁמַּצְבוֹ הַשְּׁתַנָּה פִּתְאוּם מִן הַקִּצָּה אֶל הַקִּצָּה, עָתָה הוּא כְּבָר הַבִּין כִּי ה"צִּמְח צִדְק" לֹא טַעָה כָּלֵל וְכֹלֵל, וְשִׁלַּח אוֹתוֹ לְאָדָם הַנְּכוּן וּבּוֹזֵן הַנְּכוּן. זְכוּתוֹ תִּגַּן עֲלֵינוֹ וְעַכְ"א.

צ'ין אדם לחברו

כשצריך לעשות חסד, רואים

כל ימיו של הגה"ק המהר"ל דיסקין זיע"א היו קודש לה', לא הסיח דעתו מעיון בתורה ומדבקותו בבוראו אף לא לרגע קט, בעת הארוחות הסבו אורחים רבים לשולחנו, אך הוא עצמו לא נטל ידיו. אכל אכילת ארעי וישב בראש השולחן כשהוא שקוע בתלמודו, יום אחד בשעת הארוחה, ננער לפתע וקם ממקומו, פסע לסוף השולחן והתיישב שם, הכל הפנו אליו מבטם. התברר שהבחין בקשיש חסר שיניים שהתקשה בלעיסת הלחם, בצע לו הצדיק את הפרוסה, הסיר את הקרום הקשה, והגיש את החלק הרך במאור פנים. שאל אותו אחד ממקורביו: הרי היה שקוע בלימודו וכיצד הבחין שהישיש מתקשה באכילה? השיב הגאון הקדוש: הרי מסופר בתורה שהקב"ה התגלה לאברהם אבינו, היש לנו מושג בנועם הנבואה וברוממותה, היש לנו מושג בדבקות אברהם אבינו בבורא בעת הנבואה, עד ביטול כל חושיו, והנה בעיצומה של ההתגלות, ראה שלושה אנשים עוברי אורח, ורץ להכניסם בצל קורתו, למה שם לא נשאלת השאלה כיצד הבחין אברהם אבינו וכיצד ראה? אלא מאי, המשיך הגאון: שם וכאן התשובה אחת: כשצריך לעשות חסד, רואים...

חסד עם בני משפחתו

סיפר הגה"צ ר' שלום שבדרון זיע"א בתקופה שלאחר נישואיו, אירע פעם שאחד מילדיו חלה ולקח אותו לרופא, ובדרך לרופא נפגש עם הגרי"א שר זצ"ל ראש ישיבת סלבודקה ב"ב, וראש הישיבה שאלהו להיכן הוא הולך? והוא ענה לו שהוא לוקח את הילד לרופא. ראש הישיבה חזר ושאל אם כן לאן אתה הולך? ושוב חזר על אותה תשובה

ובך חזר ושאל כמה פעמים, עד שלבסוף אמר לו ראש הישיבה בטון של תוכחה: אתה צריך לומר שהנך הולך לעשות מצות גמילות חסד עם הילד, וכי מפני שהוא ילד שלך אין בו מצות גמילות חסדים? והוסיף ראש הישיבה ואמר, שרוב בני אדם טועים בזה לאורך כל הדרך, וחושבים שגמילות חסדים הוא רק לפתוח גמ"ח או לפתוח מוסד וכו'. והאמת היא שכל הפעולות שאדם עושה בביתו בקרב משפחתו וילדיו, הכל הם מצוות של גמילות חסדים. וכאשר הוא מכווין לשם המצוה ירוויח בכך שני דברים, א' בזה הוא מקדש את כל פעולותיו והופך אותם ממעשים פשוטים למעשי מצוה וגמילות חסד. ב' עי"ז יהיה לו יותר קל לטפל במשפחתו, שבוה שהוא יודע שכאשר הוא קם לילד בלילה או טורח בטיפולו במשך היום, הרי הוא מקיים בכך מצות גמ"ח, אם כן יקל עליו כל זה, שהרי הוא טורח במצוה. וכמו כן אדם שהולך לעבודה, אם יחשוב שהוא הולך לעבוד כדי לקיים מצוה לפרנס את בני משפחתו, נמצא שהרי הוא מקיים מצוה של גמ"ח במשך כל השעות שהוא עמל בהם במלאכתו.

לעשות חסד בגופו

הרה"ג ר' יונה יוסף ארנטרוי זצ"ל רב קהל עדת ישורון בני ברק, מלבד התמדתו בתורה, היה גם איש החסד. סיפר אחד משומעי שיעורו, שפעם התקשר אל הרב בערב שבת ושאל עצה כיצד לתקן את המצבר החשמלי שבביתו? שלא פעל. הרב ענה לו עצה דרך הטלפון. כעבור זמן קצר מופיע הרב בביתו עם מברג ביד ואמר לו, חשבתי אולי לא תסתדר לבד ובאתי לעזור לך.

תלולא דצדקיא

שבת קודש ז' ניסן

הרה"ק רבי יצחק מדראביטש ב"ר יוסף (תלמיד הבעש"ט - תק"ד)
הרה"ק רבי ישכר דוב מוידויטשוב ב"ר יצחק אייזיק מכפר ספרין (תקצ"ב)
יום ראשון ח' ניסן
רבי ר' אליה שפירא ב"ר בנימין וואלף (אליהו רבה - תע"ב)
הרה"ק רבי מרדכי מנעשחיו ב"ר דוב בער (תק"ס)
יום שני ט' ניסן
הרה"ק רבי יעקב צבי יאלעס מדינוב ב"ר נפתלי (תלמיד החוזה - מלא הרועים - תקפ"ה)
הרה"ק רבי חיים מאיר (אמרי חיים) ב"ר ישראל מוויזניצא (תשל"ב)
יום שלישי י' ניסן
מרים הנביאה בת עמרם (ב"א תפ"ז)
יום רביעי י"א ניסן
רבינו משה בן נחמן רמב"ן (ה"א כ"ט)
הרה"ק רבי ישעיהו ב"ר אברהם הורוויץ (של"ה - ש"צ)
יום שישי י"ג ניסן
רבינו יוסף קארו ב"ר אפרים (בית יוסף-של"ה)
רבינו משה אלשיך ב"ר חיים (אלשיך-שנ"ז)
הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר שלום שכנא (ה"צמח צדק" מליובאוויטש - תרכ"ו)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצוה הלכות

מאת הרה"ג נמלאל הכהן רבינוביץ שליט"א
פתיח"ס "גם אני אודך" ו"פרוס יוסף הדר"ס על המצוות.

השארת ספר פתוח (ד')

א) מותר להשאיר ספר פתוח אם עושה כן לצורך הספר, כגון לאוררו כדי שלא יתעפש. (פתחי תשובה על שו"ע יור"ד, סימן רע"ז, ס"ק א'; ערוך השלחן, שם, סעיף ג')

ב) דף בודד שיש בו דברי תורה, אין צריך לכסותו. (גנוי הקודש, פרק ב', סעיף ל"א)

ג) אם אינו יוצא מבית המדרש, אפשר להקל להשאיר הספר פתוח, אע"פ שאינו נמצא ליד הספר. (נקיות וכבוד בתפילה, עמוד קפ"ח, סימן קמ"א)

בחסות רשת חנויות

גל פז

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

לע"נ הרה"צ
ר' אלחנן יוסף הערצמאן זצ"ל
ב"ר שמואל וציפורה ע"ה
נלב"ע י"א ניסן תנצב"ה

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת 'לכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרִשְׁת וַיִּקְרָא - עֲבֹדַת הַקְּרָבָנוֹת - עֲנוּה

"דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אָדָם כִּי יִקְרִיב מִמָּקוֹם קָרְבָן לַה' מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבְּקָר וּמִן הַצֹּאן תִּקְרִיבוּ אֶת קְרָבָנְכֶם" (ויקרא א, ב)

אֱלֹקִים רוּחַ נְשָׁבָרָה, לֵב נְשָׁבָר וְנִדְכָה אֱלֹקִים לֹא תִבְזֶה" (תהילים נא, יט).

כלומר: מכיוון שמטרתם של הקרבנות היא להביא את האדם לידי ענווה- הרי שמי שליבו שבור ונדכה, הוא רצוי לפני הקב"ה כאילו הביא קרבן!

ומניין שמטרת הקרבנות באמת היא להביא את האדם לידי ענווה, ולא כדי לבטא את אפסיותם של האלילים, כפי שיש הסוברים כן?

דוד המלך מוכיח זאת בהמשך דבריו: "הִיטִיבָה בְּרָצוֹנְךָ אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם. אֲזַ תַּחֲפֹץ זִבְחֵי צֶדֶק עֹלָה וְכִלְיִל, אֲזַ יַעֲלֶוּ עַל מִזְבְּחֶךָ פְּרִים" (תהילים נא, כא).

כלומר: מכיוון שלעתיד לבוא, כאשר יבנו את חומות ירושלים, העבודה הזרה תיעקר מהעולם והאלילים כרות יכרתו, ה' יחפוץ בעולה ובפרים- הרי יש כאן הוכחה ברורה שמטרת הקרבנות היא להביא את המקריב לידי ענווה ותשובה. אילו המטרה היתה לבטא את איבוד האלילים- לא היתה בה כל תועלת לעתיד לבוא כאשר האלילים כבר יחלפו מן העולם בלאו הכי.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

צפני לכת

ע"פ	כניסת לכת	צאת לכת	בינוי חג
י"ג	17: 15	18: 27	19: 10
ט"ז	17: 32	18: 25	19: 07
מ"ט	17: 33	18: 26	19: 08
כ"ג	17: 34	18: 26	19: 09

הצלחה בגור"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותי בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'וליאט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה דוד עומרי בן יהודית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית שמעון בן שולמית אנאל חביבה בת שולמית אורן בן נעמי שושנה שירה בת סילביה מיטל בת שושנה סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו זרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה שלו בן מזל פחימה אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כירה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נדימה עינת בת רחל ברכה בנימין בן יקוט רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רונית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל מיכאל יהודה בן מרים בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט יהודה לייב בן אסתר מלכה נעימה בת שרה יהודית אסתר פרדאל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

על מהותם של הקרבנות, ועל הפעולה אשר הם אמורים לפעול בלב האדם- כבר האריכו רבותינו. יש הסוברים כי הקרבת הקרבנות נועדה כדי להפגין את כפירתנו באילי העמים, הצאן והבקר להם סגדו עמי קדם.

אולם יש הסוברים כי מטרת הקרבנות היא כדי ללמדנו ענווה ולהביאנו לתשובה. עלינו להבין ולהפנים כי כל מה שנעשה לקרבן שהקרבנו- ראוי היה שיעשה לנו בשל העוונות שלנו, אלא שהיושב בשמיים ריחם עלינו.

אנחנו יכולים למצוא הוכחה לדעה השניה בדברי דוד המלך ע"ה שאמר: "ה' שִׁפְתֵי תִפְתַּח וְפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ. כִּי לֹא תַחֲפֹץ זִבְח וְאֶתְנֶה עֹלָה לֹא תִרְצֶה. זִבְחֵי אֱלֹקִים רוּחַ נְשָׁבָרָה, לֵב נְשָׁבָר וְנִדְכָה אֱלֹקִים לֹא תִבְזֶה. הִיטִיבָה בְּרָצוֹנְךָ אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם. אֲזַ תַּחֲפֹץ זִבְחֵי צֶדֶק עֹלָה וְכִלְיִל, אֲזַ יַעֲלֶוּ עַל מִזְבְּחֶךָ פְּרִים" (תהילים נא, ז-כא).

נראה לבאר את דבריו: דוד המלך מקדים לתפילתו את הפסוק: "ה' שִׁפְתֵי תִפְתַּח וְפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ" (תהילים נא, ז). הוא מבקש מבורא עולם שיפתח את שפתיו ויאפשר לו להגיד תהילתו בפיו.

"כִּי לֹא תַחֲפֹץ זִבְח וְאֶתְנֶה עֹלָה לֹא תִרְצֶה" (תהילים נא, יח). כלומר: מכיוון שאנחנו לא יכולים כיום להביא קרבנות לפני ה' יתברך- על כן דוד המלך מבקש שתפילתו תתקבל במקום קרבן ומנחה.

ועוד מוסיף דוד המלך ומבהיר, כי כיום "זִבְחֵי

הצלחת דביר בן נלי רחל
זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
הצלחת ולרפואת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב והצלחת יוסף ליאור בן דליה אפרת וב"ב
לע"נ הצדיק ר' חיים אבישלום כהן פרחיה בן בלנקה זצ"ל

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל
לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר
לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

שואל ומשיב בהלכה – הכשרת כלים לפסח

אלו כלים ניתן להכשיר אותם לפסח?

Ice ❓

תשובה: ❗

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':
סכו"ם מטבח- יש אפשרות להשתמש בסכו"ם על ידי הגעלה. כלומר, עליו לשים סיר עם מים ע"ג האש, ובשעה שהמים מבעבעים, יתן לתוכם את הסכו"ם. לאחר מכן מיד ישטוף במים קרים

פלטה חשמלית- די שיגרה עליה מים רותחים ישר מהקומקום. לאחר מכן יש לנקות היטב את הפלטה מכל חשש חמץ.
מחבת- די בהגעלה, שמכניס אותה לתוך מים רותחים. במחבת מסוג 'טפלון' לא מועילה הגעלה וחייב לקנות חדשה לפסח.
סירים - מכיוון שמבשלים בהם גם חמץ, חייב להכשירם ע"י הגעלה במים רותחים. קודם לכן ירחץ וינקח אותם היטב מכל לכלוך.

כלי זכוכית - לשיטת הספרדים, אינם בולעים חמץ - ולכן אינם צריכים שום הכשר לפסח. אפילו הכניסו לתוכם חמץ גמור, כגון בירה, יש להתיר על ידי שטיפה בלבד. כלי זכוכית הנקראים פיירקס, שמבשלים בהם על האש וכן דורלקס מותרים בשטיפה והדחה בלבד. אולם לשיטת האשכנזים, אין להם תקנה, ואסור להשתמש בהם בפסח.

כלי חרס - (ספלי קפה) לא ניתן להכשירם לפסח. אם השתמשו בהם בחום, אין הגעלה מועילה להם כלל. מכל מקום הכיור שרוחצים בו את הסירים והצלחות, אפילו אם הוא עשוי מחרסינה - יגרה עליו מים רותחים, ויוכל להשתמש בו בפסח.

תנור- חייב לשפשף היטב את דפנות התנור בחומר ניקוי (עם צמר פלדה) מכל שמנונית, שנספגה שם. לאחר שהבריק את התנור מדליק אותו על ריק למשך שעה, בטמפרטורה הגבוהה ביותר. ידאג שעד כניסת החג יעברו 24 שעות, שלא ישתמשו בו כלל.

מיקרוגל - יש להוציא את כלי הזכוכית שבו (ניתן לשליפה) ולהדיחו במים רותחים. לאחר מכן יש לנקות היטב את הדפנות עם חומר פוגם. ואף לשים כוס מים, ובתוכו חומר ניקוי ולהדליק למשך רבע שעה. וכן לא להשתמש 24 שעות במכשיר.

עֲנֵה מַפְלָאָה

צדיקים נסתרים מהלכים בעולמנו זה, ומקרבים עצמם לבוראם, וגורמים לה' יתברך נחת רוח גדולה, אחד מהם היה הרב י. פלאם זצ"ל, שנפטר בשנת ה'תשס"ח בבני ברק. הרב פלאם היה ערירי, שעבר את מאורעות השואה. הוא זכה לעלות לארץ, ונותר בודד עד סוף ימיו. למרות שהיה עשיר גדול, ידע מה לעשות עם הכסף הרב שחנן אותו הקב"ה.

הוא לכשעצמו לא היה זקוק למאומה. עד כדי כך שאת מעט הירקות שהיה צריך, היה קונה בשעות אחר הצהריים, אז נמכרו הירקות שנשארו מהבוקר במחירים מוזלים. אבל כאשר היו מגיעים להתרים אותו למוסדות תורה וצדקה, היה פותח את ידו וליבו ללא גבול, ומחלק סכומי כסף גדולים במיוחד.

אחד מראשי הישיבה, שהספיד אותו בהלוויה, סיפר, שכאשר יסד את ישיבתו, היה זקוק באופן דחוף לתרומה של ספר תורה. הוא ניגש לרב פלאם ושאל, האם הוא מוכן לתרום ספר תורה לישיבה. הרב פלאם התעניין, מה הוא המחיר המשוער. כששמע, שמדובר בכארבעים אלף דולר! אמר, שהוא מוכן לתת מחצית ממחיר זה, "ואת המחצית השנייה תיקח מתורם אחר", כך אמר לראש הישיבה (שסיפר, כי הבין מתוך דבריו, שאם לא ימצא תורם נוסף, הוא יתרום את הכל).

"והנה", מספר ראש הישיבה, "לאחר מאמצים גדולים, הצלחתי להשיג גביר נוסף, שהיה מוכן לתרום את העשרים אלף דולר הדולרים הנוותרים, אבל התנה את תרומתו בכך, שעל מעילו של הספר יהיה רקום רק השם שלו, כאילו שהוא תרום את כל ספר התורה". ראש הישיבה לא ידע מה לעשות. הרי גם הרב פלאם תרום חצי מהספר, ואיך אפשר לכתוב רק את שמו של התורם השני.

בלב כבוד, ניגש ראש הישיבה אל הרב י. פלאם, וסיפר לו כי הצליח להשיג תורם, וסיפר במה התנה את תרומתו והמתין לתגובתו של התורם. להפתעתו המרובה, הרב פלאם, נותר ממקומו מרוב שמחה והתלהבות, ובעיניים בורקות אמר לראש הישיבה: "כזה תורם חיפשתי, שיכתבו רק את השם שלו על הספר. וכי זקוק אני לכבוד ולפרסום שמי על הספר תורה?!" (מעובד מתוך 'ברכי נפשי')

חדש! יצא ספר הכשרות למעשה בהלכות הפסח

כל ההלכות האקטואליות הנצרכות לחג

ניתן להשיג אצל הגאון הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

ביכולתכם להצטרף בלימוד קצר בספר הזוהר הקדוש ולהיות שותפים לסיומי 1000 ספרי זוהר לעצירת המגפה ולגאולת עם ישראל ברחמים. למעוניינים נא להתקשר ל-053-4162582

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו'

נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א.ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי

בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה)

אם ראשונים כמלאכים – המקבל הרב אברהם חביב זצ"ל

הגאון הרב אברהם חביב זצ"ל - נולד בשנת ה'תקצ"ג (1833) בטריפולי (לוב). מצאצאי מגורשי ספרד. כבר מגיל צעיר ניכר כי לגדולות נועד. שקד על לימוד תורת הנסתר. בתחילה שימש כדיין בבית הדין בבנגאזי במשך כחמש שנים. בשנת ה'תרמ"ו (1886) לאחר פטירתו של הגאון ר' חי מימון, התמנה רבינו כדיין בבית הדין בטריפולי (שירת בקודש יחד עם ראשי אב בית הדין, הגאונים ר' חיים הכהן, ולאחריו ר' כמוס אג'רבי, ועם הדיינים הגאונים ר' יוסף רובין, ר' רחמים חביב, ר' שלום תשובה ור' חיים רבה).

בשנת ה'תרס"ח (1908), בנוסף למשרתו כדיין, התמנה כממלא מקום החכם באשי, עד שנת ה'תר"ע (1909). בשנת ה'תרע"ב (1912) התמנה לראש אב בית הדין, יחד עם הדיינים הגאונים ר' רפאל דאבוש, ר' יוסף ג'יעאן ור' יוסף יונה. צנוע ועניו בכל רמ"ח איבריו. הסתפק במועט ופעל רבות למען קהילת יהודי לוב. הקדיש את כל חייו ללימוד התורה התלמוד והפוסקים.

חוכמתו ולמדנותו המופלגת זכו להערכה רבה גם ברבנות טריפולי, קירינאיקה, תוניסיה וארץ ישראל. פעל רבות להרים את קרן הישיבות שבטריפולי אשר מהן יצאו תלמידי חכמים רבים מפורסמים בתורה וביראת שמיים. תלמידים רבים למדו אצל רבינו. נודע בצניעותו והתפרסם כבעל מופת. ביום הלוייתו, למרות שנפטר בערב פסח כל החנויות ומוסדות הקהילה סגרו את עסקיהם למשך כל היום. אלפים ליוו את מיטתו. נפטר בי"ג ניסן ה'תרפ"ג (1923). חי כ-90 שנים. ציונו בלוב.

מסופר על רבינו, שביום רביעי אחד, באותם ימים של מרד ערבי, התהלך לאיטו באחד מרחובות הערבים. בדרכו פגש בבריון ערבי מגושם וגס רוח בשם גריסיעה שעמד ברחוב עם חבריו והתפאר בכוחו הרב. כשראה את רבינו, עלתה בראשו מחשבת זדון. הוא לא נרתע מהדרת פניו של הצדיק וגילו והחל מגחך ומזלזל בו ואומר לחבריו: "רואים אתם את רב היהודים ההולך מולי? הנה אראה לכם כיצד אעשה אותו לצחוק. כל האנשים טוענים, שאסור להתגרות בחכם יהודי הלומד תורה, פן מרה תהי אחריתו, אך אני אוכיח לכם, שאינני מפחד כלל. חכו ותראו".

חבריו של המוסלמי חששו לפגוע ברב, שהיה ידוע ביכולותיו לעשות מופתים והזהירו את חברם, לבל יוציא תוכניתו אל הפועל מחשש, שיאונה לו רע. אך המוסלמי בשלו – הוא רוצה להוכיח את גבורתו כדי להראות לכולם, שאיננו ירא מאיש. רבינו המשיך בדרכו באיטיות, בוטח בבורא עולם, שלא יפקיר אותו לידי המוסלמי, כשהוא ממשיך להגות בתורה הקדושה.

כשהתקרב לפינת הרחוב, יצא הבריון קדימה ובצחוק פרוע ולעג משך בזקנו ובגלימתו של הרב. חבריו, שחיכו בפינת הרחוב, מפחד, ברחו והתפזרו לכל עבר מפחדם מפני העונש הצפוי להם מידי שמיים. כך נותר גריסיעה לבדו, הוא והרב, מצפה לתשואות חבריו על מעשה ה'גבורה' שעשה. הרב המשיך בדרכו, כאילו דבר לא קרה.

יהודי שהזדמן באותם רגעים לרחוב, ראה את שהתרחש, ולזעמו וזערו לא היה גבול. "כיצד העז הפושע המוסלמי להרים יד ולהתנקל לקדוש ישראל?". האיש מיהר לרחוב היהודים וסיפר את שראה. מיד התארגנה קבוצת בחורים בעלי זרוע והחליטו ללכת ולעשות שפטים במוסלמי. בעודם מתכוננים לצאת לדרכם, ראו את ר' אברהם חביב בא מולם. הם סיפרו לו מה הם מתכננים לעשות, אולם הרב היסה אותם ואמר: "אין צורך לפגוע באיש, אינכם צריכים לדאוג". הם שמעו את דברי הרב והתפזרו לדרכם.

כאמור המקרה אירע ביום רביעי. ביום ראשון שלאחר השבת, בשעת בוקר מוקדמת, בטרם הגיעו קרני השמש לכל פינה של הרובע המוסלמי, נשמעה צעקה מחרשת אוזניים ומבהילה. האנשים מיהרו לצאת מבתיהם כדי לראות מיהו הצועק, אולם לא הבחינו בדבר. כשהתקרב לפינת הרחוב, ראו עיניהם מחזה מחרד - גופת גבר הייתה שרועה על הכביש, חבולה ומוכה בצורה אכזרית ביותר.

היה זה המוסלמי הרברבן. המשטרה כמוכן הבהלה מיד, ולמרות החקירה המאומצת לא נמצא הרוצח וסיבת המוות נשארה בלתי פתורה. אך היהודים, שעל אף שגם הם לא ידעו, מי רצח את האיש, ידעו גם ידעו כי יד ה' במקרה, וכי זהו סופו של כל מי שמעיז להתחצף או לשים ללעג קדוש מקדושי ישראל.

רבינו היה מקבל בסוף כל חודש את משכורתו במעטפה סגורה בסך ארבעה מחבוב, מגזבר הקהילה. לאור ההתייקרויות, שחלו בכמה מצרכים, החליטה הקהילה להוסיף למשכורתו, עוד מחבוב אחד. ר' חביב בסוף החודש, ניגש כדרכו לגזבר. הרב נטל את המעטפה והלך לדרכו. כשהגיע לבית, מנה את המטבעות. והנה ראה כי יש חמישה מחבוב במקום ארבעה.

למחרת, ניגש הרבי לגזבר עם המעטפה ותכולתה ואמר: "טעות היא בידך, אדוני, לא ארבעה מחבוב היו במעטפה, אלא חמישה" - "ידעתי גם ידעתי, כבוד הרב", ענה הגזבר, "הקהילה הוסיפה לך עוד מחבוב כפיצוי על ההתייקרויות שחלו לאחרונה". "אבל אני לא ביקשתי תוספת", ענה הרב, "מסתפק אני בארבעת המחבובים, והנה אני מבקש להחזיר את התוספת. יתכן וישנם כאלה, שהם באמת זקוקים לכך. אלו הם כספי ציבור, ואסור לנהוג בהם, כפי שעולה על דעתו של כל אחד".

פעם אחת כשעבר רבינו באחד הימים ברובע הגדול (חארה לכבירה) בדרכו הביתה, נעצר רבינו על ידי חנווני אחד, שביקש מהרב, שיואל לקבל מידו כוסית ערק, וכי ברצונו לשמוע את הברכה ולזכות בעניית: 'אמן'. הרב נענה לבקשתו מטעמי מצווה בלבד, אולם בטרם קיבל הרב את הכוסית, התחיל לספר החנווני על דין ודברים שיש בינו לבין שכנו. הרב במקום להתכבד בכוסית המוגשת לו, ענה ואמר: "מעתה אסור לי ליהנות מכוסות אלו, כי שוחד היא בעיניי. ואם יש לך דין ודברים, הואל נא לפנות לבית הדין, אתה ושכנך. ושם יהיה ניתן לשמוע מה יש לכל אחד מכם לומר ולפסוק פסק דין".

כְּחָה שֶׁל הַוּדָאָה

לבתי-חולים. שם הוא ראה אנשים מאושפזים רבים, הסובלים מבעיות חמורות יותר משלו.

נכון, יש לו בעיה בשמיעה באוזן שמאל. אבל ב"ה, הוא מהלך על שתי רגליו. **ישנם אנשים, שצרכים כיסא גלגלים וסיוע למשך כל חייהם.** ב"ה, יש לו שתי ידיים שמתפקדות היטב. לב שפועל כראוי. עיניו רואות, כפי שצריך. והנה הוא מוצא את עצמו מודה לבורא עולם על כל הטוב, שחנן אותו.

הוא חזר להרצות, ובהקדמה לכל הרצאה היה מספר את סיפורו האישי, וכיצד ניתן מתוך השבר לראות ולהודות לבורא עולם ולהתמודד עם הניסיונות שפוקדים את האדם.

חלפו מספר חודשים, הקיץ הגיע, והנה יש פה ושם קולות, שהרב מצליח לשמוע גם באוזנו השמאלית. הוא לא ידע, אם יש טעם, כיוון שיתכן מאוד שהוא רק מדמיין את הקולות.

הבעת פניו של מנהל המחלקה, שהייתה סקפטית לגמרי לשמע סיפורו, השתנתה עם קבלת תוצאות הבדיקות. מעולם לא נתקל בהיסטוריה הרפואית העשירה שלו כאן במחלקה. מקרים של פגיעה עצבית מהסוג הזה הם בלתי הפיכים. הרופא הביע את התפעלותו וסיפר, כי הוא המקרה הראשון בחייו בו נתקל בתופעה מעין זו.

מצב השמיעה החל להשתפר מיום ליום עד שחזר לשמוע כבתחילה. מעתה החל בכל אחת מהרצאותיו היה מספר גם על הכרת הטוב כלפי הבורא וגם על הישועה לה זכה.

ביום מן הימים קיבל שיחת טלפון מאדם שהזדהה בשמו ורצה להכיר תודה ל"שדכן" הנפלא, שבזכותו הוביל בתקופה קצרה את שלושת ילדיו לחופה. הרב אמר, כי מדובר בטעות, אולם הלה סיפר, כי שלושה ילדים היו לו בבית, שהגיעו מזמן לגיל השידוכים. חבריהם כבר הובילו מזמן ילדים לחיידר, אולם אצלם הישועה לא נראית בפתח. הוא ביכה על מר גורלו.

ואז הוא שמע את הדרשה של הרב. הוא התרגש מאוד, ועיניו נפקחו לראות את כל הטוב של בורא עולם. על חמשת ילדיו הנוספים, שהקימו את בתיהם. על נכדיו הרבים. על בריאותו!

מאותו היום החל להודות לבורא עולם על הכול ובסיום הוסיף בקשה קטנה: "אנא בורא עולם, כשם שעזרת לנו והשפעת מברכותיך, עזור לנו להמשיך ולהודות גם על שלושת הילדים, שנצליח להשיא גם אותם!"

לאחר שלושה שבועות בהם, התמיד להודות לבורא עולם, הבשורה הראשונה הגיעה. תוך תקופה קצרה זכה לארס את שלושת הילדים שלו בזכות ההודאה לבורא העולם. מעובד מתוך קונטרס 'פירות הילולים'

להלן סיפור מופלא שסיפר הרב ס. המשמש כמרצה מבוקש וידוע מאוד בארה"ב. הכול התחיל, כאשר חלה הידרדרות בשמיעתו באוזן שמאל. ההידרדרות הייתה איטית והדרגתית, כך שהוא התעלם ולא פנה לרופא.

ביום מן הימים כבר אי אפשר היה להתעלם מהמצב. הוא קבע תור אצל רופא אף אוזן גרון בקופת החולים. הלה בדק את הרב, ובסיום שלח אותו לבדיקה מקיפה אצל אחד המכונים, כדי שיבדקו את השמיעה שלו.

הוא פינה את זמנו בסדר יומו העמוס וקבע תור במכון. תוצאות הבדיקה הראו, כי אכן יש ירידה משמעותית בשמיעה באוזן שמאל. בעקבות התוצאות הוא קבע תור, הפעם אצל פרופסור בעל שם עולמי, בתקווה שהוא ימצא מהו מקור הבעיה ואת הפתרון המיוחל.

הפרופסור בדק את שתי אוזניו של הרב ס. אולם הוא לא הצליח להסביר, מדוע באוזן ימין הוא שומע היטב, בשעה שבאוזן שמאל הוא כמעט לא שומע דבר. ההמלצה הייתה על ביצוע מספר בדיקות מקיפות, בהן ינסו לאבחן את מקור הבעיה, וכן המליץ על מעקב בעוד שלושה חודשים. הפעם הוא הופנה למנהל המכון. הוא בעצמו יבדוק את הרב. רבינו הגיע ביום המיוחל לחדרו של הפרופסור.

הפרופסור קיבל מידיו את כל סיכומי הבדיקות של הרופאים הקודמים ושל מכון השמיעה ואת תוצאות הבדיקות שעבר. באותה השעה נשא הרב תפילה לבורא עולם, שהישועה תהיה על ידי הרופא.

הפרופסור בדק את אוזנו השמאלית ולאחר דקות אחדות אמר: **"לצערי הרב יש פגיעה עצבית, שמקורה במוח, והיא שגורמת להידרדרות השמיעה באוזן. כיום, אין שום טיפול. מדובר רק בעניין של זמן, עד שתאבד את היכולת לשמיעה כליל באוזן שמאל"**.

לשמע הדברים חשך עליו עולמו. הוא בדרך עוד ציפה, יחל, התפלל כי בורא עולם ישלח לו את הישועה על ידי אותו פרופסור. אולם, לצערו, גם לו לא היה מה להציע, ואף חתם את הגולל.

האכזבה הייתה עצומה. הן הוא צעיר לימים ובמיטב שנותיו. בימים הבאים הוא מצא את עצמו סגור בחדרו, מנסה להתמודד עם השבר הגדול, שפקד אותו.

הוא גם ביטל את כל ההרצאות לתקופה הקרובה. המחשבות השונות טרדו את מנוחתו, הן הוא עוסק כל הזמן בזיכוי הרבים ומחזק אנשים רבים. איך יתכן שדווקא הוא יאלץ להיות חירש באוזן אחת? הימים חלפו, כשהוא מִפְנִים את מצבו ומקבל את גזירת בורא עולם.

הוא חשב ונזכר, כי בבדיקות הרבות שערך, היה עליו להגיע

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שבתי בן אסטריא טאון זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל
הרב מנחם בן ויקטוריה בצרי זצ"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	הרב יעקב בן מרגלית זצ"ל
אביבה בת אירון ע"ה	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	שמואל בן רבקה ז"ל
אברהם בן יונה ז"ל	עמירם בן דבורה ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל
יצחק בן חביבה ז"ל	נעמי בת כותון ע"ה	אביחי בן אסתר ז"ל
אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	מזל בת שמעון ע"ה	נעימה בת גורג'יה ע"ה
דב בן יצחק ז"ל	יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	חי זיזי בן קלרה ז"ל
סוליקה בת עישה ע"ה	יעקב בן אסתר ז"ל	ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל
סלים בן פרחת ז"ל	רחל רפאת בת השמת ע"ה	אסתר בת נעמי ע"ה
יעקב בן סלימה ז"ל	לטיף בן פרחת ז"ל	ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל
ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה	דניאל רפאל בן חגית ז"ל	אורה בת נעימה ע"ה
מישא אסתר בת זהרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	דוד יצחק בן פרחת ז"ל
אברהם בן טובה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה	גורג'יה בת נעימה ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	דרור יהושע בן ארץ מיוחס ז"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
דוד בר חסיבה ז"ל	חווה בת יעקב צבי ע"ה	יצחק יצקן בן רחל ז"ל
ברכה בת מרדכי ע"ה	יעקב בן נעמה ז"ל	שרה בת מורברי רחל ע"ה
אלון בן סעדה ז"ל		

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

אוֹצְרוֹת הַפֶּרֶשָׁה

פרשת "ויקרא"

"והיה כי יחטא ואשם (כשיכיר בשגויו, רש"י), והשיב את הנזלה אשר גזל" (ה, כג).

יהודי יקר, שזכה לאחרונה לשוב בתשובה שלימה, סיפר לפעיל הקירוב שלומד עמו ומקרבו, סיפור מזעזע: במשך שנים רבות, היה בבעלותי מפעל גדול, שממוקם בתוך שכונת מגורים עם בתים חד קומתיים. אל המפעל הגיעו משאיות רבות, לפרוק ולהעמיס סחורות, ולנהגים לא היה פשוט כלל לנווט את המשאיות בין הסמטאות הצרות בשכונה.

לא אחת אירע, שמשאית עמדה לחנות בצמוד למפעל, בנסיעה איטית ברורס, ולפתע פגעה בנגיעה קלה בחומה הגדולה של הבית הסמוך למפעל. התוצאה היתה טראגית... החומה הגבוהה התמוטטה לפתע כולה בקול רעש גדול! הנהג יצא ונבהל לגלות שגרם להפוך את הגדר המפוארת לתל אבנים, משום שככל הנראה התקדם קצת יותר מדי. פתאום אנשים החלו לנהור לעבר הנהג ואמרו לו 'אתה בצרה כי בעל הבית הזה הינו אדם אימתני ומגושם...'. בעל הבית הגיע, ובארשת פנים זועמות הקים קול צעקה כלפי הנהג: 'הרסת לי את הבית, זעזעת את היסודות! אתה תשלם על כך ביוקר!'. לפתע הופיעה אשתו מחלון הבית והחלה לצעוק שגם הארון והמנורה המוזהבת נפלו והתנפצו, בעקבות 'רעידת האדמה' שגרם לה הנהג...

לאחר 'משא ומתן' ממושך, הסכים בעל הבית 'להתפשר' על פיצוי של שמונת אלפים שקלים במזומן. ממשך בעל המפעל לספר: מהומה כזו לא התרחשה פעם אחת בלבד, אלא כמעט מידי שבוע, כל פעם עם נהג משאית אחר, שניסה לנווט את רכבו ברווח של המילמטרים הבודדים שבין שער המפעל לחומת הבית הסמוך, וכשרק 'שרט' את החומה, היא התמוטטה עד היסוד... ובכל פעם הנהג היה משלם לבעל הבית דמי התפשרות כדי שיבנה מחדש את הגדר.

החלטתי לעקוב אחרי בניית הגדר, והבחנתי, שלמעשה בעל הבית לא בונה אותה כלל, אלא פשוט מערים את האבנים זו על זו, ללא מלט, טח בקצת טייח כדי להסתיר את העובדה שזו לא גדר אלא ערימת לבנים, ולהבטיח שבכל פגיעה קלה של משאית, החומה תתמוטט בקול רעש גדול... ואכן זה הפך לעסק של ממש. הנהגים היו מגיעים, עושים רוורס, וכל מכה קטנה בגדר, הפילה אותה, ואז מתחילה הצגה שלימה.

אמרתי לעצמי - ממשך בעל המפעל - שאני לא אהיה שותף לעוולה הנוראה הזו, והחלטתי לשנות את מיקום שער המפעל. אלא שכאן הופיע בעל הבית הנוכל, שהבין היטב את מניעיי, ואמר לי: 'תראה, אני מוכן לתגמל אותך בעשרים אחוז מרווחי, ובלבד שתשאיר את השער על כנו...'.
בעוונותי הרבים, פחז עלי יצרי, והסכמתי להצעה הנבזית שלו. ואכן, במשך כמה שנים, תוגמלתי בסכומים לא

מבוטלים, הודות למעשי הנוכלות של שכני היוזעים!

וכאן, מסיים בעל המפעל את סיפורו, ומבקש לשאול: כעת זכיתי בס"ד לשוב בתשובה, וכמובן ששיניתי לאלתר את מיקום שער המפעל. בנוגע לממון שקיבלתי מחמת היותי 'חולק עם הגנב' (העשרים אחוז מדמי הגניבות), בכוונתי להשיבו לידי הנהגים הנגנבים, אך מנקרת השאלה בליבי - האם עלי להשיב גם את השמונים אחוז מהממון הגנוב שהגיע לידי בעל הבית הגנב (שלמעשה לא שייך כלל להוציא ממנו את הממון), משום ששימשתי כשותפו לפשע, או שמא כל תביעתם אינה אלא על בעל הבית?

ראשית כל נאמר, שבעל המפעל עבר על איסור חמור של מסייע ביד עוברי עבירה, בכך שאפשר וסייע לגנוב את ממוןם של הנהגים התמימים, וכלשון הטור "אסור להחזיק ידי הגוזל ולסעדו בשום דבר, מפני שהוא מחזיק ידי עוברי עבירה". ואם על הקונה מהגנב נאמר "עוון גדול הוא, שמחזיק ידי עוברי עבירה, שגורם לו לגנוב פעם אחרת", כל שכן שאחד שמאפשר לגניבה להתבצע בפועל, וחולק עם הגנב, שחבר הוא לאיש משחית, ועונו גדול מאוד!

עם זאת, היה נראה שלא ניתן לחייבו בהשבת שאר דמי הגניבה (שגנבם בעל הבית), לא מדין גנב ולא מדין מזיק; שכן מי שלמעשה הוציא את הכסף במרמה היה בעל הבית, ובעל המפעל רק נקט ב'ישב ואל תעשה' ולא מנע מהגנב לבצע את זממו, ועל כך לא ניתן לחייבו בתשלומין. וגם לא ניתן לחייב את בעל המפעל מחמת הזמנת הנהגים אל רשתו של הנוכל הזדוני (מדין 'גרמיי'), היות והבאת נהג למקום אינה בגדר 'ברי היוזא', כי מי יאמר שהנהג אכן יפגע בכותל ויפילו, ויתפתה לשלם לבעל הבית 'דמי התפשרות'... והיה נראה שאף בדיני שמים אינו חייב, וכל תביעת הנהגים אינה אלא על בעל הבית הגנב.

אולם, כאשר הצענו את הדברים בפני מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א, אמר לנו כדלהלן: מבואר בתוספות במסכת שבועות (ל'), שכאשר יודע אדם אודות איסור שעומד להיעשות, והוא יכול למונעו, אך אינו עושה מאומה על מנת למונעו, נחשב הדבר כאילו 'יעשה האיסור על ידו', ושתיקו אינה בגדר 'ישב ואל תעשה', אלא נחשב שעשה עבירה ב'קום ועשה'! ולכן כתבו, שעד שנמנע מלהעיד עדות שיכולה למנוע חטא, נחשב העד כחוטא בקום ועשה.

הרי לנו, שאי מניעת עבירה מהאחר, חמורה מאוד, ונחשבת לאדם, שיכול היה למנוע את העבירה, כאילו חטא בפועל. וגם בענייננו נראה שיש מקום לחייב את בעל המפעל בדיני שמים להשיב לבעלי המשאיות את מלוא הממון שנגנב מהם, מפני שהוא השתתף עם הגנב בכך שנמנע מלהעביר את השער למקום אחר, ומדיני שמים גם הוא נחשב לגנב בקום ועשה, כדוגמת העד הנ"ל ואף חמור ממנו. (ובשלמא סתם אדם שידוע אודות גניבה שעומדת להתבצע ואינו מונעה, אינו חייב כלל אף בדיני שמים, כי לא לקח את כספו של הגנב, אך בשאלתנו, בעל המפעל נחשב ל'שותפו' של הגנב במעשה הגניבה, בכך שמנע את העברת השער על מנת שייגיעו הנהגים התמימים שמזמינם והוא יזכה בכספם).

לסיכום: מדיני אדם פטור בעל המפעל מתשלום חלק הגניבות שמוחזקים בידי בעל הבית הגנב. אך יש מקום לחייבו דיני שמים לשלם את מלוא דמי הגניבות לנהגי המשאיות (ופריו מתוק).

"והשיב את הגזלה אשר גזל" [ה, כג].

מעשה ביהודי שהגיע אל אחד הרבנים, ודמעתו על לחיו. 'במשך כעשרים שנה שימשתי כנהג מונית' – פתח ואמר – 'אך לצערי לא היה יום שלא גנבתי את לקוחותי, בהפעלת המונה לפני הזמן, או בהפעלתו לפי תעריף גבוה יותר, ולפעמים גם ערכתי שינויים במכשיר המונה, באופן שירוף מהר יותר...'

(ואגב, מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א רגיל לומר, שיתכן שיעמוד אדם בבית הכנסת בתפילת נעילה ביום הכיפורים, יתוודה מתוך דביקות ובכי מר על כל עוונותיו, ואנו אומרים לו שגם ברגעים אלו ממש, עובר על איסור תורה... כיצד?! – כתב רבינו הבן איש חי (ש"ר, כי תצא ס"ב): "כל המשהה בביתו או בחנותו משקל חסר או מדה חסרה, עובר בלא תעשה, שנאמר 'לא יהיה לך בכיסך אבן ואבן גדולה וקטנה'. ואפילו אינו מודד בה כלל גם כן עובר באיסור זה. ונמצא לאו זה עובר עליו אפילו בעת תפילת הנעילה ביום הכיפורים". ונמצא שנהג מונית שתיכנת את מכשיר המונה שלו, באופן שהמכשיר מוסיף במחיר באופן שקרי, עובר הנהג בכל רגע על איסור השחיית מדה חסרה, אף בשעת הוידוי בנעילה!).

בסייעתא דשמיא – ממשך האיש לספר – זכיתי לאחרונה לשוב בתשובה, אלא שאיני יודע להשית עצות בנפשי – כיצד איש לאלפי האנשים שאיני מכירם את אשר גזלתי מידם?!", (האיש הוסיף, שלנהוג עתה להיפך, דהיינו להפחית לכל נוסע מעט מדמי הנסיעה, זה לא שייך, כי כבר אינו נהג מונית).

הרב הקריא בפני האיש את ההלכה הידועה: גזל את הרבים ואינו יודע למי להחזיר – יעשה בממון 'צרכי רבים' (שו"ע חו"מ סי' שס"ו ס"ב). וכשיעשה צרכי רבים, יסבב השי"ת שכל אחד מהנגזלים או מיורשיהם, יהנה כפי ערך גזילתו, ואז ימחלו לו על גזילתו, והבא ליטהר מסייעין אותו מן השמים. ערוה"ש). 'האם אתה יודע לשער מהו בערך סכום גנבותיך', שאלו הרב. 'כחמישים אלף שקלים' – השיב – 'ואם הרב יורה לי ליתנם לצרכי רבים, אעשה זאת בשמחה!'

פתח הרב בפניו את דברי השלי"ה הקדוש (שהובאו ב'אהבת חסד' פ"ד בהג"ה), שכתב כי ניתן לעשות צרכי רבים גם על ידי רכישת ספרי לימוד לבית המדרש, באופן שהרבים ילמדו ויהנו מהספרים שנדב. 'שמעתי', הוסיף הרב, 'שבבית המדרש החדש שבונים בעירנו, מחפשים אחר תורם לאוצר הספרים, ולמרבה הפלא, הגבאים סיפרו שעלות הספרות וספרי הקודש מסתכמת בכ-50,000 שקלים!'. (יצויין, שנהג המונית עבד באותו אזור שהציבור בו הינם בני תורה, ומן הסתם רבים יהנו מהספרים שנודב).

ואכן, בעל התשובה מיהר לגשת לגבאים, ומסר להם את מלוא הסכום, (מבלי להודיעם על המניע לנדבתו).

והנה, לאחר השלמת בניית הספרייה המפוארת, עמד התורם להיכנס לבית המדרש, ונדהם לראות בכניסה שלט גדול שעליו נחרט: "ברכה לראש משביר... לאיש יקר-רוח, נדיב-הלב, מורס-מעם... אשר נדבה ליבו לגשת אל המלאכה, ולתרום מהונו את כל אוצר הספרים המהודר...".

האיש ניגש אל גבאי בית המדרש, וביקש להסיר את השלט. הגבאי - שחשב שבקשת הנדיב נובעת מענווה - לא התבלבל, ומיד ציין בפניו את המבואר בשו"ת הרשב"א: "מי שמקדיש דבר לצדקה, מותר לו שיכתוב שמו עליו שיהא לו לזיכרון. וזו מדת חכמים היא, ומדת וותיקין, כדי ליתן שכר ולפתוח דלת לעושי מצוות. ומדת התורה היא, שהיא כותבת ומפרסמת עושי מצוה. ואם התורה עשתה כן, צריכים אנו להלך אחר מדותיה של תורה שהן דרכי נועם". ולפיכך, סיים הגבאי, כך גם אנו נהגנו!

כעת, בא בעל התשובה ושואל האם עליו להתעקש ולתבוע את הסרתו של השלט, כי אולי יש בהעמדתו חשש שקר וגניבת דעת, שהרי זוכה על ידו לכבוד ולתהילה, כאשר האמת היא שתרומת אוצר הספרים לא נבעה מינדיבות לב, אלא מהשבת הגזילה, ולמעשה בתרומתו לרבים השיב להם כביכול את השייך להם, ומה פתאום שיזכה עבור כך לשבח וכבוד כנדיב לב גדול?...

השיב מו"ר שליט"א: ניתן להשאיר את השלט, משום שאכן יש כאן מעשה שניתן להגדירו כ'נדיבות לב', שכן רבים לא היו פועלים כפי שפעל האיש, והוא החליט לצייט בתמימות ובשמחה לדין התורה, ונדבה רוחו לתקן את חטאיו ולמסור לאלתר את הסכום הגדול, וגם על כך ניתן להכתירו בשבחים, ולפרסם 'עושי מצוה' כמדת התורה.

ואמנם בשו"ת 'אגרות משה' מבואר שאין ליתן את הצרכי רבים בתורת צדקה באופן שיחזיקו לו טובה או יכבדו אותו על כך, מכל מקום נראה שדבריו נאמרו באופן שהנודב מתכוון לזכות לכבוד או שיחזיקו לו טובה מחמת תרומתו, אך במקרה דנן, לבעל התשובה לא היתה כלל כוונה לכך, אלא כל נתינתו נבעה מרצון אמיתי לשוב לאלוקיו על ידי תיקון גנבותיו בעשיית צרכי רבים.

לסיכום: ניתן להשאיר את השלט התלוי בכניסה לבית המדרש (ופריו מתוק).

הגאון רבי צמח צרפתי זצ"ל

בזמן הזה, שבטלו הקרבנות עד לבנין בית המקדש במהרה, נותר לנו קרבן אחד בפועל: מה שאמרו בזוהר הקדוש שהאב המל את בנו כאילו מקריב קרבן לבוראו, והסנדק הרי הוא כמזבח, וכשם שהמביא קרבנו חייב היה להטהר לפני שעלה לבית הבחירה ולהתכונן כדבעי, כך מייחדים את סדר הלימוד בלילה שלפני הברית להתכונן כראוי למאורע הגדול והקדוש.

הגאון רבי צמח צרפתי זצ"ל, מראשוני גאוני תוניס, חלה ברגליו, והיה רתוק למיטתו כשנתיים ימים, מדוכא בייסורים קשים, יום אחד – קם ועמד על רגליו, וייסוריו חלפו ואינם. למקורביו התמהים סיפר, שאליהו הנביא זכור לטוב, מלאך הברית, נגלה אליו בחלומו ואמר לו, שאם יקבל על עצמו לילך לכל בתי ישראל בעיר תוניס כדי ללמוד בליל ברית המילה – ירפאהו מחוליו. הרב הסכים, ושב ורפא לו! מיני אז, היה הולך בכבודו ובעצמו לכל בתי הילודים בעיר, ללמוד שם בליל המילה עד אור הבוקר. ומאותו יום היה הדבר לחוק ומנהג של קבע, לערוך בליל המילה "בילאדה" (יש אומרים כי הוא קצור המלים: "בן ילדה"): אבי הבן מזמן חכמים לסעודת מצווה, שבמהלכה לומדים גמרא במשך כל הלילה. במשך הזמן נוסדה בעיר תוניס קופת "אליהו הנביא", שממנה היו הורים עניים משלמים שכרם של תלמידי חכמים עניים שיבואו ללימוד זה, הכהנה להכנסת התינוק בבריתו של אברהם אבינו.

הגאון רבי צמח צרפתי הוא הראשון מבית חכמי תוניס הידועים לנו. בסוף ימיו עלה לירושלים, בה נפטר בחודש אדר שנת תע"ב, זיע"א (מעייין השבוע).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ אליס בת סוליקה ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ אשר בן רגינה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ יעקב בן שפרה ז"ל, לע"נ ציפורה בת רחל ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ סעיד דוד בן מהין ז"ל, לע"נ אליהו בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ לדיה בת רחל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ חיים בן לונה ז"ל, לע"נ תמר בת רחל ז"ל, לע"נ רעיה (רחל) בת מיכל ז"ל, ולע"נ כל נפטריו עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: הכנה לפסח

פרשת ויקרא

בס"ד | גיליון מס' 323

כיצד איטום בשקית ניילון הציל 4 נפשות בישראל?

אדם כי יקריב! (א, ב)

כמה נאים דבריו של בעל ה'חובת התלמידים' המתאר את עניין הנקיון לפסח ומשמעותו, ונעתיקם מתוך מתק לשונו: 'חג הפסח בחינת אהבה, לפי שמתוך חביבות ואהבה רצים לקיים מצוות אבינו שבשמים... רוצים הם להיכנס כל כולם לחורים ולסדקים, קופצים הם מעל התנור, מכניעים ודוחקים עצמם אל מתחת למיטה, כי הלב עורג! ומעטה, קשה להם לדבר דברים שאינם מענייני הפסח כמו להגעיל הכלים או למרק ולצחצח הבית כולו...'

אכן כן! הרגע הזה בו יהודי מתאמץ, מטפס למדף העליון או מתכופף מתחת למיטה כדי לגלות פירור חמץ שעוד תקוע אי שם, הוא ביטוי של אהבה לעשות מצוות בוראנו, להתאמץ כדי למרק את הבית ממה שהבורא גזר עליו שהוא מתועב

ודחוי בימים אלה! והנקיון הנרגש הזה מביא על האדם למרק את לבו ולצחצח את פינות נפשו. כשהוא משפשף בין חורי המרצפות הרי הוא מפשפש בין חורי נשמתו, מחפש לבער משם כל בדל שאור שבעיסה שהותר היצר!

דווקא בגלל שהחמץ מצוי כל כך, נקיונו דורש כוחות כה גדולים ומשמעותיים, טרחה והקרה של ממש. זו גם השליחות שלנו בנקיון הלב - למרק אותו מלכלוך שדבק בלבו של יהודי מתוך הרגל, לבער מתוך הנפש הנהגות ודרכי חיים שהפכו שגרתיות, אולם הן מסוכנות וארסיות כל כך! נכון, זה דורש מאמץ והקרה גדולה - אולם זו העת לבער את כל סוגי החמץ גם יחד!

פרשת השבוע פותחת במילים 'אדם כי יקריב מכס', במילים אלה טמונה משמעות כי האדם המקריב - מקריב מעצמו, מתוכו, מקרב לבו. כדי לעשות נחת רוח לבורא עולם נחוצה הקרבה, דרוש מאמץ, צריך לקחת משהו מבפנים, מתוכי הלב, ולזרוקו החוצה, לבערו מהעולם. זו השליחות שלנו בימים אלה, זה תפקידנו בשעה זו!

אחים יקרים, כשאנו מחזיקים ביד את חומרי הניקוי ומתרוצצים אחר החמץ, הבה נזכור את המשמעות העמוקה הטמונה בחמץ, ונקבל על עצמנו גם למרק מתוך הנפש הרגלים שהתרגלנו אליהם, סכנות רוחניות

שיאנו חוששים מספיק מפניהן. זה הזמן למרק מהלב, מהכיס ומהבית כל בדל יצר הרע, כל פירור של נסיון, כל גרגר של סכנה רוחנית, וכך נזכה להיכנס לחג הפסח שהורים זוכים, ולהיגאל מכבלי היצר לחירות עולם!

שלושה ימים שהצילו חיים!

על הסיפור הבא ביכולתי להעיד באופן אישי, ומעשה שהיה ביהודי שהתקשה להצליח בעיסוק רוחני, ועד מהרה גילה אותו היצר הרע האורב לכולנו. הוא נמשך אל חברים פחות טובים, ואלו הסיטו אותו ממעלתו כבן מלך, והסיתו אותו להחזיק במכשיר טכנולוגי מהסוג הפחות כשר, כדי שיהיה לו קשר עם העולם וכדי שיהיה לו מעניין בחיים... - רחמנא ליצלן.

מתוך שמחה וטוב לבב, עם ישראל כולו מצוי בהכנות קדחתניות לקראת חג הפסח הממשמש ובא. רעם שואבי האבק מנסר בחלל, מתערבב בניחווחות חומרי הניקיון הפזורים בכל פינה. ממאפיות המצות עולה עשן המיתמר לגבהים, ובכל קרן רחוב נערכת חלוקת 'קמחא דפסחא'.

עניין צחצוח הבית ונקיונו מכל בדל חמץ, מחייב מחשבה והתבוננות בכמה רבדים. ראשית, זוהי המצוה היחידה בה משהו שגרתי שכולנו מורגלים בו כמו חמץ, הופך לשנוא, מתועב ונרדף כל כך, ברמת 'בל יראה ובל ימצא'. שנית, ההלכה קובעת שניתן לצאת ידי חובה בביטול החמץ, ובכל זאת נהגו ישראל קדושים לנקות ולצחצח את הבית מכל פירור ולבערו מהעולם, לא להותיר לו זכר בתוככי בתינו, למרות שהדבר כרוך במאמץ לא קטן בכלל!

שלישית, רוב איסורי התורה הם איסורי אכילה, ואילו חמץ בפסח - הוא איסור הנאה לא רק בימי החג, אלא אף חמץ שהיה ברשותו של יהודי - אסור בהנאה גם לאחר החג! ורביעית, ואולי הקשה שבכולן, איסור חמץ הוא איסור התורה היחיד שבימי הפסח איסורו במשהו, פירור בודד אסור באכילה גם אם הוא מצוי בתוך סיר ענק. למה? מה יש בחמץ שאיסורו כה קיצוני ומחמיר? מה הוא מסמל, מה טמון בו, למה אנחנו כה מהדרים ומתאמצים לבערו מן העולם לחלוטין?!

בשאלות הללו עוסקים רבותינו, ומגלים סודות מאחורי הקלעים של איסור החמץ, ומה שהוא מייצג. הנה תגלית של הרדב"ז בתשובות חלק ג' סימן תתקע"ז: החמץ מסמל את ה'שאר שבעיסה', את היצר הרע שמחמיץ ומקלקל את לבו ומעשיו של יהודי. כמו השמרים אותם מוסיפים לעיסה, שאמנם נוכחותם מזערית אך השפעתם עצומה, כי הם מנפחים את העיסה, מחמיצים אותה, משנים את צורתה - כך היצר הרע השוכן בלבנו, הוא קטן ומזערי, אך השפעתו הרסנית ומזיקה. ולכן - - -

לכן אנחנו יוצאים למרדף אחר החמץ, המסמל כאמור את היצר הרע. אנו מבקשים לטרוח, להתאמץ, לפעול בכל כוחנו - כדי לבער את החמץ, לבער את היצר. אנו משפשפים בכל הכח, משתמשים בחומרי ניקוי חזקים, שואבים בשואבי אבק רבי עוצמה - כדי לפעול בתוככי לבנו את ביעור החמץ, כדי לבער את היצר הרע מכל פינה נידחת בלב. אנו מבקשים לגרש את היצר ונסיגותיו מעמקי נפשנו, ולמען המטרה העילאית הזו אנו מתאמצים בכל הכח, לבל יישאר ממנו זכר!

מתברר, כי למצוות ניקיון הבית מן החמץ יש משמעות עמוקה: 'האדם נפעל כפי פעולותיו' - כפי שכותב בעל ספר החינוך, ואנו מבקשים שהפעולות שאנו עושים, הטרחה המייגעת שלנו כדי לבער חמץ - יהיה בהן את הכח להשפיע עלינו לנקות את נפשנו, למרק את ליבנו, לצחצח את נשמתנו. פעם בשנה אנו מבקשים לזרוק החוצה מתוככי הלב את כל הארס וההרס שהטיל בנו היצר, ולהגיע בלב זך ונקי לליל הסדר, ליל הגאולה!

לעילוי נשמת
ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל)
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הרה"ח רבי פתחיה טעלישער בן הר"ר יוסף יונה ה"ד רוזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

המכשיר אומנם הפיג לו את השעמום, אולם בד בבד הפיג גם את יראת ה' שבערה בו, את הלחלוות של יראת שמים שפיעמה בלבו. דרך המכשיר הזה הוא נחשף לחומרים מסוכנים רוחנית, הכיר חברים נוספים - מסוכנים לא פחות, ובאופן כללי מצבו הרוחני הלך והידרדר מדחי אל דחי. נראה היה כי הוא שועט במורד הרוחני ללא יכולת לעצור...

במוצאי שבת 'בשלח-שירה', י"ז שבט תשפ"א, נפגשנו ושוחחנו. הוא תיאר את הקשיים העוברים עליו, את הבדידות שנפתה עליו עקב ימי הסגר, ותירץ באינספור תירושים למה הוא מוכרח להחזיק במכשיר הזה, וכמה בזכותו הוא קשור לעולם ויודע מה קורה, כל בשנות והתחנונים שיתנתק מהמכשיר המסכן את חייו הרוחניים עלו בתוהו, כלה ונחרץ עמו להמשיך להחזיק בסם המוות הרוחני הזה - ויהי מה!

לקראת סוף השיחה, דיברנו על סיפור יציאת בני ישראל ממצרים, כיצד היו שקועים בעומק הגלות, ומשה רבינו ביקש לצאת רק לשלושה ימים, מתוך הבנה ששלושה ימי גמילה מבוץ הגלות - כבר יפתחו להם את השער לחוש את טעם הגאולה והחיבור עם בורא עולם. לפיכך, ביקשתי ממנו שלושה ימי ניתוק. רק שלושה ימים של ניתוק מהמכשיר, של אוויר צח וזך, נקי מהמיאוס שמציף את נשמתו דרך המכשיר. אחרי שלושת הימים - אם יצאה חלילה - יוכל לשוב אליו כאוות נפשו!

הלה שמע, וניאות להפקיד את המכשיר. כשהוא אורז אותו בכמה שקיות ניילון אטומות - לבל ייכשל בו מי שישמור על המכשיר. תוך כדי איטום השקיות, ביקשתי ממנו עוד משהו:

כשבוע קודם לכן, התוודעתי לסיפורה של יולדת בשם מרים יהודית בת חיה גיטל, אשה צעירה שהנגיף תקף אותה, ומצבה הלך והחמיר עד כדי סכנת חיים. הוריה, בעלה וילדיה היו אחוזי פחד ואימה, תפילות רבים נערכו לרפואתה, אולם נראה היה כי שערי שמים נעולים. מצבה הפך קריטי מרגע לרגע...

באותו רגע בו הוכנס המכשיר אל השקיות והלה נפרד ממנו לשלושה ימים, ביקשתי ממנו שיכוון שהוא עושה מצוה זו לישועת עם ישראל הנתון בצרה עקב הנגיף, ובפרט לרפואת אותה אשה מרים יהודית בת חיה גיטל, שתזכה לרפואה שלימה. הרי הרגע הזה בו יהודי מקריב מעצמו למען שמו באהבה - הוא רגע גדול ונשגב בו שערי שמים פתוחים, כדאי לנצל את ההזדמנות להציל נפש מישראל ולפעול עבורה ישועה!

הוא נענה לבקשתי, ואמר את שמה פעם ופעמיים, עד שהמכשיר נאטם בשקית והורחק ממנו לשלושה ימים, ממוצאי שבת ועד יום שלישי בערב. ביום שלישי בערב, כשביקש להשיב לידי את המכשיר, נעניתי ואמרתי לו כי מצבה של האשה מוסיף להיות קריטי, לא שמענו על שינוי משמעותי. לפיכך, אני מבקש ממנו עוד שלושה ימים, רביעי, חמישי וששי, שלושה ימים נוספים ואחרונים של ניתוק מהמכשיר למען הצלת היולדת, שתשוב להיות אמה לילדיה!

לא היה לו קל להסכים, ובכל זאת - כנראה שלושת ימי הניתוק השפיעו עליו וזיככו את לבו קצת, עד שנענה לאתגר להתנתק לשלושה ימים נוספים, לרפואת היולדת. על פניו ניכר כי הדבר דורש ממנו מאמץ רב ומורכב, אך הוא התעודד בכך שאינו מתאמץ לחינם - הרי הוא מקריב את המאמץ שלו לרפואת אשה יולדת, שתזכה לישועה ורפואה בקרוב. וכך יצאו לדרך שלושה ימי ניתוק מרוממים נוספים...

האמת ניתנת להיאמר, שלא הכרתי כלל את משפחתה של אותה יולדת, אפילו שם משפחתה לא היה ידוע לי. רק סיפורה - שקרע את הלב של רבים שהעתירו לרפואתה - הוא שתפס את תשומת לבי. ואז, ביום חמישי בערב, בלילה שבין היום השני לשלישי, בהשגחה פרטית מופלאה פגשתי בבעלה של אותה יולדת, ושאלתי לשלום רעייתו.

הדברים שאמר הרטיטו את לבי: 'ביום שלישי החליטו הרופאים לנסות להעיר אותה. ימים ארוכים היתה מורדמת ומונשמת והם לא העלו בדעתם אפשרות כזו, אבל ביום שלישי לקראת ערב הם החליטו לנסות. אט אט הורידו את מינון חומרי ההרדמה, ולמרבחה הנס והפלא היא החלה מתעוררת... היום דיברתי איתה!' - אמר בעלה בעיניים דומעות, 'בעזרת השם היא בדרך להבריאה! זה נס!'

לא האמנתי למשמע אוזניי. ממש כך! ביום שלישי בערב, באותו זמן בו האיש סיים את שלושת ימי הניתוק הראשונים, התחולל בו מאבק אם להמשיך לשלושה ימים נוספים, והוא ניצח בו - באותו זמן ממש החל המהפך במצבה של האשה היולדת! הנה כי כן, יהודי אחד התאמץ, הקריב, התנתק, זרק וזנח את המכשיר המסוכן לשלושה ימים בודדים - והיה די בזה כדי להשיב אשה לחיים! לא יאומן כי יסופר!

כשהסיפור נודע לאחד מצדיקי הדור שליט"א, הוא ביקש לפרסמו בעולם כולו, בהטעימו משפט שכדאי לזכור: 'מכשיר טכנולוגי אסור - הוא סם המוות, פשוטו כמשמעו. המתנתק ממנו - הרי הוא כנגאל ממוות לחיים. אין פלא כי ביכולתו לחולל תחיית המתים!!!'

והוסיף אותו צדיק שליט"א, כי הקדוש ברוך הוא הקדים רפואה למכה, בכך ששנים ארוכות לפני הופעת הנגיף המסוכן בעולמנו - נתן לכולנו את הכח לפעול את הישועה ממנו. כי העובדה שמכשירים כאלה כה מצויים, העובדה שהנסיונות

בשמירת העיניים, האוזניים והמחשבה כה קשים בדורנו - היא היא הדרך להקל על המחלה ולהביא רפואה, כי כשיהודי מתאמץ למען בורא עולם ומקריב מעצמו - בורא עולם פותח לו את השער, מעניק לו ישועה!

אחים יקרים, כעת, כשאנו ממרקים את הבית ומוציאים ממנו כל בדל חמץ, זה הזמן למרק את הלב ואת הכיס, לגרש ולבער מהם כל נסיון, מכשיר אסור, כלי טכנולוגי מסוכן. גם מי שאין לו כל מגע עם מכשירים מעין אלה, עדיין הנסיונות של שמירת העיניים אורבים לו בכל פינה, מסכנים את חייו הרוחניים. הרגע בו יהודי מתגבר, מתאמץ, מקריב כדי לשמור על נקיון נפשו ונשמתו - הוא רגע הזדמנות לפעול בו ישועה!

עכשיו הזמן לנקות את הלב, לגרש ולבער את היצר מתוכו. להשליך כל מכשיר טכנולוגי מסוכן, לעצום עיניים מול תמונה שאינה ראויה, להתגבר על היצר לבל יתנחל בליבנו. כך נזכה להגיע לחג הפסח נקיים וזכים, ראויים לקבל את השפעות החג ומתנתו, וגם נזכה להיגאל - כל אחד מצרותיו, ולשורר שיר חדש על גאולתנו ועל פדות נפשנו!

נס הצלה כפול!

לסיפור הקודם יש המשך, מרגש ומרטיט לא פחות. לאחר שהיהודי הגיבור נחשף לנס העילאי שתחולל בזכותו, לאחר שהתברר לו כי זכה להציל אשה ואם בישראל ממוות לחיים, הדבר טלטל אותו טלטלה עמוקה, עד כדי ש...

שבועיים אחר כך, נסע אותו יהודי ברכב, ובמהלך הנסיעה סיפר לנהג על נס ההצלה של האשה היולדת, הודות להתנתקותו ממכשיר מסוכן רוחנית. תוך כדי דבריו, החל לדבר על לבו של הנהג, שגם הוא החזיק במכשיר כזה, וביקש ממנו להצטרף למהפכה. 'זה טעם גן עדן!' - אמר לנהג, 'תנסה להתנתק או להתקין סינון חזק, רק לשלושה ימים. אתה יכול להציל נפש מישראל, וגם לזכות בתענוג רוחני עילאי, בידיך הדבר!'

הנהג שמע, והתקשה להיעתר לכך. המכשיר משמש אותו שעות ארוכות בהיותו בדרכים, והוא מתקשה מאוד להתנתק ממנו. אולם הנוסע דיבר על לבו עוד ועוד, הסביר לו עד כמה תחושת הניתוק היא מרוממת ונעימה, וגם מסוגלת לישועה ורפואה. כשהנהג עמד להיעתר לבקשה, ביקש ממנו הנוסע לכוון לזכותה של אשה נוספת, גם היא יולדת, אם לכמה ילדים, שאף היא לקתה בנגיף ומצבה קריטי, ושמה חיה רבקה בת לאה.

'אני כבר לא יכול להציל אותה' - אמר הנוסע בחיוך, 'כי אני כבר התנתקתי. אבל אתה עוד יכול! תתנתק, תתקין סינון איכותי. אתה יכול להציל נפש מישראל, להשיב אמה לילדיה!' - ביקש, והנהג הזכיר את שמה של האשה לרפואה שלימה, והבטיח כי למשך שלושה ימים - יתקין במכשירו סינון איכותי מאוד שימנע ממנו כל שימוש שאינו לצורך חשוב מאוד עבורו, כדי לנסות, 'לראות איך זה...' כלשונו...

והוא אכן זכה לראות בעיניו 'איך זה...' - - -

ביום השלישי לסינון, הוא נוהג ברכבו בכביש מהיר, כשלצידו חבר. מסיבה שאינה ברורה סוטה הרכב ממסלולו ומתנגש בקיר, מתהפך ומתרסק לחלוטין. בשפת המכוניים הרכב 'הלך טוטאלוס', נותרה גרוטאת מתכת מרוסקת, מפוררת לחתיכות קטנות. כוחות ההצלה שחשו למקום היו בטוחים שהם עומדים לפנות גופות, אבל... -

מתוך שביר הרכב, יצאו הנהג והנוסע שלצידו, מהלכים על רגליהם בבריאות איתנה, מנערים מעליהם שביר זכוכית ואבק. כן כן, כוחות ההצלה והחילוץ התקשו להאמין שנוסעי הרכב יצאו ממנו בשלום, אבל כך בדיוק קרה! - הנהג הגיבור שהתנתק מנסיונות המכשיר זכה לראות עין בעין את הצלתו, תוך שלושה ימים בלבד!

ובכך לא תם סיפורנו: כזכור, אותו נהג לא ידע כי אורבת לו סכנה, ולא ידע כי עליו לשמור את זכויותיו לעצמו... הוא זיכה את זכות התנתקותו לרפואת האשה חיה רבקה בת לאה. כשהזכיר את שמה לרפואה, היתה האשה מחוברת למכשיר 'אקמו' המחליף את פעולתם של הלב והריאות שכבר לא תפקדו, עד כדי כך היה מצבה מסוכן, קריטי ממש...

לא חלפו אלא כמה שבועות בלבד, והאשה נותקה ממכשיר 'אקמו', ואף התעוררה מההרדמה. עודה זקוקה לרחמי שמים כדי להבריאה לחלוטין, ויהא פרסום סיפור זה לרפואתה, אולם בחסדי שמים - מכלל סכנת חיים היא כבר יצאה, מצבה השתפר ללא הכר. התברר, כי הניתוק מסכנות המכשיר הטכנולוגי - הציל את הנהג והבריאה את האשה גם יחד!

אחים יקרים, בעת הזאת, רגע לפני כניסת חג הפסח הבעל"ט, זה הזמן לנקות את הלב, למרק את חזריו, להשליך מעלינו כל נסיון, להתנתק מכל מכשיר, ולצאת לגאולה רוחנית מהיצר הרע ככל האפשר. עכשיו, כשאנו ממרקים את הבית מכל בדל חמץ, הבה ננקת את הלב ממה שמציף אותנו בנסיונות או מכשירי אונטו בראיות אסורות, הבה נתגבר על כל נסיון בכל הכח, תוך הקרבה אישית גדולה, ונזכה לפתוח לעצמנו שערי ישועה וגאולה!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

ורכב מאמינים

עלון שבועי מבית בני אמונים

מאוצרות אמונים

פניני אמן ותפלה בפרשה

כחם של דבורי תורה ותפלה שאומר הוא לפני קונו ויצורו!
'תפארת שלמה'

'וכוף את יצרנו להשתעבד לך'

"אם עלה קרבנו מן הקרב זכר תמים יקריבנו אל פתח אהל מועד יקריב אתו לרצנו לפני ה'" (א כ)

חכמים (ר"ה א, ע"פ רש"י שם) דיקו מִכָּךְ שְׂנֵאָמַר כָּאן: "יקריב אתו", אף שִׁכְבַּר נֶאֱמַר קֹדֶם: "יקריבנו", שֵׁאִם מִסְרַב הַנּוֹדֵד לְהִבְיֵא אֶת קֶרְבְּנוּ, עַל בֵּית הַדִּין מוּטָל לְכַפּוֹתוֹ לְקִים אֶת נַדְרוֹ. אוֹלָם כִּיּוֹן שְׁעֵלְיוֹ לְהִבְיֵא אֶת קֶרְבְּנוּ "לרצנו", לְפִיכָּךְ "כּוֹפִין אוֹתוֹ עַד שְׂיֵאמֶר: 'רוּצָה אָנִי'."

אמר הש"שפת אמת' כי בדברי הגמרא מצינו רמז לכך שאדם החפץ לכופף עצמו תחת על המצוות, יכול לבקש שמשמים יכפוהו לבחור בטוב. וכעין מה שפצינו (יומא ס"ט א) שיצר הרע של עבודה זרה נמסר בידי אנשי כנסת הגדולה. ואכן, על כך מבקשים אנו מדי בקר: "וכוף את יצרנו להשתעבד לך", ואף בימים הנוראים אנו מתפללים: "ובכן תן פחדך... ואימתך על כל מה שבראת... לעשות רצונך בלבב שלם".

'שפת אמת' וירא תרל"ב, ראש השנה תרמ"ז; 'מפי סופרים וספרים'

'אש'ם אש'ם' - 'אש'ם הוא לה'

"אש'ם הוא אש'ם אש'ם לה" (ה יט)

דרש רבי יצחק מג'לד מחכמי בגדד:

במשנה (ברכות לג ב) מבאר כי כל "האומר... מודים מודים" - משתקין אותו. הגמרא (שם) מבארת את הסבה שהיא לפי שכפאשר הוא כופל את לשון ההודאה, הוא נראה כמודה לשתי רשיות חלילה, ומתוך כך מוסיפה שיש להשתיק אף את האומר: "שמע שמע", לפי שגראה כמקבל עליו על שתי רשיות. ובירושלמי (מגלה ד' ה) הוסיף עוד, שמאותה סבה יש להשתיק אף את האומר: "אמן אמן".

שלוש המלים שאסרו חכמים לכפל - 'אמן', 'שמע' ו'מודים', הן בראשי תבות: 'אש'ם. ויש לומר כי כדי לרמוז על האסור האמור נכתבה המלה 'אש'ם' בפסוק שלפנינו שלוש פעמים, לאמור: 'אש'ם, 'אש'ם' - הכופל את תבות: 'אמן', 'שמע' או 'מודים', 'אש'ם [חוטא] הוא לה".

יצחק רכבי

מלה קטנה - עצמה אדירה

"ויקרא אל משה" (א כ)

דרש רבי יעקב דב מרמורשטיין נשיא 'בני אמונים':

"ויקרא" - ראשי תבות: ויענו ישראל קול רם אמן, רמז לדברי הגמרא (שבת קי"ט ב) שיש לענות אמן "בכל כחו" והינו "בקול רם" (ראה תוספות שם ד"ה פל העונה).

ומפני מה נכתבה האות אל"ף [המרומת לאמן] זעירה? כדי להזכיר לנו שענית אמן היא פעלה קלה וזעירה, ובקלות יכול אדם לצבר באמצעותה מצוות אין סוף.

פסול להקריב, כך כהן בעל מום פסול מלהקריב (ראה זבחים ט"א).

ואולם, לגבי קרבן הלב - התפלה - מזכירה התורה רק את המקריב, ובכך היא באה ללמדנו שגדולה תפלה יותר מן הקרבנות" (ראה ברכות לב ב); בשונה משקרבן הבהמה שאינו יכול להיות מקרב על ידי בעל מום, תפלתו של בעל מום, אם היא עצמה שלמה בלא מום, אדובה, רצויה היא יותר מתפלת השלם בגופו.

פכתוב בתהלים (נא יט): "זבחי אלקים רוח נשברה".

'והצאות חיים' (אמשטרדם תקכ"ד)

מו' הבהמה נוכל ללמד על מדרגת היהודי

"אדם פי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם" (א כ)

דרש האדמו"ר רבי שלמה מרדומסק:

"אדם" - מן השוה, "פי יקריב" - פי יבקש להתקרב לה' ולהתעלות בעבודתו. "מן הבהמה... תקריבו את קרבנכם" - מהבהמה יוכל הוא להבין עד כמה גבוהה היא מדרגתו, ומתוך כך להתקרב לה'. שהנה בזמן שבית המקדש היה קים אף האדם הפשוט ביותר יכול היה בהביל פיו, מבלי לעשות כל שנוי בגוף הבהמה, לשנות את מהות הבהמה ולהופכה מבהמת חליו לקדושה למזבח. ואם כה גדול הוא כח דבורו של היהודי, על אחת כמה וכמה מה נשגב

מעלתה של תפלת נדבה

"אדם פי יקריב מכם קרבן לה" (א כ)

"בקרבנות נדבה דבר הענין" (רש"י).

הדעת נותנת שנחוץ יותר לפרש את דנים של קרבנות החובה, מדוע אפוא פתחה התורה בקרבנות הנדבה?

פרש רבי יוסף צבי דינר ראב"ד לונדון:

הקדימה התורה לפרש את קרבנות הנדבה כדי ללמדנו על גדל מעלתו של מקריבם. מעשיו של המקריב מוכיחים שאינו מקים את מצוות התורה רק כדי לצאת ידי חובה, אלא הוא מחזר בכל כחו אחר המצוות כדי לעשות נחת רוח לקונו.

כך גם בתפלה שהיא פיוס במקום הקרבנות (ראה ברכות כ"ו ב), יש חשיבות מיוחדת לפרקי תהלים ולתפלות שמוסיף האדם על התפלות הקבועות, כי באמצעותן מראה שהוא מוכן להתאמץ בעבודת בוראו יותר מכפי שחייב.

דרכי יוסף צבי עמ' נד

כאן המקום לשבח את המקפיד על מנהג הקדמונים לומר את ברכות השחר בתוך חבורת אנשים העונים אמן איש אחר ברכות רעהו (ראה שו"ע א"ח ט"ד). באמצעות הנהגה זו פותח המברך את יומו בהצהרה שהוא אינו עובד את קונו לצאת ידי חובה, אלא מחזר אחר עשית המצוות בשלמות אף במקום שאינו מחייב לעשות כן מעקר הדין.

תפלתו של בעל מום רצויה יותר

"אדם פי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם" (א כ)

לקח נפלא על מעלת התפלה שבמינו היא במקום הקרבנות, דרש רבי חיים יעקב בוסקוביץ מהפסוק שלפנינו:

המתבונן ימצא כי שני חלקים יש בפסוק זה; הראשון: "אדם פי יקריב מכם" - כנגד התפלה שהיא כקרבן הנובע ממעשמי הלב, והשני: "מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם" - כנגד הקרבן הבא מן הבהמה.

והנה, לגבי קרבן בהמה מזכירה התורה הן את הקרבן והן את המקריב - "תקריבו את קרבנכם", ובכך רמזה שדינם שווה; כפי שקרבן בעל מום

ביום רביעי הבעל"ט, י"א בניסן וחול יומא דהלולא של השל"ה הקדוש בספרו הקדוש 'שני לוחות הברית' הפליג רבות בגדל מעלת ענית אמן, בין הדברים כתב:

"כן הוא האמת שאמן גדול מצד עצמו ולגדלתו אין חקור" (שם אות פא).

"מי שמכוון לכל ברכה וברכה היוצאת מפי המברך ועונה אמן בכונה וכדונו, גורם למעלה קדשה הרבה מאד, ושפע רב טוב לכל העולמות, כי הוא פותח המקור העליון, מקור מים חיים, כמו שפותח המעין להשקות לכל הצרכים השקאה..." (שם).

"העליונים והתחתונים תלויים במלת אמן, והוא עקר ושרש יסוד מוסד לכל העולמות כלן" (מסכת תמיד אות פ).

יהי רצון שאחר ברכות השחר (ד)

יהי רצון שאחר ברכות השחר (ד)

לפני ה'.

מלשינות המביאה לידי עדות שקר

עוד מבקשים אנו שנגזל "ממלשינות". אף בלשונה זו זקוקים אנו מדי בקר, שכן כל הלשנה עלולה להביא רעה גדולה על האדם, ואנו מסמיכים לה גם את הבקשה להנצל "מעדות שקר", כיון שלעתים מסתייע המלשין בעדי שקר כדי לבסס את הלשנתו (כ"ט פתחה' ברכות ו' ע"ב).

על חמרת עוון מלשינות נזכר ללמד מהספור בא: בעת שקבל על עצמו הגאון מלינא לגלות מבייתו וממקומו, ארע שטרך עגלון יהודי כדי שביאו לאחת העירות שאלוהו בקש להגיע במסלול גלוהו. במהלך הנסיעה, בעת שעבר בגבול אחד הערות, סטתה העגלה מן הדרך ורמסה ערבותו ורק שגדלו בשדה. העגלון מהר להסתתר, ובעל השדה שהיה גוי אלים מהר לרוץ לכונן העגלה ולהכות את הישב בתוכה. אף על פי שהאשמה היתה על העגלון, ספג הגאון את המכות בדומיה ולא אמר מאומה. לאחר מכן הסביר למקרביו: "אלו הייתי אומר לאותו גוי כי העגלון אשם ברמיסת ערבותי, היתה אמירתי בגדר מלשינות, שכן בכך הייתי גורם שהעגלון יספג מכות שלא כדין" (שם עולם סוף ח"ב בהשקפה למסירת הלשון).

שתיצילנו מכל זרות קשות

אמרו חכמים (אבות ג'): "כל שרוח הבריות נוחה הימנו - רוח המקום נוחה הימנו", ופרש החובת הלבבות (שער יחיד הענינה פ"א) שאין פנות חכמים להורות לאדם לעשות פגולות כדי להאזיב את עצמו על בני אדם, אלא ללמדנו שהבורא יתברך הוא זה שנותן את חנו של האדם בעיני הבריות ומאזיבו עליהם. ועל כך אמרו, שכל מי שרוח הבריות נוחה הימנו, אות הוא שאף רוח המקום נוחה הימנו, ולכן נתן אף חנו בלב הבריות שיאהבבה. על כך אנו מבקשים כאן, שנגזל "משנאת הבריות" שלא יהיה שנואים בעיני הבריות, אלא רוח הבריות תהיה נוחה מאתנו, ומתוך כך אף נציל "מעליה" שלא יתגוללו עלינו הבריות בעלילות דברים כדי להרע לנו.

עוד מבקשים אנו שבבוא עתנו, בל נסתלק מן העולם במיתה משונה, כי אם במיתה רגילה כדרך כל אדם. "מיתה משנה" היא מות כתוצאה מופת חרב, מחמת רעב או מחמת אסון כלשהו. לעמת מיתה מחמת זקנה או מחלה, הנחשבת למיתה רגילה. (רש"י תענית א א ד"ה מיתה). כמו כן, ממשיתים אנו ומבקשים לבל נחלה חליה ב"חליים רעים" המסורים את הגוף רש"י ע"ז נ"ה א ד"ה רעים, ושבמקרה שבו מתרחשים בעולם "מקורים רעים" נזכה לשמירה מיוחדת לבל נפגע מהם חליה.

מעיו הרע - שיסירה הקדוש ברוך הוא מעלי לבל תשלט בי, מלשון הרע - שלא ידברו עלי לשון הרע, ממלשינות - שלא לשינו עלי חליה, מעירות שקר - שלא יעידו עלי עדות שקר, משנאת הבריות - שלא אהיה שנואי בעיני הבריות, מעלילה - שלא יעלילו עלי עלילות כדי להרע לי, ממייתה משנה - שלא כדרך כל הארץ, מחליים רעים - המזימים את הגוף, ממקורים רעים - המתרחשים ובאים לעולם.

קדיש במנין של שני אנשים ושמונה נשמות

שהשטח נקי מאנשים עוונות, יתכן שהוא יוכל לסייע לה'.

מיושהלה, חזור בצון עז להשיג את מטרותו, לא המתין לרגע. הוא רץ במהרה אל המבטחה, בדק שאין בה איש מלבד הכובס שהיה עוסק במלאכתו, ורק אז נגש לעבר הכובס ובקול שבור ומשתנק התחנן: "התיימתי מאבי לפני שעה קלה. אני מכרח לומר עליו קדיש ולשם כך נחזר לי סדור. אגא, לא את הסדור שלך רק לכמה דקות, רק אקרא מתוכו את הקדיש" ואחזיר לה אותו מיד".

היהודי, שכפי הנראה נבהל מהבקשה הישירה, נסה בתחלה להתחמק תוך שהוא צועק על הנער: "השתגעתי? נראה לך שאאתה נמצא בעצרה? אתה נמצא בבוכנולד, חביבי, אין כאן סדורים, ובבקשה תפסיק לדבר שטויות!"

אלא שנראה כי הסרוב דווקא הגביר את עקשנותו של הנער. הוא פשפש בכיסו ולבסוף שלף משם את נשק יום הדין; הוא נופך לפני הכובס ברכוש היחיד שנתן היה להחזיק בבוכנולד - במנת הלחם היומית שתייזו היו תלויים בה - ואמר לו: "שבת היום, ואני יודע שבשבת אסור לצום. אבל בכל זאת, מצות כבוד אב חשובה יותר. ולמען כבוד אבי אני מוכן לתת את כל חיי קח לה את פרוסת הלחם הזה, ובבקשה - תן לי את הסדור לכמה רגעים".

בנקדה זו נשבר לבו של הקשיש. עיניו הצטטפו בדמעות, והוא השיב לנער: "זמן אנכי, ואינני בטוח כלל שאצא מכאן בחיים. עכשו שב ותאכל את הלחם שלך, והמתן לי עד שאשוב. אם מישוהו יכנס, אמר לו שצאתי לרגע".

עשר דקות חלפו עד שהכובס שב למקום. הוא בדק היטב כי אין איש רואה, ואחר שלף מתחת לחלצתו סדור קטן ובלוי והושיט אותו למנוהלה.

ופתאום ננער הקשיש ואמר: "יש לנו בעיה. כדי לומר קדיש אנו חייבים מנין, ומהיכן נשיג מנין כן במבטחה? אלא שלילד כבר היתה לך תשובה מן המוכן: 'בזמן שחפתי חשבתי גם על זה', הוא אמר, ואחר הצביע על פג'מות האסירים המפוספות שהיו תלויות ליבשו על החבל; 'הבגדים שמשו עד אתמול יהודים שנהרגו על קדושת ה'. נשמותיהם של יהודים אלו גודא מרחפות בחלל האויר. יש לנו כאן שמונה פג'מות, ויחד אתנו יש לנו מנין".

הרעיון התמים מצא חן בעיני הכובס הקשיש, וכך בתוך המבטחה של בוכנולד, במנין שהרכב משיני יהודים ושמונה פג'מות, נשמעה הנעקה האלמוניתית: "תגדלו ויתקדש שמה רבא".

ממשיך ומספר הרב לאו: עשרות שנים חלפו מאז. ביום מן הימים התבשרתי בצער על פטירתו של המחנך, ר' משה פשיגורסקי זצ"ל, ונקראתי להספיד בהלכות שנגרכה מעמד קהל רב של חסידים ואנשי מעשה, בתוככם אצאצאי הברוכים.

במקום להספיד ספרתי לנוכחים את ספורו המרטיטי של הקדיש שאמר הנפטר באותה שבת הגדול בלתי נשכחת אחר אבי, ואחר פניתי לעבר משונו וקראתי: "מושהלה, ראה נא, הלזדים שלך עומדים סביבי עם סדורים, והם אינם צריכים לומר על מנת להלחם שלהם כדי לומר אחריו קדיש... במילים אלו סימתי את ה'הפדי', ואז גאון ובתפארת, בתוך קהל של מאות יהודים פשרים זקנו הנעים: 'תגדלו ויתקדש שמה רבא'!"

וכאשר תקום מן הספור, תחפש באשר למדת אם יש בו דבר אשר תוכל לקימו. (אגרת הרמב"ם)

פניני ביה"כ

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

סוד הקרבנות - הכניעה

פרשת ויקרא פותחת בפס' 'אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קֶרְבָּן לַה'...". שואל רש"י הקדוש, למה הדגישה התורה "אדם", ללמדנו 'מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזל שהכל היה שלו, אף אתם לא תקריבו מן הגזל'. ללמדנו שאדם המביא קרבן צריך שיביא דווקא משלו ולא חלילה מן הגזל, אחרת לא יתכפר לו.

היתכן שהתורה מצווה כאן דבר כה פשוט ומובן שלא להביא מן הגזל? הרב יהודה צדקא זצ"ל מביא ביאור יקר בשם רבי עזרא עטיה זצ"ל. כידוע עונשו של החוטא הוא קשה, כמבואר במדרש (פסיקתא דרב כהנא כה ז') 'הנפש החוטאת היא תמות', וכן 'חטאים תרדוף רעה' וכו'. היתכן שבעל חי פשוט הבא בתור קרבן יכפר על עוון המיתה שחייב האדם? אלא, עיקר הכפרה בקרבן היא החזרה בתשובה והכניעה כלפי הקב"ה, והכניעה לא שלמה אלא אם כן יראה בעיניו את הנעשה לבהמה ויבין שהכל היה צריך להתקיים בו, וכך ע"י ההכנעה שהיא התכלית מתעלה האדם ושב בתשובה אל ה'.

אומר הרב, כך אפשר לבאר הפלא ופלא את הצינוי שלא להקריב מן הגזל, שאדם לא יגזול את הבהמה לחינם, היות וכל ההיתר להקריב אותה זה אם יעשה תשובה שלמה ויכניע עצמו. אבל אם אינו שב בתשובה שלמה ולא מגיע לידי הכנעה הוא לא מגיע לתכלית הקרבן, ואם כן הבהמה לא נתקנה ויוצא שבעצם הובאה לחינם כעוול וגזל לכל דבר. ביאור זה על דברי רש"י פותח בצורה נפלאה את תורת הקרבנות, שיהיה לנו ולו במעט מושג מה פועלת הקרבת הקרבן ומה מאחריה, ושההכנעה היא שמביאה לכפרה ולשלמות.

הרב נבנצל מסביר תמיהה נוספת, למה התורה פותחת דוקא בפסול הזה של גזל, הרי בקרבן יכולים להיות מומים ופסולים רבים, אלא היות שמהות הקרבן הוא התשובה וההכנעה לקב"ה, ולולא זה העיקר חסר מן הספר, פתחה התורה דוקא בענין זה, להורות שמי שגוזל מפספס את מהות הקרבן.

זהו גם אחד מן הביאורים למה האות א' ב-"ויקרא" בספר התורה היא אות זעירה, ונתנת התורה סימן והקדמה, שמי שרוצה להגיע לכפרה אמיתית ושלמה צריך להקטין עצמו ולכופף את ראשו, רק אז יגיע לכלל כפרה, וכבר אמרו חז"ל שטובה מרדות אחת בליבו של אדם יותר ממאה מלקויות, דהיינו אם יכנע בתוך ליבו ואפילו פעם אחת, זה יותר חזק ממאה מלקויות, שיתכן שאחרי אותן מלקויות עדין לא הגיע לכלל הכנעה ותשובה בליבו.

זה כוחה של ההכנעה, אדם הנכנע הכל נפתח בפניו, אבל אם עומד הוא בקשיות עורפו, דבר לא יעזור, ויכול להגיע מן המכשולות נוראיים. זה בודאי מחייב כל אחד מאיתנו לדעת, שאם אנו רוצים להגיע לשלמות ותשובה אמיתית זה אך ורק ע"י הכנעה.

הרב בידרמן מביא סיפור נפלא על עשיר גדול ורחב לב. מידי יום

היו פוקדים אותו במפעלו עשרות עניים ומתרימים למוסדות שונים, והיה מקבלם בחיבה ובהכנסת אורחים מיוחדת במינה, ותורם בעין יפה לכל מבקש. אותו מפעל גדול היה בעל כמה בנינים, והיו האנשים מסתבכים למצוא את משרדו של העשיר הנ"ל, ולעיתים מתעכבים זמן רב. ביום מן הימים אחד מן המגיעים לפתחו הבין שמי שיבוא אחריו גם כן עלול להסתבך כמותו להגיע לעשיר, לכן לקח כמה שלטים וכתב "בעל הבית" עם חץ וכיוון, לעזור לאחרים להגיע בקלות למשרדו של בעל הבית.

לאחר זמן קצר הגיע עני קשה יום ונכנס למשרדו של העשיר, ובמקום לבקש צדקה פתח את פיו ודיבר דברים קשים מאוד על בעל הבית, 'איך אתה תולה שלטים כאלו, וכי אתה הוא בעל הבית? אתה לא יודע שיש בעל הבית אחד למעלה, תבטיח לך גאוותן' וכו', דברים שאין לאמרם ובודאי שלא לעשיר זה, שלא הוא זה שתלה את השלטים. ברגע הראשון נפגע העשיר עמוקות, אבל הוא התעשת מיד והחליט שלא להגיב, אלא להיפך, הוריד את ראשו כלפי העני, הודה לו על כל דבריו, ואמר שבעזרת ה' יתקן את זה. התעלות בלתי רגילה. יתרה מכך, הוציא העשיר את פנקסו, ולאחר ששאל לצרכי העני, כתב לו צ'ק גדול בהרבה ממה שהוא רגיל לכתוב לשאר נזקקים. מיד לאחר מכן הוציא את השלטים ובמקום בעל הבית כתב "מנהל".

לאחר כמה ימים קרה פיצוץ באחד מהצינורות, בזמן שהמזכירה הגויה במקום היתה עסוקה בטלפון שלה, אותו מנהל שראה הכל מעבר למצלמות צפצף למזכירה שוב ושוב שתבדוק את הענין ותסגור את הברזים, אך היא היתה עסוקה בשלה ולא שמה לב. לאחר דקות מאוד יקרות פרצו המים והרטיבו מסמכים רבים וחשובים ועשו נזק רב. בתום האירוע ובסופו של יום אמר המנהל למזכירה שבגלל מחדל זה הוא מפטר אותה לאלתר למרות תחנוניה. למחרת המזכירה נשארה בביתה, וכששמע בעלה הגוי שהיא מפוטרת, כעס מאוד ורצה להתנקם בעשיר על כך שפיטר אותה, לקח את נשקו איתו והלך למקום. כשהגיע וראה את השלט "מנהל" נכנס לחדרו, ושואל אותו 'היכן נמצא בעל הבית', הצביע העשיר למעלה והתכוון לקב"ה, אבל אותו גוי לא הבין וחשב שיש קומה נוספת למעלה וכך עלה. בעל הבית פתח את המצלמות וראה את נשקו, ומיד הזמין את אנשי הבטחון שהגיעו בוריוות ועצרו אותו. סיפור זה הסתיים בשלום, חייו של המנהל ניצלו וכל זאת רק בזכות ההכנעה שלו לגידופיו של אותו עני.

לדאבון לב כיום אין לנו קרבנות ובעוונותינו חסר בית המקדש, ועד שיבנה בית המקדש לו אנו מצפים בכליון עיניים, יש תחליף שהוא התפילה, עליה נאמר 'לעובדו בכל לבבכם', לכן אומרת הגמרא (ברכות ריש פרק חמישי) "אין עומדים להתפלל אלא מתוך כובד ראש", להורות לנו שצורת התפילה היא רק מתוך הכנעה, וכך גם בימינו שאין קרבנות, התפילה תתקבל כמו קרבן רק על ידי הכנעה, ואם בע"ה נדע סוד זה הוא יוביל אותנו לכפרה אמיתית ומושלמת ולכל הברכות כולם אמן ואמן.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה.

על כל אחד מאיתנו לדעת, אם אנו רוצים להגיע לשלמות ותשובה אמיתית, זה אך ורק ע"י הכנעה

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת	לע"נ	לע"נ	לע"נ	לע"נ
17:15	18:26	19:10	גיולי בת וירה ז"ל לבית בוכרים	יוסף חיים בן עזיזא ז"ל	מננה מדלן בת מנטה ז"ל	שאלו חי בן מרים ז"ל

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים

הרחב פיך ואמלאהו - תאונת שרשרת הניסים

והנה אני שומע את דבריך בדרשה לפני חג הפסח. חזרתי לביתי ואמרתי לרעייתי: 'תראי איך הנפכנו לשבר כלי. בגלל ילד אחד אין לנו זמן לראות את שלושה-עשר הילדים הנפלאים שלנו, את הילדים שכבר הקימו בתים, את הנכדים החמודים. כמה אנו מאמללים את עצמנו וכמה אנו כפויי טובה כלפי הקב"ה שמיטיב עמנו, ורואים את מצבנו העגום. הבה נסגל לעצמנו דיבור חיובי! הבה נחליט לעשות שיעורי בית לקראת ליל הסדר לראות את הטוב, ונדבר על כך רבות בשולחן ליל הסדר...' באותו ליל סדר, פתחתי ואמרתי לילדיי, כשגם הילד ההוא ביניהם: 'תראו, ילדים יקרים. הלילה אנו באים לספר את שבחיו של הבורא מה שעשה עמנו במצרים, אבל רצוי לספר גם את שבחיו בחיי היום יום שלנו'. כך אני משבח ומוסיף עוד ועוד דברים, ורעייתי מוסיפה

לקראת חג הפסח הקרב ובא, ננסה בזכות סיפור השרשרת הנפלא שלפנינו ללמוד על החיוב להודות לה' יתברך על כל הטוב אשר גמלנו, גם ובמיוחד כשלא נראה ששייך. הרב שלמה לוינשטיין שליט"א מספר מעשה בידידו הרב בן ציון סנה בן לאה שליט"א (לרפואה שלמה). הרב סנה הנ"ל עבר תאונת דרכים קשה מאוד, מצבו היה קריטי ממש, ובחסידי ה' הצליחו לייצב את מצבו. הוא הוטס לחו"ל לנסות ולשקם את גופו, ועבר טיפולים רבים והגיע למצב שבו חלק מגופו מתפקד יותר וחלק פחות או בכלל לא מתפקד, כך גם בשמיעתו - באוזן אחת הוא שמע אבל בשניה איבד את שמיעתו לגמרי. העצב באותה אוזן היה עדיין חי וגרם לדלקות חמורות מאוד. יום אחד אמר לו רופאו: תראה, אוזן זו ממילא אינה שומעת והעצב מייצר דלקות, דבר שגורם לך לצרוך כמויות גדולות של אנטיביוטיקה על לא דבר. חושבני שכדאי אחת ולתמיד להמית את העצב ולסיים עם הדלקות. הרב סנה נתן את הסכמתו, ועבר לסדרת בדיקות לפני הפעולה.

באותם ימים, מצבו היה לא פשוט כלל, עזיבה של ארץ מגוריו והשתקעות ארוכה בחוץ לארץ, בד בבד עם כל הטיפולים וההתמודדויות. יום אחד הוא כשהתבונן בנוסח התפילה בסיום 'הודו', בו אנו אומרים "הרחב פיך ואמלאהו" - שאל את עצמו מהו הרחב פיך? צריך לומר פתח פיך? והגיע למסקנה: מתי אדם מרחיב פה? כשהוא 'מחייך'. לחיוך צריך להרחיב פה. כתוב כאן אפוא: כשאתה משבח את ה' יתברך, צריך לומר זאת בחיוך, ובשביל כך צריך להתבונן בכל הטוב והחסד שיש לנו מאיתו יתברך ולא להסתכל על מה שאין ומה שנראה כלא טוב.

מאותו יום החלו הוא ורעייתי לראות כל הזמן את הטוב שיש להם. אמנם באוזן אחת אינו שומע, אבל איזה נס שבשניה הוא שומע; רגל אחת הוא סוחב, אבל ב"ה ברגל השניה הוא הולך מצוין...! והנה הוא מגיע לבדיקת שמיעה מיוחדת לפני הריגת עצב האוזן שאינה שומעת, הרופא מפעיל את המכשור הממוחשב מבעד לחדר, ולאחר כמה דקות פורץ לחדר וצועק: "באוזן הזו יש לך קרוב לשמונים אחוזי שמיעה! ואני כמעט הרגתי לך את האוזן! אינני מבין איך זה קורה, כבר בדקנו אותך עשרות פעמים, האוזן הייתה חרשת לחלוטין!", הרב סנה הרחיב את פיו... יש אוזן של לפני 'הרחב פיך' ויש אוזן של אחרי 'הרחב פיך'!

ממשיך הרב סנה ומספר: בזמן שהשתקע בארה"ב לרפואתו, הוא ניצל את זמנו גם לחזק יהודים למרות מצבו. באחת מדרשותיו הוא סיפר את סיפורו ואחרי תקופה קיבל מכתב מיהודי האומר: "יש לי תשעה ילדים, שבעה מהם חיתנתי ב"ה והקימו בתים יפים, אבל הגענו לשני הילדים האחרונים וממש פקק! בקושי מציעים להם שידוכים, וכשכבר מציעים - הם לא מתאימים. ישבתי בהרצאה שלך ושמעתי על ה-'הרחב פיך' על השפע שיש לנו, ושכשמדגישים זאת גם זוכים לישועות. חזרתי לביתי, פניתי לרעייתי ואמרתי לה: תראי, אנחנו כל הזמן מתבשלים בתוך עצמנו עם שני הילדים ה'תקועים' שלנו, והפסקנו לראות כמה חסד נתן לנו ה' בשבעת ילדינו הנשואים. ב"ה טוב לכולם, נולדו להם ילדים, חלקם כבר גדלים ומתעלים בלימוד, כמה נחת! בואי ונתחיל לדבר על הטוב שיש בביתנו..."

ואכן הם מתחילים לסגל לעצמם את הדיבור על ה'יש' ולא על ה'איך'... "היום" - כותב לו היהודי - "רק כחודשיים מאז התחלנו לדבר חיובי על החיים, אני עומד לסגור כבר שידוך לבן השני!" הרב לוינשטיין מצידו המשיך גם הוא להעביר שני הסיפורים בדרשותיו, ושיתף את קהל שומעיו בהארה נפלאה זו.

לאחר מספר חודשים מקבל הרב לוינשטיין טלפון מיהודי שסיפר: אני אבא לארבע עשרה ילדים בלעה"ה, כולם אהובים, כולם ברורים, אבל ילד הסנדוויץ, מספר שבע שלי, החל להתדרדר לאט לאט. בתחילה פיאותיו התקצרו עד שירדו לגמרי, ומכאן הדרך כבר היתה קצרה, שלא תדע מצרות. הבית הפך להיות שבר כלי אחד גדול, אין צריך להרחיב. חז"ל כבר אמרו: 'קשה תרבות רעה בתוך ביתו של אדם יותר ממלחמת גוג ומגוג' (ברכות ז ע"ב)

אני שומע כל הזמן על הטובות שהקב"ה גומל עמכם. זה חדר לקרבי, והתחלתי לחשוב גם אני על חיי

גם כן משלה, וכך במשך שעה ארוכה מנינו כמה חסד ה' עושה עמנו על כל צעד ושעל.

עוברת תקופה קצרה מאוד, והבן הזה, שכבר הרבה זמן התרחק, מגיע פתאום לביקור וכיפה קטנה לראשו. לא שאלנו כלום כדי שלא לעורר כלום... עוברת עוד תקופה, והכיפה גדלה. כשמגיע חג השבועות, הבן הגיע גם הוא הביתה, ולאחר הסעודה פנה אלי ואמר: 'אני רוצה לבוא איתך לבית הכנסת!'. בשמחה! עניתי. הייתי בטוח שהוא יחזיק מעמד שעה בקושי, אך הוא ישב ללמוד איתי, אמר תהלים, קצת תיקון... ועל אף המבטים שנשלחו מכל עבר נשאר כל הלילה, התפלל ברצינות שחרית בותיקין, וכך הלך וחזר לעצמו יותר ויותר.

יום אחד, כשכבר ראיתי שניתן לדבר איתו על כך, שאלתי אותו מה גרם לשינוי. ענה לי בני: תראה אבא, הסתכלתי עליך ועל אמא כל החיים, יהודים טובים שעושים רצון הבורא; אתה לומד, אמא עושה חסדים, אבל כל הזמן אני רואה שאתה מתרוצץ בגמח"ם ומתקשה בפרנסה, ועוד כהנה וכהנה, וזה הכניס אצלי כעסים על הקב"ה. למה אבא ואמא צדיקים כאלו צריכים לסבול כל הזמן... והנה הגיע ליל הסדר ואני שומע פתאום כמה 'יש' לכם, בכמה טוב אתם מוקפים. וכך גם זה ממשיך אחרי החג, אני שומע כל הזמן על הטובות שהקב"ה גומל עמכם. זה חדר לקרבי, והתחלתי לחשוב גם אני על חיי.

לפתע התחלתי להתבייש מהקב"ה, הרי הוא כל כך טוב ומיטיב עמי! איך אני נושם, איך אני הולך, איך אני רואה, איך אני שומע... הרגשתי לא נעים, איך אני עושה נגדו מול כל כך הרבה טוב שהוא מעניק לי - סיים את דבריו. נסתגל גם אנו להודות על כל הטוב שה' גומל עמנו, ונזכה מבעל הרחמים לשפע ישועות ממרומים!

בכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים

ליל שימורים

שאלה: מעשה ביהודי בשם אריה, שלקראת ימי הפסח עמד לטוס עם משפחתו לאמריקה לחגוג את החג בקרב הוריו. בערב הטיסה היה טרוד מאוד, משום שבביתו ישנה חבילה של 20,000 דולרים, והוא חשש להשאיר בביתו ללא שמירה. אריה פנה לשכנו יואב וביקש להפקיד אצלו את חבילת הדולרים עד לשובו ארצה, ואכן יואב נענה בחיוב לבקשה.

לאחר ליל הסדר באישון הלילה, פרצו גנבים לביתו של יואב וגנבו את הדולרים. התברר, כי הגנבה התבצעה בקלות משום שיואב לא נעל את דלת ביתו באותו לילה. אריה שב מחו"ל ומיד פנה אל שכנו היקר כדי לקבל את הפקדון בחזרה, רק אז נודע לו אודות הגנבה.

לאחר שהתאושש משמיעת הידיעה המצערת, פנה לשכנו בתביעה: "עליך להשיב לי את מלוא הסכום, שהרי שומר חינום חייב בפשיעה, ובודאי שאי נעילת הדלת נחשבת לפשיעה!". יואב ניגש לארון הספרים, שלף את כרך השולחן ערוך ואמר: "ידידי, הבא ונקרא יחדיו את הנאמר במגן אברהם (סי' תפ"א, ב'): כתב המהרי"ל שבלייל הסדר, שהוא ליל שימורים (המשומר מן המזיקים), אין נועלים את דלתות הבתים בבריאח חזק כמו שנועלים בשאר הלילות". (בזה אנו מראים שעל הקב"ה בלבד אנו בוטחים, ולא על אמצעים אחרים). "הרי לך שלא פשעתי, אלא אדרבא נהגתי כהלכה!". אריה הגיב לעומתו: "יתכן שגם הגנבים הכירו את דברי המהרי"ל... ועל כל פנים אין בטענה זו כדי לפטור אותך מן הדין, למעשה פשעת בכך שלא נעלת את ביתך, ובכך הינך חייב לשלם!". עם מי הדין?

תשובה: שאלה זו הובאה בפני רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל, ותשובתו היתה: דברי קדשו של המהרי"ל הם עניינים רמים ונשגבים, ואמורים לכל אדם שיהגה כך בביתו בכל מה ששייך לו, אך לא כאשר מופקד בידו ממון חברו! אם בכל זאת הוא חפץ לקיים מנהג זה, עליו לשאול את בעל הפקדון האם הוא מסכים שדלת הבית תשאר פתוחה בלילה. ללא הסכמה מפורשת לכך מבעל הפקדון, אם הפקדון אכן יגב - חייב בעל הפקדון לשלם. (מלבד זאת, המגן אברהם הוסיף בדבריו, שבמקום בו שכיחים נזקים וגנבות אין סומכים על ניסים). לסיכום: יואב חייב לשלם לאריה את מלוא סכום הדולרים שהופקדו אצלו.

(אחת שאלתי 2, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

בחומש שמות תיארה התורה רבות את בניית המשכן, וכיצד עשו בני ישראל כאשר נצטוו מאת ה' וזכו להקמת המשכן. מיד לאחר מכן, כשמתחילה התורה בחומש ויקרא העוסק ברובו בעבודת המשכן והקרבנות, פותחת התורה כך "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה" (ויקרא א) להורות שקרא הקב"ה למשה אל תוך המשכן, כדי לדבר עמו.

חז"ל במדרש אומרים על כך משל נפלא (ויקרא רבה א, ז): משל למלך שציווה את עבדו ואמר לו בנה לי פלטין. על כל דבר ודבר שהיה העבד בונה, היה כותב עליו את שמו של המלך. היה בונה כתלים וכותב עליהן שמו של מלך, היה מעמיד עמודים וכותב עליהן שמו של מלך, היה מקרה בקורות והיה כותב עליהן שמו של מלך... לימים נכנס המלך לתוך פלטין, על כל דבר ודבר שהיה מביט - היה מוצא שמו כתוב עליו. אמר המלך: כל הכבוד הזה עשה לי עבדי, ואני מבפנים והוא מבחוץ? קראו לו שיכנס לפני ולפנים.

הנמשל אומרים חז"ל: כך בשעה שאמר לו הקב"ה למשה - עשה לי משכן, על כל דבר ודבר שהיה עושה היה כותב עליו (כך ה' העיד בתורתו על משה רבינו) - 'כאשר ציווה ה' את משה', אמר הקב"ה: כל הכבוד הזה עשה לי משה, ואני מבפנים והוא מבחוץ? קראו לו שיכנס לפני ולפנים, לכך נאמר ויקרא אל משה".

הנקודה ממנה התפעל הקב"ה, ביארו בעלי המוסר, היא מלחמתו של העבד בכח ההרגל. משה לא רצה שבניית הארמון הוא המשכן, תהפך אצל לדבר נודש ולשגרה, ועל כן בכל מה שהיה עושה הזכיר לעצמו שזהו ארמונו של מלך, ולא נתן להתרגשות ולשמחה להשחק ולהתעמעם. זה היה סודו של משה רבינו, שכל מעשיו היו לשם שמים ומעולם לא ערב נקודה או פניה אישית במעשיו.

"הַיּוֹם הַזֶּה ה' אֱלֹקֵינוּ מְצַוֵּנוּ לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֻקִּים הָאֵלֶּה וְאֶת הַמִּשְׁפָּטִים וְשִׁמְרָתָם וְעִשְׂתִּי אֹתָם בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ" (דברים כו, טז) - אומר רש"י הקדוש 'היום הזה - בכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים'. ענין ההתחדשות בעבודת השם, היוקרה של התורה והמצוות כאילו אדם פוגש בהם עתה לראשונה, זו עבודת ה' שהקב"ה כ"כ חפץ בה, וכך זכה משה רבינו להכנס למשכן.

השקפה לבית היהודי

ואהבת לרעך כמוך - כי אני ה'

"אשתי מעסיקה בבית אשה אלמנה בתור עוזרת בית, כדי שתהיינה לה כמה פרוטות למחייתה. כשמעתי מאחורי הדלת את האשה האלמנה שרה, מיהרתי לעזוב את המקום, שהרי אסור לי לשמוע את שירתה. כעבור כמה דקות ניסיתי שוב, אך שמעתי שהיא עדיין שרה, ומיהרתי שוב לרדת. נמתין כאן ונשוחח בדברי תורה, עד שזו תסיים את עבודתה ושירתה".

שאל הרב שך: "הלא יכלת להיכנס לביתך, ובאותו הרגע שהיא הייתה מבחינה בכניסתך - הייתה מפסיקה לשיר?". ענה לו הרב בפליאה: "בשום אופן לא אנהג כך! הלא היא אשה אלמנה, והשירה הזו שהיא השתפכות הנפש, נוסכת בה שמחה והרגשה טובה. כלום יעלה על הדעת שאכנס הביתה, ואגרום לה להפסיק לשיר?".

כך היתה זהירותם של רבותינו, לא רק שלא לצער, אלא להשתדל אפילו שלא להפסיק שמחתם של ישראל, ואפילו שזמנם יקר מפנינים. נלמד מכך לא רק שלא לצער את השני אלא לעשות ככל שנוכל להיטיב עימו, ואין מקום ראוי יותר לכך מאשר קודם כל בבית, וזה הפשט של "וְאֶהְבֶּתְּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ אֲנִי ה'" - כמו שאני ה' חס ומרחם על הבריות, תהיו כן גם אתם.

בשום אופן לא
אנהג כך, כלום
יעלה על הדעת
שאכנס הביתה,
ואגרום לה להפסיק
לשיר?

על קרבן המנחה שהוא קרבן פשוט של סולת, אומרת התורה הקדושה "וַיִּנְפֹשׂ כִּי תִקְרֵיב קָרְבָן מִנְחָה לַה' סֹלֶת יִהְיֶה קָרְבְּנוֹ", ואומר רש"י: "לא נאמר 'נפש' בכל קרבנות נדבה אלא במנחה, ומי דרכו להתנדב מנחה? עני. אמר הקב"ה מעלה אני עליו כאלו הקריב נפשו". ראו עד כמה חס הקב"ה על העני אפילו שאינו חייב להקריב קרבן נדבה, ובעוד ציווה הקב"ה שהקרבנות יהיו מן הבהמות והעופות למיניהם, נתן הקב"ה פתח לעני שגם הוא יוכל לקיים מצות קרבן נדבה מהמעט שיש לו, ולא יצטרך להצטער שאין ביכולתו לקיים את המצוה.

על החשיבות בכבוד הזולת, ושלא לצערו בשום מחיר נוכל ללמוד מהמעשה המפליא הבא: סיפר מרן הרב שך זצ"ל, שבצעירותו היה מתלווה לדודו, רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל. הרב שך ניצל זמנים אלו ללמוד מהליכותיו והנהגותיו של הרב. יום אחד, לאחר שליווה את רבי איסר זלמן לביתו, הוא ראה שהרב עולה לביתו, וכעבור שניות מעטות יורד בחזרה. לאחר שהמתין כמה דקות, עלה שוב לביתו, אך גם הפעם ירד כעבור שניות מועטות. הבחין רבי איסר זלמן בתמיהתו של הרב שך ואמר לו:

רבי אריה לוי זצ"ל

בט' בניסן, ימלאו 51 שנים לפטירתו של רבי אריה לוי זצ"ל, צדיק ירושלמי נודע, בעל לב רחום ורב חסד. בהיותו בן 19 החלה מלחמת רוסיה - יפן, אז החליט ואכן הצליח לאחר תלאות וקשיים להגשים את חלומו ולעלות לארץ הקודש. על כך סיפר "והנה, בראותי מרחוק את ארץ הקודש נעשיתי לאיש אחר לגמרי. נרעשתי ברגש נורא מאד מרוב שמחה ועיני זלגו דמעות. אמרתי אמותה הפעם, אשר זיכני השי"ת להיכנס לארץ אבות. שכחתי את כל היסורים וכמו רוח אחרת נכנסה בי, רוח של שמחה ועונג רוחני עד אין קץ..." כל ימיו חי בארץ בצניעות ופשטות. דירתו היתה קטנת ממדים ודלה בתכולתה, עד שאמר "פעמים רבות ניסו להשמיע לי שאעתיק דירתי למקום מרווח יותר וסיברתי. צא וראה, לאחר אריכות ימים ושנים מובל אדם מדירתו לבית העלמין, אצלי לא יקשה המעבר, כי לצאת מחדרי אין ניגוד חריף".

כל מקיים נפש בישראל כאילו קיים עולם מלא

כל איש מישראל שראה לנגד עיניו היה בשבילו עולם ומלואו. פעם נשאל, למה יוצא הוא מגדרו לעזור גם לרחוקים מדרך ה' נענה רבי אריה ואמר, שבהיותו נמוך קומה הוא אינו רואה מה קורה על ראשו של העומד מולו ומה הוא חובש, "אני רואה ישר ללב...", אמר וביטא בכך את תמצית דרכו ותורתו. סיפר מנקה רחוב כי בעת שעסק בניקוי הרחוב, חלף לידו הרב ולפתע פנה ואמר בחיך כי הוא מקנא בו. "מה יש לקנא בי?" השתומם המנקה בעל הבגדים המטונפים. רבי אריה חיך את חיכוכו ואמר: "כל יום אתה מנקה את ארמונו של הקב"ה. הקלה היא בעיניך?! היודע אתה כמה זכויות תלויות בכך?". סיים המנקה "באותו יום הרגשתי מלך". זוהי כוחה של מילה היוצאת מליבו של לב רחום.

ביקור קרובים

רבי אריה הנהיג עצמו לבקר ולחזק את רוחם של החולים שנעזבו ונשכחו מלב, המתייסרים בבתי החולים. באותם ימים, סכנה של ממש נשקפה למי שהעז לבקרם, במיוחד בשל המחלות הקשות והשונות. פעם, בעת הילוכו עם בנו, ניגש אליהם אדם ואמר לרב: "דרישת שלום מקרובך אצלנו במוסד..." לאחר שהתרחק שאל הבן בפליאה, "מי הוא זה קרובנו במוסד המדובר?". רבי אריה השיב, כי פעם הגיע לשם והבחין במטופל מוזנח עם סימני חבלות על גופו, שהיה חסר קרובי משפחה ומבקרים כלל, ומשום כך לעיתים היה מוכה ע"י המטפלים או חולים אחרים. מיד ניגש הרב אל המנהל ובידו עציץ שקנה, ואמר כי הוא קרוב משפחה של אותו חולה, וביקש שיטפלו בו כיאות... מאז, היה מגיע מדי זמן לבקר את 'קרובו' האומלל שזכה מעתה ליחס חם ואוהב.

קרדית האבק

התחלתם לנקות לפסח? מנסים להפטור מכל שריד אבק אף על פי שאבק הוא לא חמץ? האם ידעתם שחלק מהאבק בו אתם נתקלים נגרם בעצם מטפיל בשם קרדית האבק ומה שהוא מפרשי? טפיל מיקרוסקופי זה חי במגורי אדם בתנאי אבק ולחות, באזורים ביתיים בלבד בעלי אחוזי לחות גבוהים יחסית, ובטמפרטורה ביתית מחוממת, ומתרבה על גבי ריהוט (מזרנים, ספות, מיטות וכדומה), ושאר מצבורי אבק הנמצאים בבית על גבי שטיחים, ספרים, בגדים וחפצים דוממים.

הקרדית ניזונה בעיקר מקשקשי העור של האדם, שהם תאים מתים הנושרים בכל עת מגופנו. הקרדית עצמה מפרשה חומרים הנחשבים לאלרגנים נפוצים, הגורמים

ניתן להבחין בקרדית האבק באמצעות זכוכית מגדלת. אורכה הוא נחצי מילימטר בלבד

לתגובות אלרגיות בבני אדם. כאשר הם באים במגע עם האף ומערכת הנשימה הרגישים שבינינו זוכים לשלל תגובות נפוצות, כגון התעטשות, נזלת, עפעפיים נפוחים ותסמינים נוספים.

בתנאים מסוימים, ניתן להבחין בקרדית האבק באמצעות זכוכית מגדלת. אורכה של קרדית האבק המצויה הוא כ-420 מיקרון אורך (כן! הקרדית שבתמונה למעשה בגודל נחצי מילימטר בלבד, גרגיר חול ממוצע). בשל משקלה הקל, מסוגלים זרמי אוויר קלים להעבירה ממקום למקום בקלות רבה. בארץ ישראל, בשל הלחות הגבוהה והחום הרב, היא נפוצה בעיקר באזורי שפלת החוף, שם התנאים הם הטובים ביותר לגידולה. היא נמצאת פחות באזורים היבשים, או הקרים יותר, אך גם שם לעיתים היא קיימת, ביחוד באביב ובקיץ.

פרק הזמן העיקרי בו החשיפה לאלרגן הוא בשעות השינה, אולם גם בשעות היום ניתן להיחשף אליו. המיטה והמזרן היא סביבה נוחה מאוד לקרדית האבק, לרוב המקום לח וחם מספיק כדי לספק תנאי גידול טובים לקרדית, לכן יש מספר רב של קרדיות חיות על גבי המיטה. בשעות השינה, שרוי האדם הישן במשך שעות ארוכות עליה, ובשל משקלם הקל, ההפרשות מתערבבות באוויר (או נישאות ברוח) ומגיעות למערכת הנשימה דרך האף. בתהליך הנשימה מתרחשת תגובה אלרגית אליהם. במקרים קיצוניים קרדית האבק יכולה לגרום אף לחנק אצל חולי אסטמה חריפה.

איך נפטרים מהקרדית? על מנת להיפטר ממנה ביעילות מקסימלית, יש צורך לחשוף אותה לאור השמש ומכאן שרצוי לאוורר שטיחים, בגדים, מצעים וכו' במרפסת או בחצר, כך שכמה שיותר אור וחום השמש יצטברו בהם. אם מייבשים אותם בחלל הבית, רצוי לשים אותם ליד חלון פתוח או ליד מקור חום ואור חזקים, מה שימנע התיישבות והתרבות מושבות, יש לנקות אבק טוב, וכדאי לשמור על הבית קריר ונעים, לא יותר מ 24 מעלות, ועקב כך ללחות נמוכה.

אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי"

בס"מ טוב

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערוך את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ: ברית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // נסעים והוצאות

ההנחות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנזקקים

רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגי בית וגן ירושלים

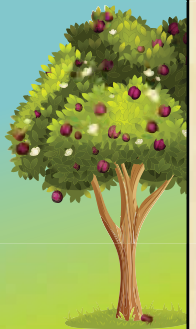
לפרטים ותיאום מועד התרשמות:

054-4222931 // 054-3551383 // 02-6540906

ברכת האילנות ברוב עם

הציבור הקדוש מוזמן לברכת האילנות וקידושא רבא בשבת פרשת ויקרא לאחר כל אחד ממנייני שחרית של שבת

בביתו של נשיא הקהילה ר' עופר לוי הי"ו ברחוב אליעזרי, מדורגי בית וגן

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל:

ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM

לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטה, נא לשלוח בקשה במייל

נאה דורש

מתוך הגדה של פסח "שש באמרתך"
מאוצרותיו של המגיד הרה"ג רבי גואל אלקרף שליט"א

הכנות לפסח מתוך שמחה ורגע

המצחצח לשם מצוה - חוסר מעצמו צער

במשך חדרש ניסן ישראל קדושים טורחים בהכנות ובנקיונות לקראת חג הפסח. אך יש ולעתים, תוך כדי הקרצופים והצחצוחים, מתגנבת ללב המחשבה: 'הרי כבר יצאנו ממצרים, לשם מה נדרשת עבודת הפרך הזו?..'

בשעה זו יש להחדיר ללבבות את דברי ה"קב הישר" המביא, שבכל מאמץ שיהודי עושה בערב פסח, בכל שפשוף ובכל מרוק, הוא מסיר מעצמו מזיקים הנקראים 'נגעי בני אדם' אשר מביאים מחלות ויסורים. נמצא שבכל צחצוח הנועד לשם מצוה, האדם מצחצח את נשמתו וחוסר מעצמו צער נורא - בעולם הזה ובעולם הבא.

ידוע בשם בעלי המחשבה, שההכנה למצוה גדולה מהמצוה עצמה, ולפיכך יש לעשות את ההכנות לחג הפסח מתוך שמחה וטוב לבב.

זכיתי להכיר משפחה שאמצה לה מנהג מיוחד, לקבל את השבת מתוך רגע ושמחה. בני המשפחה דואגים להכין את כל צרכי השבת מבעוד יום, כך שיש להם שפיע זמן פנוי בערב שבת.

בכל יום ששי, חצי שעה לפני כניסת השבת, הם מגיפים את התריסים, מנגינים בטיפי שירי שבת, וככל, מגדול ועד קטן, רוקדים בהתלהבות ובשמחה עד זמן הדלקת נרות. בשעה הכי לחוצה, כשכלם מעמידים את הפלטה וטורחים בהכנות האחרונות לקראת הצפירה - הם כבר פנויים לקבל את פני שבת המלכה בשמחה ובנחת.

כפי שיש לקבל את השבת בשמחה, כך יש להתכונן לחג הפסח ולכל המצוות בשמחה.

בספר "אביר הרועים" מובא שה"אבני נור" היה אומר שהוא ערב לכל יהודי, שכל הקשיים שמתעוררים בחייו היו מתבטלים אם היה מקיים את המצוות בשמחה.

ה"אבני נור" הוסיף ואמר, כי הוא ערב לכך שמי שימים את המצוות מתוך שמחה - לא תסור השמחה מביתו.

לא פעם, תוך כדי הטרחה והעמל בהכנות לקראת חג הפסח, עולים בלב פעס ומרירות, אך כאשר מפנימים את גדל זכות ההכנה למצוה, פושטים בלב שמחה, רגע ושלחה.

יש לנו אפשרות להרויח אוצרות

בימים של בעור החמץ ושל הכנות קדחתניות לחג המתקרב, יש לנו אפשרות להרויח אוצרות.

מצד אחד, אנחנו יכולים לזכות למצוות גדולות ומרבות. מצד שני, בתקופה לחוצה זו אנחנו עלולים לעבר חס וחלילה עברות חמורות של הלבנת פנים, הונאה, כעס ועוד.

במה נעזף ההבדל התהומי, בין מצוות ושכר טוב לבין עברות וענשים, שלא לדבר על האוירה הגרועה בבית, והסבל של כלם...?

המבט האמתי - הוא זה שיזיר את ההבדל.

הש"ה הקדוש אומר, שמצות בעור חמץ נוהגת חדש לפני פסח. משמעות הדבר, שמיום הפורים, בכל פרוסת לחם ובכל ביג'לה שאוכלים - נתן לקיים מצוה, אם רק נכנו. על כן, כדאי לזכר את הדברים, ולא סתם ללעס-לבלע, אלא לכוון לקיים באכילה זו מצות עשה של בעור חמץ. מובא בשם "הרוקח" [שהגאון מוילנא העיד עליו שכל דבריו ברוח הקדוש ודברי קבלה הם], שכל שפשוף וקוצוץ לשם בעור חמץ יוצרים מלאך בשמים.

אדם המגיע לביתו ואין לו כח לנקות, אם בכל זאת יתגבר ויטיע [בסדר פנים יפות...]. - מכל שפשוף שלו נוצר מלאך טוב שמליץ

זכות עליו. עשה מאה קרצופים - נוצרו מאה מלאכים טובים. כמה 'משפתלם' להתגבר על עיפות ועל עצלות! כמה משמח לעזר בעבודות הפסח, ולזכות לאוצרות אדירים!

ה"בן איש חי" כותב, שכל מצוה שעושים בשמחה - ערפה גדול לאין ערוך ממצוה שלא בשמחה.

גם עקרת הבית וגם הבעל יזכו לברכה גדולה, אם יעשו את עבודות הפסח מתוך שמחה של מצוה. השמחה הזאת מוסיפה כח, גם אם עיפים ונראה בתחלה שהמשולות קשות ומאימות.

בדיקה יהודית מספרת על הנעלים שבאו ותבעו את ספרי התורה לדין תורה. אמרו הנעלים: "רבותי, אנחנו יצאנו מבטן של אותה אמה, היינו תאומים, למה על עור הבהמה האחד כלם דורכים, ואת השני מנשקים ומחבקים, עוסיפים ומכבדים, ושמים בארון הקדש?!" אמנם בדיקה היא, אבל למוד לקחה בצדה.

אמר על כך רבי מנחם לנג: העור הראשון, כשהתחילו לדפוק עליו, צעק שאין לו כח, ונשאר עור עבה, מה עושים מעור עבה? - נעלים. העור השני קבל מכה ועוד מכה, ושתק, עד שנעשה דק ועשו ממנו ספר תורה. היום כלם מנשקים אותו.

מי שמוכן להרכין את הראש ולקבל על מלכות שמים, לחיות עם רבונו של עולם ללא תנאי, ולקבל את הדין באהבה - הוא יזכה שינשקו אותו, הוא יזכה לקדשה.

לא מדבר דוקא על קבלת יסורים באהבה, אלא גם על התאמצות מול הקשיים הקשנים של החיים. קשה לי עכשו ללמוד, קשה לקום בזמן לתפלה, קשה למחל להווא שפגע בי... אולם צריך להתחזק, ולעשות רצון ה' גם כשקשה!

אלו היו אומרים לנו שהמציאו מכונה חדשה - מכניסים בצד אחד שלה שטר של דולה, ויוצאים מאה דולר - מי לא היה רץ להנות ממכונת הפלאים, ולהפך למולטי-מיליונר! הענין הוא שיש מכונה כזאת.

איפה היא ומהי המכונה הזאת?

חז"ל אמרו: "פה פעם אחת בצעה, ממאה פעמים שלא בצער". אתה עוף ונגע, אבל בדיק עכשו מבקשים ממך להושיט עזרה דחופה. אתה יכול להכנע לעיפות, אבל אם תתגבר - תרויח על אותה מצוה פי מאה! ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעלתך."

שכרה של פעלה קטנה

עד כמה גדולה הזכות של כל מאמץ קטן, נתן ללמוד מהמעשה הבא שספר מפי הרב אורי זהר שליט"א:

מעשה ביהודי שחתם על הוראת קבע לארגון "לב לאחים" על סף ארבעה עשר שקלים לחדש. לאחר תקופה הוא צמצם את התרומה לעשרה שקלים בחדש, וכעבר חצי שנה החזיר את הוראת הקבע לארבעה עשר שקלים בחדש. השנויים החוזרים בהוראת הקבע עוררו את פליאתו של הרב אורי זהר, שהחליט להתקשר לתורם ולברר מדוע צמצם את התרומה ומדוע השיב אותה לסכום המקורי כעבר חצי שנה.

תשובתו של התורם היתה מפתיעה: "תראה, אני אברך כולל ומתפרנס בדחוק, ולמרות זאת אני משתדל לתת לצדקה ככל יכלתי. כשלתתי בכולל ערב יכלתי לתת את ארבעת השקלים הנוספים. אבל במשך חצי שנה רעיתי לא חשה בטוב ונאלצתי לותר על סדר ג' ולטפל בילדים. היות ולא למדתי בכולל ערב, הכנסותי הצטמצמו ויחד עמן הכרחתי לצמצם את הוראת הקבע. לאחר חצי שנה אשתי שבה לקום הבריאות בשעה טובה ומצלחתי, וכך יכלתי להחזיר את ארבעת

השקלים להוראת הקב"ע.

על פניו היינו חושבים כי לארבעת השקלים של האברך אין כל משמעות. מה משנים ארבעה שקלים למה וארבעה שקלים לשם? איזו פעילות כבר אפשר לתקצב בארבעה שקלים לחדש? אבל המשך המאמר גלה כי ארבעת השקלים שנתרמו על ידי האברך מדי חדש בקדושו הביאו לתוצאות ברוכות.

היה זה כשהרב אורי זמר נסע לחוץ לארץ למסע התרמה עבור ארגון "לב לאחים". הוא נפגש עם גביר גדול שרשם עבור הארגון המחאה על סך חמשת אלפים דולה. אך כשרבי אורי הציג בפניו את הוראת הקב"ע של האברך שנתן ארבעה שקלים נוספים מפרנסתו המצמצמת, התרגש הקשיר ואמר: "אם אדם שאין לו מתאמץ ונותן, אני מעלה את התרומה שלי למאה אלף דולר!"

כשהמעשה המפלא הגיע לאזני רבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל, הוא אמר בהתפעלות: "ראו מה שוה קרבן עני. אדם עושה מצוה קלה ומרגיש כאלו לא עשה דבר, אבל כשיבוא לשמים יגלו לו כמה ילדים הוא הצליח להחזיר בתשובה בארבעת השקלים שתרם. כל הילדים שחזרו בתשובה בזכות מאה אלף הדולרים שתרם הקשיר - נזקפים לזכותו של אותו אברך שחסך מפתו לצדקה". לפעמים יהודי מתאמץ במצוה, כשאין לו שום משג לאן הוא יכול להגיע ואילו זכיות הוא קונה. אבל האמת היא שכל פעולה זעירה, כל מעשה קטן וכל מאמץ קל טומנים בחבם שחר עצום לאין שעור.

לרקוד על שלוש חתנות

מהמעשה הבא נתן ללמד כי לעתים דוקא בזמן העבודות הקשות והמלחיות של ערב פסח, דוקא מתוך הלחץ והעצבים, יכולה להתגלגל ישועה גדולה ומפלאה.

המשנה (במות טו, ד) אומרת, שחמות אינה נאמנת להעיד על בלתה, כיון שכלה וחמותה הן מחמש הנשים ששונאות אחת את השנייה. בדרך הטבע, כלה וחמותה אינן מסתדרות זו עם זו, לכן לא מתקבל על הדעת שהכלה תכנס לבית חמותה ותתחיל לערוך סדר ונקיונות ולהשליך חפצים שאינם נחוצים על פי דעתה.

ברם, החמות והכלה בהן עוסק ספורנו, הסתדרו אחת עם השנייה באופן יוצא מן הכלל. בין השתיים שררו יחסים כל כך טובים, עד שבערב פסח הזמינה החמות את כלתה לסייע לה בעבודות הפסח ואמרה לה: "אני לא רוצה שהבית יהיה מחסו, את יכולה לזרוק בגדים ישנים וחפצים שאינם בשמוש. אני סומכת על שקול דעתך במאת האחוזים!"

החמות יצאה מהבית לסדרים והכלה נגשה למלאכה במלא המרץ. בשלב מסוים היא הגיעה לארון בחדר השנה של חמותה. החלה לנקות ולסדר את תכולת הארון, ולפתע הבחינה כי באחד המדפים מנחים שלושה בגדים ישנים. שמתעטע, ענתיקות שיצאו מהאפנה כבר לפני חמש שנה.

אף פעם לא ראתי את חמותי לובשת את הבגדים האלה, חשבה הכלה לעצמה. הם סתם תופסים מקום בארון, נראה לי שהגיע הזמן להשליך אותם אחר כבוד לאשפה! הכלה שלפה את שלושת הבגדים מהארון, הכניסה אותם לשקית הזבל והורידה אותה אל פח האשפה הירוק שבקדמת הבנין.

לאחר מספר שעות שבה החמות לביתה, פתחה את הארון והביטה בסדר מעשי ידי כלתה. היא התבוננה בקורת רוח בבגדים הנצבים זה על גבי זה כמו חילים, אולם משהו שרד את מנוחתה. לאחר בדיקה קצרה הבחינה כי שלושת הבגדים הישנים נעלמו מהמדפים. לחמות לא היה אכפת כמובן מהבגדים העתיקים שהיו חסרי ערך לחלוטין. מה שהכאיב לה היתה העבודה, שבתוך הבגדים הללו היא החביאה שלושה תכשיטים יקרי ערך, מתוך מחשבה שאף גנב לא יטרח לחטש בכיסי בגדים בלויים שיצאו מהאפנה.

חמתה של החמות בערה בה: "אמנם נתתי לכלתי את הסמכות לזרוק חפצים על פי שקול דעתה, אבל ממתי זורקים בגדים בלי לבדוק את תכולת הכיסים? הרי תמיד יכול להיות שנשכח בהם איזה חפץ יקר ערך". כשכלה עברה וזעם מהרה החמות לעבר הפח הצבאוי שלמרגלות הבנין, כדי לאתר את הבגדים ובתוכם התכשיטים

היקרים.

בדיוק באותו יום ערכה עיריית בני ברק מבצע נקיון ערב פסח ופנוי מהיר של הפחים הצבאיים. החמות המאזינה גלתה פחים ריקים, לאחר שמשאיות האשפה פנו את כל הפסלת מהרחוב. היא החלה לטפס במדרגות לעבר ביתה, כשעם כל מדרגה שהיא עולה, מפלס הכעס שבקרב עולה במקביל. "עוד רגע אתפס את הכלה שלי לשיתת הבהרה ואסביר לה, שגם אם נתתי לה רשות לזרוק בגדים, זה לא אומר שהיא יכולה להשליך בלי הבחנה ובלי לבדק שאין בכיסים חפצים חשובים. איזה נזק היא גרמה בפזיזות שלה!"

למזלה היו לה כמה קומות לטפס כדי להגיע לביתה. היה לה מעט זמן לחשב ולהרגע. מספר שניות לפני שפתחה את הדלת אמרה החמות לעצמה: "רגע רגע! הרי גם אם אצעק על כלתי - התכשיטים לא יחזרו. אם אנוף בה עכשו, כשהזעם מפעפע לי בלב, אגרם למתח ומריבה, כלתי לא תרצה לדרוך אצלי בבית, וכך אשאיר בלי כלה ובלי תכשיטים. החמות פתחה את הדלת כשבלבה ההחלטה: 'אני שותקת. לא אדבר עם הכלה שלי על הנושא הזה אפילו חצי מלה. אולי בעוד כמה שבועות, כשאחיה יותר רגועה, אגיד לה בתור עצה טובה, שכשזורקים בגדים ישנים פדאי מאד לבדק את תכולת הכיסים, תמיד יכול להיות שמישהו שכח שם משהו."

לפני שנכנסה לביתה היא נשאה תפלה קצרה ואמרה: "רבנו של עולם, אתה יודע עד כמה שלושת התכשיטים האלו היו יקרים לי. אתה יודע עד כמה אשה קשורה באפן רגשי לתכשיטיה. ובכל אפן החלטתי כעת להתגבר על הכעס ולא לדבר עם כלתי על העניין מטוב ועד רע. רבנו של עולם, יש לי בבית שלושה תכשיטים, שלושה ילדים מתבגרים, שני בנים ובת מוכבי שדוך שטרם זכו למצא את זוגם. מבקשת אני ממך שבזכות הבלגתי על שלושת התכשיטים האבודים, תזכה אותי בשלוש שמחות בביתי בקרוב."

החמות סימה את תפלתה בשניות ספורות, עסתה על פניה הבעה שלה ונכנסה הביתה כאלו לא קרה מאומה. כשכלתה סימה את הנקיונות והארגונים, היא הודתה לה על עזרתה ונפרדה ממנה בשלום ובאחווה, כשבלבה גומלת ההחלטה לא לספר לאיש על המאורע.

בחל המועד פסח צלצל הטלפון בביתה של החמות. על הקו היה שדכן שהציע שדוך לבן הראשון. על פניו ההצעה נשמעה מענינת מאד. הם התחילו לברר, שמעו דברים חיוביים וקבעו פגישה. כעבור שלוש שעות צלצל הטלפון בשנית. על הקו היתה שדכנית שבקשה להציע שדוך לבת. ההצעה נשמעה מתאימה ולאחר בירורים קצרים החזירו תשובה חיובית וקבעו פגישה. זמן קצר חלף והטלפון צלצל בשלישית. על הקו היה ידיד שבקש להציע שדוך לבן השלישי. הם בדקו את ההצעה, שמעו דברים טובים וקבעו פגישה. כך ארע ששלושת הילדים הלכו לפגישות במקביל כשנה יוצא וזה בא.

הפגישות התקדמו במהירות, האם הנרגשת עקבה בתקונה אחר התגלגלות השדוכים, מצפה לראות מה ילד יום. בינתיים אמר לה בעלה בהתפעלות: "בכל יום אני מתפלל ששלושת התכשיטים שלנו כבר ימצאו את בני זוגם. תמיד חשבתי שהם יעשו זאת אחד אחרי השני, אבל לפי המצב ברגע נראה שהכל עומד לקרות בבת אחת!"

"תשמע", השיבה האם בלב הומה, "נראה לי שאני אשמה בספור הזה, אני כרגע אני מעדיפה לא לדבר על זה."

בחל המועד פסח שלושת הילדים התארוסו. מסבות הארוסים נערכו יום אחרי יום. מכיון שאי אפשר לרקוד על שלוש חתנות בבת אחת, נקבע כי שלושת החתנות יערכו בזו אחר זו, חדש אחר חדש, במשך שלושה חודשים רצופים.

לקראת חתנתו של הבן השלישי אמרה האם המאשרת: "אני חשבתי שבשביל שילד אחד יתארוס יהיה עלי לומר את כל ספר התהלים ארבעים פעם במשך ארבעים יום בכתל, בשביל שהבת שתארוס אמר ארבעים יום פרקי שירה, ובשביל שהילד השלישי יתארוס אמר ארבעים יום 'נשמת' ואוסיוף עוד סגלות וקבולות. אבל הקב"ה הראה לי שבתפלה קצרה של כמה שניות אפשר לזכות לחתן שלושה ילדים. בזכות רגע אחד של שבירת המדות זוכים לשבר שלוש צלחות!"

הרבנית הצדקנית מרת מיכלא איטא רבינוביץ ע"ה

לרגל היארצייט של הרבנית הצדקנית, אמא של מלכות, מרת מיכלא איטא רבינוביץ ע"ה, בת מוהר"ר יחיאל מאיר זצ"ל. אשת חבר של מורנו הגאון הצדיק רבי לוי הכהן רבינוביץ זצוק"ל, בעל "מעדני השולחן", ואימו של מורנו רבינו הרה"צ שליט"א, שחל השבוע (נלביע י"א ניסן תשנ"ד לפ"ק). - הגנו בזה במילים אחדות בשבחה של אותה 'אשת חיל' עטרת בעלה ותפארת משפחתה. הן אמנם לא ניתן לתמצת בטור קצר זה את אורחות חייה, ואת מורשתה אשר הנחילה לדורות עולם. אך פטור בלא כלום אי אפשר, וחובתנו להתלמד ולו במעט, מטיב דמותה רבת הודו של צדקת מדורות קדומים. - נשתדלה נא בידיעה ועזרה זו להתמקד בסדרי 'טיב המעשיות' שיש בהם לקח מוסר נאה, כדרכנו במדורנו לדלות מטעמים וניחושים של דרכי תורה ויראת שמים המשתרגים ועולים מן הסיפורים היפים. - הבה נא נצא לרעות בגנים וללקוט שושנים, מתוך מה שסיפר לפנינו רבינו שליט"א בהודמנויות שונות אודות אימו ע"ה. ובכן תהיה למליצת ישר, לעורר רחמי אם על בניה ועל צאצאיה ועל כל נכסת ישראל, אמן.

• § •

"שמע בני מוסר אבין, ואל תטוש תורת אמן" (משלי א, ח). שלמה המלך ע"ה מדבר בחכמתו אל הבן, ומזהירו לשימוע את "מוסר אבין", ואילו לגבי האם אמר: "אל תטוש תורת אמן". ויש לדקדק, שלכאורה איפכא היה לו לומר, שהרי האב מלמדו תורה ולא האם (קידושין טו), והיא רק מחנכתו להתנהג בדרכי מוסר ודרך ארץ, ואם כן עדיפה למימרו 'תורת אבין ומוסר אמן'. ובתרגום על אתר כנראה הרגיש בזה, ולכן תירגם: "שמע ברי מדרות אבון, ולא תטעי מנימוסא דאמן". - פירש כוונת 'תורת אמן' לנימוסים שמלמדת אותה, ועדיין אין זה בפשטות לשון הכתוב שהזכיר כאן תורה.

ורשי"ז על אתר פירש על פי מדרשו עיי"ש, [ועיי' באור הגר"א שביאר דברי פנחס הכהני]. ובאנן עזרא פירש: "תורת אמן. כי האישה חכמה, מורה הדרך הישרה לבנה וכו'" עיי"ש. - וגם זה דחוק קצת לכאורה, שפשטות הכתוב מדבר מלימוד התורה. אך אפשר לבאר חכמת הרמז בזה, הנה דרכו של עולם שהאב לומד עם בנו תורה, כאשר חובתו ללמדו תורה, ואילו האם מלמדתו דברי מוסר דרכי נימוס. ואם כן הא פשיטא ואין צריך לומר, שישמע לתורת אביו ולמוסר אימו. - רק בא החכם מכל האדם ללמד ולהדריך את הבן, תדע לך, שזו התורה וההלכה שאבין מלמד להועיל, אין זו רק 'תורה' בלבד, אלא בתוך התורה שמלמד שזורים ומעורבים גם הרבה בדברי מוסר. ועל כן 'שמע בני', כשתאזין ותקשיב היטב תמצא גם את "מוסר אבין".

ואילו 'אמן', הגם שרגילה היא להדריך אותך תדיר בדברי מוסר דרכי נימוס [בלשון היתרים התי"ן]. - מכל מקום תדע נאמנה שיש באתו מוסר תורה שלימה. ולכן "אל תיטוש תורת אמן", כשתתבונן אל נכון במוסר שמלמדת לך תראה שיש בו הרבה תורה, ואל תטוש תורת אמן, ודו"ק.

כמה מתאימים דברים הללו והולמים את אמי מורתי עליה השלום, שהיתה לה בקיאות נפלאה בתורה, וכל דברי מוסר והנהגות דרך ארץ שדיברה עליהם הרבה היו שזורים תדיר בדברי תורה. וכל המוסר שלה לא היה מוטב ועצמית ושכל אנשי, או מהרגשי הנפש שלה. רק הכל היה בני מבוסס מתוך התורה הקדושה. וכל הדרכות ומוסר שהדריכה ודרשה מאיתנו היו מלאים ומתובלים בדברי חז"ל מפורשים.

עליה וודאי נאה לומר: "אל תיטוש תורת אמן", שלא היו דבריה בגדר מוסר גרידא כי אם תורה ממש. כיזוע לכל בני המשפחה צאצאיה הרבים, זרע ברך ה', היתה אומרת תדיר הרבה חידושים, פירושים על התורה ועל המועדים ועל סדרי התפילה, ותדיר היו בפיה ציצים ופרחים נאים ומתוקנים. [חלק מהם אף העלתה על הכתב, ובחוקי האחרון למי חיה הדיקים אוי' מוהר"ג רבי אלתרן הכהן שליט"א בקונטרס

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

סיפורים מעשיים

מי לא צריך כסף לקראת החג? כמה שיש ליהודי יותר מזומנים כך מכבדים את החג יותר ובפרט שצריך גם ביגוד והנעלה בנוסף לאוכל הרב שקונים לכבוד חג הגאולה.

את שלושת הסיפורים הסגוליים לשפע לקראת חג הפסח של הרבי מקו"נין סיפרתי כבר מהיארצייט של הנועם אלימלך למחרת פגשתי חבר שסיפר לי כי הוא מנסה להכניס לארץ זוג בעלי אמצעים המעוניינים להגיע ארצה לקראת חתונת בנם ואינם מצליחים בשום פנים ואופן על אף כל הקשרים שהופעלו. הכניסה חסומה למי שאינו אזרח ישראלי. הוא גילה את אוזני כי מחמת הנחיצות שלהם להגיע לחתונה הם מוכנים לשלם סכום הגון למי שיצליח לסדר את כניסתם ארצה... מששמעתי את הסכום התלהבתי שהרי זה סכום שמסדר ברווח ובנקל חמישה משפחות ברוכות לפסח.

ראשית התפללתי לה' שאם זה עובדי שיעזור לי למצוא את הקשרים הנכונים ושלא אתייגע לריק, לאחר מכן התחלתי להתקשר לכל מיני מכרים שונים כדי ללמוד את הסוגיה לעומק ולהבין מי נגד מי וכיצד למצוא פרצה בגדר ולהכניס את הזוג.

אחרי יום וחצי של טלפונים הבנתי מה צריך לעשות אך לא מצאתי את האדם המתאים בעל הקשרים הנכונים. שוב גבר המתח ונשאתי תפילה לה' שירחם עלי ועזור לי למצוא את הקשרים הנכונים. כעבור חמש דקות תופח לי על השכם יהודי יקר שמדי פעם אנו נפגשים ומשמחים אחד את השני בחידושי תורה יפים ורעיונות נחמדים על הפרשיות ואגדות חז"ל, לפתע אני נזכר שמדובר באדם מקושר מאוד ובקשתי את עזרתו, הוא נתן לי את המספר של הקודקוד והקודקוד הפנה אותי למי שמטפל בנושא הזה ישירות וכך התחיל להגלגל לנוע אני מתקשר לזה והוא מפנה אותי לאחר ובתוך כך חלפו יומיים נוספים.

כבר הייתי מתוסכל מכל הניסיונות שלי שבינתיים לא הניבו פרי ומאידין אין זקוק לכסף. הלכתי להתפלל מנחה ונשארתי ללמוד אחרי התפילה, ונשאתי תפילה בתחנונים לבורא עולם ובקשתי שאם זה שלי שיבוא כבר עד אלי ואם זה לא שלי שייטן לי את זה ללא השתדלות נוספת.

משם נסעתי לטשין את הרכב בתחנת שטיפה שוחחתי עם לקוח שהגיע לשיטיפה ושמעתי כי שם משפחתו הינה כמו השם של זה שאמור לעזור לי, שאלתי אותו אם הוא קשור אליו והוא השיב כי הם בני דודים. מששמע באיזה עניין אני מתעניין הוא עשה תנועת ביטול ואמר זה לא האיש שיכול לעזור לך יש לי מישהו אחר שעוקף את כל המשוחות ברגע אחד. התרגשתי נורא מעצם ההשגחה שבמקום הכי לא צפוי ובדרך אקראי לחלוטין הגיע הישועה, הוא התקשר וביקש מהבן אדם שלו לעזור והוא נרתם למשימה וליהודים הייתה אורה ושמחה. הוא לא ביקש שום תמלוג לא ביקש דבר כי אם לעזור לעוד יהודי.

בעל המעשה: כ.ה.

הפעונים לדכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזנץ לשלוח אר' שפחה ספואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

מיוחד בשם "דברי תורה" יערי"ש.

[טיב הזכרונות, שער הרבנית רבינוביץ ע"ה, פתיחה]

• § •

כד הוינא טליא, שמעתי מאמי מורתי ע"ה מעשה יקר. בארץ רחוקה אחת נתפס פעם אדם שעשה מעשה נפשע והרג את הנפש, בימים ההם היו חורצים השופטים גזר דין מוות על רוצח שהרג את האדם, וגם על איש זה נפסק משפטו למיתה בתלייה. הוא הובל בקול תרועה גדולה אל כיכר העיר, שם עמד הגרדום הכן, ונקראו כל בני העיר לחזות בהוצאתו להורג של הרוצח, למען ישמעו ויראו!

לפני שניגש התליין לביצוע גזר הדין, אחר שחבל התלייה כבר נכרך סביב צווארו, נשאל הנידון מפי השופטים מקבול בכל העולם: מה היא בקשתך האחרונה לפני המוות? אמר האיש: יש לי אמא זקנה שעדיין בחיים, ברצוני לנשק את ידיה, בטרם אמצא את מותי כאן על הגרדום.

מיד יצאה הפקודה, והביאו אליו את אימו הזקנה, כדי שיוכל לנשק את ידה בכפשתו. - ברם משהתקרבה אליו אימו ועמדה סמוך אליו, במקום לנשקה באהבה נשיקת פרידה, התנפל האיש עליה ונשך לה את האוזן בנשיכה חזקה וכואבת... - משראתה אימו כך שאלה אותה: מה עשיתי לך בני, שהנך מתנהג אלי כך?

פתח האיש את פיו, וכה אמר לאימו: דעי לך אמי היקרה, שאת זו שגרמת לי את מיתתי עתה, בצורה מבישה שכוזו! שכן בהיותי ילד קטן, הבאתי פעם מטבע קטנה הביתה, ואמרת לי שמצאתי אותה ברחוב... אבל את ידעת היטב שלא כך היה המעשה, אלא בגנבה באה מטבע זו לידו! - ואף על פי כן חייכת אלי חיוך צופן סוד... לא גערת בי, ולא הוכחת אותי על כך, פשוט העלמת עין והתעלמת מכל הענין. והנה אני משראיתך שלא הערת לי כלום, אף על פי שהרגשתי שאת יודעת היטב את פשעי ורוע מעללי, המשכתי הלאה עוד ועוד במעשים מבישים שכאלו, עד שהפכתי לליסטטים מזוני... והתחייבתי עתה מיתה על כך.

בזאת לימדה אותנו אמא ע"ה מטיב זה המעשה, עד כמה הזלזול בחינוך הבנים יכול להביא לעניינים חמורים ביותר! והכל מחמת שלא העירו לילד כראוי כשהיה קטן, ולא קיבל את 'טיב החינוך' בהיותו תחת רשות הוריו.

בדורנו יש מעט הגזמה בגישה החיובית היתרה מדי, חוששים מלגער בילד, להוכיחו על פניו, לייטרו ולהעמיזו במקומו הנכון - זו טעות גדולה! פעמים רבות הילד זקוק פשוט לתוכחה טובה, שתעמידנו על מקומו. ומי לנו חכם מן החכם הגדול באדם, שכבר לימדנו בספר החכמה (משלי ג, ד): "חושך שבטו שונא בנו, ואוהבו שחרו מוסר".

יש לציפק יסודות איתנים של 'ענישה', שאין פירושה דוקא במכות ועונשים קשים. רק עיקר שורש הענישה היא החינוך להחזיק במשמעת נאמנה. והעמידה הנאמנה בעקרונות החינוך, שלא להתקפל תחת כל ילד קטן... ולהחזיר לתודעת החניך ידיעה ברורה שלא הכל מותר.

הילד חייב להבין וללמוד, לטובת עתיד חייו, שיש מושג בעולם הנקרא "לא!" [ויי]. הרבה ילדים בימינו כלל לא מודעים לזה... כל דבר שרוצים ומבקשים מיד הם מקבלים: כל דבר שמתחשק... באין שום מגבלה וגדר! והרי זו אם כל חטאת, רחמנא ליציל. התוצאה הישירה של גידול ילדים מפונקים שכאלו, שכשהם גדלים ויוצאים אל מרחבי החיים, אין להם שום כח להתמודד עם קשיי החיים, הם כבר התרגלו לקבל הכל כרצונם וכמאווים, כאן ועכשיו! ואחריתה מי ישורנו.

[טיב הנישואים" שער הבית, פ"ו חינוך הילדים, אות ב' תוך לעור על פי דרכו]

• § •

כאשר הגיעה אמי מורתי ע"ה לעונת השידוכים, הרבתה בתפילות ותחנונות רבות קדם מלאכ עילאה מוזהב כל הזיווגים, שיחון אותה ברחמי המרובים בבעל תלמידי חכם. | הפשך בעמוד ד' <

באותם זמנים - בטרם פריחת עולם התורה בישיבות וכוללים רבים כבימינו - היה קשה מאוד להינשא לתלמיד חכם, הן במציאות בחור בן טובים שנפשו חפצה להישאר ספון בחיק תורתו, והן בהחזקת עול הפרנסה וכלכלת הבית כשעיקר אומנותו היא תורתו. מעמדו של בחור בן תורה בימים ההם לא היה נעלה ונערץ כלל, ובעיני ההמון נראה כלא יוצא... - אך היא לא ויתרה על הזכות שהעניקה תורה לבת ישראל קודש, להקים בית של תורה, בית שמגדלים בו תורה ויראת שמים, ועמדה על כך בצפייה ובסבלנות רבה, ואף בעקשנות דקדושה.

רבות מחברותיה רמזו לה לא אחת, שלפי מעמדה בחכמה ובמדע ובכל מלאכה יכולה בשופי להינשא לבעל עשיר עם מעמד נכבד, אולי עורך דין או רופא וכיוצא, כדי שתוכל להתפרנס בכבוד ובריאות. - אך היא בתום לבבה דחתה את דבריהן בקש, מה יתן לי ומה יוסיף לי הרבה מומן וכסף כשהבית עצמו מלא בריקנות ורוחניות... בלא תורה ובלא קרבת אלקים טוב. וכי בשביל כך באתי לעולם, כדי לרדוף אחר הכסף עד זיבולא בתרייתא?... כך עמדה בעוז רוחה ודחתה הצעה אחר הצעה, אף ממשפחות טובות ונעלות, בעקשנותה להינשא אך ורק לתלמיד חכם. - ואכן עמדו לה זכויותיה והתקבלו תפילותיה, וזכתה לבסוף להינשא לבעלה הגאון הצדיק, שאף כי מתחילה היה נראה כיתום וגלמוד שאין פרוטה בכיסו... אך עד מהרה נודע כאחד מגדולי עמודי ההוראה ומרביצי תורה בישראל, כספריו הנפלאים נפוצו בכל היכלי התורה.

כשנשאלה לימים, כיצד זכתה לבנות בית כזה של גדולי תורה ויראה, סיפרה מעט מאותם ימים קשים, והעידה בהן צדקה שצריך בשביל כך הרבה עוזת ועקשנות לעמוד איתן כנגד הניסיונות ונגד רוחות העולם, ובעיקר הרבה תחונות ותפילות בלב הומה.

ובדרך אגב אציין, שסבתה של אמי, מרת ברכה מלכה ע"ה, הייתה אומרת לה בהיותה ילדה צעירה: באם תתפללי טוב, תוכלי לזכות בבעל כהן ותלמיד חכם! והיא אכן קיבלה את דבריה, ולא הפסיקה להתפלל ולבקש על כך. וזכתה שהתקיימה בה ברכתה של הסבתא במלואה, כשנישאה לבעל תלמיד חכם כהן גאון וצדיק.

[אותה סבתא ע"ה נפטרה כמה שנים לפני שהתאוסה, ונראה פעלה עבודה בתפילותיה מן השמים].
ולאחר שכבר זכתה בזכות הגדולה שתינשא לכתרה של תורה, הרי כל ימיה הייתה מכבדת בכל ליבה את בעלה הגדול, עומדת לצידו ומסייעת בעדו בלימוד תורתו, והשתדלה במסירות נפש שלא להפריעו מתורתו בשום אופן שבעולם. גם השתדלה לסייע בעול החזקת הבית, כשעסקה במלאכת התפירה ותיקוני הבגדים, כשיצא שמה כתופרת מומחית בתחומה.

אף בימים קשים אלו שלפני חג הפסח, בהם ישנה עבודה רבה מעל הראש בהכנות החג, היו לאבא מאיר זצוק"ל מספר תפקידים קבועים שנעשו על ידו בבית, וליותר מכך לא הניחה לו אמי מורתי ע"ה לסייע לה בהכנות המורבות לקראת החג הקדוש, למרות שהדבר עלה לה במאמצים גדולים, הכל כדי שלא להפריעו מתורתו.

באותה הזדמנות כשהבנים והבנות נרתמו בכל כוחיהם לעזרה בהכנות החג, החזירה בילדיה 'כיבוד אב' בפנימיות ליבם. כשמשמשת היא להם 'דוגמא אישית' כיצד מכבדת את בעלה בכל לב, כמ"ש ז"ל (לקט שופטים שלהי רמח מט); "אין לך אשה כשרה בנשים, אלא אשה שהיא עושה רצון בעלה". ומסבירה בפניהם תדיר כמה צריך להיזהר שלא להפריע לאבא מוטלמוד תורתו, שהתורה הקדושה חשובה יותר מכל, וכד"א (ירמיה לג, כה)

"אם לא בריתי יומם ולילה, חוקות שמים וארץ לא שמתי".
בערב פסח הייתה אמי ע"ה אומרת לילדיה בבת שחוק, שבתור כהנים עלינו להתרגל להסתדר בהאי יומא עילאה מבלי עזרתו של אבא... שהרי מהרה יבנה המקדש, ואז יצטרך אבא לעבוד ביום גדול זה בבית המקדש, שיש ביום זה עבודה מרובה מאוד בהקרבת כל קרבנות פסח וחגיגה של כל ישראל, שהרי 'כהן מיוחד' הוא מגזע הש"ך כנודע. ולכן עלינו להתרגל כבר מעתה לעשות את הכל בעצמינו. [כעץ שמיצו כמה תקנות שהתקינו חז"ל הנהגים גם בגלות, כדי שיתרגלו בכך לזמן הבית, משום מהרה יבנה המקדש וכו'].

גם הייתה מחזירה תדיר בילדיה אמונה תמימה זכה וטהורה, ואף על כך הייתה מנצלת את האי יומא עילאה של ערבי פסחים, כפי שהייתה אומרת שעל אף שהבית שלנו קטן וצפוף... עוד תראו שכשיבוא מלך המשיח במהרה, יהיו לנו שני מטבחים ושני מקררים! בהיות שהאבא שלנו כהן, והוא הרי יאכל קדשים. ואם הבנות יינשאו לישראלים, הרי יהיו אסורים לאכול מבשר הקדשים, וממילא נהלה אז שני מטבחים נפרדים, אחד לקדשים ואחד לחולין... - כך הייתה מחזירה בילדיה את האמונה בעוז ובתוקף, ולימדה אותנו לחיות עם אמונת הגאולה וביאת משיח צדקנו.

ולמדנו מטיב זה המעשה, מלבד המדרגות הגדולות שיכולה לזכות בת ישראל בהעמדת בית נכון ונישא לה' ולתורתו. - שאין לך דבר העומד בפני הרצון! וכאשר רוצים ומשתוקקים וכוספים בכל לב, הרי עושים הכל במסירות מופלאה, כדי לזכות להעמיד בלב ונפש בית של תורה וקדושה, ולעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו.

[טיב היסודות, אמא של מלכות]

• § • § •

כדרכו בקודש של אבי מורי זצוק"ל בהצנע לכת בפשטות ובתמימות בתפארת מידת הענוה, הייתה גם אמי מורתי מחוברתו בקודש, ונזרת ונשמרת עד הגאווה עד קצה האחרון. היא הייתה פשוט בורחת מן הכבוד, ולא רצתה ללכת למקומות שידעה שיכבדו אותה שם. היא ברחה מזה כמו שבורחים מסם

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

המוות! ואף לא נתנה שיקראו לה בתואר "הרבנית".
בהזדמנויות שונות נימקה את דרכה והסבירה לנו בטוב טעם, שכשמכבדים את האדם בעולם הזה הרי מנכים לו בכך ומורידים משכרו בעולם האמת, עולם שכולו טוב. והיא מעדיפה לקבל את שכרה שם למעלה בעולם של אמת העומד לנצח נצחים, ולא בהנאת זמנית של עולם הזה והבליו, שהוא עולם חולף!
בענין זה הייתה מספרת את המעשה הידוע, שבאחת העיירות התגורר יהודי עשיר גדול, אך כגודל עושרו כך גודל קמצנותו... ומעולם לא נתן פרוטה לעני! מובן מאליו שכל בני העיר מאוד לא אהבוהו, ואף חירפו וגיזפו אותו בכל הזדמנות על רוע ליבו, ועל שאוטים את אוזנו משמוע זעקת הדל. ונקרא שמו בפי כל "העשיר הקמצן"!

אולם לא אלמן ישראל, וברחמי שמים מרובים נפתחו להם ברחבי העיר כמה קופות צדקה גדולות, שדאגו בכל לב לצרכי העניים והנוקשים, ובכך התנהלו להם קופות הצדקה על מי מנוחות, ולעניים והמסכנים הייתה הרווחה.

ויהי היום, והנה נפטר לו אותו עשיר קמצן לבית עולמו, מלוויים רבים כמובן לא הגיעו אל הלוייה, רק אנשי החברא קדישא ערכו את הלוייה בחיפזון מחמת הבושה, ועד מהרה נשכחו זיכרוננו מכל בני העיר,

לא עברה תקופה ארוכה, והנה קופות הצדקה שבעיר החלו לפתע להיסגר בזו אחר זו, מחמת חוסר אמצעים כספיים. שלח רב העיר לשאול את הממונים על הקופות וגבאי הצדקה: מה יום מיומיים? ומה קרה לפתע פתאום שכל קופות הצדקה יחדיו התדלדלו עד כדי סגירה, וארגוני החסד פשוטו את הרגל, כולן בבת אחת?

ענו הגבאים ואמרו, שעתה ניתן כבר לגלות שאת כל הכסף שחילקו ונתנו לעניים ולנצרכים הם קיבלו מיזו של אותו עשיר הנקרא "העשיר הקמצן", בתנאי כפול ומכופל שלא יספרו לשום נברא בעולם מי נתן להם הכסף. ועכשיו שנסתלק אותו צדיק, אין מי שיתן להם את הממון הנצרך לפרנסת העניים.

השתומם הרב מאוד על גודל צדקותו של אותו עשיר, שקיבל כל ימי חייו ביזיונות וחירופים וגיזופים על 'קמצנותו'... בה בעת שהיה מפרנס ומכלכל במתן בסתר את כל עניי ונצרכי העיר. החליט אפוא הרב, שמן הראוי לערוך מעמד הספד גדול על אותו עשיר, שלא נקבר ולא נספד כראוי לו. ולכן שלח את השמש להכריז בחוצות העיר, שהרב עומד לומר בהיכל בית הכנסת הגדול דברי הספר על "העשיר הקמצן".

שאלו התלמידים את הרב, מדוע משאיר הוא את התואר של אותו צדיק בשם: העשיר הקמצן? הלא עתה כבר נתגלה למפרע שלא היה קמצן כלל וכלל, וברוח נדיבות לבו היה מפרנס את כל עניי העיר.

ענה להם הרב, אדרבה ואדרבה! עכשיו נתודע שעשיר זה היה 'קמצן' גדול על 'העולם הבא שלו' שלא רצה לבזבז ממנו כלום בזה העולם, בכבוד הגדול שירחשו לו על תרומותיו... הוא העדיף לסבול ביזיונות ובבושות בעולם חולף ועובר, ולהשאיר את הכל לעולם הנצחי, ולכן שפיר נשאר בשמו הקבוע "העשיר הקמצן", רק שעתה נודע שקמצנותו התהפכה מקצה לקצה... [ראה ספר "טיב הקהילה - תשע"ד", מדור 'טיב המעשיות' פרשת תזריע, ע"ש]. ומכאן למדנו, סיממה אמי מורתי את לימוד 'תורת אמן', שלא כדאי 'לאכול' את השכר הצפון לנשמה הטהורה, בהנאות של כבוד מדומה, שאין בו כי אם 'דמיון' פורח בעלמא...

[קובץ 'פריטיח', מתוך שיחה מיוחדת אודות הרבנית ע"ה] ת.נ.צ.ב.ה

ניתן להניח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליראי... לקבלת העלון בכייל (דוא"ל) נא לשלוח לכייל המצ"ב

לע"י יעקב צבי בן ישראל	לע"י מרת הינדל בת משה ירמיהו ובלומה	יוסף בן טילה רחא לרפואה שלימה	האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחותם - להצלחה בכל העניינים	שרה שיינדל בת טילה רחא להצלחה בכל העניינים	לע"י מרת חיה סאסא בת לאה נלב"ע י"ט ת.נ.צ.ב.ה.	לע"י הבחור שמואל מאיר ז"ל בן בלחטי"א רבי ישראל יצחק נלב"ע י"ח נסלו ת.נ.צ.ב.ה.	גרפצ'יק סל: 02-5002321	קשת הרשת מנהל י"א ויקום מכירת 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il	גל 19
------------------------	-------------------------------------	-------------------------------	--	--	---	---	------------------------	---	-------

יר"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוריק ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון בכייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ בהדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

אזר השבת

הגיליון מוקדש לדפוא"ש החל בח' קלחז"ן • חנה בת נעשה •

זמני כניסת וציאת השבת

כניסת השבת: 17:32
שקיעה: 17:54
ציאת השבת: 18:30
דבנו תם: 19:08

הגיליון יו"ל
בעיקר נתיבות

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם
מוקדש לע"נ מורד אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

האלון נרכש לפני שנים; מוצג בתנועה לקניין ולמסחר בתנועה - אמת כחן
בן אלון נשיאת מקבאל בן אלו ונשיאת

דיון הלכתי
בשולחן-השבת
שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו
על שולחנם של גדולי ישראל שליט"א

נעשרים ושש בנות מעוכבות שיחזיקו נקלעו לשיחתו של הרב זאיד, ואז חשף בפניהם את דברי רבי
חזד אבוחצ'יא בשביל שימצאו את זיווגם ולא תאמינו מלם התאסוס! סיפור מודש עמוד 3

מעשיות בפרשה

"ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהלה מועד לאמר"

ברש"י: 'לאמר', צא ואומר להם דברי כבושים, בשבילכם הוא נדבר עמי.
בדרך כלל המשמעות של המילים 'דברי כבושים' היא דברי תוכחה שמכניעים את לב
האדם לשוב בתשובה (תענית טו, א). וקשה, הרי כאן אמר משה לבני ישראל דברים
שמוממים את האדם, 'שבילכם הוא נדבר עמי, ומדוע נקראים דברים אלו "דברי כבושים"?
רבי יוסף נחמיה קורנצ'ר זצ"ל, אב"ד קראקא, ביאר בדרך צחות, על פי מה ששמע מחמיו
רבי שמעון סופר זצ"ל:
פעם הודמן לר' שמעון להקריא את המכתבים שהגיעו אל אביו, החתם סופר זצ"ל, ובאחד
מהם היה כתוב על אביו תואר 'רבן של כל בני הגולה'. כאשר שמע זאת החתם סופר, התאנח
ואמר שאנחתו אינה בגלל שאינו רבן של כל בני הגולה, אלא מתוך רחמנות על הדור שרואה
בו את רבן של כל בני הגולה.
לפי זה ביאר רבי יוסף נחמיה, את 'דברי הכבושים' שאמר משה רבינו לבני ישראל,
"שבילכם הוא נדבר עמי" - משה ביקש מכלל ישראל שיתעוררו בתשובה ויראו לאיזה שפל
יידו, שבשבילם היה הקב"ה צריך לבהור בבן אדם כמוהו להיות המוליך ומביא את דבר ה'
משה רבינו, העניו האמיתי, התפלא מחדש כל פעם שהקב"ה קרא לו ודיבר עמו. (חידושי
רבינו יוסף נחמיה עה"ת)

"אם עלה קרבנו מן הבקר זכר תמים יקריבנו אל פתח אהל מועד יקריב אתו לרצנו
לפני ה'"

ברש"י: תמים, בלי מום.
מכאן שהתחכמות יתירה היא מום באדם, מפני שהוא צריך להיות פשוט וישר, כנאמר
(קהלת ז, כט) 'אשר עשה האלוקים את האדם ישר, והמה ביקשו חשבונות רבים'. ר' נחמן
ברסלב זצ"ל היה אומר: חכמת החכמות, שלא יהא אדם חכם כלל.
(תשובות ח"ח לרב המחבר הספר 'לקוט מאיש לרעה')

המודריך המלא לקראת חג הכספה: הכשרת טוסטר אובן

תשובה: הוראות למכשיר שיש סבירות גבוהה
שהשתמשו בו בבשר לא כשר או בשד וחלב.
תנור או טוסטר אובן ניתן להכשיר ע"י ניקוי
המכשיר משאריות מאכל הניכרות לעין והפעלת
המכשיר בעוצמה הגבוהה ביותר שלו למשך חצי
שעה.

אך להכשיר את התבניות הדבר מסובך מאד,
ובחלק מהמקרים בלתי אפשרי.
ולכן אם ניתן להשיג תבניות אחרות, תקנו
תבנית אחרת שנכנסת לטוסטר אובן. [גם אם
התבנית לא נכנסת למסילות ע"פ רוב ניתן
למצוא תבנית שיושבת על המסילות, וכך
להשתמש במכשיר].

אך בדגמים שלא ניתן להשיג תבנית המתאימה
למסילות של הטוסטר אובן, בשעת הדחק ניתן
להקל ולאחר הכשרת התבנית יחד עם התנור,
ניתן להניח מעליו תבנית אחרת או תבנית חד
פעמי, ולהקפיד שלא יהיה נזולים בין שתי
התבניות, והאוכל יהיה בתבנית הפנימית.

לגבי רשת הנתפסת במסילות של התנור, אם
לא ידוע שהניחו את הבשר על הרשת עצמו
ניתן להכשירו יחד עם התנור.
אם מדובר במכשיר של אנשים שמסתבר
שרכשו בשר כשר, ולא בישרו בו בשר וחלב,
אלא שאינך בטוח, וכן אתה לא סומך על
הכשרות שהם אכלו, לאחר שעברו 24 שעות יש
יותר מקום להקל להשתמש בתבנית עצמה אם
קשה להשיג אחרת, ובפרט אם לפי מצב התבנית
נראה שהקפידו להניח נייר בין המוצר לתבנית..

אור התורה
לע"נ בנימין בן רחל
תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2.
(הזכרים מתגרממים אחת לחודש בשלוחה 3). בברכת 'גדיל תורה ויאיר':
7665190@gmail.com

חידה: היכן מצינו ניתוח ראש בתלמוד?
החידה משבוע שעבר: איזה תפקיד היה לכהונת במקדש?
התשובה לחידה משבוע שעבר: לגלה אישה מצורעת (אוריין תליתאי להג' משה תאומים סימן לו)
הזכרים לחודש אדר: שוברים מתנת רשת פרסטור: מיכאל אברל, בנימין פולין מודעים עלית, חיים
בנימין לי נדר בית שמש, חיים מאיר פרילך אלעד.
סט ספרים על פרשת שבוע: אלעזר שבת נתיבות, בן ציון דינר אופקים, אלחנן חמשובילי אשדוד
שימו לב: בכל שבוע עולה חידה מאתגרת עם פרסים יקרי ערך בקו 'אור התורה'.

החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:
4 שוברים
מתנת
קוראים יקרים: ניתן לתרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו: 0774103900 - שלוחה 5

העלון להצלחת הגביר היקר:
מזר תומר סגרון רעייתו ובנו לביא
להצטרפות לרשימת התפוצה:
alon089945291@gmail.com

מייל המערכת (לתגובות, הערות והארות בלבד):
alon7148454@gmail.com
טלפון: 052-7148454 = קו התוכן: 079-5904730
פקס: 08-9941870 = מען למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

פסח מצה מרור וקורונה

צדקתם לא מדובר לפני מאות שנים מדובר אך ורק לפני שנה. לפני שנה בדיוק הכתורות באור השבת זעקו על חיזוקים על ישועות וסיפורי השגחה בעקבות שמונת הנגיף שצץ לנו לחיינו בשלהי חודש אדר בואכה חג הפסח ■ לאחר שנה במחיצת הנגיף, ישב הרב אייל אונגר וכתב מור ייחודי לפני כשנה ומבקש רק נתת לפרסמו: האם יש קשר לרגש שבתוך גופנו למגיפת הקורונה ואם כן כיצד אנו מתפעלים את שתייהם בזמן הנכון ובתזמון מדויק? ■ הגדה של קורונה

אנו נמצאים כיום בתקופת משבר, שעה שאנו יושבים בבית בבידוד בעקבות השתוללות נגיף הקורונה. זוהי תקופה המתאפיינת בחולשת כוחותינו הנפשיים של האדם, ומשום כך מסוכנת במיוחד לנפילות רגשיות ורוחניות מהירות.

בימים אלו ניתן ללמוד משלמה המלך עצה טובה. שלמה שמלך על כל העולם ירד מכסאו בתהליך הדרגתי, עד שהושלך לגמרי מכסאו וממלכותו, וכך מופיע בגמרא (סנהדרין כ, ב): "בתחילה מלך שלמה על העליונים וכו', ולבסוף מלך על התחתונים וכו', מלך על כל העולם כולו ולבסוף לא מלך אלא

על ישראל וכו', ולבסוף לא מלך אלא על ירושלים וכו', ולבסוף לא מלך אלא על מקלו".

מהי המשמעות 'מלך על מקלו'? מבאר ה'בן איש חי' בשלמה המלך היה הולך ברחוב, מרים את מקלו, ומקבץ סביבו את כל מי שביקש לשמוע ממנו דברי חכמה. זוהי ירידה עצומה, מאיגרא רמא לבידא עמיקתא. שלמה המלך העצום, שמלך על העליונים והתחתונים, נאלץ לקבץ סביבו אנשים שייסבימו לשמוע את דברי חכמתו! ובכל זאת, מהנהקודה העלוכה הזו, הצליח שלמה המלך בסופו של דבר לחזור אל הפסגה, אל רום המעלה, ולשוב להיות מלך כביר!

כיצד עשה זאת? מה היה הסוד שלו?

שלמה המלך הצליח לחזור למעמדו הראשון משום שגם כאשר לא היה לו אלא את מקלו, הוא לא הפסיק אפילו לרגע להיות מלך! מלך על מקלו – אבל מלך! הוא לא התייאש מלשוב למלכותו, הוא לא הרים ידיים. הוא האמין בכל המצבים שצפוי לו עתיד מזהיר, והצליח לצפות פני העתיד ולראות את הזוהר בהווה. התהליך אמנם היה ארוך וממושך, שלמה המלך עבר תלאות ומודים, אבל בסופו של דבר חזר להיות מלך.

זו אם כן הדרך להתגבר על משברים ולהיחלץ מהם – לקחת נשימה עמוקה ולהתמקד במה שביכולתנו לעשות בתקופת ההווה. כך נכלל לצלוח את כל הקשיים ולעבור את המשבר בשלום.

וגם אנחנו, בתקופה של שינוי הרגלי חיים בגלל משבר הקורונה, צריכים ללמוד משלמה המלך דרך חיים. אמנם החיים לא מתנהלים כמו שהיינו רוצים, אך גם במצב הנתון עלינו לעשות את המירב, אם במצוות שבין אדם לחברו אם מצוות שבין אדם למקום, בצורה הטובה ביותר. למרות שאנו מצויים בבתי הכנסת תחת מגבלות מחמירות, לא בדיבור חברים ולא עם כל המשפחה, עלינו בכל אופן לעשות את המירב האפשרי בתקופה זו – יציאת מצרים של תשפ"א.

אנו נדרשים לצאת ממערכת החשיבה המקובעת שאומרת שאנו נפיק מעצמנו את המירב רק כאשר נהיה בשיא הכוחות שלנו, כשנשב עם כל בני המדרש, כשנשב עם כל בני המשפחה. לאאנו נעשה את המירב והמיטב שלנו בזמן זה.

אמכרה

סיפור לשבת

ליל השבת

הרב חיים זאיד שליט"א

עיצה אחת - 26 חתונות

ברב המומות, ניתן היה לחוש את השקט המתוח באוויר. הרב זאיד המשיך והבטיח לבנות בשם הרב המקובל כי מי שתקבל על עצמה לוותר על המכשיר החכם שברשותה, תזכה עוד השנה להינשא כדת משה וישראל.

לאחר רגעים ארוכים של דממה, ניגשה לרב הבת הראשונה. "פתאום ניגשה אחת הבנות והניחה על שולחני את המכשיר שלה", ציין הרב, והוסיף כי לפתע כל 24 הבנות אחריה ניגשו אליו והניחו את המכשירים שלהן על שולחנו. עיני הרב זאיד אורו לנוכח המחזה המדהים, אך באותה עת הבחין הרב באחת הנשים בקצה האולם שאחזה עדיין במכשירה, מסרבת להיפרד ממנו. הרב הבין כמובן את הקושי הגדול שהיא נמצאת בו ולא רצה להביך אותה.

הרב פנה לצאת לדרכו, נכנס למכוניתו והתכוון לשוב לביתו. לפתע נשמעו דפיקות מהוססות על חלון הרכב. "זו הייתה אותה בחורה, שהתגברה לבסוף על הקושי וביקשה אף היא להפוך לכלה השנה. כעת גם המכשיר שלה היה בתוך השקית שהכילה את כל שאר המכשירים הטמאים", סיפר הרב וחש כי משימתו הושלמה. כעת האמין באמונה שלמה שברכתו של הרב ודאי תישא פרי.

הרב החליט לשמח את רבי דוד ולבשר לו על המבצע, שאותו הכתיר כהצלחה מסחררת כנגד כל הסיכויים. "נכנסתי לרב עם שקית אייפונים, והרב התרגש מאוד וברך את כל הבנות שבזכות ההקרבה ומסירות הנפש שלהן, יזכו להתארס עד ט"ו באב".

ברכתו של הרב ומסירות הנפש של הנשים הסעירו את השמיים, וכך התרחש הנס המופלא: "25 בנות התארסו עד י' באב, והבת שהתממה עם מסירת המכשיר שלה, לא זכתה לזה עד אז. אבל זכתה לבסוף, כשביליל ט"ו באב התארסה, והרב אבוחצירא בכבודו ובעצמו נאות להשתתף באירוסיה". סיפור מעורר השתאות על מסירות נפש וניסים.

קוראים יקרים, את אותה מסירות נפש אנו לא צריכים להראות גם בדברים הצריכים תיקון בשביל בורא עולם. בימים אלו אנו נכנסים לימיו של חג הפסח הקדוש בואו כל אחד ונראה לה' יתברך את המסירות נפש שלנו כל אחד באשר הוא נמצא. אם צריך ביעור של לשון הרע או של כל דבר אחר זה הזמן וזה המקום.

בל נשכח שבורא עולם נותן לנו הזדמנות לערוך 'ביעור חמץ' שבו אפשר לשרוף הכל, כן הכל!

את הסיפור המדהים הבא סיפר מגיד המשרים רבי חיים זאיד שליט"א לפני זמן מה, אך בעקבות שלא הגיע לכל אוזני קוראינו היקרים נפרסם אותו כעת לאחר מספר חודשים:

וכך מספר הגאון רבי חיים זאיד שליט"א: קבוצה של 26 בנות רווקות מעוכבות שידוך החליטה לערוך שבת התזקקות בירושלים.

הקבוצה מנתה בנות מכל שכבות הגיל, בת 30 לצד בת 50. הרב התבקש לבוא עם משפחתו ולשבות עמן כדי למסור להן דברי חיזוק ועידוד. הרב ניאות לבקשה, אך לא לפני שהגיע לרבי דוד אבוחצירא לקבל ממנו עצה וברכה.

מה אומרים לבנות מעוכבות שידוך? כיצד ניתן לנסוך בהן תקווה ועידוד? השאלות הללו ניקרו בראשו של הרב זאיד, והוא קיווה למצוא תשובה לדבריו אצל הרב. רבי דוד אבוחצירא האזין לדבריו של הרב זאיד והעניק הבטחה מתמיהה, שכל הבנות יזכו להתחתן עוד השנה בתנאי שיוותרו על דבר אחד. הרב זאיד המשיך להאזין לדברי הרב בסקרנות, ממתין לשמוע מהו התנאי שבזכותו 26 בנות מעוכבות שידוך יזכו להתחתן עוד השנה.

"תאמר להן שאם הן רוצות להתארס עוד השנה, שיוותרו על מכשירי הטלפון החכמים והלא כשרים שלהן - אייפון ודומיו"

המשיך רבי דוד אבוחצירא ואמר כי התנאי ההכרחי להתקיימות ברכתו הנשגבה לנישואין הוא ויתור על מכשיר הטלפון החכם שברשותן. "תאמר להן שאם הן רוצות להתארס עוד השנה, שיוותרו על מכשירי הטלפון החכמים והלא כשרים שלהן - אייפון ודומיו", אמר רבי דוד אבוחצירא וחתם בזאת.

הרב זאיד היה נבוך נוכח דברי הרב; אינו ידע כיצד עליו לגשת לבנות שאינן דתיות ולבקש מהן בקשה כזו. הרב נצר בליבו את דברי הרב וקיווה שיצליח לומר את הדברים לבנות. בסעודה הראשונה של שבת ניסה הרב זאיד למצוא את שעת הכושר המתאימה לבשר לבנות את דברי הרב, אך לא עלה בידו. כך חלפה גם הסעודה השנייה והסעודה השלישית, והרב מתקשה לומר את הדברים. עוד רגע השבת מגיעה לסיימה וכל אחת תחזור לביתה. הרב חש שהוא חייב לבצע את שליחותו ולהביא בפניהן את דברי הרב, כפי ששמע מפיו הקדוש. אם לא עכשיו, אימתי?

לאחר ההבדלה ארז הרב זאיד אומץ, אמר להן דבר תורה והטיל את הפצצה: "בנות יקרות, יש לי הפתעה בשבילכן, וסיפרתי להן על הקורות אותי אצל המקובל הרב אבוחצירא". הבנות הביטו

ראיון ייחודי עם מגיד המשרים הרב זאיד שיענה על כל השאלות הכי מאתגרות | יפורסם א"י בגיליון פסח

"תאמר להן שאם הן רוצות להתארס עוד השנה, שיוותרו על מכשירי הטלפון החכמים והלא כשרים שלהן - אייפון ודומיו"

**באפשרותכם
לזכות את הרבים
ללא כל מאמץ!
אם אירע אתכם או
מכריכם סיפור
מחזק
שלחו אלינו
בית 'אור השבת'
רח' חזני 3314 נתניה
ולציין עבור 'אור השבת'
או במקום:
08-9941870**

אספורה

סיפור לשבת

לגוד השבת

מעולמו של בן הישיבה

מוברז ואמורי קדישי מהפשיטה ההיב

"ויקרא אל משה וידבר ד' אליו מאהל מועד לאמר. דבר אל בני ישראל ואמרת אלהם אדם כי יקריב מכם קרבן לד' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם"

הודאות שימוש בעסק התורה

בספר "ויאמר אברהם", כתב שיש ללמוד מהפסוק הזה שהאדם צריך להתנהג בעניינים רוחניים כמו שהוא מתנהג בעניינים גשמיים.

וזה מרומז בלשון הפסוק אדם "כי יקריב מכם", היינו כמו שאדם מקריב ומתמסר מאוד בעניינים של "מכם", כלומר צרכים גשמיים וכו'. כך באותה מסירות חריצות וזריזות צריך האדם לנהוג גם בענייני רוחניות והיינו "קרבן לד'". והוא - "אדם כי יקריב מכם" כמו שלעניני ה"מכם" האדם מקריב ומתמסר כך צריך להיות גם עניני רוחניות שהם בבחינת "קרבן לד'".

ועפ"ז כך הוא גם באור המשך הפסוק. "מן הבהמה" - רמז ליגיעה ועמל שאדם משקיע בעסק הכנת האכילה הלא אנו רואים שאדם עמל ויגע זמן רב במשך היום להכנת מאכלו, מזה ילמד אדם כמה שיש לו לעמול כנגד זה ולהשקיע במלחמה של תורה שהיא ג"כ נקראת בשם אכילה ושתייה ככתוב "לכו לחמו בלחמי ושתו ביינן ססכתי" (משלי ט,ה) וכן כתוב "הוי כל צמא לכו מי" (ישעיה נ"ה,א) ודרשו חז"ל (מסכת ב"ק יז, א) "אין מים אלא תורה".

וכמו שאדם שיש לו עסק הרי מחשבותיו ורעיונותיו תדיר נתונות בדבר עסקו במה יכול הוא לשפר לקדם וליעל את עסקו. כך גם "בעסק התורה" אדם צריך להיות שקוע בה בבחינת "עסק".

ונרמז העמל הזה של אכילה ושתייה "בבהמה" - מפני כי תאות הגוף לאכילה ושתייה מכוננים בשם נפש הבהמית כי הבהמה כל תאותה הוא בדברי מאכל. "מן הבקר" - רמז על העמל והטורח שאדם משקיע במשאו ומתנו כמה האדם יגע בהן מהשעות המוקדמות של הבוקר ועד שעות המאוחרות של הערב, בחום הלוהט של ימות החמה,

ובקור העז של ימות החורף ואדם חס על זמנו ואינו מבטל אפילו רגע א' כי כל בטלה מביאה לו הפסדים והוא נרמז במילה "בקר" - מלשון השכמה בבוקר למשאו ומתנו וכן מלשון "ביקורת" - היינו שאדם מבקר את מעשיו תמיד.

ומעניין זה של "משא ומתן" של אדם יש לו להקיש וללמוד מוסר גדול לעיסוקו בדברים רוחניים. כמו "בעסק התורה", וכידוע שלכן נקראת "עסק התורה" להורות שהתורה צריכה להיות לאדם "עסק". וכמו שאדם שיש לו עסק הרי מחשבותיו ורעיונותיו תדיר נתונות בדבר עסקו במה יכול הוא לשפר לקדם וליעל את עסקו. כך גם "בעסק התורה" אדם צריך להיות שקוע בה בבחינת "עסק".

וכמו שהסבירו בדרך זו את הפסוק "אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה אז תבין ידאת ד' וגו'" (משלי ב, ד-ה).

"מן הצאן" - מרמז פה על המלאכה כיון ש"בצאן" חלב צמור וולדות ואיתא בחז"ל שנקראים "נשטרות" מפני שמעשירות את בעליהן.

וע"י שהאדם ישקיע בענייני רוחניות בבחינת "תבקשנה ככסף" וכמטמונים תחפשנה" יזכה אח"כ ל-"אז תבין ידאת ד' וגו'".

הרב שלמה לוינשטיין במגירת מעגל נדידה

הילדים של הרב קנייבסקי

חלילה, לרעה. הוא פשוט ראה את פניהם הנפולות ואת עיניהם הכבדות, וביקש לנחם ולעודד אותם, ולנסוך בהם כוחות מחודשים להמשך החיים.

"כשחזר הידיד לחו"ל וסיפר לאשתו על כל השיחה, היא גערה בו: 'מדוע היית צריך להתערב בעניינים של אחרים?', השיב בעלה: 'אם היית רואה את פניהם המסכנות, גם את היית אומרת להם את אותם הדברים', שאלה האישה: 'זמנין לך שלא יהיו להם ילדים?', 'התחלת גם את? לא יהיו להם! נקודה. אם במשך עשרים ושלוש שנים לא נולדו להם ילדים - כבר לא יהיו להם לעולם!' אמר הבעל בתוקף.

'ואם כן?', שאלה הרעיה. 'את יודעת מה? אם יהיו להם ילדים - אני סוגר את העסק שלי בחו"ל, עולה לארץ ישראל, והופך להיות אברך כולל, טוב לך?' 'מעולה לי', השיבה האישה. 'אחרי שנתיים נוספות של המתנה ותפילה, נולדו להם, בסיעתא דשמיא, תאומים: בן ובת. 'ותהום כל העיר'. איזו שמחה... רק אדם אחד נכנס לחץ...".

"הוא עלה על המטוס הראשון לארץ ישראל. מנמל התעופה נסע במונית ספיישל לרבי חיים קנייבסקי, ובפיו שאלה: 'כבוד הרב! כך וכך הוא מעשה, וכך וכך אמרתי, מה עלי לעשות?'

'מה השאלה? תקיים את מוצא פיך!', השיב לו גדול הדור.

'כבוד הרב! האם אפשר לעשות התרת נדרים?', שאל היהודי בתקווה.

'לא! הנדר שנדרת הוא בגדר 'נדרי מצוה' שאין להתירם!', פסק הרב קנייבסקי.

'האם אפשר לעשות שליח, שילמד במקומי בכולל, ואני אתמוך בו בכל צרכי, מכף רגל ועד ראש?', ניסה היהודי את מזלו.

'זה דווקא רעיון טוב לעשות שליח, אבל נעשה אותו בכיוון ההפוך: אתה תלמד בכולל, ואותו תשלח לנהל את עסקיך', הציע הגר"ח בתגובה, ואז הוסיף ואמר: 'מי יודע אם לא כל מה שנולדו להם ילדים, זה בזכות שנדרת ללמוד בכולל!...'

'רבותי', קורא הרב לוינשטיין מנהמת ליבו. 'הרי זה פלאי פלאים! היהודי הזה עוד לא התחיל ללמוד. הוא, בסך הכל, קיבל על עצמו להתחיל. וכבר, בזכות התורה, נפקדה העקרה. זהו כוח התורה שפוקד עקרות. הוא אשר אמרנו: לימוד התורה הוא החמצן! הוא הנותן חיות לכל העולם! הוא הפוקד עקרות, והוא המרפא ממחלות! אין חשוב ממנו!'

האם עצרנו פעם את מרוץ החיים בכדי לבדוק אם אנו רצים בכוון הנכון? האם החיים מסתכמים באכילה, שינה, עבודה ובילויים? מה בכלל אנו יודעים על עצמנו ועל התכלית שלנו בחיים?

אומר רבי משה חיים לוצאטו (רמח"ל): 'יסוד החסידות ושרש העבודה התמימה הוא שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו, ולמה צריך שישים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו' (מסילת ישרים פרק א').

מדוע נקט הרמח"ל בלשון "יסוד" כבונה בניין ולשון "שורש" כנוטע עץ?

מסביר הגאון הצדיק הרב אליהו דסלר זצ"ל בספרו "מכתב מאליהו" (ח"א עמ' 77):

כשאדם בונה בניין, ככל שהבנין גבוה יותר - היסוד צריך להיות עמוק, רחב וחזק יותר. וכשמטרומם הבנין צריך להתרומם ישר, שאם יטה מעט מישרותו, כמה שיגבה יותר כך יטה יותר, עד שלא יוכל לעמוד כלל ואז ישבר הבנין ויפול.

אם זה בבנין גשמי, כל שכן בבנין רוחני של החיים שלנו, שהם

הדבר הכי יקר לנו, החיים הנצחיים, שלא נגמרים בעולם הזה, שהם יותר מבנין שמוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, לא כל שכן שצריכים לחקור ולבנות יסוד עמוק רחב וחזק.

ועוד אע"פ שיש יסוד, אם נתרומם ונטה מעט מהישרות והאמת אפילו במעט, בגובה - יפול הבנין של היראת שמים והצדק וכל העמל של הבניה יהיה לשוא.

ולכן האפשרות היחידה בחיים זה לימוד התורה הקדושה ואין דרכא אחריא. בהצלחה! הרב שלמה לוינשטיין סיפר את הסיפור הבא, הממחיש עד כמה גדול הוא כוח התורה שמסוגל אף לפקוד עקרות:

'סיפרתי פעמים רבות את הסיפור על אותו זוג שלא היו להם ילדים במשך עשרים שנה. הם התגוררו בחו"ל, והחליטו לעלות לארץ ישראל, שכפי שמוצא ברש"י, הישיבה בה היא סגולה לבנים. עם זאת, לאחר שלוש שנים נוספות של ישיבה בארץ - לא חל שום שינוי במצבם.'

'ידיד מחו"ל, שפגש בהם והתעניין בשלומם, ושמע מפייהם כי הם עדין מצפים, מתפללים ומקווים לישועה, אמר להם: 'די לכם להצטער! אם במשך עשרים ושלוש שנים לא נפקדתם - כבר לא יהיו לכם ילדים... יש הרבה זוגות בלי ילדים שממשיכים לחיות... יש עוד מצוות בתורה שאפשר לקיים...'

'וכאן המקום להדגיש שהאיש לא התכוון,

'זה דווקא רעיון טוב לעשות שליח, אבל נעשה אותו בכיוון ההפוך: אתה תלמד בכולל, ואותו תשלח לנהל את עסקיך, הציע הגר"ח בתגובה.'

מדור תפיהות וקושיות
אישכרל יוסק

הרה"ג רבי יוסף די סימך טוב שליט"א

**היאך מודרכי הצדיקה, רבי עקיבא ורבי הנביה
 בן תרדיין, הקהילו קהילות ברבים ולימדו
 תורה בשעת הסכנה?**

מפורסמים דברי הגמרא בברכות (סא): שפעם אחת גזרה מלכות הרשעה שלא יעסקו ישראל בתורה, בא פפוס בן יהודה ומצאו לרבי עקיבא שהיה מקהיל קהילות ברבים ועוסק בתורה, א"ל עקיבא אי אתה מתירא מפני המלכות? א"ל אמשול לך משל למה הדבר דומה, לשועל שהיה מהלך ע"ג נהנה וראה דגים מתקבצים ממקום למקום, אמר להם מפני מה אתם בורחים, רצונכם שתעלו ליבשה ונדור אני ואתם כשם שדרו אבותי עם אבותיכם, אמרו לו אתה הוא שאומרים עליך פקח שבחיות, לא פקח אתה אלא טיפש, ומה במקום חיותנו או מתיראין, במקום מיתתנו על אחת כמה וכמה. אף אנחנו עכשו שאנו יושבים ועוסקים בתורה שכתוב בה (דברים ל) "כי הוא חייך ואורך ימיך" כך, אם אנו הולכים ומבטלים ממנה על אחת כמה וכמה.

וצריך עיון אצל מרדכי הצדיק שהקהיל קהילות ולימד תורה ברבים בשעת גזירת המלכות, אף שהדבר היה כרוך בסכנה שהמון גזר על ישראל שלא יעסקו בתורה שנא' "ליהודים היתה אורה" ודרשו חז"ל "אורה" זו תורה (מגילה טו: וברש"י), ובשעה שהיה מודרכי דורש לפני התלמידים הלכות קמיצה, הבחין שהמון בא לקראתו עם הסוס בידו, ונתירא שבא להרוגו, מיד פנה לתלמידיו שיברחו ויצילו עצמם, כמבואר בגמרא (שם טז.), וכן איתא במדרש (אסתר פ"ט אות ד') שאחר שהכין המן את העץ הלך אצל מרדכי ומצאו יושב בבהמ"ד וכ"כ אלף תינוקות יושבים לפניו ועוסקים בתורה, השליך עליהם שלשלאות של ברזל והפקיד עליהם שומרים, ואמר לחמור הארוג את התינוקות תחילה ואח"כ אתה את מרדכי.

ויש לתמוה כאמור היאך מודרכי הצדיק סיכן את עצמו ואת תלמידיו, והלא רק על ג' עבירות ע"ז ג'ע ושפ"ד נאמר יהרג ואל יעבור?

יישוב א'

היו כבר בני מיתה בגזירת מלכות הרשעה

בספר תפארת ציון (מגילה שם) מתוך שמה שרבי עקיבא ומרדכי הצדיק סיכנו את עצמם ללמד תורה לרבים, לא היה נחשב דבר זה למאבד עצמו לדעת. כיון שכבר היו נחשבים לבני תמותה מפני הגזירה שגזר המן על כל ישראל להשמיד להרוג ולאבד.

יישוב ב'

אם לא ילמדו תורה ברבים תשתכח התורה ויעברו על שלוש העבירות

בהיותי בצינו של התנא ר"ע בעיר טבריה ניסן התשס"ט נתתי אל ליבי ביישוב הדברים שר"ע מסר נפשו למות על הרבצת תורה לרבים, לפי שאם לא יעסקו ישראל בתורה כגזירת המלכות, יבניהם ישתבשו דיני התורה המסורים מדור לדור, והלילה תשתכח תורה מישראל, ולבסוף יבואו לעבור גם על ג' עבירות התמורות, גילוי עריות שפיכות דמים ועבודה זרה, ויסברו הכל שבהיתר הם עושים. וגם מקצת אנשים שביצעו זה וישאו פנים לסלף האמת, ויזרו ולחמור העם על אסור מותר ועל מותר אסור, להעביר העם על אסור ע"ז ג'ע ושפיכות דמים שנאמר בהן יהרג ואל יעבור. ומטעם זה מסר ר"ע נפשו להריץ תורה לרבים, שלא תסולף התורה, וטעם זה נכון גם לגבי מרדכי הצדיק שלמרות גזירת המלכות הרביץ תורה לרבים.

יישוב ג'

גדול הדור רשאי להכניס עצמו לסכנה לסייג וגדר

ע"ל על פי מה שכתב הריטב"א בחידושיו לכתובות (יט.), שודאי כל שאמרו חכמים יעבור ואל יירג, אין לו ליהרג ומתחייב בנפשו אם הוא נהרג, אלא"כ היה גדול הדור ועושה כך לצורך סייג הדור, כהניא דהנניה מישראל ועזריהו שהשליכו עצמן לכבוש האש, בזה לא נאמר מתחייב בנפשו, והרי זה רשאי למסור נפשו. ורבינו צדוק הכהן מברובין ז"ל בספרו אוצר המלך (על הרמב"ם יסוד"ה פ"ה ה"ד) הביא כמה ראיות לדבר שאדם גדול מותר לו להחמיר על עצמו, ושכן כתב הכסף משנה (שם) בשם הנימוקי יוסף שאף הרמב"ם מודה שאדם גדול וחסידי וירא שמים רשאי לקדש השם ולפ"י מיושב היאך רבי עקיבא ומרדכי מסרו נפשם על קיום מצות תורה, שאפילו לא היה הדבר שעת שמד היו רשאים למסור נפשם, על אחת כמה וכמה שהיתה אותה שעה שעת שמד, כיון שהיו גדולי הדור מסרו נפשם לעשות סייג לתורה.

חיזקה

סיפורים מחזקים

אוד השבת

בנתיבות עיר הקודש חי לו צדיק בשם הגאון רבי ראובן יוסף גרשונביץ זצ"ל שהיה מראשי ישיבת הגג וידיד של כלל גדולי ישראל זצ"ל ושליט"א, השבוע בה' ניסן חל יום היארצייט נביא כמה פרקים לדמותו של איש אמת וגאון אדיר בתורה הקדושה כשלן בעומקה ללא לאות ויה"ר שהדברים יעלו לעילוי נשמתו.

הגאון רבי גרשון אדלשטיין שליט"א הספיד בהלוויות וכך העיד על רבי ראובן יוסף זצ"ל: אין לנו מושג כלל בעבודת ה' שעבד ולא בכדי זכה שכולם שיחרו לפתחו לשמוע את דעתו דעת תורה ולהתברך בפיו כי ידעו שברכותיו ותפילותיו פועלים ישועות והוא זכה לכך בזכות מסירות נפשו וגופו כולו היה תורה וגמילות חסדים.

בתקופת מלחמת המפרץ הורה לבני הישיבה שבזמן האזעקות לא ירצו לחדר האטום אלא להיכיל הישיבה - ללמד וכן עשו. הוא חזר ואמר תורה מגינה ומצילה ואלימות התורה היא ההצלה הגדולה עבורנו לעת כזאת אשר אויבי ישראל קמו להשמידנו. אחד מתלמידי הישיבה מספר: נשלחתי באותם ימי מלחמה ע"י חברי לשאול את רבנו על כך שהורה לא לעסוק בשום השתדלות, האם דרך זו מתאימה גם לדרגותיו ואולי הנהגה זו מתאימה רק לאלו הנמצאים בדרגות גבוהות יותר? נענה רבינו ואמר: הרי אנחנו מחכים ומצפים מתי תבוא ההזדמנות שנוכל להוכיח את היתנו עובדי השם. והנה באה ההזדמנות האם נברח ממנה?! ואכן בנתיבות לא נפל שום טיל גרד

בשמחת תורה היה נהוג לכבד את רבינו כאחד מן החתנים או חתן תורה או חתן בראשית. והנה באחת השנים בקש שיתנו לו עליה בקריאת הפסוקים "וליוסף אמר" בהוסיפו טעם לבקשה זו שמעוניין הוא לקבל עליו בפסוק זה שנקרא בשמו. אך האמת שאותה ידע בני ביתו, היא שרצה לכבד את אחד המתפללים לכן סלק עצמו מעליה זו כדי שאותו מתפלל יקבל את מקומו וכך היה. זהירותו בכבוד זולתו היתה באופן מופלא. מספר תלמידו: פעם בקשנו ממנו שלא יקבל אנשים מפאת חולשתו הרבה כי לא חשב בטוב. והדבר גרם לו למאמץ רב מדי אמר לנו: אינני יכול לומר ליהודי לא.

וכשנחלש מאד, בקשנו ממנו שכשבלייל שבת כשעובדים המתפללים על פניו לברכו בגוט שבאבס, יחוס על כוחותיו ולא ילחץ יד לכל אחד. אמר הרב: אני כבר רגיל בזה ואם לפתע אשנה ממנהגי ואחדל מכך, יתכן שיהיה משהו שיפגע מכך. לכן עלי להמשיך כדרכי וללחוץ ידו של כל אחד ואחד מהמברכים.

פעם שמע על תלמיד שרצה לעזוב את החברותא באמצע הזמן מהר מיד לשוחח עם הבחור לשדלו להמנע מכך משום שיפגע הדבר בבחור והוסיף מלבד האיסור שבכך זה פגיעה בזולתך שתגרום לך חוסר ס"ד. ולסילוק המגנא ומצילה שיש בזכות לימוד התורה ומציאות זו גרועה יותר מעצם האיסור ואיך אפשר לזכות לתורה כשאינן ס"ד? כך היה מזרז את בחירי הבחורים ללמד עם החלשים מהם באומרו ע"י הזכיות האלו תזכו גם אתם ביותר תורה והוסיף: מה שאני זכיתי לומר שיעורים בפני תלמידים המקשיבים לשיעורי זה בזכות קיום מעט ממצות החסד שיש בידי שלמדתי עם כל בחור חלש שבקש ממני ללמוד עימו.

עמל התורה: סיפרו בחורים כי פעם נסעו לאירוסין של אחד הבחורים בצפת של אחד מחבריהם, הרב זצ"ל הצטרף אליהם כאשר שבו לישיבה בשעה מאוחרת פרש רבינו לביהמ"ד וישב ללמד אל תוך הלילה באומרו לתלמידיו בפשטות: מכיון שהגיעו כל כך מאוחר כבר לא כדי ללכת לישון. ואף למחרת לא ניכרו עליו סימני עייפות כלל.

עוד ספר אחד התלמידים, כי פעם בקש אחד הבחורים להשכים קום ולהגיע לפני רבנו לביהמ"ד קם בשעה חמש ומצא את הרב רכון על ספריו ולומד בשקיקה, למחרת השכים וקם מוקדם בארבע ושוב מצא את הרב כבר לומד נסה עוד יום וקם בשלוש נכנס לביהמ"ד ורבנו איננו, חשב הלה כי הקדים את רבנו. והנה לא עבר זמן והוא מבחין בדלת אוצר הספרים נפתחת והרב יוצא משם...

חיזקה

באמצעות תוכנית הרכישה ישנם סיומן
 פרטים ולרכישת כרטיסים 052-7148454

תורמים מצילים חזקתו!

לפרטים ולרכישת כרטיסים 052-7148454

מחשב נייד בנכוד BACHIR 6,500

מחשב נייד בנכוד BACHIR 6,500

כרטיס 2,000 ש"ח לרכישת כרטיס BACHIR

מחשב נייד בנכוד BACHIR 6,500

קבלת שבת

שנה חמש עשרה - עלון שבועי ■ מופץ ב-15,000 עותקים בארץ ובעולם

בסיעתא דשמיא, ו' בניסן התשפ"א.

העלון טעון גניזה ■ אין לקרוא בשעת התפילה!

ניתן לקבל את העלון במייל KSHABAT@INN.CO.IL
הערות והארות, תרומות ובקשות להפצת העלון יתקבלו
בברכה בטל': 052-7620219.

פרשת ויקרא

"אָדָם פִּי יִקְרִיב מִמֶּנּוּ קִרְבָּן לַה' " (א, ב).

מובא במדרש שוחר טוב: "הדא הוא דכתיב: 'ימינו כצל עובר'."

בספר "ליקוטי בשמים" כתב לפרש מדרש זה, על פי דברי הגמרא בנדרים (דף י:): "מנין שלא יאמר אדם: 'לה' עולה, 'לה' מנחה, 'לה' תודה, 'לה' שלמים? ת"ל: קורבן לה' ". בטעם הדבר כתב רש"י (סו): "דילמא אמר: 'לה' ' ולא גמר לדיבור זה, דלא אמר 'קורבן', וקא מפיק שם שמים לבטלה, אלא לכתחילה בעי למימר 'עולה' והדר - לה' ". והיינו שישנו חשש שמא ימות באמצע, ונמצא שהוציא שם שמים לבטלה. לכן עליו להקדים את המילה 'קורבן' לשם ה'."

זו, אם כן, כוונת המדרש: לשון הפסוק היא "קורבן לה' " ולא "לה' קורבן", משום שחוששים שמא ימות, כמו שנאמר: "ימינו כצל עובר", וכל רגע ורגע עלול אדם זה לצאת מן העולם.

והנה במסכת ברכות (נד.) אומרים חז"ל שבועז ייסד דבר חדש בעם ישראל שמברכים את הזולת בשם ה': "ויאמר לקוצרים ה' עמכם".

ולכאורה, הקוצרים היו צריכים לענות לו: "ה' יברכך", אך הם ענו לו: "יברכך ה' ". מפני מה הפכו הקוצרים את סדר המילים?

אלא שכאמור, כשאדם נודר קורבן, הוא אינו אומר 'לה' קורבן' אלא 'קורבן לה' ", משום שאדם אינו יודע את עתו, וחוששים שמא ימות באמצע ולא יספיק לסיים את המשפט, ואז נמצא שהוציא שם שמים לבטלה.

אמנם, מצינו בגמרא (ברכות יז.): "אמרו עליו רבן יוחנן בן זכאי שלא הקדימו אדם שלום מעולם ואפילו נכרי בשוק", ומבואר שם שבזכות הקדמת השלום זכה לאריכות ימים.

לכן, כשאדם מקדים שלום לחברו, יכול לומר לו "שלום עליכם" - להקדים את ה"שלום" שהוא שם שמים לפני ה"עליכם" כי אין חשש שימות באמצע, שהרי הקדים שלום לחבירו. אבל חברו שעונה על ברכתו אינו יכול להזכיר שם שמים בתחילה, שכן אינו מקדים שלום לחברו, לכן הוא אומר "עליכם שלום", כי קיים חשש שימות באמצע ונמצא שהוציא שם שמים לבטלה.

לפי זה, מדויק היטב נוסח הפיוט מזמירות למוצאי שבת: "אשרי מי שנתן לו שלום והחזיר לו שלום", כלומר אליהו הנביא החזיר באותה מטבע - "שלום עליכם" ולא ענה "עליכם שלום" כנהוג אצלנו, שכן אצל אליהו הנביא לא שייך החשש שמא ימות, ולכן הגם שלא הקדים שלום, היה יכול לומר את המילה שלום בתחילת הברכה.

"מִן הַהִימָה מִן הַבְּקָר וּמִן הַצֹּאן תִּקְרִיבוּ אֶת קִרְבָּנְכֶם" (א, א).

פסוק זה ביאר באופן נפלא רבי יוסף חיים, בעל ה"בן איש חי", על פי משל: בעיר אחת חי רב גדול בתורה. תלמידים רבים היו מצטופפים בבית מדרשו ומבקשים תורה מפיו, והרב לא נמנע מהם ובמשך שעות ארוכות הרביץ בהם תורה ודעת.

יום אחד אמר הרב לתלמידיו כי ברצונו לצאת יחד עמם לטייל בשוק. תמחו התלמידים על כך ואף שטחו בפניו את תמיחתם, אולם הרב נותר איתן בדעתו. כאשר הגיעו אל השוק ראו סבלים שגיבי כח הנושאים משאות כבדים בדרכם לתנוית השוק.

ראו את הסבלים הללו - אמר הרב - מוסר גדול יש ללמוד מהם! הם נושאים משא כבד עד שקומתם נכפפת מחמתו. אין הם משגיחים בחום או בקור, את עבודתם הם מבצעים. כך הם עמלים כל היום כולו וכך בכל יום. גם אנו - אמר הרב - אל לנו להתחשב במאמץ, בחום או בקור. אל לנו להתרפות מעמל התורה אף לא לרגע אחד ומשום סיבה שהיא!

לאחר מכן המשיכו הרב ותלמידיו והגיעו אל בית מסחר. הסוחר היה שקוע ראשו ורובו בספרי חשבונותיו. על השולחן שלפניו היתה מונחת צלחת אוכל, אולם הוא לא נגע בו כלל אלא היה טרוד בחישובים ובמספרים.

אבא - פנה בנו של הסוחר - האוכל כבר קר... מדוע אינך אוכל? מזה שלוש שעות - ענה הסוחר - אני מתייגע למצוא היכן יש חשבונות החנות כיו חסרים לי שם של שני זהובים...

רואים אתם - אמר הרב לתלמידיו - סוחר זה נעשה עבד לממונו. הוא נותר בלא אכילה ובלא שתיה והוא מכופף את ראשו שלוש שעות כדי למצוא טעות של שני זהובים...

אף אנו - אמר הרב - כאשר אנו מתייגעים בהבנת הסוגיה עלינו לשקוע בכך בכל מאודנו עד שלא נבחין בכלל באוכל או במשקה, ובלבד שיבוא הדבר על הסברו הראוי והנכון! זהו עמל התורה!

המשיכו הרב ותלמידיו והבחינו בקבוצת ילדים המשתובבים במשחקם. היו בהם שקפצו בשלולית מים. היו שהתפלשו בעפר והיו שצחקו ורצו ללא כל סיבה נראית לעין.

ראו את הילדים הללו - אמר הרב - עושים הם מה שלבם ואין הם מתביישים כלל מפני המלעיגים עליהם.

אף אנו - אמר הרב - כאשר אנו עוסקים בתורה ובמצוות כחפצנו, אל לנו להתבייש מפני המלעיגים עלינו!

זהו גם הנמשל - אמר ה"בן איש חי" - נאמר בפסוק: "מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן", רמז לשלוש קבוצות הללו: "מן הבהמה" - הסבלים הנושאים משאות כבדים כבהמת משא.

ובדוק תמיד את ספרי חשבונותיו. "ומן הצאן" - הם הילדים הצעירים העושים מה שליבם חפץ. מכל אלה "תקריבו את קרבנכם" - תלמדו מוסר ותתקורבו לעבודת ה'!

(וקראת לשבת עונג)

"וְהֵבִיא קִרְבָּנוּ שְׁעִירַת עִזִּים תְּמִימָה נִקְבָּה עַל חֲטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא. וְכָפַר עָלָיו הַכֹּהֵן וְנִסְלַח לוֹ" (ד, כח-לא).

פנינה נפלאה נאמרה פה בשמו של הגאון רבי יהושע לייב דיסקין מברסק, ששם את ליבו לדיוק מעניני: כאן, לגבי מביא קרבן שעירת עיזים, נאמר רק "וכפר עליו הכהן ונסלח לו", ולא נאמר "מחטאתו" - כפי שנאמר לגבי חטאת שמביא נשיא (ד, כו): "וכפר עליו הכהן מחטאתו ונסלח לו", וכן יחיד שמביא כבש (ד, לה): "וכפר עליו הכהן על חטאתו אשר חטא", וכך גם בחטאת של שמיעת הקול (ה, ו): "וכפר עליו הכהן מחטאתו". כך גם במביא שני תורים או בני יונה (ה, י), וכך במביא עשירית האיפה (ה, יג). המקום היחיד שבו לא נאמר "מחטאתו" או "על חטאתו" - הוא בפסוק שלפנינו, לגבי מביא קרבן שעירת עיזים. הלא דבר הוא!

אלא, אמר הגאון הנ"ל, מצינו בגמרא (סוטה לב): "אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בר יוחאי: מפני מה תקנו תפילה בלחש? כדי שלא לבייש את עוברי עבירה (המתוודים בתפילתם על עבירות שבידם - רש"י), שהרי לא חלק הכתוב מקום בין חטאת לעולה" (=לא קבע לשחיית חטאת מקום בפני עצמו, שלא יבינו שהיא חטאת ומתבייש - רש"י). ומקשה הגמרא: ולא? והרי יש סימנים אחרים שעל פיהם ניתן לדעת שזהו קרבן חטאת, שהרי יש חילוק במתן הדמים - דם חטאת למעלה, ואילו דם עולה למטה? ומתרצת הגמרא, שחילוק זה רק הכהן יודע עליו, ולא שאר העולם, ולכן אין מתבייש על כך. עוד מקשה הגמרא, שהרי חטאת באה מנקבה ועולה הוא זכר, ועל פי זה יכירו שזהו חטאת? ומתרצת הגמרא שנקבותה של בהמת החטאת מוכסה היא באליה (בזב, ושוב לא יכירו). חוזרת הגמרא ותמחה: מילא בכשבה ניתן לתרץ כך, משום שיש לה אליה, אולם מה נאמר במביא שעירה, שאין לה זנב וניכר שהיא נקבה, ושוב ידעו שזהו חטאת ויתבייש? משיבה הגמרא: מביא שעירה הוא שמבייש את עצמו, שהרי יכול היה להביא כבשה? שוב חוזרת הגמרא ושואלת: ומה נאמר לגבי חטאת על חטא עובדת כוכבים, שמן הדין חייב להביא דווקא כבשה, ואם כן יתבייש? משיבה הגמרא: בעבודת כוכבים אכן הטילה עליו התורה את הבושה, כדי שתהיה לו כפרה מעונש גדול שכזה! עד כאן דברי הגמרא.

נמצא שאדם שהביא שעירה לחטאת שאינה על עוון עבודת כוכבים למרות שיכול היה להביא כשבה ואז אף אחד לא היה מרגיש בחטאו, הרי בודאי רוצה הוא שתהיה לו כפרה נוספת בבושה שתגרם לו, והרי אמרו חז"ל (ברכות יב): "כל העושה דבר עברה ומתבייש בו - מוחלים לו על כל עוונותיו". נמצא שאדם זה עוד לפני הקרבת הקורבן כבר נמחל לו על העוון שבגללו התחייב להביא חטאת, ולכן לא כתבה על זה "מחטאתו", כי אין לו כבר חטא!

"וְאִם לֹא תִשִּׁיג יְדוֹ" (ה, יא).

הובא בספר "אוצרות סופרים": מרגלא בפי קודשו של מרן מאור ישראל הגר"ע יוסף זצוק"ל: "אין אומן בלא כלים" ובאותה נשימה מוסיף ואומר: "הלא הספרי קודש הם כלי האומנות של החכמים! והכם שעמל בתורה וספרים אין לו, אם כן איך יראה נפלאות בתורה!?"

ואכן, מרן זצוק"ל תמיד היה מפרש מהפרוטות שהיו בכיסו בכדי לרכוש ספרים, על אף שבעבר היו זמנים שמצבו היה דחוק...

אך למרות זאת, היו פעמים שהפרוטה ממש לא היתה מצויה בכיסו, ולא היה סיפק בידו לקנות את השר"ת שראה... ומה יעשה? בצר לו, היה פונה למוכר ומבקש ממנו את הספר אך ללילה אחד! והוא כבר יחזיר מחר את הספר בשלימותו.

וכן, משתוקק היה לומד מרן את הספר המושאל שבידיו, ומשתדל להספיק ולשון מתוקו כמה שיותר, לחטוף כל רגע ללימוד, שהרי "הן מחר כבר יצטרך להחזיר אוצר זה לבעליו"...

(משוש תבל)

לתגובות הערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 17:31

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 18:28

ר"ת: 19:04

לקבלת העלון במייל -

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 494 19.3.2021 - ו' ניסן תשפ"א

וְהַפְּשִׁיט אֶת הָעֶלָה וְנָתַח אֶתָּה לְנִתְחִיָּה (א,ו)

פְּרִנְשֵׁת - וַיִּקְרָא

וְהַפְּשִׁיט אֶת הָעֶלָה וְנָתַח אֶתָּה לְנִתְחִיָּה (א,ו)

פעם כיבדו את רבי חיים שמואלביץ זצ"ל לדבר בסעודת 'שבע ברכות'. הרב, שהיה בשנות זקנותו, קם והחל לומר כך: "אני אחד מהצדיקים הגדולים בדור. אני, אולי, גדול הדור, תלמיד חכם עצום, ואני גם מדקדק במצוות". האנשים שהיו באותו מעמד חשו שלא בנוח, חששו שח"ו קרה לרב משהו, והתעצבו על כך שדווקא הם צריכים להיות במעמד כזה שהרב מתבזה...

המשיך הרב: "אי אפשר לומר שיש לי רק יתרונות. נכון שיש לי גם קצת חסרונות, אבל באופן כללי אני, באמת, בסדר גמור". וכאן סיים הרב ואמר: "כך חושב כל אחד על עצמו!"... כל אחד - אומר ה"ילקוט הגרשוני" בשם ה"ערבי נחל" - יודע שיש לו מעלות, וחושב שהוא כמעט גדול הדור. הוא מסכים ש"פה ושם" יש לו גם חסרונות, אבל בסך הכל נראה לו שהוא בסדר. מכאן נובעת הגאווה של האדם. הגאווה נובעת מה"סך הכל".

אם רוצה אדם להפטר ממדת הגאווה, ינהג לפי הכתוב: "וְהַפְּשִׁיט אֶת הָעֶלָה וְנָתַח אֶתָּה לְנִתְחִיָּה" - ה"עלה" זו מדת הגאווה הבאה לאדם מאחר, ולדעתו, יש לו מעלות רבות. הנה, לא עובר עליו אפילו יום אחד ללא הנחת תפילין, ללא שלש תפילות ביום, מעולם לא חילל שבת וגם לא הכניס לפיו מאכלי טריפה. אם כך, הכל בסדר איתו...

אמנם, כדי לדעת את מצבו האמיתי, עליו להפשיט את אותה "עלה" ולנתח אותה לנתחים - לעבור איבר איבר ולבדוק מה המצב, לא מה מצבו "בסך הכל". למושל התפילין - מתי בדקת אותם לאחרונה? מתי למדת הלכות תפילין לאחרונה? האם בדקת את כל פרטי ההלכות, או שמאז בר המצוה ועד גיל שמונים לא עברת על ההלכות פעם נוספת?... ואיך נראית אצלך התפילה? האם, באמת, כפי שהיא צריכה להיראות?

פעם שח באזני יהודי מבוגר בשם אבין, שאם אדם הגיע לתפילה בזמן - הוא כבר אחר! שכן, עליו להניח תפילין קודם התפילה - פעולה הדורשת מספר דקות. לאחר מכן עליו לומר קרבנות, ורק אז הוא מגיע לתפילה עצמה, ונמצא שאם הגיע בזמן המדויק - בעצם הוא אחר... ומה עם שמירת השבת? וכיצד נראה אצלך השלום בית, ולימוד התורה וכו'... כשכך יבדוק האדם את עצמו - לא יתגאה, כי ידע את מדרגתו האמיתית

(ומתוק האור)

אָדָם כִּי יִקְרִיב מִפֶּם קָרְבָן לֵה' (א,ב)
מוֹבָא בַּמְדַרְשׁ פְּלִיאָה: "מִפִּי עֲלִיּוֹן לֹא תֵצֵא הָרְעוֹת וְהַטּוֹב" (אִיכָה ג,לח) הַדָּא הוּא דְכַתִּיב
(תְּהִלִּים צג,ה): "עֲדֹתֶיךָ נֶאֱמָנוּ מֵאֵד לְבֵיתְךָ נֶאֱוָה קֹדֶשׁ ה' לְאַרְבַּע יָמִים. וְאוֹמֵר (שֵׁם קו,א)
"הוֹדוּ לֵה' כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ"...

אֵת מְדַרְשׁ הַפְּלִיאָה הַסְּבִיר נִפְלָא בַּעַל ה'אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל' מֵאַפְטָא זִיע"א (ד"ת לִפ"ש): הַקְּדָמָה:
מוֹבָא בִּירוּשְׁלַמִּי (מִכּוֹת פ"ב ה"ו): שְׂאֵלוֹ לְחַכְמָה קוֹדֵם בְּרִיאַת הָעוֹלָם נִפְשׁ כִּי תַחֲטָא מַה
דִּינָה? וְאִמְרָה 'הַנֶּפֶשׁ הַחוּטָאִת הִיא תַמּוֹת'.
שְׂאֵלוֹ אֵת הַנְּבוּאָה וְאִמְרָה 'יִתְכַפֵּר ע"י יִיסוּרִין'.
שְׂאֵלוֹ אֵת הַתּוֹרָה וְאִמְרָה 'יָבִיא קָרְבָן וִיתְכַפֵּר'.
וְהַקְּב"ה אָמַר 'תִּינַח בְּזִמְנֵי שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ קִיִּים בְּזִמְנֵי שְׂאִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קִיִּים מַה תַּעֲשֶׂה?
אֵלָא תַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וְתִכְפֹּר'.

לִפִּי הִירוּשְׁלַמִּי הַסְּבִיר הַמְדַרְשׁ הוּא כֵּן: הִיָּה קִשָּׁה לְמְדַרְשׁ מְדוּעַ הַפְּסוּק אָמַר 'מִפִּי עֲלִיּוֹן לֹא
תֵצֵא הָרְעוֹת' – בַּלְשׁוֹן רַבִּים 'וְהַטּוֹב' – בַּלְשׁוֹן יַחֲדָה? אֵלָא שְׂמִפִּיּוֹ שֶׁל הַקְּב"ה לֹא יֵצְאוּ שְׁתֵּי
הָרְעוֹת שֶׁאִמְרוּ הַחַכְמָה וְהַנְּבוּאָה שֶׁהַנֶּפֶשׁ הַחוּטָאִת תִּכְפֹּר ע"י מִיתָה וְיִיסוּרִין 'וְהַטּוֹב'
שֶׁאִמְרָה תּוֹרָה שִׁיבִיא קָרְבָן, אֵלָא הַקְּב"ה אָמַר שִׁיעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה.

וְלִכֵּן מְסִיִּים הַמְדַרְשׁ 'עֲדֹתֶיךָ' – הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרָאָה עֲדוֹת 'נֶאֱמָנוּ מֵאֵד' בְּמַה שֶׁהִצִּילָה אֵת
הַחוּטָא מִמִּיתָה וְיִיסוּרִין ע"י הַבָּאֵת קָרְבָן, אֲבָל זֶה רַק בְּזִמְנֵי שְׁלִבֵּיתְךָ נֶאֱוָה קֹדֶשׁ'
דְּהֵיִינוּ כְּשֶׁבִית הַמִּקְדָּשׁ קִיִּים, אֲבָל בְּזִמְנֵי שְׂאִין בֵּית הַקִּיִּים מַה יַעֲשֶׂה? 'הַשֵּׁם' – שֶׁפִּסַּק
שִׁיעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה זֶה 'לְאַרְבַּע יָמִים' גַּם בְּזִמְנֵי שְׂאִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קִיִּים.

וְלִכֵּן מְסִיִּים הַמְדַרְשׁ בַּפְּסוּק 'הוֹדוּ לֵה' כִּי טוֹב' שֶׁהִצִּיעַ לְאָדָם אֵת הַתְּשׁוּבָה 'כִּי לְעוֹלָם
חֲסִדוֹ' הַחֲסִד שֶׁל הַתְּשׁוּבָה הוּא 'לְעוֹלָם' גַּם כֹּאשֶׁר אֵין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קִיִּים.
(מֵתוּךְ הָעֵלוֹן 'מֵתוּק מִדְּבַשׁ' לְרַב בְּרוּךְ בּוֹקֵרָה שְׁלִיט"א)

וְהָיָה כִּי יַחֲטָא וְאָשֵׁם וְהָשִׁיב אֶת הַגְּזֵלָה אֲשֶׁר גָּזַל (ה,כג)
הַפְּסוּק הַזֶּה מְעוֹרֵר כְּמַה שְׂאֵלוֹת, יְדוּעַ שְׁבַכְל מְקוֹם שֶׁכְּתוּב בַּתּוֹרָה 'וְהָיָה' הוּא לְשׁוֹן שְׂמַחָה,
אִיזוֹ שְׂמַחָה שִׁיכַת כָּאֵן, כְּשֶׁחֲטָא וְאָשֵׁם?
עוֹד קִשָּׁה הַלְשׁוֹן 'כִּי יַחֲטָא' בַּלְשׁוֹן עֵתִיד, יוֹתֵר נִכּוֹן לוֹמֵר 'וְהָיָה כִּי חֲטָא'.
וְקִשָּׁה אֵיךְ כְּתוּב בַּלְשׁוֹן עֵבֵר 'וְהָשִׁיב אֶת הַגְּזֵלָה אֲשֶׁר גָּזַל', הִיָּה צְרִיךְ לְרְשׁוֹם וְיָשִׁיב
מַלְשׁוֹן עֵתִיד.. אִם הַתַּחֲלַת אֵת הַפְּסוּק בַּלְשׁוֹן עֵתִיד כִּי יַחֲטָא אִזוֹ 'וְיָשִׁיב'..
וְעוֹד קִשָּׁה, 'וְהָשִׁיב אֶת הַגְּזֵלָה', מוֹבָן, לְמַה צְרִיכָה הַתּוֹרָה לְרְשׁוֹם גַּם 'אֲשֶׁר גָּזַל'..

וּבִס"ד נִבְאָר הַכֹּל: כֹּל אֶחָד בַּחַיִּי חַיּוֹתוֹ עוֹשֶׂה עֲבִירוֹת וְחֲטָאִים.. יְדוּעַ כִּי 'אֵין צְדִיק בְּאֶרֶץ
אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יַחֲטָא' (קֵהֶלֶת ז,כ). וְלִפְעָמִים שׁוֹכְחִים חֶלֶק מֵהַחֲטָאִים שֶׁעֲשִׂינוּ, אִזוֹ
שֶׁעֲשִׂינוּ עֲלֵיהֶם תְּשׁוּבָה חֲלִיקִית.. וּמִשְׁמַיִם רוֹצִים שֶׁנִּזְכָּר לַעֲשׂוֹת עֲלֵיהֶם תְּשׁוּבָה.. לִכֵּן
הַקְּב"ה מְזַמְּנֵי לְאָדָם יֵצֵר הָרַע, שִׁיפִיל אוֹתוֹ, אֲבָל כְּתוּצָאָה מֵהַנְּפִילָה הוּא יַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה עַל
מַה שֶׁשָּׂכַח. וְלִכֵּן 'וְהָיָה כִּי יַחֲטָא' – גְּלוּי וְיְדוּעַ לִפְנֵי הַקְּב"ה שֶׁהָאָדָם יַחֲטָא בְּעֵתִיד, אֲבָל זֶה
בְּבַחֲיַנֵּת 'וְהָיָה' מַלְשׁוֹן שְׂמַחָה, כִּי אִזוֹ יַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה גַּם עַל הָעֵבֵר.. וְלִכֵּן כְּתוּב 'וְהָשִׁיב' – בַּלְשׁוֹן
עֵבֵר, כִּי עֲשֶׂה תְּשׁוּבָה גַּם עַל הַחֲטָא הָאֲחֵרוֹן וְגַם עַל הָעֵבֵר. 'אֶת הַגְּזֵלָה' – מַה שֶׁגָּזַל עֲכָשִׁי
אֲשֶׁר 'גָּזַל' – עֲשֶׂה תְּשׁוּבָה גַּם עַל שֶׁגָּזַל בְּעֵבֵר וְכְתוּצָאָה מִכֵּךְ יִהְיֶה נִקִּי מֵעוּוֹן. (עוֹרֵךְ הָעֵלוֹן)

השגחה פרטית – מתוך 'האמנתי ואדברה'

אני גר באשדוד, כבר לא צעיר, מגדל משפחה ברוכה ב"ה חמש עשרה שנים עבדתי באותה עבודה, והיינו מאושרים. בשנה האחרונה נכנס בוס חדש. מטרת השינוי הייתה הכנסת 'דם חדש' ורעיונות נוספים, כדי להגדיל את ההכנסות ולמוזער את ההוצאות. הבוס החל בסדרת שינויים. תחילה נועץ במספר יועצים, ולאחר מכן החל להחליף עובדים ולשנות את תנאי התעסוקה לעובדים הקיימים. מי שלא הסכים – פוטר.

היחסים הטובים, שהיו נחלת הכלל במשך שנים, נהרסו כמעט לחלוטין. בעיות צצו בין העובדים ובין הבוס. הייתי חייב לתמרן בתוך מערכת היחסים העכורה, שהתפתחה במקום העבודה. שמירה על משרתי הפכה למשימה ששאבה כוחות וזמן. לא יכולתי להמשיך יותר והחלטתי לעזוב את העבודה. לא שהיו לי הצעות אחרות, אבל לא יכלתי יותר.

התחלתי לסבול מכאבי ראש איומים, והרופא מצא, שלחץ הדם שלי זינק בצורה מסוכנת. לא היה לי ספק מהיכן זה מגיע, וידעתי שאחרי לחץ הדם תבוא סכרת, ואחריה, מי יודע מה.

באותו ערב קבעתי ראיון עם בעל עסק בבית שמש. האוטובוס שיוצא מביתי שבאשדוד עובר בתחנות רבות, עד שהוא יוצא מהעיר, אני גר ממש באמצע, ואני יודע מתי הוא אמור להגיע לתחנה שלי, ומעולם לא פספסתי אותו. אולם באותו ערב דווקא, כשהגעתי לתחנה, הספקתי לראות את האוטובוס יוצא מהרחוב... הפסדתי אותו בחצי דקה ולא יותר.

האוטובוס הבא אמור לצאת עוד ארבע שעות! עמדתי בתחנה כועס על עצמי ועל כל העולם. מדובר בראיון עבודה! אני לא יכול להפסיד אותו! איזה רושם זה יעשה? אין ביכולתי לממן מונית לבית שמש. בעודי שוקל את האפשרויות השונות עצרה לידי מונית ובה נוסע יחיד. 'צריך לבית שמש?' שאל הנוסע. 'כן', עניתי בהפתעה. 'היכנס, אנחנו נוסעים'.

בדרך הסביר, שאשתו נמצאת בבית-שמש 'בטעות'. 'היא נסעה עם בנה התינוק לבדיקה בירושלים, ובחזור עלתה בטעות על האוטובוס לבית שמש, קו 418 במקום קו 450 לאשדוד. האוטובוס הבא לאשדוד הוא בעוד ארבע שעות, היא לא יכולה לנסוע בלילה עם נהג מונית לבד משם לפה, אז לקחתי מונית. לפעמים אין ברירה, כי הפסדתי בדקה את האוטובוס שנסע עכשיו. עברתי בדרך וחשבתי, שאולי יש עוד כאלו שהפסידו, נעשה מצווה בינתיים, אז נסענו דרך התחנות, והנה מצאנו אותך'.

הודיתי, שלא ידעתי מה לעשות, והוא ממש הציל אותי. הגענו לבית שמש, הודיתי לו בחום וירדתי. עד מקום הפגישה היה עליי ללכת חמש דקות ברגל, ובעודי תוהה לאיזה כיוון ללכת - צלצל הטלפון. מעסיקי אולי לעתיד התקשר להגיד, שהוא מצטער מאוד, אבל הוא יאחר בשעה. קרה משהו לא צפוי. אמרתי בנימוס 'תודה'.

מה עושה יהודי? מחפש בית-כנסת קרוב והולך ללמוד. יש לי חבר, המתגורר בבית שמש, וחשבתי להפתיע אותו. ידעתי את שם ביה"כ בו הוא מגיע לתפילת מעריב ולשיעור תורה. עצרתי מונית ונתתי לנהג את שם ביה"כ. אחרי נסיעה לא קצרה ולא זולה בתוך העיר שהתבררה לי כגדולה בהרבה ממה שחשבתי, עצרנו ליד מבנה נמוך, שילמתי ויצאתי.

כשנכנסתי, הבנתי, שמדובר בטעות גדולה, ביה"כ היה רחוק מלהיות שייך לחוג של חבר שלי. מדובר בבית-כנסת בעל אותו שם, כמעט בדיוק 'ככה כיוונו מלמעלה' אמרתי לעצמי. הרגשתי שהערב הזה הוא די והותר בשבילי! במיוחד אחרי יום עבודה מפרך ורצוף אי הבנות ומריבות, כמו שנראים לאחרונה רבים מימי העבודה שלי..

החלטתי להישאר בביה"כ עד לפגישה. הוצאתי גמרא מהספריה והרגשתי יד מונחת על כתפי. 'אפשר להציע לכבודו לשתות?', שאל אברך. 'כן, תודה'. הוא חיידך במאור פנים: 'חם, קר, מתוק?'. הסברתי לו כיצד אני שותה את הקפה שלי. לא עברו שתי דקות וספל קפה מהביל הועמד לפניי. 'במה עוד אפשר לעזור לכבודו?' שאל במאור פנים, סיפרתי לו, שהגעתי 'בטעות' למקום, ואני צריך להגיע אחר כך למקום מסוים, ואיך מגיעים.

האברך קימט את מצחו, 'מדובר באזור לא פעיל בלילה'. 'הוזמנתי לשם לראיון עבודה', השבתי. 'אני סקרן, אתה לא חייב להגיד לי, אבל איזו עבודה אתה מחפש? לפעמים הרבה יותר קל לדבר עם איש זר שאתה לא מכיר והוא לא מכיר אותך, להגיד הכל, בלי לחשוש, שהוא ירכל עליך מאחורי הגב.

מצאתי את עצמי פורק מעל הלב את קורות אותה שנה אחרונה, אומללה ומעצבנת. 'אתה יודע', אמר האברך, 'עבר עליך ערב לא קל ובכל זאת אתה יושב פה רגוע ושאנן. צחקתי. אמרתי לו, שזאת חזות מטעה לגמרי, בקרבי אני רותח וגועש, במיוחד כשאני עייף, אלא שאני עובד שנים על מידת הכעס.

שוחחנו כמעט עד השעה, שבה הייתי צריך ללכת, ואז הוא הציע לי טרמפ כדי לקיים גם 'מצוות לוויה'. הסכמתי, הייתי מותש. כך נסענו לכתובת, שמסרתי לו. להפתעתי הוא אמר, שהוא ילווה אותי במדרגות, כי האיזור חשוך ושומם. אמרתי, שלא צריך, למרות שבליבי די שמחתי, שיש לי מלווה. אם לא הייתי מוצא את המשרד, לא היה את מי לשאול.

עלינו במעלית כשאני תוהה, כמה אפשר להיות נחמד, והנה הוא הוציא מפתח מכיסו ופתח את הדלת. 'ברוך הבא', אמר, 'זה המשרד'. בעודי תוהה, הוא אמר לי: 'אני הבוס. אותי באת לפגוש. הייתה לי בעיה פתאומית, שהייתי צריך לפתור, אבל עד שהגעתי, היא כבר הסתדרה, אז הלכתי ללמוד בביה"כ ושם פגשתי אותך'. ועל אתר הוא קיבל אותי לעבודה...

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון בן פנינה, אפרת בת מוּל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה.

לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.

לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.

לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמות: אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשויילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוּלה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

ויקרא

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 620 במדרשת "ברינה יקצורו", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 510 שנה י"א העלון מוקדש לע"נ מו"ר אבי' יעקב בן רחל וצדוק ז"ל ב' ניסן תשפ"א

ויקרא - תוכן ענייני הפרשה

999 פ' 1099

- (א) ה' קורא למשה רבינו להיכנס לאהל מועד - לשמוע תורת ה'.
 (ב) קרבנות נדבה: עולה מן הבקר, מן הצאן, ומן העוף (א, א-ז).
 (ג) חמש סוגי מנחות: מנחת סולת, מנחת מחבת, מרחשת, מאפה תנור - חלות, ורקיקים.
 (ד) מנחת העומר, ומצות על כל קרבנך תקריב מלח (פרק ב).
 (ה) איסור הקרבת שאור (חמץ) ודבש (פירות), (רמז לאיסור גאווה).
 (ו) זבח השלמים מן הבקר, מן הכבשים, ומן העזים (ג, א-ז).
 (ז) קרבן חטאת: פר הכהן הגדול, פר הסנהדרין, שעיר הנשיא (המלך), שעירת היחיד, כבשת היחיד (ד, א-לה).
 (ח) קרבן חטאת: עולה [לעשיר] ויורד [לעני] - על שלש עבירות.
 (ט) קרבן אשם על מעילה בהקדש, אשם תלוי, אשם גזלות.

"ויקרא אל משה" (א, א) - מניחים חומש

ויקרא בעריסת הילד בשעה שקורים לו שם

דבר נפלא כתב ב'ספר חסידים' (שם): "כשמשימין הנער בעריסה וקורין לו שם, משימין ספר של 'תורת כהנים' מראשותיו".
 וב'מחזור ויטרי' (הלכות מילה, סימן תקצז), הובא מנהג דומה, להניח ספר 'חומש' על התינוק הנימול, ולומר: "יקיים זה מה שכתוב בזה", וכתב שם עוד, שהמנהג להניח קולמוס בידו של התינוק, לסימן טוב שיזכה לכתוב חידושי תורה.

מנהגים נפלאים כשמכניסים התינוק

ללמוד חומש ויקרא.

ב'מחזור ויטרי' (הלכות מילה ס' תקח) הביא: נהגו בשעה שהכניסו התינוק ללמוד ספר ויקרא, עשו כאדם שמכניס את בנו לתלמוד תורה, כותבים לו האותיות על לוח, ומרחיצים אותו, ומלבישים אותו בגדים נקיים, ולשים לו ג' חלות סולת בדבש, ובתולה לשה העיסה.
 ומבשלים ג' ביצים ומביאים לו תפוחים ומיני פירות. ומחזרים אחר חכם וחשוב להוליכו לבית הספר, ומכסהו תחת כנפיו, ומעלהו לבית הכנסת.
 ומאכילים אותו חלות בדבש, מהביצים והפירות. ומקראים לו האותיות, ואח"כ מחפים אותו בדבש, ואומרים לו: לחוך (טעם) ומחזירים אותו לאמו מכוסה.
 וכשמתיחלים ללומדו, בתחילה מפתים אותו, ולבסוף רצועה על גביו. ופותחים לו בתורת כהנים תחילה.
 ומרגילים אותו לנענע בגופו כשהוא לומד, וכשמגיע ל"חוקת עולם" (ויקרא ג, יז), קורא אותו כעין ציבור, ועושה סעודה עליו.

בשבת זו אנו מתחילים את חומש ויקרא, הנקרא גם 'תורת כהנים', ורובו עוסק בסוגי הקרבנות ובעבור מה נדרש להקריב את הקרבן.

במדרש (ויקרא רבה פ"ז ג) מובא: "אמר רבי אסי, מפני מה מתחילים לתינוקות בתורת כהנים, ואין מתחילים בבראשית, אלא שהתינוקות טהורים, והקרבנות טהורים, יבואו טהורים ויתעסקו בטהורים". וה'כלי יקר' כתב: "בעבור זה האל"ף (של ויקרא) קטנה, רמז שהקטנים יתחילו כאן". דברים נפלאים כתב בספר 'התירוש' על מדרש (רבה שם, ד"ה מפני מה): "כמדומה לי שעיקר העניין הוא כך, התינוקות מתחילים ללכת לבית הספר למקרא בראשית ימי הקיץ, שאז האוויר צח ובריא, הסתיו עבר ופסקו הגשמים, וסר הפחד מצנה קור ולחות, ולפי סדר הפרשיות להשלים התורה בכל שנה כמנהגינו עומדים אז בראשית ספר ויקרא, והתינוקות בבואם לבית הספר מתחילים עמם לקרות בפרשת שבוע, ולחבב העניין וליפותו, אשר לכאורה יותר היה ראוי לפי השגת ילד צעיר להתחיל עמו סיפור דברים מבראשית.

השלה"ה הק' מלמד יסוד גדול ובסיסי בחינוך ובשלום בית, בבחינת 'מעשה אבות סימן לבנים': "אין ראוי לאדם, כשירצה דבר מה מאנשי ביתו, שיכריחם על צד האונס והניצוח, אף כי הוא מושל בהם. אבל ישתדל לפתות אותם על מה שירצה, בתכלית מה שאפשר, כדי שיתעוררו לזה מעצמם, כי זה הוא יותר טוב משיעשו זה על צד האונס וההכרח.

מספר הרב דוד ברוורמן [היא שיחתי]: זכיתי להיכנס אל אחד מגדולי תלמידי החכמים שבדור. במהלך השיחה פתח הרב מגירה, והנה לנגד עיני הנדהמות נגלו כ-20 מכוניות משחק וכלי כתיבה. פנה אלי הרב ושאל, "לשם מה מחזיק אני צעצועים אלו במגירתך?... הרב ענה, "לא בשביל לחלק מתנות לנכדיי, אלא בשבילי, כן בשבילי..."

למראה פני התמהות סיפר לי הרב סיפור מרתק ומחנך על ימי ילדותו: בילדותי גדלתי בבית של תורה ויראה. אבי זצ"ל היה גאון בתורה ושקדן עצום. הוא רצה ללמוד עמי את לימודי הקודש שלמדתי בחיידר, אלא שלא בדיוק אהבתי את הלימוד... ילד הייתי והמשחק שאהבתי ביותר היה מכוניות הצעצוע. אבא היה קורא לי ללמוד תורה, אך אני שקוע הייתי בהנאת המשחק וסירבתי לבוא. אבי היה חכם, ולא רצה להשניא עלי את לימוד התורה, על כן, נרכן מלוא כובדו על הרצפה ושאלני אם הוא יכול להצטרף למשחקי. מובן שנענית לבקשתו בשמחה... לקח אבא מכוניות והסיען להנאתו, תוך כדי המשחק היה שואל שאלות בלימוד. ענית לו והמשכתי לשחק. לא אשכח סיטואציה שבא אבא לקח גמרא קטנה, הניחה על אחת המכוניות ולימדני את סוגיית 'אוש שלא מדעת'. לעיתים היינו יורדים אל גינת המשחקים השכונתית ומתנדנדים יחד בנדנדות כשבידו גמרא ותוך כדי תנועת הנדנדה היה מלמדני בטוב טעם... האם הינך מבין את עוצמת השפעת הלימוד על נפש הילד כשאליו נלווית הנאה? במוחי נקלט שלימוד גמרא עם אבא שווה חוויה והנאה בכל המובנים. עד היום כשאני לומד גמרות אלו, מציפה אותי תחושת נעימות בכל גופי. את מתיקות התורה קבלתי מגרסה דינקותא עם אבי. לו היה אבי כופה עלי את הלימוד מכוח 'סמכותו', כל מדף הספרים שחיברתי ואלפי השיעורים שמסרתי לא היו קיימים כלל. לכן אני מחזיק את מכוניות הצעצוע כמזכרת מתוקה מילדותי, מזכרת המלמדת אותי דרך חיים כיצד להחדיר את התורה ואת קיום המצוות מתוך אהבה ורצון ולא מתוך הכרח.

תת 1010

"אדם פי יקריב מכם קרפן לה' מן הבהמה מן הפקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם"

תוכן הקרבנות מהו?

חומש "ויקרא" פותח בענייני הקרבנות. לכאורה נראות פרשיות אלה, כחוקי גזירות שאין אנו מבינים טעמן שהרי הקב"ה מלא כל הארץ כבודו והכל שלו ומדוע שיזדקק שאנו הקטנים, נביא לו קרבנות. ואף אם נביא לו קרבנות - מה העניין בהם אם שורפים אותם ועוד כמה עניינים נוספים הצריכים ביאור בעניין הקרבנות. וכדברי רבנו הרמב"ם "כל הקרבנות מכלל החוקים הן".

יש להבין מדוע בתחילה כתב "קרפן לה'" ובסוף כתב "תקריבו את קרבנכם"? והביאור בזה: "אדם פי יקריב מכם" - שאדם מקריב קרבן מעצמו - מעצמותו, מהרצונות הפרטיים שלו, זה קרבן לה' כי ה' רוצה בעיקר את לבו של האדם, את רצונו ואת האנוכיות שלו, כמו שכתוב: "תנה בני לבך לי" (משלי כג, כו), אבל כשאדם מקריב בהמה שמנה ולבו בל עימו, בלי הכנעה והרהורי תשובה - זה לא קרפן לה' אלא קרבנכם. וכן בפסוק ג' כתוב: "אם עלה קרבנו" אם אדם רוצה לעלות קרבן (עולה) ולקרב את עצמו לבוראו (ע"י קרבנו) מה יעשה? יקריב אותו (לרצונו) יקריב את רצונו לפני ה'.

סיפר הרה"ק החוזה מלובלין, פעם אחת בליל חורף קר היה הקיסר נפוליאון שוכב באוהל בקרב גייסותיו על פני השדה ומתכסה בכמה שמיכות, ולפתע תקפו צימאון גדול למים אך מפני הקור הגדול התעצל לצאת מתוך שמיכותיו, עד שאמר בלבבו: אם כן עצלן אתה נפוליאון מה בינך ובין האחרים? ... מיד קפץ ממשכבו והלך לקצה השדה שם עמדה חבית מים. כיון שהגיע לשם חזר ואמר: בשביל מעט מים טרחתי כל-כך ולא יכולתי להתגבר על צימאון? אם-כן? מה ביני לבין שאר בני תמותה? לא שתה, הלך ועלה חזרה על יצועו. למעשה כזה - סיים החוזה את סיפורו - אני קורא שבירת הרצון.

בוקר אחד ביקש רבי דב בער - המגיד ממזריטש לטבול במקווה. כשיצא מביתו ראה כי כפור וקרח כיסו את הארץ עד שנעשתה האדמה חלקה כציפורן ואי אפשר לעמוד עליה. לא ידע המגיד מה לעשות, ולבסוף החליט לחול על ידיו ורגליו אל בית הטבילה.

והנה, כשהתיישב על הארץ והחל לחול, מיד חרבו פני האדמה, ולא היו עליהם שום כפור וקרח. היה זה מעשה שטן, שרצה לנסותו אם יתגבר ויתחזק בעבודת השם, ויאמץ את כוחו כנגד הדברים המונעים אותו מעבודת הקודש.

קם המגיד מן הארץ והלך אל המקווה. בדרך בא אליו השטן ואמר לו: "רבי, דע לך כי נכבדת בעיני מאוד, כיוון שראיתי כי הניסיון שעשיתי לך לא עלה בידי, ולשווא עמלתי להפריע לך מעבודתך" ... מיד השיב לו המגיד ואמר: "רשע שכמותך! יודע אני מה עכשיו מנסה אתה לעשות - להביא אותי לידי גאווה. מהר ולך מכאן! 'אל תבואני רגל גאווה' (תהלים לו, יב). ואתה - 'גער ה' בך, השטן' (זכריה ג, ב)!" מיהר השטן וברח משם...

בתפילת ראש חודש אנו אומרים: "בהיותם מקריבים לפניך זבחי רצון" - שיהיו מקריבים וזובחים לפניו את הרצון שלהם.

ללמדנו שאין הקב"ה רוצה את הקרבנות - הבהמות או העופות למיניהן, אלא הקב"ה מבקש את הרצון שלנו, ועד כמה אנחנו רוצים לחזור חזרה אליו אחר שמעדנו, שינוי זה מתחיל במחשבה וזהו הרצון - כוח הרצון.

"וסמן ידו על ראש העלה ונרצה לו לכפר עליו (א, ד) - ענוה גדולה מכולן - סיפור

מובא ב'כלי יקר': "לפני ה' וסמן" - פירש"י אין סמיכה בבמה, כי במה לשון גבוה ורז"ל אמרו (סוטה ד): כל מי שיש בו גסות הרוח כאילו בנה במה שנאמר (ישעיה ב, כב): "חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו פי במה נחשב הוא", אל תקרי במה אלא במה. כי כל הבונה במה לעצמו רוחו גבוהה וגסה עליו כי כן מצינו בלשון רז"ל (חגיגה כב). שלא יהא כל אחד הולך ובונה במה לעצמו. ע"כ אינו לפני ה' מב' צדדים, הן מצד שאין השכינה שרויה כי אם במקום שהענווה מצויה כמה שנאמר (ישעיה נז, טו): "אשכחן ואת דכא". כמו שנתבאר למעלה סוף פרשת יתרו (כ, יט) ובפרשת מקץ (מט, א) ששם הגדול מורה על עצם הענוה ויתבאר בע"ה עניין הבמה לקמן פר' מטות על ארז"ל (נדרים כב). כל הנודר כאילו בנה במה, הן מצד שאין השכינה שרויה כי-אם במקום שכל ישראל באגודה אחת וכלם מתקבצים אל מקדש אחד ולא בזמן שכל אחד הולך ובונה במה לעצמו כמשל של שני הספינות שסמכו אל פסוק (עמוס טו). הבונה בשמים מעלותיו ואגודתו על ארץ יסדה (מדרש ילקוט שמעוני עמוס תקמח). ולפיכך אין הקרבן של הבמה מסיר העון מכל וכל ועל כן אין בו סמיכה. בדברי ההספד, שנשא מרן הגאון הגדול רבי עובדיה יוסף זצ"ל על ידי נעוריו הגאון הצדיק רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל - ראש ישיבת "פורת יוסף", סיפר: "היינו שכנים טובים בבניין, שיבדלו לחיים, הילדים שלי היו משחקים עם ילדי השכונה, היה זה יום שישי אחר הצהריים בימות הקיץ, זרקו אבן על אחד הבנים שלי, שמו אברהם, ונחתכו לו השפתיים, היה צריך לעשות לו תפרים, ואני לא ידעתי כלל מהעניין. הרב בן ציון ע"ה ירד וראה, שיורד לו דם. מיד לקח אותו ונסע עמו לבית הרפואה 'ביקור חולים', שם טיפלו בו ועשו לו מה שצריך לעשות, והרי חכם בן ציון זצ"ל יכול היה לבוא ולומר לי: "תראה, מה קרה לבן שלך", ולא אמר לי כלום, לקח אותו בעצמו וטיפל בכל ענייניו עד כניסת השבת, והיה צריך לחזור הביתה ברגל (כי כבר נכנסה השבת), ואני לא ידעתי כלום, רק לבסוף כשהוא בא יחד עם בני, ברוך ה' כבר הרגיש טוב, ואז הוא סיפר לי זאת, איפה יש ענווה כזאת? ידע, שאני יושב ולומד, ולכן לא רצה להפריע לי בלימוד שלי. וכי הלימוד שלו שווה פחות? לא יעשה זאת שום אדם בעולם, רק אדם שהוא מלא ענווה!" [משוש תבל]

"ויקרא אל משה" (א, א) אלף זעירא

משה רבינו ביקש, כאמור, לכתוב "ויקר" והקדוש ברוך הוא הורה לכתוב "ויקרא". בקש רשות לכתוב לפחות את האות אלף זעירא, וקיבל. ואמרנו שבא להורותנו, שאם אי אפשר להשיג הכל, נשיג לפחות חלק.

וידוע שה"חפץ חיים" זצ"ל ביקש מחתנו, הגאון רבי אהרן הכהן זצ"ל, שינצל את כח הדיבור שנחון בו, וישתדל לדרוש ברבים בדברי תורה ומוסר, לעורר את הלבבות לשמירת התורה והקפדה במצוות. ואמר לו: "פעמים רבות עולה בלב הדרשן החשש שמא עמל הוא לחינם ומכלה כוחו לריק. שדבריו אינם פועלים ואין איש שמתעורר לשוב על ידם בתשובה. ברם, עליך להתעודד וללמוד מן הפריצים. יוצאים הם לציד ברוב תכונה והמולה, מלווים בעוזריהם ובעדת כלביהם ומכלים יום תמים ברכיבה מתישה. דהרה וסערה - ואין מאושר מהם בשובם עם צבי או דוב, אריה או זאב כשלל... ואף אתה, לא עליך המלאכה לגמור, אל תתיימר להשיב את כל העולם בתשובה. זייך אם תעורר הרהורי תשובה בלב ר' צבי או ר' דוב, ר' אריה או ר' זאב - אין לך שכר ועונג רב מזה!"...

וקדושים, שקיימת סגולה מופלאה לכל הישועות, והיא, שבשעה שפוגעים באדם, ומעליבים אותו, והוא אינו מגיב, ומכניס את עצמו על ידי כך לחבורת-הקודש של 'הנעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיבים' - זה הזמן הטוב ביותר לבקש ולהתחנן לפני ה' יתברך על מה שרוצים". ממשיך הילד ומספר, והדברים מבהילים כל לב (רק נזכיר שוב - מדובר בילד בן תשע!): באותו יום, אירע לי דבר קשה בבית הספר. אחד הילדים העליב אותי מאוד מאוד, הוא 'שפך' עלי קיתונות של גנאי, וכל זה לעיני תלמידים רבים, שחלקם החליטו להצטרף אליו ולפגוע בי. למרות שהרגשתי שדמי נשפך, החלטתי שלא להגיב לכינויים הפוגעניים. רצתי לפינה נסתרת, וזעקתי מקירות ליבי, מתוך בכי ודמעות: "ריבנו של עולם, ספגתי עלבונות ובושות, ולא הגבתי במאומה, ואני אף מוכן למחול בלב שלם לכל המצערים אותי, אך דבר אחד אני מבקש אנא ריבנו של עולם תן לי אח במתנה!" הילד (שאינו יודע כלל מהבדיקות של אמו ומההפלה), מסיים ואומר לאביו: "הרגשתי שתפילתי התקבלה במרום.

מרום התרגשות רצתי מהר, ולקחתי לוח שנה, והתחלתי לספור מאותו היום תשעה חודשים, כדי לבדוק באיזה יום ייולד אחי הקטן...

בדקתי ומצאתי שיום לידתו נופל בדיוק שבוע ימים לפני חג השבועות, ולכן באותו ערב שאלתי אותך האם עושים ברית בשבועות..."

האב שנפעם מאוד מדברי בנו, לא יכול היה להתאפק ופרץ בבכי. מיהר לספר לאשתו את המעשה, וכשהאשה שמעה את הדברים המרגשים, אמרה לבעלה: "עלינו לעשות שוב שאלת-רב בנוגע להפסקת ההריון, כי אם זכינו להיפקד הודות לתפילה המיוחדת של הבן שלנו - תפילה בעת רצון, מעומק ליבו הכואב של ילד זך וטהור - אולי מהריון כזה לא תצא תקלה".

הבעל התקשר לרבו, ותשובת הרב היתה: "זו שאלה חמורה שאיני יכול להשיב עליה. יש להפנות את השאלה לאחד מגדולי הדור". פנה אפוא האב, עוד באותו הערב, לאחד מפוסקי הדור, ולאחר ששמע הרב את כל פרטי המעשה, ובחן היטב את דברי הרופאים ואחוזי הסיכון, השיב: "אם ההורים חדורים באמונה בה' יתברך, יש להם רשות להמשיך את ההריון, ולה' הישועה". (כמובן שאין ללמוד מכאן למקרים אחרים, אלא יש להפנות כל שאלה ושאלה בפני עצמה להכרעת חכמי ישראל).

חודשי ההריון היו רצופים בבדיקות וביקורות, ובחודש האחרון האם שהתה בבית החולים ל'שמירה'. טרם הלידה, בית החולים גייס צוות של שמונה רופאים מומחים (!) שנכחו בחדר הלידה. תהליך הלידה הניסי, עבר בסייעתא דשמיא בשלום - לבני הזוג נולד בן בריא ושלם, וגם האם ניצלה ולא נגרם לה שום היזק מההריון והלידה, דבר שעורר התפעלות רבה אצל הרופאים הבכירים. (אגב נציין, שהברית נערכה מספר ימים לאחר חג השבועות תשע"ד, אך אין זה מגרע בכי-הוא-זה מהמעשה המאלף וקידוש השם הגדול שגרם לו אותו ילד).

למדנו אפוא, שקיימת סגולה נפלאה, שברגע שאדם הושפל והתבזה, יכול באותה שעה לפעול ישועות במידה וישתוק ולא יגיב על עלבונו, אלא יפנה אל הבורא יתברך בתחינה, ומסוגל באותה שעה לזכות לניסים. [ופריו מתוק']

"אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּם קָרְבָן לַה'..." (א, ב)

אמר ר' אבהו: בא וראה כמה חשש הקב"ה על כבוד שמו יתברך. תדע לך, בזמן שבית המקדש קיים, כל המקריב קרבן וזבחו לשם זר (הנקרא 'אלוהים') - חייב מיתה, שנאמר "זָבַח לְאֱלֹהִים יִחָרֵם בְּלִתֵּי לַה' לְבַדּוֹ", מלמד שצריך להקריב לשמו המיוחד בלבד, וע"כ ציווה הקרבנות, כדי שלא יטעה אדם. ואמרה תורה "אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּם קָרְבָן לַה'", "וְכִי תִזְבְּחוּ זָבַח תִּזְבְּחוּ לַה'", "וְכִי תִזְבְּחוּ זָבַח תִּזְבְּחוּ זָבַח שְׁלָמִים לַה'", "וְכִי תִקְרִיבוּ קָרְבָן מִנְחָה לַה'", הכל לַה', ולא נאמר אלוהים, מאי טעמא, א"ר אבהו שם זה משותף, המלאכים נקראו אלוהים, בני אדם נקראו אלוהים, גדולי הדור נקראו אלוהים, דיינים נקראו אלוהים, ואין אנו יודעים למי הוא זובח, אלא צריך להזכיר שם המיוחד. ההוא גברא שהקדיש את בנו, ואמר: 'בני זה שנולד לי יהא מוקדש לאלוהים', שמע ר' חייא ונידהו, א"ל מדוע על זה שהקדיש את בנו להקב"ה, הוא צריך להיות בנידוי? א"ל על זה שהקדשת לשם אלוקים, והתורה אמרה "זָבַח לְאֱלֹהִים יִחָרֵם", א"ל ואיך היה לי לומר? א"ל בני שנולד לי יהא מוקדש לשם ה'.

[מדרש הנעלם פרשת בראשית]

"אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּם קָרְבָן לַה'..." (א, ב)

הנעלבים ואינם עולבים - סיפור מרגש

לפנינו סיפור מרגש ומאלף ביותר, שאירע לאחרונה במשפחה יקרה מאזור ירושלים. לבני הזוג, בן יחיד בלבד שנולד לפני 9 שנים. בעת לידת הבן, אירע סיבוך שגרם לסיכון חיי היולדת והעובר. בניסי-ניסים נולד וולד בריא ושלם וגם היולדת ניצלה, אך הרופאים הודיעו לבני הזוג, שמעתה האשה לא תוכל להיפקד פעם נוספת, כי ההריון והלידה עלולים לסכן את האם ואת וולדה.

בנם של בני הזוג, שלא היה מודע לבעיית אמו, פנה פעמים רבות אל אמו בשאלה "מדוע אני בן יחיד, למה אין לי אחים?!"... בכל פעם האם היתה מתחמקת מהשאלה. את האמת המרה, חשבה בליבה, אספר לבני בשלב מאוחר יותר. ויהי היום, הגיע הילד הביתה ושאל את אביו: "אבא, במקרה שהיום השמיני ללידת תינוק נופל ביום חג השבועות, האם עושים אז את הברית? האב היה מופתע מעט מהשאלה, והגם שלא הבין את פשרה, השיב לבנו: "כן, בוודאי שמלים את הבן בחג השבועות, שכן אפילו בשבת קודש מלים את הבן אם מדובר ביום השמיני ללידתו". והשיחה הסתיימה...

כעבור מספר ימים, האם עברה בבדיקות שגרתיות במרפאה, ולחרדתם של בני הזוג והרופאים, התברר שהיא בהריון. הרופאים הודיעו לבני הזוג בצורה חד משמעית, כי עליהם לבצע הפלה בהקדם.

הבעל מיהר להתקשר אל רבו ושאלו האם אכן יעשו את ההפלה, והלה פסק, שלאור הנסיבות אכן יש לשמוע לדברי הרופאים ולהפיל את העובר.

התור להפלה נקבע כבר למחר, אלא, שבאותו הלילה, כאשר האב עמד לומר עם בנו קריאת שמע שעל המיטה, נזכר לפתע בשאלה המוזרה אודות ברית המילה בשבועות, וביקש לברר: "אולי תגלה לי מדוע שאלתה על הברית בשבועות?" הבן השיב בשפתו הטבעית והילדותית: "אבא, אתה בוודאי זוכר שפעמים רבות לימדת אותי שמקובל בידינו מצדיקים

ברינת יקצורו

הייסורים הם מידה כנגד מידה - סיפור

"אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּה קָרְבָן לַה'..." (א, ב)

כאן כבר נשברתי והתמוטטתי. עד עכשיו רק אשתי בכתה וזעקה מכאב, ועתה גם אני הצטרפתי אליה... ביום החמישי לאשפוז עמדתי ליד מיטת בתי הנרדמת והחלטתי לעשות מעשה. אחזתי בידה וזעקתי:

'ריבוננו-של-עולם!!! אני הבנתי את מה שהסברת לי, הבנתי! לפני חודשיים חשבתי להפסיק להתפלל ולשמור שבת ואכן חזרתי לסורי, אתה רצית להסביר לי את משמעות מעשיי, אבל בדרך הקשה... אוי, ריבוננו-של-עולם, בוא נעשה 'הפסקת אש'! הנה אני חוזר אליך - שבת, תפילה, תפילין, כל מה שצריך, כמו שהיה לפני שלושה חודשים. הנה אני חוזר אליך מלא, 'קומפלט'. ואתה בתמורה, מלך מלכי המלכים, הכל-יכול, תחזיר את בתי למצבה הקודם, לבריאות איתנה!'

דמעותיי ניגרו על פניי, אני אווז ביד בתי ברטט וממשיך לזעוק: 'אל תבקש ממני, ריבוננו-של-עולם, שאתחיל לחזור אליך בתשובה, ורק לאחר כמה שנים, שתראה שהביצוע טוב מצדי, רק אז תקים את בתי מתרדמתה... אלא אני מבקש, ריבוננו-של-עולם, הסכם ועכשיו!!!'

ואז לפתע... אני נרגש כולי לספר זאת, לפתע אני חש צמרמורות וזרם בידיים, פתאום בתי מתחילה להיזז את ידיה ואת רגליה, פתאום הגוף מתנועע... ואני עומד נפעם וממש כמעט שאיני מאמין שהבת, שהייתה במצב 'קומה', מתחילה להתעורר... אני חש ומרגיש איך הקב"ה מבצע את חלקו בהסכם!

למחרת קורא לי מנהל המחלקה ואומר: 'אבא יקר, החלטנו לשחרר את בתך מביה"ח, היא בריאה ושלמה! ברפואה אנו מכנים זאת - נס רפואי!'

"אין לי אלא לסיים בהכרת תודה להקב"ה ששלח לי רמז לחזור אליו שנית"...

[ע"פ ברכת דוד]

כתב ה"בן איש חי": הנה הייסורים הבאים על האדם מאת השם יתברך, אף-על-פי שהאדם מצטער מהם, מכל מקום חסד גדול ותועלת רבה יש בהם, כשהאדם חוטא בידיו - מביא לו הקב"ה ייסורים בידיו, וכן כשחוטא ברגליו - מכה אותו ברגליו. וזו תועלת לאדם על מנת שיתעורר לתקן את מעשיו, כי אם היה החוטא בידו מקבל מכה ברגלו, לא רק שלא היה מתקן מעשיו, אלא שהיה גורם לו הדבר להתרעם כנגד מידותיו של הקב"ה, ח"ו.

וזאת אפשר ללמוד מהמובא בתהילים (סב, יג): "וּלְךָ ה' חֶסֶד פִּי אֶתָּה תִשְׁלַם לְאִישׁ כְּמַעֲשָׂהוּ". לעיתים אדם אינו מבין למה הקב"ה הביא עליו ייסורים. הרי טבעו של האדם נוטה להצדיק אף את חטאיו ולמצוא "היתר" לעבירותיו. על כן עשה הקב"ה חסד עם האדם בכך ששלח לו ייסורים כנגד החטא שחטא. וזוהי כוונת הפסוק: "אָדָם פִּי יִקְרִיב מִפֶּה". מילת "מִפֶּה" - ראשי תיבות: מידה כנגד מידה. כלומר, אדם שמקרב אל שכלו את הרעיון של מידה כנגד מידה, הדבר יביא אותו להתקרב לה'. וזהו המשך הפסוק: "קרוב לה' ", שהוא מלשון התקרבות לבורא עולם.

בחודש סיון תשע"ג, הוזמנתי כרב אורח לשבת חתן של אחד ממתפללי קהילתנו. החתן נשא לאישה כלה, שזכתה לחזור בתשובה ולהקים בית על אדני התורה והמצוות.

בסעודה שלישית ביקש אבי הכלה לחזק את האורחים בסיפור אישי מצמרר, ובכך להביא לחיזוק גדול בשבת זו.

וכך הוא סיפר: "לפני כשנה וחצי נפטר אבי ז"ל. ואני, כבנו, למרות שקיימתי אורח חיים חילוני ממש, החלטתי שבמשך שנה אחת אקיים כמה מצוות לזכרו: אתמיד בתפילה במניין שלוש פעמים ביום ואומר קדיש לעילוי נשמתו, וכן החלטתי להקפיד על שמירת שבת מלאה, דבר שהוא לא פשוט כלל ועיקר, ובמיוחד לבני משפחתי. ובנוסף קיבלתי עלי תפילות במניין גם ביום השבת. כדי לעמוד בקבלה זו, היה עלי לקום בשש וחצי בבוקר ביום השבת לתפילת שחרית, שלוש שעות מוקדם יותר מהזמן בו הייתי רגיל להתעורר... קבלות אלו קיימתי בנחישות, בעוצמה, עם כל הלב והנשמה.

לאחר שעברה השנה האינטנסיבית, אמרתי לעצמי: 'ב"ה, עשיתי את כל מה שצריך לעילוי נשמת אבי ז"ל, וכעת עם תום השנה הראשונה לאבל, אין לי יותר כוח להמשיך במשימה הזו. אני חוזר שוב לחיי החילונית. שמירת השבת הייתה קשה עלי מאוד... הוויתור על היציאה לים, טיולים, טלוויזיה, פלאפון... ואכן כך עשיתי, עזבתי הכל וחזרתי לחיי החילונית'. לאחר חודשיים, בתי תחי', תלמידת תיכון, חצתה את הכביש בדרכה לביה"ס באשדוד, ולפתע הגיחה מולה מכונית שנסעה במהירות מסחררת, והעיפה אותה למרחק של כעשרים מטרים. היא קיבלה חבטה עזה בראשה ואיבדה את הכרתה. בשל מצבה הקשה הוזעק מסוק שפינה אותה לבית החולים תל-השומר. הבת אושפזה בחדר טיפול נמרץ ומצבה הוגדר כקשה מאוד. בפיו של מנהל המחלקה לא היו בשורות טובות: 'דע לך, אבא, כי מצבה של בתך מוגדר ברפואה כ'קומה', דהיינו, תרדמת'. 'אין לזה טיפול, ד"ר? - שאלתי. 'לא! - ענה הרופא, 'אנו ננסה להמשיך להחזיקה בחיים עד כמה שהמצב הרפואי יאפשר זאת.'

'כמה זמן זה יכול להימשך?' - המשכתי לשאול. 'כלומר, מתי היא תתעורר?' הרופא הסתכל עלי במבט מלא רחמים: 'אין לזה כל תאריך, אבא יקר... יש לך דוגמא מראש ממשלה לשעבר שהיה בתרדמת... זה יכול להימשך אפילו שנים...'

בברכת התורה רוזן ברינה

"לְאָדָם מַעֲרָכִי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מ"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף

מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף : דינה בת שרה

נפתלי בן רוזה : סמי בן שמחה : גורג'י בן שמחה

רבי מאיר בן אשר : יוסף חיים בן לאה : יהודה בן טובה

שלמה בן זוהרה : יעקב בן סאלם : חיים בן דוד ורחל

אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם

אפרים בן ציון ורבקה : עופר בן יחיאל : דויד (רוג'ה) בן שמחה

משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה : שמעון בן רחל בן זינו

מינה בת מרדכי שמואל : יפה נדרה בת נעימה : רוזה בת שמשון

מרים בת עזיזה : כתון בת חביבה : האובה (דייזי) בת טובה

שמחה בת סרח : חיה בת יוסף : רחל בת חנה : חנינה בת כמיסה

הצלחה: אריה (לאון) בן מלכה : אליעד יעקב בן פאולה : הדס-הודיה בת פאולה

זינו הגון - זוהבה בת אטו : ג'ימי שמואל בן אסתר (Jimmy Shmuel ben esther)

רחלי בת זוהבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כסמנה שליט"א
יעקב ישראל בן גלית : אריאל בן אביגיל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל : אברהם בן אנט
אורטל בת גלית: יוקטוריה בת שרה: זולית בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות : מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה : שושנה בת שדרה
רחל בת נארה : חות בת לינה : מורית בת רחל

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה : ליאור בן דינה
שושנה ריזל בת מינה : שירה בת שושנה
מיטל בת לולו : ליאת בת יוקטוריה
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה : עדי בת מזל
נעמה בת אסתר

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

ביאר בשדה

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנטש • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנטש

גליון מס' 275

שנה ר'

פרשת ויקרא ה'תשפ"א

בית הנסות לתורה ולתפילה שטפנטש
כ"ל אברכים לעין - לפני
כולל אברכים לחודש - אחרי
רוחב מדרגה 13 בני ברק

תלמוד תורה
"תורת אמת" שטפנטש
מתוך גני הימים * נקבי אברכים
רח' רש"י 5 אלעזר
מתוך בית התלמוד תורה
רח' רש"י 9 אלעזר
מתוך המכון לשיעורי קטנה
הכלל תפילות - אלעזר
רח' רש"י 3 אלעזר

בית שטפנטש - נבנתים
קבר האדוק שטפנטש
רח' רבנים 1 נבנתים
כולל אברכים * בית נסות * מדרשי
* מרכז מתנדבים לניקיים

הנסות אורחיים ואש"ל ברומניה
לקבוצת יחידים - ברומניה מראש
מתוך קבר האדוקים הראשון שטפנטש
רח' אלימנה 2 בני פאקודר איש - רומניה

מפעל קמחא דפסחא
קמחא דפסחא
עור יסודע לשמירת ברכות בני
התנים ושבתות השנה.

אור מתורתו
שיעורי תורה ברחבי הארץ, נסני חיזוק
ועזרי יחידות לעם בשטות, בהשתתפות
נרולי המשפיעים ומזכיר הרבים

הספריה התורנית ומוזיאון
ההצגות הדרות חובנית
וזכר הצדיקים שטפנטש.

מזמור תורני
"תורת אמת" שטפנטש
לחודש מסבי רבותיו הקדושים
לבות שטפנטש - וויז'ן וחכמי רומניה.

מפעל האנגליקולופיה
החכמי רומניה

מספרי התנ"ך נתיב להשיג
במשרד המבצרות
אנגליקולופיה מילת עממיות בת וויז'ן ביה
אמנות אמת - שטפנטש
* שטיי קודש - וויז'ן
* סגולת סולמים - ניסן
* עלי זבח
* ח"א עניני ברות ביולה
* ח"ב עניני תלמוד
* ח"ג עניני נישואין ומענה אמיני.
* למדו עמים - בדרכי הלימוד
* כנוחו של משיח - ננוו שטפנטש עניקים
* אלבום עם שני דיסקים

י"ל על ידי מוסן
"תורת אמת" שטפנטש
הצטרפו לקבוצת הגליון כל שבוע
כתובת: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03
פקס: 03-616-5110

ביאר הפרשה שרים

ילקוט מתורת רבותינו הקדושים זיע"א בפרשת השבוע

יהודי יכול תמיד לחזור בתשובה

ויקרא אל משה (א. כ.)
פירש"י לשון חיבה לשון שמלאכי השרת משתמשין בו, רצ"ל כי כמו שמלאכי השרת מקושרין תמיד לבורא ית', כן הדבר אצל בני ישראל אשר הניצוצות הקדושים המצויים בהם אפשר להציתם בכל רגע על מנת לעורר עצמם להקב"ה. דבר זה הוא רק בישראל, אבל בנביאי אומות העולם נאמר 'ויקר' לשון ארעי ומקרה, שקורה לפעמים ואינו בתמידות, משא"כ בישראל, יכולים תמיד בכל עת ורגע לחזור בתשובה ולהתקרב להקב"ה.

(אמת ליעקב - מרן אדמו"ה מסאדיגורה)

השראת השכינה רק על ישראל

ויקרא אל משה וידבר ה' (א. כ.)
הרה"ק בעל ה"בני יששכר" מדינוב מבאר את הקושיא המפורסמת מדוע בקריאה "ויקרא אל משה" לא מפורש בפסוק מי הקורא ורק אח"כ אמר וידבר ה' וכו' [וכתוב הגם שכבר דנו בזה בעלי הקבלה עכ"ז רשות לחקור על פי פשוטן] וכתב דהנה רז"ל אמרו (ברכות ו.) "בקש משה שלא תשרה שכינה על עובדי כוכבים ונתן לו שנאמר ונפלינו אני ועמך" אמנם דבר זה לא היה רק כשהוקם המשכן, ובהו מבאר כי כעת אחר שסיפר הקמת המשכן בפרשיות הקודמות הרי שמיום זה והלאה "ויקרא אל משה" הקריאה היא רק למשה לבדו ולא לנביאי אומות העולם, ואחר כך באה התורה לספר מה היה הדיבור הראשון "וידבר ה' וכו'".

(אגרא דכלה)

משה נשאר עניי

ויקרא אל משה (א. כ.) א' זעירא

הרה"ק רבי בונים מפשיסחא זיע"א ביאר את ענין כתיבת ויקרא באל"ף זעירא? ואמר: מישל למה הדבר דומה, לצפור קטן שעלה לראש הגג, הגג גבוה, אך הציפור נשארת קטנה כמו שהייתה... כך גם משה, התורה העלתה אותו למרומים, הקב"ה בכבודו ובעצמו קרא אליו, והוא נשאר בעיני עצמו קטן מאד, זעיר מכולם...

ענוה אמיתית

ב"בעל הטורים" כתב הטעם: משום שבענותותו הרבה לא רצה משה לכתוב אל"א "ויקר", כפי שנאמר אצל בלעם "ויקר ה' אל בלעם וישם דבר בפיו", כאילו לא נראה אליו ה' אלא במקרה, ואמר לו הקב"ה לכתוב באל"ף, מפני שלשון "ויקרא" מראה על מדרגה גבוהה יותר בנבואה, על פנייה מכוונת מצד הקב"ה, נאלץ משה רבינו להסכים, אבל מרוב ענוותנותו כתב אל"ף זעירא...שאל על כך הרה"ק רבי יצחק מואראק זיע"א הרי גם בפרשת יתרו אנו מוצאים פעמיים שכתוב "ויקרא": "ויקרא אליו ה' מן ההר" (א. יט.), "ויקרא ה' למשה אל ראש ההר" (יט. טו.), ומפני מה לא נכתבה אף שם א' זעירא? ותירץ ואמר: מכאן רואים, שלהיות עניו אפשר, כשאף אחד לא רואה! אבל עניויות ברכים זו לא עניויות, זו גאוה!... והמשיך להסביר זאת: כאן בפרשתנו לא שמע איש את הקב"ה קורא אליו, אלא משה לבדו, כדברי רש"י: "הקול הולך ומגיע לאוזניו,

לעבוד ה' בגשמיות

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' (א. כ.)
עיקר העבודה היא להעלות ולרומם את המכ"ם' הדיינו את כל עניני הגשמיות שהם בחינת 'מכ"ם'. שהאדם צריך לעבוד את השי"ת בכל הדברים הגשמיים, ושהיה "בכל דרכיך דעה", ולקיים את מאמרו של חז"ל "קדש עצמך במותר לך", ודבר זה שצריך לעבוד את השי"ת גם בעניני הגשמיות מרומז בפסוק "מן הבהמה מן הבקר ומן השאן, תקריבו את קרבנכם" שגם בכל אלו הענינים של הגשמיות והבהמיות צריך להעלותם משפלותם לעבוד בהם את ה'.

(פחד יצחק - הרה"ק מבאיאן)

טעם הקרבנות

הרה"ק רבי ישראל מטשורטקוב זיע"א ביאר טעם הקרבת הקרבנות, כאשר האדם חוטא מוריד את הקדושה ממדרגתה הרמה, וניצוצותיה מתפזרים למקומות נמוכים והשפלים. וכאשר הוא שב בתשובה ומקריב קרבן, אז מוזנין לו הקב"ה אותה הבהמה אשר נמצאים בה הניצוצות הקדושים שגפלו בתוכה בסביבת חטאו, ועל ידי הקרבן משיב אותם למקור הקדושה.

(גנוי ישראל - טשורטקוב)

הקב"ה כביכול הקטין עצמו

בספר "יסוד צדיק" מובא מה שאמר הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זיע"א במתק לשונו על ענין הא' זעירא שבתוכו ויקרא, ואמר: "דער רבוש"ע הא' זיך קליין גימאכט און בעט פון אידישע קינדער קרבנות" (וכביכול) הקב"ה מקטין עצמו ומבקש קרבנות מבני ישראל).

האות א' נשארה בענוה

הרה"ק רבי מרדכי שלמה מבאיאן זיע"א ביאר את ענין "ויקרא אל משה, א' זעירא", שבעת מעשה בראשית נעמדה האות א' מן הצד וותרה לאות ב' להיות האות הראשונה שבה התורה פותחת "בראשית". כי יש באות ב' ענין של ברכה, ולכן זכתה האות שבמעמד הר סיני - מתן תורה יתפתח הקב"ה את עשרת הדברות באות א' - אנכי ה' אלקיך, אמנם האות א' החזיקה עמה גם אחר כך בענוה ונשארה בעיני קטנה עצמה וזהו א' זעירא.

ע"י התורה יבוא לענוה

הרה"ק בעל ה"חלקת יהושע" מבאילה ביאר את הא' זעירא, דהנה ישנם שני דרכים בהתבוננות בעבודת ה', יש שמתבונן בשפלות עצמו ורואה עד כמה פגם בחטאיו, ויש שמתבונן עד כמה שמחסר בעבודת השי"ת בתורה ותפילה, והעבודה הנכונה היא האופן השני כאשר מתחזק בתורה ותפילה, וזה מרומז ב"ויקרא - אל"ף זעירא", שהשפלות האמיתית צריכה להיות ע"י למוד התורה וזה מה שאמרו ישראל "נעשה ונשמע" (פ' משפטים) אף שנקיים התורה יבואו לשפלות וזה "ונשמע" שיבואו לשמוע מחדש, וזה אמר גם אליהו זכור לטוב (תד"ר פ"ז) כיון שאמרו ישראל נעשה ונשמע אמר השי"ת "ויקחו לי תרומה" (פ' תרומה) לרמוז שלאחר התרבות הקדושה יהי' בבחינת ושכנתי בתוכם, הדיינו ע"י שפלות, כדכתי' "אני אשכון את רכא" (ישע"י 12)

מסירות נפש

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' וכו' מן הבהמה וכו' תקריבו את קרבנכם. (א. כ.)
הרה"ק מאפסא דרש את הפסוק 'אדם כי יקריב מכם קרבן לה' כאשר האדם מקיים בעצמו כי יקריב 'מכם' הדיינו שהוא מוכן להקריב עצמו למען השי"ת במסירות נפש, הרי זה בבחינת 'קרבן לה' ומעלה עליו הכתוב כאילו הקריב חלבו ודמו לכבוד הבורא. אבל אם מקריב רק 'מן הבהמה ומן הבקר וכו' הדיינו שמתפסק בתרומות כספיות בלבד, עליו נאמר בתורה. 'תקריבו את קרבנכם' זהו קרבן שלכם שערכו מועט. ואינו קרבן לה'.

(אוהב ישראל. י"ד י"ה ניסן תקפ"ה)

מאה ברכות - להביא השפעות טובות

הנה ענין עיקר הקרבן לה' הוא 'מכ"ם', דהלא הבורא ית' אינו צריך לקרבנות וכמ"ש אם ארעב לא אומר לך כו' רק עיקר האכילה והתענוג של השי"ת 'כביכול' הוא רק מזה שהאדם הוא מקריב וממשיך השפעות מאתו ית' לכל העולמות עליונים ותחתונים והנה תקנו חז"ל בכל יום מאה ברכות היינו שצריך להשיג לכנסת ישראל בכל יום מאה ברכות נגד המאה האדנים שהיו היסוד שעליהם עמדו קרשי המשכן. והם היו נגד המאה ברכות שעל ידיהם באים ההשפעות לבני ישראל וזהו הנחת רוח מהקרבן שמקריבין כנסת ישראל להשי"ת לעשות יחוד עליון ועל ידי זה ממשיכין לכנסת ישראל שפע וברכה כל טוב חסדים ורחמים גדולים לכל העולמות. וזה מרומז בפס' אדם כי יקריב 'מכם', שהתיבה מכ"ם גימט' מא"ה היינו שע"י המאה ברכות שהאדם מברך ככוונה הרי הוא בבחינת קרבן, ומביא משפיע השפעות טובות.

(כשם צדיקים)

לקדש את הדיבור

איתא ממרן האדמו"ה מסאדיגורה כי ע"י קידוש הדיבור להשי"ת

יומין דנשמתא

ב' ניסן יומא דהילולא של הרה"ק רבי יצחק מדרהוביטש זי"ע

הרה"ק רבי יצחק מדרהוביטש היה מגדולי ומקורבי תלמידי הבעש"ט הק', שהראה לו חיבה יתירה וגילה מופלאות נשבות בסוד נשמתו העילאית. ועל כך מספר הרה"ק רצ"א מדינוב בספה"ק "אגרא דפרקא" ח"ל: ספרו לי מגידי אמת ששמעו מכבוד הרה"ק המגיד מהרי"מ מזלאטשוב זי"ע שסיפר להם, שבשעת בואו בפעם הראשונה לרבינו הבעש"ט הק' זי"ע צוה לכבדו ואמר: תדעו שהאיש הזה הוא בן הרב הקדוש מהרי"צ מדראהביטש, והנני אספר לכם אשר אביו של זה נתנו לו מן השמים נשמה קטנה אשר אין כמעט בדרך נשמה קטנה כמותה, והוא הגביה אותה למעלת התנא הקדוש רשב"י..."

מסופר כי א' מהגבירים היה לו יארציט של אביו ושכר מנין עניים שילמדו משניות ויצומו ביום האירציט. בין המנין היה גם הרה"ק רבי יצחק מדרהוביטש, אולם הוא לקח את הכסף שנתן לו הגביר, ובו ביום ערך סעודה גדולה. כשנודע הדבר לגביר, חרה לו מאוד, ושלה לקרוא לרבי יצחק ושאלו: לא רק שלא צמת, אלא עשית סעודה? וענה לו הרה"ק ר'': הנה כל העניים אוכלים כל יום, ואם יצומו יום אחד יתעורר רעש בשמים, וישאלו מה פתאום הם צמים, ויעלה הזכרון שהיום האירציט של אביכם, אך לא כן אני, שבין כך אני צם כל יום, ולא יתעורר שום רעש וזכרון אם אצום גם היום כרגיל. ולכן להיפך, עשית סעודה, כדי שישאלו מה פתאום עושה ר"י סעודה? ועי"ז יעלה זכרון אביכם.

ה"מים שלנו" כיצד המים ששים ושמים כי אכילת מצה היא מצוות האכילה היחידה שיש לנו היום ובה שמחים המים, ומסיים דגם מי שאינו רואה מחמת המסך המבדיל של חטאיו, אבל ע"י האמונה בדבר זה הוא יכול גם להגיע לשמחה של מצווה.

כפרה ע"י הבושה

וכפר עליו הכהן (ד כח)

הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא זי"ע בעל "אוהב ישראל" (תק"ח-ה' ניסן תקפ"ה) כיבד פעם בזמר את אחד הנוכחים בשולחנו. הלה לא ידע לומר, והתנצל כי אין ביכולתו לשיר. אולם הרה"ק הורה לו שוב שיזמר. היהודי נענה כי אין ביכולתו, אולם הרה"ק שוב הפציר בו שישיר. כשביקשו הרה"ק בשלישית, לא היתה לו ברירה והוא החל לומר, הניגון נשמע מסולף ומזויף, והלה התבייש מאוד בשירתו. כשסיים לומר, פתח הרה"ק מאפטא וסיפר: בזמן שבת המקדש היה קיים, ובית המקדש עמד על מכונו, הייתי כהן גדול בימים ההם, היה יהודי שהתגורר בעיר אחת רחוקה מירושלים והוא התעצל לטרוח ולעלות לרגל. כך עברו ימים ושנים, היהודי הזקין, עד ששכח כבר את הדרך המובילה לירושלים עיר הקודש. והנה אירע המקרה, היהודי עבר עבירה שחייבים עליה קרבן חטאת, והוא נאלץ לעלות לירושלים כדי להקריב את קרבנו. יצא היהודי מביתו, והחל לברר אצל עוברי אורח איה הדרך המובילה לציון. כל מי שנתקל בו הביע פליאה גדולה: "יהודי זקן אינו יודע איך מגיעים לירושלים?... כך הלך היהודי בדרך הארוכה זקנים וצעירים שחקו ממנו, ולבושתו לא היתה גבול. בהגיעו ירושלימה, החל לברר היכן יוכל לרכוש בהמה כדי להקריב קרבן, ושוב תמהו עליו כולם: "הראיתם מימיכם? יהודי זקן אינו יודע היכן קונים בהמה?!"... זמן רב התהלך היהודי עד שהגיע לבית המקדש, ובניתיים הזדנכה נשמתו ונטהרה יותר ויותר, מרוב ייסורי הבושה. המשיך הרה"ק מאפטא זי"ע וסיפר: כאמור, הייתי אז הכהן גדול בבית המקדש, וראיתי את הקורה עם היהודי, אולם עדיין חסרה היתה עוד קצת שבירת הלב למען יתכפר לו חטאו. והנה סיים הרה"ק עד עתה לא נתכפר העוון לגמרי, רק כעת, זכה היהודי ועוונו התכפר בשלמות.

נעשה בחי' קרבן לה' אדם כי יקריב מכם קרבן לה' (א, ב), אדם הוא הדבור, כדכתיב (בראשית ב, ז) ויהי האדם לנפש חיה ומתרגמין לרוח ממלא, וזהו אדם כי יקריב מכם, כשמקדש את בחינת ה'אדם', ע"י שעובד להשי"ת בדיבורו בתורתו ותפילתו, הוא נעשה בחי' קרבן לה', ואז יכול להתקרב ולהתעלות לפני השי"ת גם ע"י אכילתו ושתייתו ושינתו וכל עשיותיו, בבחי' בכל דרכיך דעהו (משלי ג, ו), וזהו מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם. (אמת לעיניכם)

בראתי תורה תבלין

ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח. (א, ט)

איאתא בחז"ל (יומא כ"א): וכן בתורת כהנים (פרשה ד פ"ה) אף על פי שאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט. והנה על פי מה שאמרו רז"ל (סוכה נב:) על שלשה דברים הקב"ה מתחרט בכל יום כו' ואשר הרעותי (מכא ד, ו), משום דע"י היצירה נלכדו בני ישראל לעשות רע, ועי"כ יורד אש משמים לכלות בשר הקרבנות, להורות כי ע"י שהיצירה מסית ומדיח אותו לעשות רע הרי שהוא מכלה את הבשר היינו החלק הגשמי של האדם. והיצירה נקרא אש וכמ"ש רז"ל (קידושין פ"א) חזי דאת נורא ואנא בישרא כו', והנה הרי חז"ל אמרו (קידושין ל:) בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין, על כן המצוה להביא אש מן ההדיוט לעסוק בתורה להורות כי שהוא כנגד אש היצר. וזה גם מרומז מה שאמרו במדרשם שיר השירים (שהש"ר פ"ב) סמכוני באשיות ושה"ש ב, ה), בשני אשות, באש של מעלה ובאש של מטה.

(חיי עולם להגר"ש טויבש אב"ד יאס)

הקנאה התאוה והכבוד

כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו וגו', וכל קרבן מנחתך במלח תמלח. (ב, יא-ג)

הגה"ק בעל ה"חיים סופר" מפרש את ענין הקנאה והתאוה והכבוד שמוציאין את האדם מהעולם אלא שיש להבדיל ביניהם, כי לקנאה יש מקום כגון "קנאת סופרים תרבה חכמה" וכן קנאה ביראת ה' כמו שאמר שלמה המלך ע"ה "כל כשרון המעשה הוא קנאת איש מרעהו", אבל שאור ודבש אסורין לחלוטין, וזה "כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו" כי כידוע שאור רומז לגאווה וכבוד, ודבש רומז לתאוה ומהם לא תקריבו כלל אפי' אפס קצהו, אך "על כל קרבנך תקריב מלח", שבא כידוע מקנאת מים התחתונים שנתקנאו במים העליונים לעלות למעלה, וזהו על כל קרבנך תקריב מלח כי כל כשרון המעשה הוא קנאת איש מרעהו והוא לטובה. (חיים סופר)

ה"מים שלנו" ששים ושמים

על כל קרבנך תקריב מלח (ב, יג)

הרה"ק בעל הישמח ישראל מאלכסנדר מביא את דברי הרה"ק הישמח משה בשם הרה"ק הרבי ר' העשיל מקראקא, דבמעשה בראשית כתיב "ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל הרקיע (בראשית א, ז), ובשעת ההבדלה היו המים התחתונים בוכים, וטענו "אנן בעינן למהוי קדם מלכא" גם אנו רוצים להיות בשמים בקרבתו של הבורא, משום שע"י ההבדלה נתרחקו, ואיאתא בחז"ל (חגיגה טו) שכל הריחוק בין מים עליונים למים התחתונים הוא כחוט השערה, ועל מרחק זה המים בוכים, ובמה פייס אותם הקב"ה שבייאו מהם מי לניסוח המים בחג על מזבח, וכן שעל כל הקרבנות חיים להביא מלח שעפ"י רוב בא מן המים. כדכתיב על כל קרבנך תקריב מלח (ויקרא ב, יג), ובוה אפשר לפרש את הפסוק "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו (תהלים קלז, א), שהיה צריך לכתוב ישבנו ובכינו ומה הוא גם בכינו אלא שהמים שבנהרות בבל בכו שמאחר ונחרב ביהמ"ק וממילא ולא יהיה להם ההתקרבות של ניסוח המים ומלח הקרבנות הרי שהם חזרו לבכייהם הראשונה, וזה הוא "גם בכינו" שבני הצטרפו לבכייהם. וסיים הישמח ישראל" שצדיקים זכי הראיה זוכים לראות בעת שאיבת

כתף לזולת

מפעלי קמחא דפסחא שע"י מוסדות שטפנשט

רחוב מהרש"ל 13, בני ברק. טלפון: 03-5790303

ניסן תשפ"א

בס"ד

קמחא זנסתא

המכירה המוזלת לכבוד פסח

תערך בעז"ה מיום רביעי אחה"צ ד' ניסן ותמשך עד יום שלישי בלבד
ניתן יהיה להשיג:

מיץ ענבים - תפוחי אדמה,

תירוש העד"ה,

שמן זית כתית ביצים מדיום, עוגיות בד"צ עד"ה, שקדים, אגוזים

אין צורך בהרשמה

בברכת חג כשר ושמח

ניתן להשיג את הכפר 'פגולת מלכים' - סגולות לחודש ניסן ובו גם איגרת הרה"ק ר"ש מאוסטרופולי מנוקדת ומבוארת בלשון צחה בהוצאת מכון 'תורת אמת' - שטפנשט - במחיר 15 ש"ח בלבד!

באר בשודה - שטפנשט

צבאר האמונה

הרב צבי ספר

כל מה שיש לאדם הכל משלו יתברך

כתוב בפרשתן שהקב"ה אמר למשה רבינו "דבר אל בני ישראל אדם כי יקריב מכם קרבן לה'". וכתב רש"י דבמדרש (ויקרא רבה ב, ז), הקשו למה נאמר "אדם" ולא איש? ותירצו דהקב"ה אומר לאדם יהיה קרבנך דומה לקרבן של אדם הראשון, כמו שאדם הראשון הכל היה שלו ולא הקריב מן הגזל. אף אתה לא תקריב מן הגזל. ואם האדם אכן לא מקריב מן הגזל. עליו נאמר מה שאמר דוד המלך בתהילים (טט, לב) "ותיטב לה' משור פר מקרין מפריס". והיינו שדרך השור שקודם יש לו פרסות מיד כשגולד ורק כשגולד צומחות לו קרניים. ואילו באדם הראשון הרי כל מעשה בראשית נוצר בשלמות א"כ השור היה מיד עם פרסות וקרניים. וא"כ קרבנו של האדם שלא לקח מן הגזל רצוי לפני הקב"ה יותר מהקרבן של אדם הראשון שהיה שור מקרין ומפריס היינו שהיה לו קרניים לפני פרסות.

וביאר בעל ההפלאה בספרו פנים יפות עה"ת, שלא רק איסור הקרבת קרבן מן הגזל לומדים מאדם הראשון, אלא צריך המקריב גם לדעת שאע"פ שהקרבן לא מן הגזל מ"מ אינו שלו, שהוא המקריב והוא הנותן את הבהמה שהיתה קניינו ועמל ויגע בגידולה, אלא הכל משלו יתברך, וכמו ששינונו במסכת אבות (ג,ג), תן לו משלו שאתה ושלך שלו. ואת זה לומדים מאדם הראשון שהרי הבהמה שהקריב הוא לא עמל בה ולא גידל אותה וא"כ ודאי ידע שהבהמה אינה שלו אלא הכל מאיתו יתברך. ואם האדם אכן יודע ומכיר בכך שהקרבן אינו שלו אלא הכל מאיתו יתברך. הרי מעלתו גדולה מקרבנו של אדם הראשון. שהרי אדם הראשון לא עמל כלל על הבהמה וכמו שאמרנו שהבהמות במעשה בראשית נבראו בגידולן ובקומתן. א"כ לאדם הראשון לא היה בזה ניסיון כלל וידע שהכל מאיתו יתברך. משא"כ אדם שמקריב קרבן ויודע שהכל מאיתו יתברך למרות שכביכול זה שלו שהרי יגע ועמל על כך. א"כ מעלתו גדולה יותר מאדם הראשון. וזה הביאור במה שאמרנו חז"ל (מגילה ו,י), יגעת ומצאת תאמין. שלכאורה זה סתירה מיניה וביה. שהרי מציאה זה בהיסח הדעת בלא להתייגע. אלא הביאור שהאדם צריך להאמין שאף מה שיגע זה מאיתו יתברך וא"כ הוי כמו מציאה שלא יגע בה כלל. וזה מה שאמר דוד המלך ע"ה בתהילים (קט, כסב), "שש אנכי על אמרתך כי כמוצא שלל רב". והיינו מה שאני יגע בו אינו אלא מציאה כי הכל מה' יתברך.

מעשה היה בפריץ העיירה שהגיע לגיל גבורות והחליט להפטר מנכסיו ובתוכם יער גדול. ר' חיים היהודי תושב העיירה החליט שזו עסקת חייו. אמנם הסכום שדרש הפריץ היה גדול מיכולותיו אך ביחס לגודלו של היער על אלפי עצי זהב היה זה מחיר מציאה. ועל כן שם את פעמיו אל רבי דוד משה מטשורטקוב זיע"א, כדי ליטול ברכה מהרבי על העסקה הגדולה. רבי חיים סיפר לרבי שבקרב עומד להתעשר עושר גדול וסיפר לו על העסקה. שמעו הרבי ואמר לו: שמע בקולי ואל תקנה את היער!! רבי חיים יצא משם אבל וחפוי ראש. שכבר תכנן בראשו איך יתעשר ויהפוך לגביר גדול בעסקה הזו. ופתאום הרבי אומר לו לדרת מזה. בדרך חזור עבר ליד היער וראה את כל אלפי עצי ודמייין איך הכל יכול להיות שלו, והנה היצר הרע התחיל לומר לו בליבו, שמא זה לא פסק מהרבי אלא רק המלצה והמלצות לא חייבים לקבל...

על כן החליט שרק הפעם ישמע להגיון הבריא שלו ויעשה את העסקה. עוד באותו היום מכר את כל נכסיו ואף לווה סכומי כסף גדולים מכמה מידידיו, והלך לפריץ וחתם על העסקה לקניית היער. כולו התרגשות שכר פועלים שיתחילו לכרות העצים כדי למוכרם. והנה כורתים עץ ראשון וחשכו עיניו של ר' חיים. כל העץ רוחש תולעים ורקוב בתוכו. חשב בליבו שמא רק בעץ הזה זה כך. אך לאחר שהפועלים כרתו עוד עץ ועוד עץ וכולם היו רקובים, הבין רבי חיים את העסק ביש שעשה. ואיך שכל רכשו ירד לטמיון ונותר בעירום וחוסר כול. ולא עוד שהוא בעל חוב עצום מההלוואות שלו. מיד הבין שהרבי צפה הכל ברוח קודשו. בקושי רב שרך הוא את רגליו אל הרבי הק' מטשורטקוב. ובקול שקט כשעיניו מושפלות אל הקרקע. התוודה לפני הרבי על שלא שמע בקולו ולא הבין שהרבי הקדוש צופה ורואה יותר ממה שענינו רואות. לכן ארע לו הדבר הזה. ענה לו הרבי. זה לא הייתה רוח הקודש, אמרת לך כך משום שראיתי שאתה כ"כ בטוח בעצמך שעוד מעט אתה הופך לגביר גדול ולא ראיתי אצלך אפילו מעט הכנעה לפני בורא העולם שהעשור והכבוד מלפניו. ומיד ידעתי שלא תצליח בעסק הזה לכן יצאתי לך שלא תעשה את העסקה הזו.

ריעי וידידי

דברי הספד שנכתבו ע"י הגאון הרב כתריאל פישל טכורש זצ"ל אב"ד ורב בת"א

ממשפחת ה"מאיר נתיבים". התחנך בישיבת אביו ובפיקוחו בעיר פילעטש, ובעודו באיבו הפליא בכשרונו מצוינים בלימוד התורה ובידיעתה. ברבות הימים צמח ועלה והתפרסם בתור רב ומורה-הוראה מובהק בידיעותו הרחבה בים התלמוד והפוסקים, ושירת כאב"ד בגליל באטשאן שברומניה.

מגדולי הרבנים ברומניה, פעולותיו הסתעפו גם מעבר לקהילתו בהיותו פעיל מאד עבור הכלל. היה נוהג ודרשן והשתתף בנאומים והרצאות בפני הקהל הבוגר והנוער, מרביץ תורה מובהק, פעיל ומפעיל בעניני הכלל והציבור. היה ער לענינים ציבוריים כלליים.

עם עלייתו לארץ הלך שמו לפניו כאישיות תורנית מובהקת ורב גובריה בתורה ביראה ובעסקנות ציבורית ענפה. התחבב על הצבור והיה ער לשאלות הזמן והתקופה, הרביץ תורה וקיים שעורים לתורה לצבור הרחב. זמן קצר לאחר עלייתו נתקבל בתל אביב כרב ואב בית דין, ושימש בעטרת הכהונה עד לפטירתו ביום י"ג ניסן תשל"א.

הינח אחריו הרבה כתבי-יד חשובים במהותם ואיכותם בכמה מקצועות התורה: בהלכה, במחקר ובאגדה. נהניו בעט סופר מהיר.

'הכמה ומוסר' על פרקי אבות - תוכו רצוף רעיונות נוצצים והגיונות מאירים. גדלותו בתורה ובהוראה ניכרת מתוך מאמרו שהתפרסמו בכתבי עת שונים. על כולם יש לציין את ספרו האחרון בהלכה בשם 'גופו של גמ', שהוציא לאור על ידי יוצאי חלוציו, ספר בעל משקל רב המקיף את כל סדרי הגיטין דינייהם ופריטייהם שהמעיינים בה רבנים דינים ושוחרי תורה מצאו בו ענין ותועלת, הן מתוך החומר הרב גויני והעשיר הנמצא בה והן מצד השמוש המעשי לאלה העוסקים בטיב גיטין וקידושין שימצאו בו מקור לא אכזב והלכות למעשה בשמה זה שהם עוסקים, בשמט זה הראה ידיעה רחבה והתמחות רבה.

במותו נתקפחה הרבנות הראשית בתל אביב יפו מכה תורנית נפלא ואחד מעמודי השישית הרבני בתל אביב יפו, אישיות דגולה שהתבלטה בגדולתה וברוממותה התנועה וחבר הרבנים' שהוא היה חבר בה קיפחו את אחד הרבנים הגדולים ששמנו לפאר ולתפארת וחבל על דאבדין. יא זכרו ועד לת"נ. ג. ב. ה.

הכואב על העדרו הרב כ. פ. טכורש

בניין התי"ת בתפנית בניה. צילם ר"ח שבט תשס"א

הגנים החסידיים לבנים
שטפונשט אלעד
מנהל חינוכי הרב מנחם וייס

להצלתה!
יש כתובת חדשה

נפתחה הברשמה

לכיתות הגן והמכינה גילאי 3-5
לשנת הלימודים תשפ"ב

כמו"כ מספר מקומות בחיידר
כיתות א' עד ח'

בין חדש
משודרג
ומרוח

אווירה
משפחתית
חסידית

הסעות לת"ת
מכ"ב ומפתח תקווה

אטרסים והרשמה:

[מומנה בוועדת קבלה]

ת"ת כלל חסידי | **כיתות א' - ח'** | **גני הילדים**
050-4141-919 | **03-909-33-99**

כתובת הבניין החדש: רחוב ברטנורא צמוד לרייסדור

באר בשדה - שטפונשט

סגולות מלכים

ילקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים
מתוך מופעל "סגולות מלכים" (תש"ב) הלא המה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא
כשולחן הערוך לסגולות מסודר לפי ימי וחודשי השנה דבר יום ביומו
מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א רב דקהל שטפנשט

סגולות ונשלמה פרים שפתינו

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' (ויקרא א, ב)

אדם כי יקריב מכם. כי יקריב מעצמכם ביודיו דברים והכנעה, על דרך ונשלמה פרים שפתינו וכאמרו זבחי אלהים רוח נשבי-
רה כי אין חפץ בכסילים המקריבים בלתי הכנעה קודמת.

(ספרו ויקרא א, ב)

ממנו את ידיהם ואת רגליהם. והנה הכהן הגדול היה מקדש ידיו ורגליו בבת אחת, ושנינו בזבחים (ט, ב) כיצד מניח ידו הימנית על גבי רגלו הימנית וידו השמאלית על גבי רגלו השמאלית ומקדש, וסוד הידים והרגלים ביארנוהו למעלה (ברמזי ברכת אשר יצא). והנה הכהן היה מכוין בענין זה להמשיך האור אל הכתרים המכונים בשם ידים ואל הכתרים המכונים בשם רגלים וליחדם, כדי שיתברכו בבת אחת ממקור הכל. ומה שהיו מקדשים רגליהם לפי שהיו משרתים יחפים, וגם כן המתפלל צריך לרחוץ רגליו הואיל ומתפלל יחף, ודבר נאה הוא, ועל זה הזהיר חכם הרזים באומרו (קהל ד, יז) שמור רגלך כאשר תלך אל בית האלהים.

(תולעת יעקב סוד תפלה מעומד)

כל מצוה ומצוה שאינה בפרק השג יד, כשאדם לומד מצותה בתורה כאלו עשאה

או יצאה על דרך אומרו (לעיל ז, לז) זאת התורה לעולה למנחה ודרשו ז"ל (ויקרא ז, א) אדם עוסק בפרשת עולה מעלה עליו כאלו הקריב עולה וכו', על דרך אומרו (הושע יד, א) ונשלמה פרים שפתינו, ולא זה בלבד אלא כל מצוה ומצוה שאינה בפרק השג יד, כשאדם לומד מצותה בתורה כאלו עשאה. והוא מאמר הכתוב אם בוקתי תלכו ואת מצותי וגו', אותם שאין מציאות לעשותם, תשמרו, פירוש תהיו מחכים אותם מתי יבואו לידכם לעשותם, מעלה אני עליכם כאלו עשיתם אותם גם כן, והוא אומרו ועשיתם אותם, לומר לא שכר מחשבה לבד אני נותן, והגם שכתבנו בסמוך ותלמוד תורה כנגד כולם, יש מצוה שמבטלין תלמוד תורה בשבילן כגון מעשה הקרבנות וכדומה, ולבחינה זו צריך שילמוד מצותה ויקו לעשותם.

(אור החיים ויקרא כו, ג אופן די)

אש התורה אשר בקרבו דומה לאש המזובה

זאת תורת העולה הוא העולה על מוקדה. הוא העולה מיותר לגמרי, והסכימו המפרשים לומר שבא להודיע שכל העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה וע"ז אמר זאת תורת העולה העוסק בתורת העולה הוא העולה. זהו טוב כמו הקרבת העולה עצמה והיא קרינן, הוא מוסב על ספר התורה כי ספר לשון זכר ותורה לשון נקיבה, ע"כ נאמר הוא העולה וקרינן היא. וי"א הוא העולה. שנחשב לו עסק התורה שנקראת תושיה שמתשת כחו של אדם כאילו הקריב הוא א"ע לעולה, ואל תאמר שעסק התורה דומה להקרבת עולה ע"ד העברה שהרי באמת אין כאן לא מוקד אף ולא מזבח ת"ל על מוקדה על המזבח. כי אש התורה אשר בקרבו דומה לאש המזובה. והודיע לנו הכתוב שזמן העולה כל הלילה עד הבקר, ועוד שעד הבקר מיותר, ללמוד דעת את העם על צד הרמז כמו שזמן העולה כל הלילה עד הבקר כך הזמן המוכן לזה שהעוסק בתורת עולה דומה כאלו הקריב עולה הוא בזמן הגלות שנגמל ללילה כי אז צריכים ישראל לשלם פרים שפתיהם.

(כלי יקר ויקרא ו, ב)

זכות עצומה ועקב רב כאשר נהגה בהם ונשתדל להבין פשוטן ונגליהם, על אחת כמה וכמה אם נזכה להשיג תוכם להשכיל אחד מרומיהם.

(רבנו בחיי שמות לז, ט)

עסק בעניני קרבן הכוונה שיתבונן ויבין בתורת הקרבנות

ודרשו חז"ל (מנחות קי) זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם וגו', כל העוסק בפרשת עולה כאלו הקריב עולה, בפרשת מנחה כאלו הקריב מנחה, בפרשת חטאת כאלו הקריב חטאת. והענין שהוא מתבונן בביאור הפרשה אל איזה ענין היא רומזת, כי מתוך כך יתגלו עיני שכלו ויבין נפלאות מתורת הקרבנות, וכזה ישתדל יותר בקיום התורה והמצוות ויהיו עיונותיו נמחלין לו כאלו הקריב קרבן, כי אין לומר שתהיה הכוונה שיהגה ויגרוס לשון הפרשה בפסקיה הערומים בלבד מבלי שיתבונן בפירושה.

(רבנו בחיי ויקרא ז, לז)

צריך לומר גם פרשת מנחות ונסכים שהאמירה צריכה להיות דומה להקרבה

קרבן עולת בהמה, ושלמים, הצריכן הכתוב מנחה ונסכים. על כן לאחר שקרא פרשיותיהן, יקרא פרשת מנחתם ונסכיהם בסדר שלח לך, מפסוק (במדבר טו, ג) 'ועשיתם אשה לה' גו', עד סוף הפרשה 'ויין תקריב' (שם שם, ט). ואם לא יאמר פרשת מנחה ונסכין, איך יתכן לומר אחר כך, יהי רצון מלפניך כאלו הקרבת עולה בזמנה או שלמים בזמנם, ואם הקריב עולה בלא מנחה, זבח בלא נסכים, הייטב בעיני ה'. וגם מאחר שכל העוסק בפרשת הקרבנות לשם הקרבת הקרבן הוא במקום הקרבת הקרבן, צריך שיהיה דומיא להקרבה ככל חקותיה וככל משפטיה.

(שלה"ק מסכת תענית נר מצוה)

התפילה מקרבת העולמות בקרבנות

התבונן כי התפילות עומדות במקום הקרבנות. וכבר ידעת כי סוד הקרבנות הוא סוד קירוב הספירות וסדר המעלות ותיקון הצינורות, ולפיכך נקראים קרבן מלשון קירוב, אם כן התפילה עומדת במקום הקרבנות, אלא שהקרבנות מקרבין המעלות על ידי המעשה, ותפילות על ידי דיבור, והסוד, ונשלמה פרים שפתינו (הושע יד, לא), וזהו שארז"ל תפילות כנגד תמידן ומוספין תקנום.

(שערי אורה השער השני הספירה התשיעית)

המתפלל צריך לראות את עצמו כאלו הוא במקום הכהן העומד לשרת את ה' ולהזהר בדברים שהכהן נוהר בהם בשעת העבודה

כבר ידעת היות התפלה בזמן הזה במקום פרים שפתינו כענין שכתוב (הושע יד, א) ונשלמה פרים שפתינו וכתוב (דברים יא, יג) ולעבדו בכל לבבכם ודרשו רז"ל (תענית ב, א) אי זו היא עבודה שבלב זו תפלה. והנה המתפלל צריך לראות את עצמו כאלו הוא במקום הכהן העומד לשרת את ה' ולהזהר בדברים שהכהן נוהר בהם בשעת העבודה כגון קדוש ידים ורגלים וכסוי העורה וכוונה ושאר דברים, ונצטוונו בנטיילת ידים בעונת התפלה לרמוז לנטיילת כהן גדול וכמו שכתוב (שמות ל, יט) ורחצו אהרן ובניו

כל העוסק בתורה כאילו הקריב

אמר ריש לקיש מאי דכתיב זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם, כל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם, אמר רבא האי לעולה למנחה, עולה ומנחה מביעי ליה, אלא אמר רבא כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה (ולא חטאת) ולא מנחה ולא אשם, אמר רבי יצחק מאי דכתיב זאת תורת חטאת וזאת תורת האשם, כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכל העוסק בתורת אשם כאילו הקריב אשם.

(מנחות קי, א)

עכשיו אין בידינו אלא תפלה

כל תשא עון וקח טוב ונשלמה פרים שפתינו, אמרו ישראל רבש"ע בזמן שבהמ"ק קיים היינו מקריבים קרבן ומתכפר, ועכשיו אין בידינו אלא תפלה, טו"ב בגימטריא י"ז, תפלה י"ט ברכות, הוצא משם ברכת המינין שתקנוהו ביבנה, ואת צמח דוד שתקנו אחריו על שום (תהלים כז) בחנני ה' ונסני.

(במדב"ר יח, כא)

בתפילה משלמים הקרבנות

וקח נפש, ונשלמה פרים שפתינו, א"ר אבהו מי משלם אותם הפרים שהיינו מקריבים לפניך, שפתינו בתפילה שאנו מתפללים לפניך, א"ר יצחק כפרה זו שאת מכפר על נפשתינו, ומה טובה גדולה את עושה על נפשתינו, ומה עלינו לומר, טוב, טוב להודות ליי"ו וגו' (תהלים צב ב), הודו ליי"ו כי טוב וגו' (שם שם א).

(פסיקתא דרב כהנא פסקא כד אות יט)

על ידי תשובה כמי שבנה מזבח והקריב קרבנות

א"ר יצחק אמרי במערבא משמיה דרבה בר מרי, בוא וראה שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם, מדת בשר ודם אדם מתקוטט עם חברו ספק מתפייס ממנו ספק אינו מתפייס, ואם תמצא לומר מתפייס ספק מתפייס בדברים ספק אינו מתפייס, אבל הקב"ה אינו כן ודאי מתפייס בדברים, שנאמר קחו עמכם דברים ושובו אל ה', ולא עוד אלא שמוזיק לו טובה שנאמר וקח טוב, ולא עוד אלא דומה כמי שבנה מזבח והקריב עליו קרבן שנאמר ונשלמה פרים שפתינו, ושמא תאמר פרי חובת ת"ל אוהבם נדבה. (ילקוט שמעוני הושע רמז תקל)

הסיפור בפיו בלבד שברו אתו ופעולתו לפניו כאילו עשה המעשה

הסיפור בענין המשכן וכליו והחקירה בתכונת צורתו ומבואו ושיעור אורכן ורוחבן וקומתן אף על פי שאין בית המקדש קיים מצוה גדולה היא עד שמים יגיע שכרה, ותורה היא וללמוד אנו צריכין. וכן הזכירו חז"ל בענין הקרבנות כי כל המתעסק בלימוד פרשיות וישא ויתן בלבו עניניהם כאילו הקריב הקרבן עצמו, הוא שאמרו (מנחות קי) כל העוסק בפרשת עולה כאילו הקריב עולה, בפרשת חטאת כאילו הקריב חטאת, וכן כולם. הא למדת מזה על הסיפור בפיו בלבד שברו אתו ופעולתו לפניו כאילו עשה המעשה והקריב קרבן על המזבח, והוא הדין בסיפור עניני המשכן והמקדש שיש לנו

מצבות מספרות

מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א
רב דקהל שטפנשט

חכמי
רומניה

מצבת קברו בבית
העלמין נחלת יצחק
בשורה של הציון הרה"ק
משטפנשט זצ"ל

הגה"ח רבי דוב בער יהואל מיכל בורשטיין זצ"ל רב ואב"ד בוטושאן נסתלק י"ג ניסן תשל"א ומנו"כ בבית העלמין יצחק גבעתיים

המכתב נכתב לרב בורשטיין ע"י יהודי ששנה ופירש, אך דמותו של רבי דוב מיכל עוררה בו כנראה זכרונות ורגשות יהודיים. במכתבו הוא מספר כי הוא עוקב בסתר אחרי הרב כשהוא צועד לבית-הדין, מביטו שברחוב "אורי" בת"א לעבר בניין הרבנות, כשבציודו השני של הכביש

קבוע לכל החיים", "אנו ח"מ מורי הוראה דפה באטשאן (בוטושאן) מסכימים מסכימים להתמנותו של הר"ר דוב בער שליט"א בורשטיין בתור אב"ד דפה ומתחייבים אנהנו לשאת אתו יחד במשא העדה", במשרה רמה זו כיהן במשך כשלושים שנה, עד לעלייתו לארץ הקודש. תפקידו היה מקובל גם על השלטונות אשר היו משביעים אמונים את החיילים היהודיים בנוכחותו.

הגה"ח רבי דוב בער יהואל מיכל בורשטיין זצ"ל היה אב"ד ורבה הראשי האחרון של בוטושאן והגליל, נודע כרב ברוך כשרונות שכבש לבבות בנאומיו המבריקים, בלמדנותו הרבה ובידענותו העמוקה.

בימי עברה וזעם מארח את יהודי שטפנשט

תחת הכותרת 'שחקים קודרים' מתארים הגה"ח רבי מנחם ברייאר זצ"ל ומר יהודה עברון נכבד ז"ל לידי העיר שטפנשט בספר הזכרונות 'משטפנשט לארץ ישראל' את התקופה הנוראה בה האנטישמיות ההיטלראית בשלטון, רבים מבני העיירה מוצאים להם מקלט באמא רוסיה, העתיד לוטה בערפל, הגרמנים פולשים לעיירה עם טנקים וציודם הצבאי המשוכלל, המתח גובר, חששות כבדים, כי הצבא הגרמני בא לבקור נימוסין בעיירתנו, מעלה סברות כי המלחמה בשער, לפי החוקים הדוקונים החדשים, אסורה התכנסות, פרט לזו של תפילה בבית הכנסת, ביום חמישי בלילה 18 ביוני 1941 (כ"ג סיון תש"א) מפנים אותנו לעיירה סוליצה (כ"מ) ללא אמצעי תחבורה מספיקים, מכל הרכוש, פרי עמל של עשרות בשנים ולוקחים מעט על הגב ומתחילים לצעוד לכיון סוליצה, בליל שבת אנו מגיעים לעיירה ובאותו לילה נותנת העיירה את הקרבן הראשון, משה פרידמן, הקצב, וכה ממשיכים לתאר את שעבר עליהם בגלות סוליצה, עד שנאלצו לברוח לגלות בוטושאן וחלק מוערי לחרלאו, בסוליצה נעצרו עשרה יהודים כבני ערובה וביניהם הרב ברייאר, הרב גרשון ריינס ועוד, אחרים הועברו לבוטושאן והוחזקו במעצר בבתי כנסת כחודשיים. גוישם ולעפות קיבלה את פנינו העיר בוטושאן, מיואשים, מפחדים, רטובים עד לשד עצמותינו, הגענו לעיר בוטושאן בירת המחוז, הגאון הרב דב בורשטיין זכור לטוב יחד עם כמה מראשי הקהילה עמלו כדי לאחסן אותנו, מי אצל קרוביו, ומי במוסדות ציבור כבתי ספר, בתי כנסת ומוסדות אחרים, קהילת בוטושאן נהגה כלפינו וכלפי קהילות נוספות (סוליצה, בוצ'צ'אה, פרומושקה ואחרות) בצורה הוגנת, בלתי מתנשאת ומסיעת, הרב בורשטיין וראשי הקהילה סייעו ועודדו אותנו בימים הקשים שעברנו ויזכרו כולם לטוב.

בשנות המלחמה התגלה בצד נוסף של אישיותו, הלא היא גמילות-חסד בגופו ובממונו. יחד עם הרבנית ע"ה, לקחו תחת חסותם משפחה דלת אמצעים, הכניסו אותה לביתם הפרטי ודאגו לכל מחסורם של בני המשפחה הן בגוף והן בכסף.

כשעברו באזור מגוריו רכבות שהובילו יהודים, ביקש והצליח לעצור את הרכבת ומיהר להאכיל עשרות רבות של יהודים שהיו עליה. תוך כדי כך הצליחו חלק מהם לברוח וכך ניצלו חייהם תודות למעשי החסד וההסתה של הרב.

יהללך זר...

עדות מאלפת על דמותו כרב יהודי ברומניה, נמצאה ופורסמה על-ידי נכדו הרה"ג יגאל שפרן שליט"א רב בקריית משה ירושלים שבשיחה מיוחדת לכבוד עריכת מאמריו זה שיתף אותנו בזכרונותיו אודות זקינו הרב בורשטיין זצ"ל. הרב יגאל שפרן מצייץ בפנינו עובדה מעניינת כי שמו 'יגאל' ניתן לו על ידי אביו שהתפלל לצאת ממסך הברזל ברומניה ולציון תפילה שה' יגאל אותנו בקרוב, הוסיף לי את השם יגאל לצד השם 'בצלאל' ע"ש הסבא הגדול מרן הרב"ו שפרן זצ"ל, אגב גם לאבא היה שם מעניין הרב מנחם קוה דב שפרן שהיה רב בפלוישט, נקרא כך על ידי הסבא הגדול הגאון רבי בצלאל זאב כאשר ר"ת שמו יוצרים את הר"ת מקד"ש, תקוות כל יהודי בגולה, ותפילתו של הסבא שיוכה לראות בבנינו.

בתוך הספרים הרבים שירש מסבו, מצא מכתב המהווה עדות בלתי אמצעית על דמותו.

נולד בט' אדר תרנ"ב בפולנאה שבאוקראינה, לאביו הרה"ח רבי יהואל מיכל בורשטיין, אב"ד יעדיניץ שבסבריה (אשר נפטר ביום י"ב שבט תש"א משברון לב על חורבן קהילתו בימי השואה, והשאר אחריו כתי' לספר מי השילוח, על הלכות גיטין אשר לא נדפס) וממשפחתו של בעל ה"מאיר נתיבים", ולאמו מרת גיטל מחלה בת רבי מרדכי יוסף נתנאל מיקוניס, נכדו של מרנא המגיד ממזריטש ז"ע.

בילדותו למד רבי דוב בער תורה בצל אביו בשיבתו.

לאחר שמילא כריסו בש"ס ופוסקים ועמד בכור המבחן, נסמך להוראה על ידי הגאון רבי יהודה לייב צירלסון זצ"ל - רבה של קשיניוב, וע"י הגאון רבי חיים מרדכי רולר - רבה של ניאמץ.

בשנת תרע"ב הקים את ביתו עם זוגתו, בתו של הרה"צ רבי משולם פייביש וואהרמן זצ"ל האדמו"ר מפאליטישען ויאס ומייסד וראש ישיבת 'בית אהרן' ביאס, שהיה בנם של קדושים נכדו של ה"דעת קדושים" ושל הרה"ק רבי מפרימישלאן ז"ע (ראה אודותיו מה שכתבנו ביבאר בשדה' גליון 256).

בתרע"ג מיד אחרי נישואיו והוא כבן י"ט שנים נתמנה לרב בעיר יעדיניץ ומשמשעו נודע ברבים התבקש לכהן ברבנות באודסה.

רבה של בוטושאן

בו' אייר שנת אפר"ת (תרפ"א) בגיל 29 התמנה כרב ואב"ד בקהילה הרומנית החשובה והנודעת בוטושאן, כממלא מקומו של הרב הקודם הגאון רבי יהודה מנחם סגל לנדא זצ"ל (אודותיו ביבאר בשדה' גליון 235 במלאת מאה שנים להסתלקותו, סיון תש"פ). בהסכמת עדתנו, קיבלנו ומינינו לרב ראשי ואב"ד בקהילתנו, הרב דב בער שליט"א בה"ד יהואל מיכל שליט"א, להורות לנו הדרך אשר ילכו בו והמעשה אשר נעשה, על פי התורה הקדושה, י"ב על החתום 31 פרנסי הקהילה, כמו כן נשומר מכתב ההכתרה של מורי ההוראה דבוטושאן הגר"ח סאנט, הגר"ע צוקרמן והגר"א שרעיייר שהסכמתו על תחב"ה הוראה שקיבל מהמהרי"ל צירלסון מקישנב, הגר"ס הורטהיימר מבענדר, "למנותו באופן

באר בשדה - שטפנשט

מאוצרות הפרשה

ויקרא אל משה (א, א)

הסבירו המפרשים שמתוך ענותנותו, הקטין משה את האות אל"ף במלה "ויקרא", כאילו ונאמר "ויקר" – שנגלה אליו ה' אך במקרה. אם כן, נשאלת השאלה: מדוע הקטין משה את האל"ף רק כאן? והרי כבר נאמר גם קודם לכן, עוד לפני מתן תורה: "ויקרא אל משה" (שמות י"ט, ב) ושם לא הקטין את האל"ף? ניתן לתרץ זאת על פי דברי חז"ל בגמרא (נדרים ל"ח) "אין הקב"ה משרה שכינתו אלא על גבור ועשיר וחכם וענו". לכאורה הדבר תמוה, שהרי מובן שדרושה חכמה לקבלת השכינה, ומובן גם מדוע דרושה ענוה, שהרי אמרו חז"ל (ברכות מג:) כי המתגאה כאילו דוחק רגלי השכינה. אך לא מובן מדוע מי שאינו גיבור ועשיר, לא יזכה להשאר השכינה? אלא שיש לדעת, שהעושר והגבורה אינם מעולות כשלעצמם, אלא שהם נצרכים למדת הענוה. לא ניתן להוכיח על אדם שהוא אכן ענו, אם הוא אינו עשיר וגיבור. שהרי אם אינו מתגאה, יתכן שאין זה אלא רק מפני שאין לו במה להתגאות. לעומת זאת, אדם שהוא גם חכם, גם גבור וגם עשיר, ולמרות זאת אינו מתגאה, מוכח בזה שענותנותו אמיתית. מתוך כך יובן מדוע לא הקטין משה את האל"ף קודם מתן תורה. הן לפני מתן תורה לא היה משה עשיר, שהרי בשעה שעסקו כל ישראל בבית הים ונתעשרו, עסק משה בעצמות יוסף (תוספתא סוטה פ"ד). ואם כן, אז, לא היתה הקטנת האל"ף מתפרשת כענוה. רק לאחר שנשתברו הלוחות הראשונות, ונתעשר משה מהפסולת של הלוחות השניות (נדרים לה.), רק אז ניכרה ענותנותו, ולכן דוקא כאן כתב ויקרא באלף קטנה. (רבי חיים מוולוז'ין שבילי הפרשה, מתוך פניני הפרשה לילדי ישראל)

אם עלה קרבנו (א, ג)

הבה נתבונן – קורא מרן שר התורה הגאון המופלא רבי חיים קניבסקי שליט"א, בספרו "טעמא דקרא" – בסדר הקרבנות המנויים בפרשתנו: פרק א', מתחיל עם קרבן העולה: "אם עלה קרבנו מן הבקר". פרק ב, מוקדש כולו לקרבן מנחה: "ונפש כי תקריב קרבן מנחה לה'". אחריו פרק ג עם השלמים: "ואם זבח שלמים קרבנו". פרק ד לחטאת: "נפש כי תחטא בשגגה מכל מצות ה' אשר לא תעשינה", והפרשה מסתיימת בפרק ה המפרט את דיני קרבן האשם: "נפש כי תמעל מעל וחטאה בשגגה מקדשי ה' והביא את אשמו לה'". הרי לנו אפוא כסדר הזה: עולה; מנחה; שלמים; חטאת; אשם.

נעבור לפרשה הבאה, פרשת צו, ונעקוב אחר סדר הקרבנות דשם – ראשיתו תואם במקביל לפרשתנו. בתחילה העולה – "צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה", ואחריו המנחה: "וזאת תורת המנחה". אך הנה בהמשך פרק ו משתנה הסדר, הקרבן הבא הוא החטאת – "וזאת תורת החטאת". אחריו מתחיל פרק ז עם האשם – "וזאת תורת האשם קדש קדשים הוא". ממנו עוברים לקרבן התודה – "וזאת תורת זבח השלמים אשר יקריב לה', אם על תודה יקריבנו", והפרשה נחתמת עם השלמים – "המקריב את זבח שלמיו לה' יביא את קרבנו לה' מזבח שלמיו". לסיכום: עולה; מנחה; חטאת; אשם; תודה; שלמים. שונה בעליל מהסדר בפרשתנו. והלא דבר הוא!

ומטעים מרן הגר"ח שליט"א בהסבר שגאונותו בעצם הבחנתו: פרשתנו, פרשת ויקרא, מתייחסת לגוף הבאת הקרבנות. כאן, הוצבו הקרבנות לפי מידת שכיחותן. מה שמצוי יותר – פורט תחילה. ובכן, ראשונה יש

למנות בוודאי את הקרבנות המובאים בגדר ונדבה, ולא אלו הבאות בתור כפרה על חטא. והרי בתוספתא דמנחות (סוף פ"ג) נאמר שסתם המתנדב קרבן מביא עולה, ובהתאם לכך – הקרבן הראשון בפרשה הוא העולה. אחריו באים קרבנות הנדבה ששכיחותם פחותה משל העולה, וכאן נמנו לפי דרגתם: תחילה המנחה שהיא קדשי קדשים, ואחריו השלמים שהוא קדשים קלים. רק בתום קרבנות הנדבה נפנים לבאר דיני קרבנות הכפרה, ואף ביניהם קיימת חלוקה לפי שכיחות. תחילה החטאת, שהרי הוא בא על ל"ו איסורים, ואילו האשם הבא רק על ו' איסורים מוצב אחריו, שכן שכיחותו ודאי נמוכה יותר... סדר זה נכון לגבי פרשת הבאת הקרבנות. אולם בפרשת צו, בה עוברת התורה לפרט את סדר אכילת הקרבנות, משתנה כבר הסדר בהתאם לדירוג הספציפי – העולה הנהו כליל לאישים ואינו נאכל כלל; אחריו המנחה שחלקית יש בו מדיני העולה וחלקית מדיני הנאכלים, שהרי מנחת כהן אינה נאכלת כלל ושאר המנחות נאכלות ליום ולילה; אחריו חטאת ואשם הנאכלין ליום ולילה; אחריהן התודה הנאכלת אף היא ליום ולילה ודרגתה שנייה להם בהיותה קדשים קלים; ובאחרונה השלמים המעפילה לדרגה המרבית – נאכלת לשני ימים ולילה... (המבשר תורני)

והסיר את מוראתו בנוצתה והשליך (א, טז)

התורה מצווה שבעולת העוף יש להסיר את נוצתה ולהשליכה. הגמרא בזבחים (סה.) דנה בפירוש המילה 'נוצתה': אם זה נוצות כפשוטו, או שזה מתייחס לקרקבן ו'נוצתה' הוא מלשון דבר מאוס (עי' רש"י).

והנה, אם נוצתה זה כפשוטו יש להבין מה חטאו דווקא נוצות אלו שנדרשו לגנאי? מכאן הגאון רבי אלכסנדר זושא אלישביץ זצ"ל, רבה של 'חומסק' ברוסיה: כאשר בעלת הבית שמגדלת תרנגולות רוצה לדעת אם התרנגולת שבעה, היא ממששת בזפק שלה, וכאשר מבחינה שהזפק מלא היא מוחה בתרנגול: רב לך! עכשיו יאכלו האחרות הרעבות! אך על מנת שלא תבחין בעלת הבית מרחוק בזפק הגדוש, מכסה עליו התרנגולת בנוצתיה כדי שתוכל להמשיך ולחטוף אוכל מפייהן של הרעבות. וזהו שאמר הכתוב "והסיר את מוראתו" – היינו הזפק – יחד עם "נוצתה" שכן נוצות אלו לא ירצה לקרבן אשה להשם! ולפי דבריו, החיסרון של הנוצות הוא אותו חיסרון של הנוצות הוא אותו חיסרון של בני המעיים שמושלכים מחמת שהעוף ניזון מגול, שהרי הנוצות הם אלה שמחפות על הגול מחברותיה... וא"כ גם הן מושלכות.

לאשמה בה (ה, כו) תקופה מסוימת התפלל הגאון החסיד רבי זלמן לייב אסטולין זצ"ל (רבם של מרן האחים לבית אדלשטיין בעלת חוסה) בבית הכנסת 'לדרמן' בבני ברק. פעם – והיה זה בשב"ק פרשת ויקרא – הפצירו בפניו כמה אברכים לומר בפניהם דבר-תורה. אמר להם את המובא בספרים הק'; אודות תיבותיה האחרונות של הפרשה "לאשמה בה" שהן בראשי תיבות "לקל אשר שבת מכל המעשים ביום השביעי". ונרמז שבזכות שמירת שבת קודש נמחלים החטאים

(מסמך בשבת קה: כל המשבר שבת חלסנו אפילו עובד ע"ז וכו') איש מחלין לו.) דיברתי בשקט-סיפר- כי ידעתי שמרן ה'סטייפלער' צוק"ל אינו מחבב ווארטים אשר אינם מיוסדים לחלוטין על הש"ס והפוסקים... אבל מרן ה'סטייפלער' ידע את אשר נעשה, וביקש ממנו לחזור באוזניו על הדברים. בסיום דבריו הגיב מרן ה'סטייפלער' להפתעתו ואמר: כעת תירצת את אשר יש להקשות הכיצד מסיימת הפרשה ב-"לאשמה בה" היפך הכלל הידוע שיש לסיים בדבר טוב! אלא שכאן נרמז דבר טוב. (אוצר החסידים)

על האדם לשלם עבור רוחניות לפחות כמו שמשלם עבור גשמיות

"ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר" - (ויקרא א', א') ובמדרש (ויקרא רבה א', ט"ו) איתא: "מכאן אמרו, כל תלמיד חכם שאין בו דעת (היינו דרך ארץ - פי' הרד"ל) נבלה טובה ממנו. צא ולמד ממשה אבי החכמה אבי הנביאים שעל ידו נעשו כמה ניסים, ועלה לשמי מרום והוריד תורה מן השמים ולא נכנס לפני ולפנים עד שקרא לו". ולכאורה יש לתמוה: מדוע תלמיד חכם שאין בו דרך ארץ נמצא בדרגה כה שפלה אף יותר משל נבילה? וכי למה שלא יעמדו לו כל חכמתו ותורתו, הגם שאין עמהם דרך ארץ, על מנת להחשיבו ולו במעט? את התשובה נבין באמצעות המעשה הבא:

ר' איסר זלמן מלצר ראש ישיבת עץ חיים, היה רגיל לנסוע מידי פעם לחברון כדי להשתטח על קברי האבות. למסעות אלו היו נלווים עימו מקצת טובי הלמדנים בישיבתו, ובאותן הזדמנויות הוא היה נכנס עמם לבקר אצל הסבא מסלבודקה.

באחד מביקוריו אצל הסבא הכריז ר' איסר זלמן עם בואו: "היום הבאתי עימי את הגדול שבכולם! זהו עילוי שכל העולם ירעש ממנו!" הסבא קבלם בשמחה והזמין להסב עמו ליד השולחן. הוא ביקש מהרבנית שתגיש להם כוסות תה וצלחת סוכר. ישבו השלושה ושוחחו בדברי תורה, כשלתע שם לב הסבא שהעילוי הצעיר מלקט בראשי אצבעותיו רגירי סוכר שנשפכו על השולחן ומלקק אותם. הדבר לא מצא חן בעיניו, כי הוא ראה בזה פגם חמור בדרך ארץ, אך כדי לא לפגוע בבחור שתק הסבא ולא העיר לו דבר.

לפני שפנו ללכת פנה הסבא אל הבחור ואמר לו: "האם אוכל לשאול אותך מספר שאלות?" הבחור הנהן בראשו לחיוב, והסבא פתח בדבריו: "אמור לי, מי יותר חשוב, אדם חי או אדם מת?" "הבחור לא הבין את כוונת הסבא ולאן הוא חותר, אך ענה בפשטות: "אדם חי". המשיך הסבא ושאל: "אריה חי ואריה מת, מי מהם עדיף?" "הבחור תמה, אך השיב: "אריה חי". "כלב חי או כלב מת?" שאל הסבא, והבחור ענה: "כלב חי". "שאלה נוספת לי אליך", אמר הסבא, "מה עדיף, כלב חי או אריה מת?" "ענה הבחור במבוכה: "הלא זה פסוק מפורש שכלב חי עדיף". שאל הסבא: "האם תוכל להצביע על מקרה בו נבלה מתה עדיפה על אדם חי?"

הבחור חשב מעט וענה בהחלטיות: "אין מציאות כזו!" אמר לו הסבא: "שגית! חז"ל אומרים "כל תלמיד חכם שאין בו דעת נבלה טובה ממנו". אמר ולא יסף. ר' איסר זלמן הבין מיד כלפי מה דברים אמורים, ולאחר שהבחור יצא, פנה אל הסבא: "אם יורשה לי להעיר, נדמה לי שהרב קצת הגזים בתגובתו. הרי מדובר בבחור עילוי שבעליונים?" "הסבא נשאר בשלו ואמר: "די במעשה הקטן הזה כדי ללמד על כך שהבחור לא ישנה את הליכותיו. לא זו בלבד שהעולם לא ירעש ממנו, אלא הוא יהיה אפס אפסים!!! לא תהיה לו כל שייכות לעולם התורה". ר' איסר זלמן לא חזר בו מדעתו, ואמר: "מכל מקום, הפעם נדמה לי שהסבא טועה". לימים סיפר המשגיח ר' מאיר חדש את הסיפור, ואמר: "הכרתי את העילוי בצעירותו וגם בזקנותו, ולצערו הסבא צדק... הוא התמנה תחילה לרב באחת מערי הארץ, ולימים פרש מתפקידו והפך לעורך דין. זמן קצר אח"כ הוא נתפס על זיופים והושם בכלא". למדנו שתלמיד חכם שאין בו דרך ארץ לא יוכל להגיע רחוק. כי תורה בלי דרך ארץ לא ניתן להשיג איתה דבר וחצי דבר. ומכאן תשובה לשאלתנו:

כאשר מזדמן ליהודי בשר נבילה, הוא בודאי לא יוכל להשתמש בו מלבד לשימוש הכתוב בתורה: "לכלב תשליכון אותו", אך מעורו יכול הוא להפיק קלף הכשר לכתובת ספר תורה (כנפסק בשו"ע או"ח סי' ל"ב סי"ב). לעומת זאת תלמיד חכם שאיננו מתנהג בדרך ארץ, גם אם מדובר בעילוי שבעליונים, בסופו של דבר לא יצא ממנו דבר, והוא לא יזכה לממש את כשרונותיו ויכולותיו.

זהו, איפוא, הביאור בדברי המדרש: "כל תלמיד חכם שאין בו דעת נבלה טובה ממנו", משום שעל נבילה ניתן לכתוב תורה, אבל על תלמיד חכם שאין בו דרך ארץ – התורה לא יכולה להיכתב. (מתוך "ללמדך - ויקרא" שעתידי לצאת לאור מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

דחף עגלה של ילד, והצמידו למדפים של הממתקים, והילד פתח עשר חבילות

שאלה: הלכתי לחנות כדי לקנות מצרכי מזון, עם בני בן השנתיים כשהוא יושב וקשור בעגלה. הבן ביקש ויבב שהוא רוצה שאקנה לו איזה ממתק, והסברתי לו שעכשיו יתאפק, ואתן לו בבית ממתק. הייתי צריך לקחת משהו מסוף החנות, השארתי את העגלה באמצע המעבר, כך שיהיה מקום לעבור לשאר הקונים, אבל גם במרחק סביר מהמדפים כדי שהילד לא יגיע למוצרים, והנה נכנס לחנות אדם עם עגלת תאומים רחבה, והזיז את עגלת הפעוט, והצמידו לאחד המדפים, אך לא שם לב שהיה זה ליד חבילות הממתקים. הפעוט שמח מאוד על המציאה, ומיד לקח חבילה ושתיים ופתח והחל לאכול מזה ומזה, וכך פתח עשרה חבילות, בדיוק עבר שם בעל החנות, וצעק של מי התינוק שפותח כאן חבילות, הגעתי מיד, ואמרתי לו אני הנחתי את התינוק במקום שלא יצליח להגיע, ומישהו קירבו למדפים. טוען בעל החנות, אני לא יודע, הבן שלך הזיק לי את המוצרים אתה חייב לשלם לי על כך. טוען אבי הילד, אני לא אשם בכלל, אני הנחתי אותו במקום שיש מעבר לכולם, מה אני אשם שמישהו קירבו למדפים. טוען הדוחף: לא שמתי לב שאני מקרב את הילד למדפים של הממתקים בסך הכל רציתי לעבור. הצדק עם מי? **תשובה:** שניהם פטורים, האבא כי הרחיקו מהמדפים, והדוחף כי זה רק גרמא, ואין זה בוודאי שיאכל. **מקורות ונמוקים:** כתב הסמ"ע (סי' ס"ג סי' י"ג) וז"ל: אם תשמע לעצתי לא תשב אצל הקהל בשום דין, ידיעת שפסקי הבעלי בתים ופסקי הלומדים, הם שני הפכים, יעו"ש. וכבר אמרו רבותינו דוגמא לכלל זה שדעת בעלי בתים היפך דעת תורה, לדוגמא, ילד קטן שנכנס למכולת והפיל בקבוק יין יקר, מסתבר שהאב חייב על מעשה ילדו, ואילו אם נכנס כלב למכולת ושבר, יפטורוהו, כי מה אשם הבעלים שכלבו נכנס ללא רשות למכולת ושבר. ואילו דעת תורה שבעל הכלב חייב כמו שורו שהזיק שלפי דין תורה חייב, כמבואר בתחילת בבא קמא, ואילו בנו שהזיק, פטור מתשלומים, כי אין הילד ממונו של אביו. גם בענייני האב פטור לשלם על נזקי בנו. אמנם נראה שאם הניחו ליד מדפים של ממתקים ויודע שהוא יפתח מוצרים, חייב לשלם, מדין המעמיד בהמת חבירו על קמת חבירו שחייב לשלם וכמבואר בב"ק (נ"ד). ואם כן בענייני הדוחף חייב לשלם, וכמבואר ברשב"א שאע"פ שאין בהמה שלו, כיון שהעמידה על הקמה, הרי הוא כאלו מאכילה בידים. וכן פסק הרמ"א (ה"מ סי' שצ"ג) כמבואר בביאור הגר"א שם. ואם כן הוא הדין בעניינינו, אם אדם דוחף ילד כזה שידוע שהוא מועד לפתוח ממתקים יתכן שהוא חייב כמו מעמיד בהמה על קמת חבירו, ונחשב למוזיק בידים. וכעין זה כתב בנחלת אליהו (ח"א סי' ע'). אמנם נראה שבעניינינו כולם פטורים לשלם, שאין זה ממש כמו מעמיד בהמה על קמה שבוודאי תאכל, אבל לא ברור שילדים קטנים שמצמידים אותם למדף יפתחו מוצרים, ואין זה אלא גרמא ופטור לשלם. (הגרי"ו וילברשטיין, קובץ ווי העמודים)

חידה שבועית

אני ההפק מצא אקט תפארת אותי, תתאכלמו או תתנה. מה אני?

תשובה לחידה פרי"ש: והנשיאים הביאו, היו 12 נשיאים. **תשובה לחידה:** ארי כנור צוררים בחלק הפנימי של החלון ולא בחלק החיצוני. **שם הזוכה:** משפחת רות

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות קינריל – כהן (ני הוד) להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות – משפחות פורמן – ציטרינבוים להולדת הבן משפחת סטבסקי לנשואי הבת משפחות מרגליות – יעקבזון להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות – **גני הדב:** משפחות דרן – שטיין (מרכז העיר) לנשואי הבת הנכדה משפחת סגרה לנשואי הבן משפחת בוטרמן לנשואי הבת – משפחות וייס – קרמן – פריד (מרכז העיר) לנשואי הבן הבת הנכדה משפחות הרב פופוביץ לנשואי הבן הנכד

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

המאמר בשבתורה

שַׁבַּת אוֹרֵה

ויקרא

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיוצאים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מועינים בעלון ובשאר דברים. לעילוי נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

בתקופה הראשונה לשבתו של רבי יוסף דב הלוי סולוביצ'יק [ה"בית הלוי"] זצ"ל על כסא הרבנות, נכנס אליו בפרוס חג הפסח, אחד הנפחים שבעיר ושאלה בפיו "למדנו רבינו! האוכל לצאת השנה ידי חובת ארבע כוסות בחלב" חקרו רבי יוסף דב: "האם בריאותך מעוררת עד שחושש הנך לשתות יין?" "לא" - ענה הנפח - "תודה להשי"ת גופי בריא וחסון, אולם השנה אין בידי לשלם מחיר יין לארבע כוסות עבורי ועבור בני ביתי". שמע רבי יוסף דב את תשובתו ומיד הורה לרעייתו הרבנית להושיט לנפח סכום של עשרים וחמישה רובל. הנפח סירב לקחת את הסכום וטען: "לשאל שאלה בהלכה באתי ולא לקבל נדבה". נענה לו מרן: "קח נא יקירי את הסכום בהלוואה, עד כי ירחיב ה' את גבולך". הנפח שונע ויצא מן הבית. בעזוב הנפח העני את ביתו של הרב הקשטה הרבנית לאמר: "הלא בשנים או שלושה רובל היה הנפח יכול לקנות ארבע כוסות יין לו ולכל משפחתו. מדוע, אם כן, צייתני לתת לו עשרים וחמישה רובל?" הסביר לה רבי יוסף דב: "נכון הצדק עמד, אבל מתוכן שאלתו השתמע כי גם את שאר צרכי הפסח אין ידו משגת לקנות, כיון ששאל אם מותר לו לשתות חלב, הרי מוכח שגם בשר ושאר מאכלי פסח אין לו, כי אם לא כן לא היה שואל על חלב, לפיכך בקשתי ממך לתת לו עשרים וחמישה רובל כדי שיספיקו לו לכל צרכי החג". (הנהגה של פסח "בית הלוי")

שח רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: שנינו בשולחן ערוך בפתחת הלכות הפסח: "שואלים בהלכות הפסח קודם לפסח שלוש יום", והוסיף הרמ"א: "ומנהג לקנות חטים לחלקן לעניים לצורך פסח". ושאלו, שלכאורה אין קשר בין שני הדינים הללו, ואם כן, מדוע הרמ"א חיבר את ההלכה הזו של "קמחא דפיסחא" להלכה של "שואלים בהלכות הפסח", את התשובה הבנתית מתוך מעשה שהיה, וכך היה המעשה. כשהגרמנים כבשו את פולין מצד זה והרוסים מצד זה, נתבצר מקום בגיהנום בליטא החופשית שהוקמה בתווך, והמוני בני הישיבות מצאו מקלט בעיר וילנא. רצייתו להיכנס אל רבי חיים עוזר זצ"ל, ומקורבו רבי חזקיהו יוסף מישקובסקי זצ"ל, רבה של קריניץ, קבע לי תור למחרת היום באחת עשרה בבוקר. כל הלילה לא ישנתי מרוב התרגשות, ושיננתי את מה שלמדתי לאחרונה, את הסוגיות במסכת יבמות, שהיו שגורות על פי, שאם ישאלני לא אנגמם אלא אומר לו מיד: "חמש עשרה נשים פוטרות צרותיהן וצרות צרותיהן מן החליצה ומן היבום" וכו' וכו'. הגעתי במועד, ומצאתי כשלושים איש ממתנינים לתורם, כל אחד וסאת צרותיו. לפתע נפתחה הדלת והרב מישקובסקי קרא לי להיכנס. התרגשותי גאתה. עמדתי לפני רבן של ישראל. הייתי בטוח שהשאלה הראשונה תהיה: מה אתה לומד. השאלה השנייה: מה חידשת, והשאלה השלישית: ומה עוד חידשת. במקום זה, שאל שלוש שאלות אחרות. הראשונה: "מתי קיבלת לאחרונה מכתב מההורים". ענית: "כבר חצי שנה שנתק הקשר". הם נשארו בצד הרוסי, ואנחנו ברחנו לליטא מהצד הגרמני. השאלה השנייה: "האם יש לך שמיכה". אבל על מקום שינה לא שאל. לדברים לא היה. ישנו על ספסלי בית המדרש. אבל בלי שמיכה, עלולים היו לקפוא למוות. ענית שיש לי, ונחה דעתו. השאלה השלישית: "אפשר לראות את נעליך?" התביישתי, אבל לא הייתה ברירה. הרמתי את המכנס המטואל, ונעלתי נראו במלוא הדרן. בנובהרדוק היו אומרים על נעלי הבחורים: כולם אהובים, כולם ברורים וכולם פותחים את פיהם... מיד נתן לי כסף לקנות זוג נעליים, ואמר לי בחוס: "כאן ביתך, הוא פתוח עבורך עשרים וארבע שעות ביממה!" ואני, כששמעתי, במקום לשמוח, התחלתי לבכות. מהתרגשות. הרגשתי שלמישהו אכפת ממני לא חקר אותי על צרותיהן וצרות צרותיהן של היבמות, אלא עניינו אותן צרות" וצרות צרות שלי... כאלו היו גדולי ישראל! וזהו שרומז הרמ"א: שואלים בהלכות הפסח קודם לפסח שלוש יום, אבל לא לשכות, שיחד עם זאת עלינו לדאוג כראוי לעניים ולראות שיש להם מה לאכול, שאף הם יוכלו להיכנס לחג בשמחה וטוב לבב ללא צער ומכאוב... (הנהגה)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

ויקרא אל משה: "ומה היו הפסקות משמשות ליתן ריוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה ובין ענין לענין" (רש"י). בודאי היה הקב"ה יכול להאציל מחכמתו על משה שיתבונן אפילו בלי הפסקה, אלא שהכתוב בא ללמדנו דרך ארץ שלא יסמוך אדם על שכלו וחריפתו ויאמר קל ומהיר אני לתפוס דברים בענין קל, כי הרבה תקלות ושגיאות צפויות לו בדרך של פזיזות, ("אגב חורפיה שבששתא"), וילמוד ממשה לעשות הפסקה בין ענין לענין (ט"ז על התורה)

וקרבו וקרעו ירחץ במים והקטיר הכהן את הכל המזבחה עלה אשה ריח ניחוח לה: קרבן עולה נשור כליל על המזבח, בלא להותיר שום חלק לכוהנים. זו הסיבה שקרבנות נדבה של נוכרים, הדין הוא כי לעולם עולות הם, ולא שלמים (כדברי הגמרא מנחות), כך ביאר רבי חיים מוולוז'ין. היה זה כתובה לתלונת אי אלו אנשים בפניו, כנגד משולחי ישיבת וולוז'ין שהיו מתדפקים על דלתי נדיבים, על כי נהנים הם מכספי התרומות המיועדות לשיבה. רבי חיים דחה טענתם מכל וכל, ועוד הוכיחם על פניהם, באמרו כי מחשבה כזאת מקומה לא יכירנה בין יהודים. והא ראייה, שכל קורבנות הנוכרים "עולות" דוקא, ולא "שלמים". ומדוע, משום שהגוי עינו צרה בנתח המיועד לכוהנים מקרבן השלמים. לפיכך בקבלו על עצמו להביא קרבן בבית המקדש, ברור לנו שכוונתו אחת היא, שיהא מוקדש כליל לשמים, ולא יהנו ממנו אחרים. לא כן אנחנו, בני אברהם יצחק ויעקב, אדרבה, טוב ורצוי הוא בעינינו שיהנה עוד יהודי מתרומתנו ונדבתנו, כגון חלק הכוהנים מן השלמים. (פנינים משולחן נדבה)

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם: מכם ולא כולכם להוציא את המומר מכם בכס חלקתי ולא באומות(חולין ה.). יהודי וגוי. שניהם עובדי ע"ז. שהביאו קרבן מקבלים אותו מן הגוי ואין מקבלים מהיהודי מפני שהגוי שגולד ונתחנך בעבודת אלילים וניצץ רעיון במוחו שיש "מנהיג לבידה" הוא אלוקי האלוקים ואדוני האדונים. ושולח קרבן לבית האלוקים אשר בירושלים הרי הוא "מתקדם". ואפשר לקוות, שברבות הימים יעזוב את אליליו וישוב אל האמונה הטהורה ולכן מקבלים קרבנו, כדי לקרבו ולהביאו תחת כנפי השכינה! אבל ישראל, שגולד ונתחנך על ברכי האמונה הטהורה והתחיל משתף את האלילים בעבודת אלוקים חיים, הרי הוא סר מן הדרך, ואם נקבל ממנו קרבן, נשקט על ידי זה את המיית לבו ונענועו אל האמונה בקל יחיד, ויאמר בליבו, הלא גם את אלוקי השמים אני עובד. אדרבה אם לא נקבל ממנו עד שיפרוש מעבודה זרה, יבין. כי אין לשתף את האלילים עם אלוקי אמת ועליו לבחור בין האמונה הטהורה ובין האמונה בהבל וריק ואז אולי ישוב אל ה' וירחמהו. (אחניס לתורה)

ונפש כי תחטא ושםעה קול אלה והוא עד או ראה או ידע וגו' ונפש כי תחטא"אם הנפש לא תמלא את יעודה ושליחותה - "ושמעיה קול אלה" למרות ששמעה את השבועה אשר השיבועה בשמים, לפני שהורידה לעולם הזה: תהא צדיק ואל תהי רשע, "והוא עד" - והרי משימתו של אדם מישראל היא להיות עד למלכות שמים, ככתוב: "אתם עדי" - "או ראה או ידע" - הרי הוא ראה במעמד הר סיני וידע הוא זאת, ככתוב: "אתה הראית לדעת כי ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו" - "אם לא יגיד" - אם לא יפרסם את עדותו בעולם על ידי מעשיו והליכותיו, אזי "ונשא עונו" - יתחייב לשאת באחריות לגבי העוון הזה. (לבוש יוסף)

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

מעשה ביהודי כפרי שבא כשבועיים לפני הפסח, אל הרב מהעיר "קובל" לבקש "הכשר" לבירה לחג הפסח. סיפר היהודי לרב, שהוא לבדו עוסק במלאכה ואינו סומך בעניני כשרות הפסח על שום אדם. והוא קנה כלים חדשים חביות דליים וכדומה. ועל השעורים הוא שומר מכל משמר, משגיח בשבע עינים כעל מצה שמורה ממש. הסביד לו הרב, כי אין בכלל אפשרות להכין בירה לפסח, משום שהשעורים השרויות במים למעלה מ 18 דקות, מחמיצות. לא נתקררה דעתו של היהודי, ואמר: היתכן אם אני מספר לרב שהכל חדש, ונשמר בשמירה מעולה ללא כל חשש ופקפוק, אדרבה יבוא כבוד הרב ויזכה במו עיניו, ובכך כיצד זה נעשה חמץ? כך נמשך הויכוח, עד אשר נצנץ רעיון במוחו של אותו כפרי, ואמר אם יראה לי כבוד הרב דין מפורש, שהבירה שלי חמץ, אסכים בעל כרחי. עמד הרב על טיבו של איש שיחו, פתח לפניו את הסידור והראה לו "אשר קדשנו במצוותיו וצונו על ביר [ביעור] חמץ וכשראה היהודי את "ההלכה" מפורשת בסידור, נחה דעתו.

"ענין של טעם"

"טעם שנקרא ניסן, חודש האביב כתב רבינו בחיי (פר' בא י"ג ד) : חג הפסח בזמן האביב שהוא זמן קציר שעורים, שהרי קנה השיבולת נקרא אביב, וזהו מלשון אב כי הוא המוליד גרגרי החיטה וכו' וניסן נקרא אביב לפי שהוא אב ליי"ב חדשים, ובו מזל טלה, אב ובכור ליי"ב מזלות.

"מפי כתבם"

מי שלמד מסכת שבת - כבר נודע דברי רבי יונתן אייבשיץ זצ"ל בספרו יערות דבשו(הובאו ב"משנה ברורה" בהקדמתו לח"ג): "כי אי אפשר כלל במציאות שינצל מאיסור שבת אם לא ילמוד כל הדינים על בורים הישיב היטב" - אלו חיים אחרים לגמרי! מי שסיים מסכת פסחים - חג הפסח אצלו הוא חג אחר לגמרי! המעלות שאדם מקבל מהחג הנפלא הזה הן כאין וכאפס לעומת מה שהיה מקבל אם היה לומד את המסכת. וכן המסכתות של שאר המועדים - ראש השנה, יומא, סוכה, ביצה [שהיא "מסכת יו"ט"], מגילה וחגיגה. בספרים מבוואר שהאור הגנוז שהיה ביום הראשון לבריאת העולם טמון במועדים, ובכל יו"ט יוצא האור הגנוז הזה ויהודי נהנה ממנו. אך כמובן שכל יהודי נהנה מאותו אור רק באותה מידה שהוא קשור לאותו אור, וככל שהוא לומד את המסכת הקשורה לאותו חג כך הוא קשור לאותו חג והוא מקבל את האור הגנוז בו. וכך הוא בכל המסכתות; "האי מאן דבעי למהוי חסידא לקיים מילי דניזיקיד (ב"ק ל ע"א) בכל מסכת של סדר נזיקין יש את התוספת חיים והמעלה הגדולה של "חסידות". קדושה - יש בסדר קדשים, טהרה - בסדר טהרות. וזהו השמחה הגדולה בשעה שמסיימים מסכת - על האחיזה הנוספת של חיים שיש לנו! עד כדי כך שחיינו הקודמים הם כאין וכאפס לעומת חיינו עכשיו! וכשאנו מסיימים את המסכת אנו מבטיחים שלא לעזובה - כי הדבר נוגע לציפור נפשנו י. זה עצם החיים שלנו ממש! (נפש שמשון - רבי שמשון פינקוס זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שבישול יחד של שני מאכלים המותרים, יהיה יותר חמור מבישול יחד של שני מאכלים שאחד מהם יש בו איסור ואחד מהם הוא דבר המותר?

תשובה: אם בישל בשר כשר עם חלב של בהמה טהורה נאסר בהנאה ואילו אם בישל בשר כשר עם חלב של בהמה טמאה מותר בהנאה(ולא באכילה)(דברי חכמים וחידושים)

אָנְכִי אָנְכִי הוּא מִחָה פֶּשְׁעֶיךָ לְמַעַן יִחַטְּאֲתִיךָ לֹא אֶזְכֹּר: בספר "לקח טוב" מסופר מפי ר' אהרן סורסקי הסיפור הבא. מובאים כאן קטעים מהסיפור: רבי שמעון, רבה של זיכלין(נפטר בשנת ה' תק"ז) היתה דרכו לשבת בבית המדרש יומם וליילה, מיום ראשון ועד יום ששי. בבית המדרש הוא השיב תשובות לשואליו. לקראת שבת הוא היה שב לביתו. את עניני העיר שאינם נוגעים לפסקי הלכה ניהל במוצאי שבת. פעם אחת יצאה הרבנית לשוק באחד מימות השבוע, כדי להביא טרף לביתה, והיתה עניה זו כמהפכת חררה ונותנת עיניה בדג גדול ומשובח לקנותו לכבוד שבת, אך הנה באה כנגדה אשת גביר העיירה, הוסיפה על המקח ורכשה את הדג. נפלו דברים ביניהן ואשת הגביר הטיחה ברבנית כינוי מעליב ביותר. בעקבות זאת התפשט קול הברה בעיר, אשתו של גביר פלוני פגעה בכבוד התורה, אשת חבר כהן, וכדי בזיון וקצף. בליל שבת קודש כשחזר רבי שמעון לביתו מבית הכנסת, הופתע מיד בהכנסו לראות את זוגתו שאינה יושבת אצל שולחנו הערוך, אלא פרשה לקריוזית ושולחן מיוחד עומד לפניו. שאל אותה: "מה רואות עיניי? השיבה ואמרה לו: "לפי שאיני ראויה להיות רבנית, ולהסב ליד שולחן הרב, לפיכך ערכתי שולחן לעצמי". חזר ושאל: "מפני מה אין את ראויה להיות רבנית?" השיבה: "הרי פלונית אשתו של הגביר קוראת לי בשם...". וסיפרה לו את כל המאורע. התמרמר הרב ושאל: "כך העליבה אותך והברית שותקים? והיכן כבוד התורה נענתה וסיפרה לו: "הציבור הודיעו עקב המאורע, ראשי הקהל החליטו לקונסה, אבל היו ידיהם כבולות מפני שגורת אומר לבל יעשו שום דבר בעל משמעות ללא הסכמתך, ואי אפשר לבקש את הסכמתך עד למוצאי שבת". החריש הרב ופנה לעסוק בתיקוני שבת, ולפתוח בסעודה, אחרי שפיים את הרבנית שתשב במקומה הקבוע ליד השולחן. כיון שעמד לקרש על היין ונטל את הכוס בידו, לפני שפתח בברכה נצנץ רעיון בלבו ושאל אותה: "אימתי היה המעשה?" אמרה לו: "ביום שלישי". התרגש רבי שמשון והניח את הכוס מידו ויקרא בקול גדול כמשתומם: "ימים השלישי עד עכשיו יש לך טינה בלב על אשה יהודיה ועדיין לא מחלת לה?!" הרבנית נבהלה מאד לשמע קובלנותו של בעלה הצדיק ותאמר כהרף עין: מוחלת אני לה. העיר הרב לאשתו: בכך לא סגי. אדם מישראל שנטשו לו טינה בלב מיום השלישי עד שבת - חובה לפייס אותו. בואי ונפייסנה. נצבט לב הרבנית, וכי לא די שזו גרמה לה בושח וחרפה והיא מוחלת לה, עליה גם ללכת לביתה לפייסה? אך דברי הרב, קודש היו לה. מיד התעטף הרב בפרוותו, והרבנית במעילה, ויצאו ללכת אל בית הגביר בחשכת הלילה וכוס היין נשארה עומדת מלאה על השולחן. כיון שהתדפקו על בית הגביר, נשמע מבפנים קול שאלה, "מי אתם?" מיד הזדחה הרב בשמו והבינו כהרף עין שבא על עסקי אותו מאורע-ביש שקרה לאשת הגביר עם הרבנית, ונתמלאו בני הבית פחד ורועדה. פתחו את הדלת ונפלו לרגליו בבכיות ותחנונים שימחל ויסלח להם כי גדול עונם משוא. התייפח הרב וקרא לעברם: "וכי אתם צריכים לבקש מחילה מאיתנו, הלא אנחנו באנו לבקש מחילה מכם, על טינה זו שהיתה שמורה בלב הרבנית כלפי גברת הבית מיום שלישי שעבר", המה שמעו כן תמהו, נחרשו, ונדעקו: "וכי אתם צריכים לבקש מחילה מאיתנו והלא מתוכנו יצאה המכשלה הזאת, לפגע בכבוד התורה, אנחנו חטאנו ולא אתם". והיו הללו בוכים כנגד אלו, הללו מפיסין כנגד אלו, עד שנתמזגו הקולות הקוראים מזה ומזה: "הכל מחולים לכם" ונתקרבו הלבבות בלא שמץ של חציצה. רק אז נתקררה דעתו של רבי שמשון וישב עם הרבנית אל ביתם ואל שולחנם לקרש על היין.

מפתחמי אור'יתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

שגגת הרופא, כונת הבורא. (מהרים חגיז)

אין הגאווה מצויה יותר, אלא במי שסכל יותר. (רמח"ל)

אי אפשר להגיע לתקון המידות, מבלי לדעת את כל הלכותיהם. (ר' ישראל סלנט)

פניני הפרשה

ויקרא

עלון מס'

1079

שנה כ"ב התשפ"א

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216

כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

הקדמה

ונפש כי תקריב קרבן מנחה לה' – כתב רש"י: לא נאמר "נפש" בכל קרבנות נדבה אלא במנחה. מי דרכו להתנדב מנחה? העני. אמר הקב"ה מעלה אני עליו כאילו הקריב נפשו. ע"כ. ויש להבין במה קרבן עני גדול יותר מאשר קרבן עשיר, הרי עשיר מביא קרבן מהודר, וכל מי שרואה נתינתו של העשיר מתפעל מגודל ההקרבה וממעלת הנותן, ובכ"ז קרבן נדבה של עני חשוב יותר, ונחשב כהקרבה הגדולה ביותר. מהו פשר הדבר? ובכן, ההבדל הוא עצום. העשיר אינו צריך לקמץ מכספו בכדי להביא קרבן נדבה, כי יש לו די והותר. ממילא, נתינתו היא לשם מצוה ומקבל שכר על כך, אך היא לא נקראת "הקרבה", ואילו עני שמצבו דחוק ובכל זאת מביא קרבן נדבה מהמעט שיש לו, בודאי עושה זאת מכל הלב, ומצוה זו מכילה את מסירות נפשו ומעניקה למצוה ערך מיוחד, ולא רק שהמצוה מתקבלת לרצון, אלא העני נחשב כאילו "הקריב את נפשו" – העני הופך בעצמו להיות חלק מהקרבן, ועשייתו עולה יחד עמו לריח ניחוח.

מעשה באגריפס המלך, שרצה להקריב אלף עולות ביום אחד, והודיע לכהן הגדול, שבאותו יום לא יקבל שום קרבן מאף אדם. באותו יום בא עני ובידו שני עופות, וביקש מהכהן שיקריבם לו. אמר לו הכהן הגדול: דע לך, שהמלך ציווה עלי, שלא לקבל שום קרבן היום, ולהקריב רק קרבנותיו בלבד. אמר לו העני: אדוני הכהן! דע שאתה גורם לי רעה גדולה, שכן כל יום ויום אני צד ארבעה עופות, שניים אני מקריב, ושניים אני אוכל, ועכשיו שאין אתה רוצה להקריב לי, אתה מקפח פרנסתי. כששמע הכהן כך, לקח ממנו העופות והקריבם. באותו ערב, ראה אגריפס המלך בחלומו, שהביאו משקל גדול, רשמו אלף פרים בכף אחת, ובכף השניה, שמו שני עופות, וראה זה פלא, הכף השניה הכריעה את הכף הראשונה. ואמרו לו בחלומו: "קרבן העני הקדים את קורבנותיך". בבוקר שלח המלך וקרא לכהן הגדול ואמר לו: וכי לא אמרתי שלא תקריב שום קרבן, ולמה עברת על ציוויי? ענה הכהן: אמת, כך ציוויתני, אבל בא עני אחד, והביא שני עופות, ואמר לי: בכל יום אני צד ארבעה עופות, שניים אני מקריב, ובשניים אני מתפרנס, ואם לא תקריב לי, אתה מקפח את פרנסתי. חשבתי שהמלך לא יקפיד על זה, וריחמתי עליו והקרבתיים. אמר לו המלך: יפה עשית שהקרבתי אותם, וסיפר לו את חלומו.

דרכי הפרד"ס

אופנים בפירוש התורה

גימטריא בהכאה

הכפלת כל אות בעצמה. לדוגמא: הוי"ה בגימטריא בהכאה "מקום" (מקומו של עולם), כיצד? ה'א'ה'=25, ו'א'ו'=36, י'א'י'=100, ה'א'ה'=25, סה"כ 186 כמנין "מקום". ("פרי עץ חיים" שער קריאת שמע פרק י"ט). ישנה דרך נוספת של הכפלת כל אות באות הסמוכה לה. לדוגמא: בספר "בית נאמן" עה"פ "במה אדע כי אירשנה" (בראשית טו, ח) כתב: "תדע שנענש על מלת "במה" שנראה כמסופק ח"ו בהכטחת השי"ת... ותיבת "במה" עולה בכפל האותיות ארבע מאות. כיצד? ב' כפול מ' שמונים, כפול ה' עולה ארבע מאות, ולכן עונשו היה (פסוק י"ג) "ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה". וכיו"ב כתב בעל הטורים כי "במה" באתב"ש שייץ גימטריא ת'. ע"ש. ושמעתי רמזי יפה מחתני הרה"ג ר' דקל כהן יצ"ו למה שישבו בפועל רק רד"ו שנים, כי חס הקב"ה עליהם ועשה ב"מ ה', ב"מ כפול ה' עולה רד"ו".

עצה טובה

כדאי שכל אב יגיד לבניו בתחילת קריאת ההגדה: כעת אני אספר לכם סיפור שאבא שלי סיפר לי, ששמע מסבא, ששמע מאביו, ששמע מאביו, אלפי דורות אחורה, עד היהודי שיצא ממצרים והיה עד ליציאת מצרים. אתם כעת הופכים לחלק משרשרת הדורות המופלאה הזו. (ר' דוד דמן הי"ו).

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"אחת מעשר זכירות צריך אדם לזכור בכל יום כמו יציאת מצרים יום השבת ומחיית עמלק, היא זכירת מעמד הר סיני לקבל התורה. וכתבו המפרשים ז"ל שבכל יום בברכה שניה של קריאת שמע שחרית, כשאומר 'ובנו בחרת מכל עם ולשון וקרבנתו מלכנו' וכו', צריך שיתכוון למעמד הר סיני". (מגיד חדשות" ח"ט עמ' רל"ו)

אשר נשיא יהמא וגו' אשר לא תעשינה בשגנה ואשם

לעיל (בפסוק י"ג) דאיירי באם כל עדת ישראל ישגו, לא נאמר רק ועשו אחת מכל מצוות ה' אשר לא תעשינה ואשמו, ולא מוזכר בשגנה. ונראה לענ"ד לפרש שאצל הנשיא החמיר יותר כי הוא נשיא וצריך ללמד את העם ועליו להיות נקי וזך שלא ידבק בו רבב, ולכן אם עבר על אחת המצוות אפילו בשוגג צריך להביא קרבן. אבל לעם כולו היקל יותר. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן**טיפול שורש**

וכיצד עונים לרשע?

כאשר רופא שינים מבקש לבדוק שן נגועה, אם יש לעוקרה או שאפשר לרפאה ולחזקה - מכאיב הוא מעט בשרשי השן. אם המטופל משמיע אנחת כאב - סימן שהשן חיה ויונקת משרשיה, וניתן לרפאה. אך אם הפגיעה בשרשים אינה מכאיבה, אות הוא שהשן פסקה מחיותה ואין ברירה אלא לעוקרה.

אף אתה, ערוך לרשע "טיפול שורש". לא נאמר "שבור את שיניו", אלא "הקהה את שיניו", לשון הכאבה. תטיח בו את העובדה שלפי שאלתו ומצבו הוא הוציא עצמו מן הכלל וכפר בעיקר, ולמעשה "במה הוא יהודי?"... והיה אם לא יחוש לדברך ולא יכאב לו הדבר, אין תקוה ממנו, אך אם הדברים כואבים לו והוא זועק חמס - סימן שעדיין שורש נשמתו היהודית חיה וקיימת, ולמרות שבשעת הפגיעה יצעק ויתרעם, במשך הזמן הדברים יחלחלו והשרשים יגבירו חיותם.

ומכאן לנאומו של הרב שך - עצם הדבר שדבריו הכאיבו לבני הקיבוצים, הרי זה מוכיח שלא יבש המעיין, ויש תקוה לבלתי ידח ממנו נדח, ובמחשבה שניה ושלישית כשוך הסערה, יחשבו על הדברים, ושבו בנים לגבולם.

מעניין לציין כי ניבא הרב בקשי ולא ידע מה ניבא, שכן תקופה אחר כך נודע על כמה מאנשי הקיבוצים ששבו בתשובה דוקא בזכות שאלתו המדהדת של הרב שך. באותו זמן גם קיבוצים ערכו ערבי דיון תחת הכותרת "במה אנחנו יהודים". מי יודע אם לא עצם העיסוק בנושא, הוביל לכך שכיום אין אפילו קיבוץ אחד ללא בית כנסת.

רופא נאמן החס על החולה, אינו משלה אותו בהבטחות שוא. הוא יורד לשרשי המחלה, ומטפל בו בנאמנות. גם אם הטיפול יכאב, הרי הוא עומד על משמרתו ורפוא ירפא. ודברים היוצאים מן הלב - חזקה שיכנסו אל הלב.

יציעיו של אולם הספורט "יד אליהו" בראש חודש ניסן תש"ן, היו גדושים באלפי אברכים ובני ישיבות. למרות שהיה זה כנס פנימי שארגנה תנועת "דגל התורה", מול הבמה הצטופפו צוותי תקשורת מישראל ומרחבי העולם, כדי לשמוע את מוצא פיו של הגאון רבי מנחם אליעזר שך זצ"ל.

הכל היו בטוחים שהגאון ישמיע את דעתו בנוגע להכרעה פוליטית רבת משמעות שעמדה על הפרק והיתה תלויה בניציגו בכנסת, אך בנאום עצמו לא דיבר הרב שך ישירות על המצב הפוליטי, אלא ניצל את השידור החי שהועבר לכל בית בישראל והתמקד במסר חריף ותקיף כלפי הציבור החילוני.

"אם יש קיבוצים שאינם יודעים מהו יום כיפור", זעק הרב מדם לבו, "לא יודעים מהי שבת, לא יודעים מה זה מקוה, מגדלים שפנים וחזירים... ניתקו את עצמם מכל העבר שלנו, אז במה הם יהודים?!"

בקיבוצים עוררו דבריו של הרב שך זעם רב. אך גם מתוך צבור היראים עלו קולות שטענו ש"כשם שמצוה לומר דבר הנשמע, כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע", ויש שטענו שאין לקטרג על עם ישראל ועמך כולם צדיקים וכו'.

בעקבות הפולמוס שנוצר, שינס הראשון לציון הגאון רבי אליהו בקשי דורון זצ"ל את קולמוסו והעלה על הכתב מאמר (ופורסם לאחר מכן בספרו "בנין אב" מועדים עמ' קמ"ז) שבו הוא מפנה את מבקרי הרב שך לעניינא דיומא - הגדה של פסח, המלמדת אותנו כיצד לענות לרשע.

תחילה אנו למדים מההגדה שאין להתעלם מקיומו של הרשע, וכל עוד הוא שואל, אפילו בהתרסה, יש להשיבו דבר. ולכן בעל ההגדה מדגיש "כנגד ארבעה בנים" - גם את הרשע יש לראות כבן. גם רשע, בן הוא אצל אביו ללא תנאים. "אהבת ישראל" אינה מתירה את החנופה לרשע, לומר לו "צדיק אתה", אך יש לענות לו כראוי מתוך אהבה.

זיספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

טובה תוכחת מגולה

כפרהסיא כמו גוי, והנוהל בהר הזיתים שאין קוברים שם גויים". האיש קיבל את הדברים בהלם ובשתיקה רועמת.

בהזדמנות הבאה שהרב טס לצרפת, שמע כי אותו יהודי שב בתשובה והוא סוגר את חנויותיו בשבת.

לשאלת הרב, מה הביא אותו לשוב בתשובה, סיפר האיש "כאשר כבוד הרב הטיח בי בפרצוף שאני נחשב כגוי, בתחילה נכנסתי למגננה איך אפשר להגיד עלי דברים כאלה? אני, לא יהודי?! אך בהמשך הדברים נכנסו בי כערס של עכנאי, חשבתי לעצמי: מה שוה לעבוד כל החיים, ובסוף לא לזכות למות כיהודי...".

יהודי אחד בצרפת מקורב לדת, היה פותח את חנויותיו בשבת, ובכל פעם שהיה מורנו הגאון רבי צמח מאזוז שליט"א נוסע לצרפת, היה מוכיחו על כך, ותמיד הדברים נפלו על אזנים ערלות. הכסף שהיה מרויח מהפעלת החנויות בשבת, עיוור את עיניו.

והנה באחד מביקוריו של הרב צמח בצרפת, פנה אליו אותו יהודי בבקשה אם יוכל הרב לעשות לו טובה ולקנות עבורו ארבע חלקות קבורה בהר הזיתים: שתיים עבור הוריו ז"ל ושתיים עבורו ועבור אשתו, לאחר אריכות ימים ושנים.

"מצטער" התנצל רבי צמח שליט"א "איני יכול למלא בקשתך. היות ואתה מחלל שבת, ודין מחלל שבת

☺ זה אף חוק! ☺

אדם אחד פיתה לעצמו אהבה מיוחדת ל...זהב.

פעם הלך בדרכו וראה לפניו חנות מלאה תכשיטי זהב. המדת הזהב התגברה עליו, ולמרות שהחנות חיתה מלאה באנשים, נטל מלוא חופניו תכשיטי זהב ושם בתיקו לעיניו כל.

בעלי החנות והקונים הזעיקו מיד משטרה שעצרה את האיש.

בחקירה, נשאל הגנב: "ביצד זה עלה בדעתך לגנוב זהב לאור יום? לא ראית את כל האנשים?!"

"אנשים?!" תהה האיש "לא ראיתי אנשים, כל מה שראיתי היה רק זהב..."

☺ חוק חוק אף... ☺

הכסף לפעמים מעוור את עיני האדם עד שבלתי אל הממוץ עיניו...

ראה זה חדש!

הספר שרבים עיפו לו

"הכתב והמכתב" ח"ב

עומד בעזרת ה' לצאת לאור

כל המעוניין להנעיה את יקיריו בספר, מוזמן לפנות לפלא': 052-7654216

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ג שעתידי בע"ה לראות אור)

שאלה: בערב פסח שחל בשבת, האם אפשר לכתחילה למגן מצות שלימות, כדי לאוכלם בסעודת הבוקר בשבת לאחר זמן איסור אכילת חמץ, ולברך עליהם המוציא, או שעדיף להקדים את הסעודה לפני סוף זמן איסור אכילת חמץ ולאכול לחם ממש?

תשובה: הדרך השניה עדיפה. כי הדרך הראשונה צ"ע לפי מנהג הספרדים שמברכים כל השנה על המצה בורא מיני מזונות. אלא אם כן יאכל שלש מצות שהם שיעור קביעות סעודה. ואכמ"ל.

שאלה: בכור שנולד בניתוח קיסרי, האם צריך להתענות בערב פסח? תשובה: אינו צריך להתענות (כף החיים סימן ת"ע אות ג'). ואם יוכל להצטרף בנקל לסיום מסכת – תבא עליו ברכה.

שאלה: האם כדי להפטר מתענית בכורות, ניתן לעשות סיום שלחן ערוך (אורח חיים בלבד)? תשובה: אפשר.

שאלה: לגבי סוגיות ודפים שרבני הישיבה אינם מסכימים לבחורים ללמוד (כגון סוגית "פתח פתוח"), מה לעשות כדי שייחשב סיום מסכת? תשובה: לקרוא אותם בגירסא בעלמא.

שאלה: ילד לפני בר-מצוה שסיים מסכת, האם יכול לפטור גדולים מתענית בכורות? תשובה: יכול לעשות, ויש שמחה גדולה לתורה כשנער קטן מסיים מסכת. עם זאת, את הקטע האחרון ילמד (בבית הכנסת בשעת הסיום) יחד עם אדם גדול, שיקרא ויסביר עמו. וכן עשיתי פעם אחת בילדותי בערב פסח התש"ז.

שאלה: אחד מחתניי נהג שלא לאכול אורז בפסח כמו שנהגו בבית הוריו, כעת רוצה לבטל מנהגו, האם צריך התרה? תשובה: ודאי צריך התרה. אלא אם כן הוא בשנה הראשונה לנישואיו שאז אין צריך התרה. אמה"ג זצ"ל לא היה אוכל אורז. אבל לנו הילדים התיר לאכול אורז ודוחן.

שאלה: האם יש בזמננו חיוב של קימחא דפיסחא? ומה השיעור לכך? תשובה: כך נהגו. וכל אחד לפי כחו. לעני די בעשרה שקלים. וכל המוסיף מוסיפין לו.

שאלה: האם מותר לעשות אזכרה בחודש ניסן? תשובה: אפשר לעשות אזכרה בניסן, לימוד משניות וסעודה בלבד.

שאלה: האם מותר לעלות להתפלל על ציון מרן הבית יוסף ביום הילולתו י"ג בניסן, שהרי זה בתוך חודש ניסן שאין עולים לבית העלמין? תשובה: מותר להיות בקברי צדיקים אף בחול המועד פסח.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ עזיזי בר כמונה לבית חדוק ז"ל

לרפואת דורון בן שרה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל

מה יבנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של כ"ק מרן הרבי האמרי חיים מו"צ זצוק"ל, הרה"ק רבי חיים מאיר בן הרה"ק רבי ישראל מו"צ זצוק"ל בעל האהבת ישראל זצוק"ל, נלב"ע ביום ט' ניסן תשל"ב

סיפר הרה"ח ר' מנחם אליעזר מוזס שליט"א מקורבו ונאמן ביתו של מרן האמרי חיים, שהרבי בעצמו סיפר לו, שבפטירת אביו הקדוש האהבת ישראל התפרץ האמרי חיים בעת הלוייה ואמר: "טאטע, ווי האט פאסירט אז דו זאלסט גיין, און איך זאל נישט מיט גיין מיט דיר? ווער שמועסט איך זאל דיר אליין איבערלאזן?" [-אבי, איך זה קרה שאתה הולך ואני לא אתלווה אליך, ומה עוד שאני אשאיר אותך לבד?],... כידוע שלא זה ידו מתחת ידי אביו הקדוש.

ופעם שאל יהודי נכבד אחד את רבינו מתי נפטר אביו ה"אהבת ישראל". ענה לו רבינו: "אומרים שלפני כשלושים שנה, אבל אצלי זה כמו היום, הוא חסר לי בכל עת, אך אני משתדל להתקשר בו כדי שלא אביישו בהתנהגותי!..."

פעם הגיע אל האמרי חיים צעיר שחזר בתשובה, ונתקף בדכאון רח"ל מפחד עונשי הגיהנום הצפויים לו, על מעשיו הרעים בעבר. עמד רבינו והצהיר באזניו באופן ברור ביותר שהוא מקבל על עצמו את כל העונשים במקומו, "ומעכשיו אתה נקי מכל חטא ומזומן לחיי העולם הבא", אמר לו הרבי. דיבוריו הקדושים היו כמים קרים על נפש עייפה, ובאורח פלאי השפיעו בן רגע על החולה לטובה, ופניו לא היו לו עוד.

כשסיפרו את הדברים למחותנו האדמו"ר מסלונים בעל התיבות שלום זצוק"ל, אמר לאנשיו: "אל תחשבו שהרבי מו"צ זצוק"ל דיבר פה דיבורים בעלמא מן השפה ולחוץ, רק כדי להרגיע את המדוכא, הוא באמת התכוון לכך וקיבל על עצמו בפועל את עונשי הזולת! עד כדי כך מגיעה מסירות הנפש שלו למען יהודי אחר!". ובענין זה ידוע שאביו האהבת ישראל התבטא עליו בשעתו: "מה לא היה עושה חיים מאיר שלי למען יהודי!".

הישועות הגדולות שאפשר לפעול השבוע בסיום מסכת פסחים

לאן אפשר להידרדר ללא לימוד תורה

השבוע למדנו בדף היומי (בדף ק"ב ע"א): "חמשה דברים צוה רבי עקיבא את רבי שמעון בן יוחי כשהיה תבוש בבית האסורין. אמר לו [רבי שמעון לרבי עקיבא]: רבי למדין תורה. אמר: איני מלמדך. אמר לו: אם אין אתה מלמדני, אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות. אמר לו: בני, יותר ממה שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק".

מרן הרבי הקדוש בעל השפע חיים מצאנז זצוק"ל אמר פעם בשיעור חומש רש"י, שלכאורה קשה להבין את דברי הגמרא, וכל הלומד מאמר זה עומד ומשתומם, וכי כך אומר תלמיד רבו שיימסרהו למלכות? איך העיז התנא הקדוש רבי שמעון לומר כך לרבו רבי עקיבא?

אלא הפירוש הוא כך-אמר הרבי זצוק"ל-ידוע שהאדם נולד פרא בטבעו, עם מידות מושחתות, ורק על ידי התורה הקדושה הוא מזכך ומשנה את טבעו לטוב. לכן אמר רבי שמעון לרבי עקיבא: דע לך שאם אין אתה מלמדני תורה, אני ארד חלילה מטה מטה עד שאגיע חלילה למצב כזה שאני אלך ואומר ליוחי אבי ומוסרך למלכות, כי כשאין תורה יורדים עד לדרגה הנמוכה ביותר.

כשסיים מרן השפע חיים את דבריו, התבטא ואמר: "דער וורט איז איינע פון מיינע בעסטע ווערטער" [וורט זה הוא אחד מהוורטים הכי טובים שלי]...

להכיר ולדעת את הכוחות הטמונים בך

בהכנת השיעור מצאתי וורט נורא בשם רבן של כל בני הגולה מרן ההייליגער חתם סופר זי"ע על פרשת השבוע [פרשת תצוה]: "אתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאתי רוח חכמה ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי".

אומר ההייליגער חתם סופר, כל אחד יש לו בתוכו כוחות וכשרונות שבאמצעותם הוא יכול לפעול גדולות ונצורות, הבעיה היא שלא כל אחד מנצל את היכולות והכוחות שלו, לפעמים צריך שיבוא מישהו מבחוץ שיעורר אותו ויוציא את היכולות שלו מן הכוח אל הפועל, שיעזור לו לבטוח בכוחות שלו ולעורר אותו להשתמש בהם.

הכוח הטמון באדם הרי הוא דומה לגרגר הזרוע באדמה. אם יעדרו ויחרשו את האדמה ויזבלו אותה-אז הוא יצמח לתפארת, אך אם לא יעשו כלום, הרי הוא ירקב ולא יצא ממנו שום דבר.

על זה אמר הקב"ה למשה שיעורר את כל חכמי לב שידעו למצות את היכולות שלהם ולהשתמש בהם כדי להוציא את חכמתם מן הכח אל הפועל. וזה כוונת הפסוק "אתה תדבר אל כל חכמי לב", מה תדבר איתם? תודיע להם "אשר מלאתי רוח חכמה", שידעו שהם מלאים ברוח חכמה, וממילא "ועשו את בגדי אהרן"... שאז ידעו להשתמש ביכולת שלהם.

אבי תנועת המוסר רבי ישראל סלנטר זצוק"ל היה אומר

שתלמיד שאינו מכיר בכוחותיו ואינו יודע עד כמה הוא מוכשר וחכם, הרי הוא דומה לבעל מלאכה שאינו מכיר את כלי העבודה שלו, ודאי שאי אפשר לו לעבוד ולהתקדם בצורה כזאת.

בענין זה ידוע הפירוש הנפלא על הפסוק "להודיע לבני האדם גבורותיו", שלפי הפשט הפשוט הכוונה לגבורותיו של הקב"ה, אבל בסלונים אמרו שגבורותיו הכוונה לגבורותיו של האדם, לכוחותיו וליכולותיו, וזה הכוונה "להודיע לבני האדם גבורותיו", היינו להודיע לאדם את הכוחות שלו, שידע ויכיר בהם, וכך יוכל לעלות מעלה מעלה ולהתקדם בדרכי עבודת ה'.

(מתוך הפתיחה לשיעור, י"א אדר, דף צד)

הכח העצום של סיום מסכת

לכבוד סיום מסכת פסחים שאנו זוכים השבוע לסיים בשיעור דשמיא, נביא כאן סיפור נורא אודות סעודת סיום מסכת שמצוה לפרסם.

לפני עשרות שנים היה סיום מסכתא בבני ברק, והמגיד שיעור בהדרן בסיום נשא דברים חוצבי להבות אש ואמר כך: "מורי ורבותי! יעצב אפי וצייט וואס מ'קען פוילן אַ יְשׁוּעָה!" [עכשיו זה זמן שאפשר לפעול ישועות]. ובדבריו המשיך המגיד שיעור וסיפר על יהודי שהיה לא עליכם חשוך ילדים, ופעם בהזדמנות שמע ממרן גאון ישראל הבריסקער רב זצוק"ל שהתפילות שמתפללים בשעת סיום מסכתא מתקבלות. אותו יהודי לא היה טיפש כלל, הוא המתין שמרן הבריסקער רב יסיים מסכתא, ואז הוא הגיע אליו והזכיר את עצמו לישועה. רבינו היה שרוי בשמחה עצומה ובירך את היהודי מכל לבו, והיהודי נושע בבן זכר לאחר שנה.

המגיד שיעור בבני ברק סיים את דרשתו, והנה הוא שם לב שאברך אחד יושב בצד ומצחקק מהסיפור, כשהוא מפקפק על אמינותו. לאחר שהסתיים המעמד הוא נגיש אל אותו אברך ואמר לו: "אני רוצה לבדוק איתך משהו. האם יש לך אחים או אחיות?". "לא", עונה לו האברך, "אני בן יחיד". "וכמה שנים אחרי החתונה נולדת?", שואל אותו המגיד שיעור. "אחד עשרה וחצי שנים", עונה היהודי כשהוא מופתע על השאלות המוזרות.

"להוי ידוע לך", אומר לו המגיד שיעור, "כי אתה הוא אותו ילד שנולד על ידי הברכה של הבריסקער רב! לך תשאל את אביך אם הוא מכיר את הסיפור!..."

להזהר לא להפוך ל'לוקש'...

הרב הגאון החסיד רבי אפרים פישל שטיין שליט"א מבני ברק מביא בספרו וורט יקר ששמע מפי מרן הרבי הקדוש האמרי חיים מו"צ זצוק"ל [שיומא דהילולא שלו יחול השבוע. ראה במדור יומא דהילולא קדישא] על הדף היומי שלמדנו.

הגמרא אומרת (בדף ק"א ע"א): "כי הוינא בי מר כי הוה מקדש אמר לן טעימו מידי דילמא אדאזליתו לאושפיא

כשאין תורה יורדים עד לדרגה הנמוכה ביותר

מיני מתיקה

הגמרא אומרת במסכת שבת (סוף דף ק"ה ע"ב ותחילת דף ק"ט ע"א): "וְאָמַר אֲבִי תִּיּוֹתִי לִי דְכִי חֲזוּנָא צוֹרְבָא מְרַבְּנָן דְשְׁלִים מְסַכְתָּא עֲבִדְנָא יוֹמָא טְבָא לְרַבְּנָן". אומר רש"י הקדוש (ד"ה עבידנא יומא טבא לרבנן): "לתלמידים, ראש ישיבה היה".

כשלוּמִדִּים את הגמרא עולה התמיהה מאליה, למה לעשות יומא טבא לתלמידים, היה צריך לעשות לאותו תלמיד שסיים את המסכתא?

חשבתי בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא לפרש כדלהלן. שהאמורא הקדוש אביי עשה יומא טבא לתלמידים בודאי היתה זו סעודה בשרית מכובדת עם כל מה שמסביב, ועל ידי זה הוא גרם לתלמידים שגם הם ירצו לעשות סיום מסכתא, בבחינת קנאת סופרים תרבה חכמה, הוא ניצל את העיתוי של סיום מסכתא, לא רק לעודד את המסיים, אלא לגרום לעוד ועוד תלמידים, לתת להם חשק שגם הם יסיימו מסכתא. אם כך מובן מאוד למה אביי עשה את היומא טבא לרבנן.

עוד אפשר להוסיף בנושא, הרי המשנה אומרת במסכת תענית (דף ז' ע"א): "דאמר רבי חנינא, הרבה למדתי מרבותי ומחבירי יותר מרבותי, ומתלמידי יותר מכולן", אם כך הרב צריך שיהיה לו הכרת הטוב לתלמידיו, כי הרי בלי התלמידים הוא לא היה מגיע לכוזה בהירות במסכתא, ואם כך בודאי שמגיע להם יומא טבא לתלמידים. וזה מה שרש"י מודיש "ראש ישיבה היה".

מתעקרא לכו שרגא ולא מקדש לכו בבית אכילה, ובקידושא דהכא לא נפקיתו דאין קידוש אלא במקום סעודה". וביאר הרבי הקדוש את דברי חז"ל בדרך רמו, שבזה שאדם מתלהב ומתקדש ביום השבת קודש זה עדיין לא מספיק, והעיקר הוא איך הוא מתנהג במשך ימי השבוע, בענייני אכילה ובענייני משא ומתן וכדו'. וכך ביאר הרבי האמרי חיים זצוק"ל: "כי היונא בי מר" כשהולכים בשבת קודש לרבי ומתלהבים אצלו בליל שבת ב"י-ה אכסוף", ב"י-ה רבון עלם" וכדו', "אמר לן טעימו מיד" נראה אם אתם יכולים גם לאכול, איך נראית אצלכם האכילה, אך הוא המשא ומתן אצלכם וכו' וכו', "דילמא אדאזליתו לאושפיזא" כשתצאו מהשבת, מיעקרא לכו שרגא" יכבה הנר שהדלקתם בשבת קודש, כלומר ההתלהבות שהדלקתם בקרבכם תכבה, "ולא מקדש לכו בבית אכילה" לא תוכלו להתקדש כראוי בענייני אכילה, "ובקידושא דהכא לא נפקיתו" בזה שהתלהבתם כאן אין אתם יוצאים ידי חובתכם, זה עוד לא מספיק, כי העיקר הוא שישאר מאותה התלהבות למשך כל ימי השבוע, שהמשא ומתן יהא באמונה, שהאכילה תהא בכשרות כמו שצריך, ושלא יהיה בו שום נדנדו איסור, "דאין קידוש אלא במקום סעודה" כלומר כי עיקר הקדושה והטהרה הרי הוא בענייני אכילה ובענייני משא ומתן באמונה.

וסיים הרבי את דבריו הקדושים ואמר במתק לשונו: "ס'אזי נישט קיין קונץ זיין פארמוח'ט ביי נשמת, א קונץ איז ביים עסן מ'זאל נישט ווערן א לאקש" [זו אינה חכמה להיות שקוע במוחין ב'נשמת', החכמה היא בעת האוכל לדעת להיזהר שלא להפוך ל'לוקש'...] (מתוך הפתיחה לשיעור, י"ח אדר, דף ק"א)

לכבוד סיום מסכת פסחים ביום ט' ניסן הבעל"ט

הלימוד במסכת פסחים ובהלכות פסח בשלשים יום שלפני פסח - כהננה למחיית עמלק ולגאולת ישראל

הגמרא אומרת במסכת פסחים (דף ו' ע"א) "שואלין דורשין בהלכות הפסח קודם לפסח שלשים יום". והיינו שבשלשים יום אלה [המתחילים מיום הפורים, כמו שכתבו הפוסקים] הוא הזמן המתאים ללימוד הלכות פסח. ולכאורה יש להבין מה הענין דווקא בשלשים יום, ומדוע מתחילים דווקא בפורים? לכאורה היו צריכים לתקן שכל אחד יראה כמה זמן הוא צריך על מנת לגמור את ההלכות או את המסכת?

מסביר זאת הבני יששכר (במאמר חדש אדר) על פי דבריו הידועים של הגאון הקדוש רבי אברהם אזולאי בעל החסד לאברהם, שבכל שנה בשלשים יום לפני הפסח מוציא הקב"ה את נשמות עם ישראל משערי טומאה, בכל יום ויום חלק אחד, עד שבלי ל"ד ניסן, ליל בדיקת חמץ, עומד כל יהודי לגמרי מחוץ לשערי הטומאה, ובליל ט"ו בניסן, בליל הסדר הקדוש, הם בבחינת בני חורין ומתחילים להיכנס לשערי הקדושה.

ומוסיף הבני יששכר על זה, שהרי אנו מצויים בשלש מצוות על מחיית עמלק, במחשבה בדיבור ובמעשה, במחשבה-לא תשכח, בדיבור-זכור את אשר עשה לך וגו', ובמעשה-תמחה את זכר עמלק. והענין הוא כי אנו צריכים למחות את כל שלש הצורות של עמלק, במחשבה, בדיבור ובמעשה. ושלש פעמים עמלק [240-] עולה סך הכל 720. והנה בשלשים יום ישנם 720 שעות (24x30), וזה רומז שבשלשים יום אלה הוא הזמן למחות את עמלק בשלש הצורות שלו.

והנה חג הפסח הוא בבחינת החסד, ובו מתעוררים חסדים על עם ישראל. ומדת החסד כולל בתוכו עשר ספירות [חסד שבחסד, גבורה שבחסד וכו'], ועשר פעמים חס"ד עולה 720, וזה רומז על כך שב-720 שעות אלה המתחילים בפורים, זמן התחלת מחיית עמלק, נשפע מדת החסד על ישראל שיזכו למחות את עמלק לגמרי [במחשבה בדיבור ובמעשה] ולהביא את הגאולה. ועל כן מובא בזהוהר הקדוש שלעתיד לבוא תהיה מלחמת עמלק ומחייתו בערב פסח.

וממילא מובן היטב הטעם למה תיקנו חז"ל לדרוש בהלכות פסח דווקא מיום הפורים יום מחיית עמלק, עד יום הפסח.

וכמה מתאים הדבר שבדיקת בימים אלה מסיימים כל עם ישראל לומדי הדף היומי את מסכת פסחים, כהננה רוחנית לחג הפסח, וכהננה למחיית עמלק וגאולת עם ישראל על ידי משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

מקולמוסם של הקוראים

מכתב תורה שהתקבל במערכת בעילום שם

לכבוד ידידי הגאון הגדול רבי אברהם ישעיהו שליט"א

היות וזה עתה ראיתי דבר חידוש ואיני יודע מה לעשות עם זה, לכן הדבר הראשון חשבתי לשלוח לכם, אולי מעלת כבודו יודע פשט יותר טוב, ואולי נוכל לקבל את חוות דעתם של הלומדים החשובים קוראי העלון.

הנה זה לשון הרמב"ם ז"ל (הלכות שבת פרק ל' הלכה ט"ו): "וכל השומר את השבת כהלכתה ומכבדה ומענגה כפי כחו כבר מפורש בקבלה שכרו בעולם הזה יתרו על השכר הצפון לעולם הבא, שנאמר אז תתענג על ה' והרכבתך על במותי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך כי פי ה' דבר", עכ"ל.

ילמדנו רבינו, איך יתכן שיהיה שכר בעולם הזה יותר מהשכר בעולם הבא, הרי כל העולם הזה עם כל תענוגיו אינו שיה אפילו נקודה אחת של העולם הבא, שהרי העולם הבא הוא

מאוצרות המועדים

"בשם הרב ז"ל [הרה"ק רבי פנחס מקוריין זצוק"ל], שבת הגדול הוא תיקון להרהורי עבודה זרה, דכתיב (שמות יג, כב) משכו וקחו וגו', ופירש רש"י משכו ידיכם מעבודה זרה" (אמרי פנחס החדש, שער פרישות ומועדים, קסב).

שלא בערך כלל לעולם הזה, ומה הפשט ברמב"ם? ועוד צריך ביאור מה הראיה מהפסוק שהביא הרמב"ם, היכן רואים בפסוק שהשכר בעוה"ז הוא יותר מהעוה"ב?

אני כשלעצמי חשבתי לומר כך, שכוונת הרמב"ם היא על השכר שכתוב בפסוק "אז תתענג על השם", מהו "אז"? אלא הכוונה "אז" בשעה שאתה שומר שבת ומענגה, כבר "אז" תתענג על ה', היינו כבר בעולם הזה בשעה שאתה שומר שבת כבר "אז" יהיה הבחינה של תתענג על ה', וזה הראיה מהפסוק. וא"כ בהכרח לומר שהמעלה של תתענג על השם בעולם הזה הוא יותר גדול מהמעלה של תתענג על השם בעוה"ב, שאם לא כן למה אמר הכתוב "אז" והרי יותר טוב שהשכר יהיה בעוה"ב ולא "אז", אלא מכאן למד הרמב"ם שבהכרח הענין של תתענג על השם בעוה"ז הוא יותר גדול מתתענג על השם בעוה"ב, ויתכן שהוא על דרך מה שכתוב באבות יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעוה"ז מכל חיי העוה"ב.

אולם לאחר שאמרתי דבר זה לפני כמה תלמידי חכמים, אמרו לי שאין זה פשט נכון, וכוונת הרמב"ם "יתרו על שכר העולם הבא" היינו בנוסף על שכר העולם הבא וכו'.

כתב בספר הקדוש אוהב ישראל [לפסח]: "...והנה בכל שנה ושנה מתעורר זה, יכול האדם לפי בחינתו ומדינתו להוציא את עצמו מתוך הקליפות. וזהו ענין בדיקת חמץ, היינו שכל אדם יבדוק עצמו מהמדות שיש לו, ואח"כ אם מצא אצלו איזה מדה רעה ח"ו, יבער אותה מכל וכל על ידי התשובה שלימה שיקבל האדם על עצמו שלא לעשות עוד כזאת. וזהו בכל דור דור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, היינו שממש צריך האדם בעת הזאת שיצא ממצרים שהם הקליפות, ומן השמים יסייעוהו. וכן יהי רצון אמן".

נקודה למחשבה:

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

שומע תפילה

חסד של אמת ע"י הכותל המערבי

ילדי החסד

ילדי ישראל עוסקים במצות חסד של אמת
לעלוי נשמות שלא זכו להניח אחריהם ילדים

גליון מספר 6
פרשת ויקרא תשפ"א

על הפרשה

דבר תורה מגדולי ישראל שלא זכו לילדים,
ולומדי תורתם הרי הם כבניהם

על ראש העלה, כי ידו על ראש עלה (כי ה'ה' אינה רק שמוש
התבה) עולה תשובה אהבה, שעל ידי תשובה מאהבה יהיה ונרצה
לו לכפר עליו, שיתכפרו עוונותיו, ועל ידי זה יזכה לבטל הס"ם, וזהו
ושחט את בן הבקר שעולה שטן, שיתבטל היצר הרע שלא יהיה לו
במה לאחז, ויהיה קץ הגאולה כמאמר הש"ס (שם) גדולה תשובה
שמקרב את הגאולה, ועל ידי זה יזכו לגאולה שלמה אמן.

[דמשק אליעזר]

להתגבר על היצר בשנים הצעירות

קלוי באש גרש כרמל תקריב את מנחת בפניך (ב, ד).

יש כאן דרך והנהגה בעבודת השם, קלוי באש להתחמם לדבר
מצוה, גרש כרמל גרוסה לשבר את התאוות בעודו לח, לא יניח
את עצמו לשנים המאחרות כשכבר אין כוחו באבן, אלא בגמיו
הצערים כשעוד יכול להתגבר על היצר, וזהו מנחת בפניך.

[בית ישראל]

גם בקרבנות צריכים את מדת הענוה

ויקרא אל משה (א, א).

איתא בזה"ק ויקרא א' זעירא (ויקרא ב, ב), איתא בקדמונים שהא'
רומזת על ענותנותו של משה (פענח רזא), וצריך להבין למה נרמז
ענותנותו של משה דוקא בפרשת הקרבנות, ואפשר לומר דידוע
שהקרבנות צריכים להביא את האדם לשפלות עצמו, ולדעת
שומת האדם מן הבהמה אין כי הכל הכל (קהלת ג, ט), ולכן
דוקא בקרבנות נרמזה מדת הענוה לומר שכל צריכים להתנהג.

[מהר"א מב'עלזא]

הגאולה תהיה על ידי תשובה מאהבה

וסמך ידו על ראש העלה ונרצה לו לכפר עליו (א, ד).

הנה ידוע מאמר הש"ס גדולה תשובה שזוהו נעשות לו
פזכיות (יומא פו, ב), ומסיק הש"ס שזה רק בתשובה
מאהבה, ויש לומר שזה מרמז בפרשתנו וסמך ידו

זכות הרבים תלוי ברך!
באפשרותך לזכות את הרבים באלפי שעות לימוד התורה.
הורד אינך פוסט אפליקציה והוא יארגן עבורך זכות הרבים לך!
DAF.TFILOT.ORG

הַחֲטוּפִים ספור היסטורי בהמשכים

[ארכיון המחנה החרדי]

פרק ו'

ההצלחה מאירה פניה

"נא להכיר, ר' סנדר, זהו יצחק בני", ענה הרוכל בשמץ של גאונה. "נעים מאד - ענה ר' סנדר וצבט בלחיו של הנער - "אך תמיהני, מה עושה נער בגיל זה בדרכים? הלא מקומו הוא בתלמוד תורה, שם עליו לרכוש חכמה בינה ודעת, ומדוע הוא נודד עמוך בין העזרות? האם ברצונך ללמדו כבר עתה את מקצוע הרוכלות?" - תמה ר' סנדר.

"חלילה לי!" - נאנח הרוכל - "לוי רק יכלתי לאפשר לו ללמוד במנוחה, הרי בלית ברירה לקחתיו עמי, אימת החוטפים נפלה על הנער והוא בכה לפני שאקח אותו עמי".

"כן... נאנח ר' סנדר, תקופה קשה מאד עוברת על עם ישראל תחת שלטונו של הצאר הרוסי, גם לגורלו של בני חששתי מאד, אפילו שעדן לא מלאו לו עשר שנים, שלחתי אותו להתגורר בביתו של אחי בעיר הסמוכה. אחי הוא גביר (עשיר) גדול וכידוע הכאפערס' אינם נוהגים לחטוף את ילדיהם של העשירים".

"אוי, עד כמה מתגעגע בני הביתה. אני מקווה שבראשית הקיץ כשאשמע כי המכסה התמלאה, אוכל להשיבו לביתו!" - מחה ר' סנדר דמעה שהופיעה בזוית עינו.

"אך הבה נגש ישר לעניינינו, אמר ר' סנדר לאחר שהתאושש, היום נבצע עסקה כפולה לכבוד נער החמד הזה אשר זכיתי היום להכיר, תן לי חוטים בכמות כפולה מהקניה של השבוע שעבר!"

"אני רואה", אמר הרוכל בשמחה, "שכאשר בני מתלווה אלי יש לי סיעתא דשמיא, הנה

"יצחק!" - פנה האב לבנו - "ארוז את חפציה, מחר עם שחר אנחנו יוצאים לדרך!"

"מיז אבא!" - ענה יצחק וארוז לעצמו צרור קטן ובו מעט בגדים שיספיק לו לשבוע ימים.

למחרת, לאחר תפלת ותיקון יצאו השניים לדרך.

"אבא!" - פנה יצחק לאביו - "הצרור שלי קטן למדי אוכל לעזור לך לשאת חלק מהמשא הכבד שלך. הנה, אקח את הסל הזה בידי".

"תודה רבה לך יצחק, אכן הוקל לי מעט - הודה לו אביו.

"תמיד ידעתי שאתה עמל קשות לפרנסתנו, אך כשאני מתלווה אליך ורואה זאת מקרוב, אני מעריך את זה היטב. בכל יום אתה נסחב עם משא כה כבד ועובר מעיר לעיר... זו ממש עבודת פרך".

"כן, בני, אך אני מעריך ומודה לך שהפרנסה באה ביגיע כפיים ואיני נזקק לחסדיהם של הבריות".

"בקר טוב, ר' סנדר!" - קדם אביו של יצחק את החיט, אחר מלקוחותיו הקבועים אשר היה נוהג לקנות ממנו חוטים ושאר צרכי תפירה עבור מלאכתו, מדי שבוע.

"בקר אור!" - ענה ר' סנדר החיט - "אני רואה כי היום לא הגעת לבדך, הבאת עמך עוזר צעיר, מי הוא נער החמד הזה?"

לזכרון עולם בהיכל ה'

מתאחדים לכתיבת ספר תורה שכל כולו חסד של אמת!

קחו חלק בספר התורה ובחרו פסוק מיוחד לזכותכם ולזכות בני ביתכם, חייגו כעת: **0722-81-85-82**

מחלק מהמשא ומהרויח סכום כפול!"

"אני שמח בשמחתך ומאחל לך הצלחה גם בהמשך, אגב היכן תלוננו הלידה? אולי תגיעו לביתתי?" – שאל ר' סנדר.

"לא", ענה הרוכל, "אני מעדיף ללון בפונדק של ר' משולם, בכל שבוע אני מגיע לשם ואין כל סבה שהפעם אשנה ממנהגי".

"כרצונך", משך ר' סנדר בכתפיו, "חשבתי שתעדיף ללון בביתתי משום שזהו מקום בטוח יותר עבור הנער, הרי לעולם אינך יודע מי הם כל הארחי פרחי (אורחים נודדים שקשה לדעת מה טיבם) המתאכסנים בפונדק".

"אין כל מקום לדאגה, אני פוקח עין היטב על בניו!" – ענה הרוכל ונפרד מר' סנדר לשלום.

הרוכל ובנו, המשיכו להסתובב עם דברי מרפלתם (סחורתם) בעריה זו ועשו חיל במסחרם. לפנות ערב כששמנה (ספר) האב את הפדיון (הכסף שקבל בעד סחורתו) היומי, התפעל ואמר לבנו, כי סכום זה מגיע לידיי בדרך כלל רק לאחר שלשה ימי עבודה.

"יתכן שנוכל השבוע לשוב הביתה עוד לפני יום חמישי", בשך האב לבנו בשמחה.

"ואולי עוד אספיק לחזור לתלמוד תורה ליומים שלשה?" – שאל יצחק.

"בהחלט יתכן, ברגע שיצטבר בידי הסכום הדרוש – לא אמתמהמה עוד אלא נסע הביתה!" – הודיע האב לבנו אשר לא ידע את נפשו מרב שמחה.

לעת ערב, נכנסו השניים אל הפונדק של ר' משולם, והזמינו לעצמם ארוחת ערב דלה.

אותה שעה היה הפונדק מלא מפה אל פה. עוברי אורח רבים נכנסו אל הפונדק כדי ללון בו עד יום המחרת, וההמולה הייתה רבה: זה יוצא וזה נכנס, אלו משוחחים ואלו צוחקים, אלו אוכלים ואלו שותים.

הרוכל ובנו לא שתו לבם לכל ההמולה, הם סעדו את לבם ליד שלחן צדדי ולאחר מכן בקשו ללכת אל חדרם כדי ללון.

"סליחה, האם אתה הרוכל מויטבסק?" – שמע לפתע קול עבה בלתי מוכר מאחוריו.

הרוכל הביט לאחור כדי לברר מי הוא זה הדובר אליו.

"כן, זה אני!" – ענה לזר גבה הקומה שהתקרב אליהם.

"בדיק אותך אני מחפש, שמעתי עליך ספורים מופלאים על טוב לבך ועל היותך אדם ישר והגון".

"מי ספר לך עלי?" – התענין הרוכל.

"ידידי ר' סנדר החיט, הוא תמיד משבח אותך וממליץ לקנות רק אצלך".

"ובכן, במה אוכל לעזור לך? – שאל הרוכל.

"אני רוצה לקנות אצלך כמה פריטים הנחוצים לי בדחיפות".

"בבקשה, אמר לי מהם, ואמכר לך ברונו!"

"תאמין לי שיש לי רשימה ארוכה, לכן אני מציע שתציג כאן על השלחן את סחורתך, אני מבטיח לך שלא תתחרט על הטרחה!"

"יצחק, סדר בבקשה את הפריטים השונים כאן כדי שהאדון הנכבד יוכל לראותה!" – בקש הרוכל מבנו.

"אז ככה", פתח הלקוח ואמר: "אני זקוק ל-3 יחידות של סבון, לחבילת מסמרים, חמשה זוגות שרוכי נעלים, חגורה אחת, פתילות לעששית (מנורת נפט) וכן הלאה... הרשימה הייתה אכן ארוכה.

"זהו, עכשיו ערוך לי חשבון בבקשה!" – בקש הזר.

"הנה, זהו הסכום!" – הראה הרוכל ללקוח ובקש ממנו לעבור שנית על החשבון ובינתיים הורה ליצחק לארוז את הקניה של הלקוח בשקית.

"אני סומך עליך!" – אמר הלקוח והושיט ידו לכיסו כדי להוציא את ארנקו.

"אבוי! היכן הארנק?" – שאל הזר בתדהמה – "הוא איננו בכיסו!"

הלקוח ערך חפוש גם בשאר כיסיו, הביט סביבו לנודא אולי נפל הארנק, אך לא היה כל זכר לארנק.

"אוי לי!" – זעק בחרידה, "הרי כסף רב בארנקי, כסף שהכנתי כדי לקנות סחורה בידי ועתה הוא אבד לי".

הרוכל ובנו התבוננו בלקוח האומלל והשתתפו בצערו.

"רק רגע!" – אמר הלקוח לאחר הרהור קל, אולי השארתי את הארנק בביתתי עת סעדתי ארוחת צהרים? כן כן, אני חושב שהארנק נשאר שם על השלחן".

"אל תטרחו", הציע הרוכל, אשר שמח בלבו על רוח הגון נוסף שהזדמן לו הערב, "אולי תשלם לי מחר בבוקר!"

"אבל הבעיה היא אני ממחר מאד, אני נאלץ לצאת לדרך מחוץ לעיר כבר עתה, אינני יודע מה לעשות".

"האם הנך גר הרחק מכאן?" – שאל האב.

"לא, במרחק של עשר דקות הליכה".

"אם כן, יש לי רעיון פשוט", אמר האב – אך על כך תקראו אי"ה בפרק הבא.

המשך בשבוע הבא בעזרשי"ת

שליחי 'שומע תפילה' יעיתרו עבורכם בכותל המערבי

40 יום רצופים

להעברת שמות חייו כעת: **0722-81-85-82**

אלפים כבר נשלחו!

לְעֻלּוֹי נְשָׁמָתָם

שְׁמוֹת הַנְּשָׁמוֹת שֶׁלֹּא זָכוּ לִילָדִים
שֶׁהֵיֶאֱרָצִיט שְׁלָהֶם חַל בְּשָׁבוּעַ זֶה

סיפור הישועה שמעורר הדים

לא להאמין כמה פשוט וקל לזכות לישועה • כך פעלה תפילה וקבלה טובה בשמיים.

לילה יתחילו את ה-40 יום רצופים למען בנה בכותל המערבי.

באותו לילה, בשעה מאוחרת, צלצל הטלפון, שדכן לא מוכר העלה הצעה חדשה. האם סירבה להאמין שהישועה הגיעה מהר כל כך. היא ביקשה ארכה של כמה ימים. היא רוצה לברר קצת על אודות ההצעה.

למחרת היא התיישבה והחלה לעשות בירורים.

שפך השבחות שהחלו לזרום, גרמו לאם הנרגשת להבין שזו היא ההצעה המיוחלת לה הם חיכו כל השנים. הגיעה הישועה שבששנה לבוא.

כעבור ימים ספורים נשברה הצלחת והבן התארס במזל טוב.

סיפור שממחיש יותר מכל את הישועות לה זוכים העושים למען הנשמות שלא השאירו אחריהם זש"ק.

אם גם אתם מצפים לישועה, חייגו כעת למוקד הישועות של שומע תפילה: 0722-81-85-82

ג. זורגר

בשבוע האחרון התרחש סיפור מדהים שזכה לתהודה עצומה, סיפור שממחיש יותר מכל שהקב"ה משלם לאוהביו ולעושי מצותיו.

משפחה מארה"ב, שהבן המוכשר שלהם, זה מכבר הגיעה לפרקו, חבריו התארכו והתחננו אחד אחרי השני, ולהפתעת כולם רק הוא נשאר מאחור. האב והאם כאבו את כאבו של הבן, בלי לראות ישועה באופק.

לפני תקופה לא ארוכה, נחשפה האם במקרה לפעילות "שומע תפילה" ומצוות חסד של אמת, והחליטה לנסות גם את זה למען בנה האהוב.

היא יצרה קשר עם מוקד הישועות וביקשה לתרום ולקחת חלק במצות חסד של אמת, ובד בבד היא קיבלה על עצמה גם קבלה טובה לעילוי נשמתם של אותם נשמות, ומסרה בהתרגשות ובווקל רועד את שמו של בנה לתפילת 40 יום בכותל.

במוקד הישועות של שומע תפילה הבטיחו לדאוג לכך כי עוד באותו

הב' עמרם ב"ר פנחס ליבוש

י"א ניסן

ר' אשר ישעי' ב"ר אלימלך

ר' יצחק ב"ר צבי

ר' יצחק ב"ר ישראל

ר' אלחנן יוסף ב"ר שמואל

ר' ציון בן עלי

מרת ח' ב"ר יצחק זאב

מרת רחל בת שיינדל יוטא

מרת אסתר רבקה ב"ר יקותיאל

הב' מרדכי ב"ר משה מנחם

י"ב ניסן

מרת טעמא ב"ר יצחק אייזיק

י"ג ניסן

ר' שמעון ב"ר מרדכי

ר' אהרן זאב ב"ר יעקב אליעזר

ר' משולם ב"ר משה

ר' צבי ב"ר גוטמן

מרת מלכה בת ירושה

ז' ניסן

ר' יעקב ישראל אליעזר ב"ר נפתלי צבי

ר' משה ב"ר יוסף "ד"ר וואלאך"

מרת אסתר הענטשא ב"ר אהרן צבי

מרת אסתר ב"ר מנחם

מרת ניסל סילקא ב"ר שלמה

מרת אילה חיה ב"ר משה

ח' ניסן

מרת זימל ב"ר דוד

הב' משה מרדכי דוד ב"ר ישראל

ט' ניסן

הרבנית ח' ב"ר פנחס

ר' אליעזר טובי' ב"ר פנחס

ר' יוסף חיים ב"ר מאיר

הב' בנימין ב"ר יעקב אריה

י' ניסן

ר' אמיל ב"ר ראובן

מרת פערל ב"ר יחזקאל אברהם

קו ההגדרות - ילדי החסד

ילדים יקרים בואו לקיים מצות חסד של אמת, ואולי גם תזכו בהגדרה שתתקיים בסוף החודש!!!

קו ילדי החסד

077-204-9772

נתן להרשם להגדרה ארץ ורק עד יום ד' ב-12:00 בלילה

אפשר להכנס מידי שבוע 3 פעמים בהגדרה החודשית (פעם אחת על כל משמחה) ובסך הכל עד 12 פעמים בחודש.

אז קדימה חייגו עכשיו לקו ילדי החסד והשתתפו בהגדרה הגדולה!

ילדים יקרים שימו לב: ההגדרה נערכת לפי מספרי הטלפון מהם התקשרתם, לכן חשוב מאוד שתתקשרו בכל פעם מאותו מספר.

שלושת המשימות השבועיות המזכות אתכם בהשתתפות בהגדרה:

- 1 << לומדים 2 משניות לעלוי הנשמות המופיעות בעלון זה.
- 2 << אומרים בסעודת השבת דבר תורה המופיע בעלון זה
- 3 << מדליקים נר לעלוי הנשמות המופיעות בעלון זה (באשור ההורים בלבד!)

לתרומות והנצחות חייגו - 0722-81-85-82

מספורי המגיד

"מתוך ההפיכה" (סיפור היסטורי מפעים מהעבר הלא רחוק)

פרק נ"ט "גאון כמוך חייב להשתלם בידיעת שפות"

תקציר ענייני: חיים שלום נפגש עם גיסו לשעבר אפרים זלמן וחושף בפניו את עברו, אך הגיע למצב שנטש את כל עברו, ונהיה קצין בצה"ל, במקום להיות "עילוי החר" בחר הוא להיות "מצביא צבאי". הוא מספר לו על האכזבה המרה שנחל מהיחס השלילי שקיבל ממשפחתו ומהסביבה שהביאה לו לרגשות שליליים לכל הסובב, הוא החל להקשיב לקולות זרים שהביאו לו לבחור לנטוש את כל הטוב וללחצב בחרת משברים" למרות שהוא מבין את עומק הטעות ממאן הוא לחזור בתשובה, יש לו הרבה ניסיונות שאומרים לו לשאוף להיות הרמטכ"ל של הצבא ומשם חולם הוא להיות ראש ממשלה, הוא יודע היטב שזה דורש קרבת קשים בתחום הדת, אבל חיים שלום נמצא במצב חרף גרוע מאד שמטשטש את ההכרה הנכונה, בפני אפרים זלמן עומד תפקיד קשה מאד, האם להרים את ידו ולומר לעצמו ניסיתי ולא הצלחתי, או שיתעקש וינסה להוציא את חברו הטוב מעומק הסטרא אחרא, זו עבודה קשה מאד שמצריכה להרבה שעות שיחה שאין מצויות ברשות, האם אפרים זלמן יתמודד או שינטוש את המערכה, את זה נדע בפרקים הבאים.

מולי אף הוא מתמודד עם ניסיון קשה מאד, במסגרת הצבא מתארס הוא עם חיילת חילונית לחלוטין שאין לה כל סונה להתקרב לדת, הם בנים תשתית דמונית של "חיה וכן לשני לחיות" שאומר מולי ישמור על מסגרת חייו הדתיים למחצה והיא תשמור על חייה, ובמקומות שהדברים מתנגשים הם יוצרים פתרון בדמות יחידת דיוור שם תכל לחיות את חייה לפי הבנתה.

מולי חווה חלומות קשים ב חורו באים אליו ומזהירים מהתוצאות ההרסניות, האחסה חשה מהיחס המסויג של מולי ונכנסת לדיכאון שמורגש אצל חברתה הטובה הדס מויאל שמקצת בה על החיים הטובים שלה לעומתה (היא באה מהעשירון התחתון) היא מפצלת את המצב ומסיתה אותה לעזוב את השיחך, ליור מאד כעסת על חברתה אבל המילים חודרות לעומק ההכרה וגורמות לה להרהר שוב בתועלת שבאירוסין מוזרים אלו.

AA

לאחר שהתאושש חיים שלום מהאירוע המעציב בחדרו, גמר בלבו שאסור להישאר יותר בחדר הזה, הוא סומן על ידי חברי חדרו והם לא ישתקו לו. קובי ואושרי אמרו לו שהם ירדו לחייו, אחרי שהתעלל ברגשותיהם במשך תקופה ארוכה, מרגע שראו שיש לו יריב קשוח שעושה ממנו צחוק בלי חשבון שוב לא חששו ממנו.

עוד באותו יום ניגש אל אל"מ מ' מפקד מחנה וביקש ממנו העברה לחדר בודד.

"בקר טוב לך מיסטר סגן אלוף, אפשר לדעת מתי קיבלת את ההעלאה שלך בדרגה? נכון שאתה מפתיע אותי כל פעם מחדש בדרגות שאתה מקבל, אבל לא קפצת כל כך הרבה בבת אחת, גיחך האל"מ בציניות, דרגה כשך עדיין אינה מעניקה לך את הפריבילגיה לחדר פרטי".

"אני מוחה נמרצות נגד הזלזול בי, אני קצין מוערך מאד אצל המפקדים הבכירים ביותר בצה"ל, אך הסיבה שביקשתי אינה בשל יחסנות, יש לי בעיות אישיות ולכן אני מבקש התחשבות" השיב חיים שלום בנחישות.

"וואו קצין מוערך כמון יש לו בעיות? איך זה? מוציא לכולם את העיניים, חוחח אוקי, יש לי חדר בצד השני של המחנה H 21 אבל הוא לא חדר פרטי כבקשתך, יהיו לך בחדר שני חיילים, אבל לא נראה שתסתובב איתם, הם נראים בוקים מופלגים.

חיים שלום קיבל את המחווה בלב כבד, אבל לא העמיס על האל"מ שהראה לו שאינו החבר הטוב שלו.

בימים הראשונים היה מצבו מרומם, ברוך שפטרנו מהמשרתים הם לא יפרצו את דלתו, זו עבירה חמורה ביותר, לכל הפחות כאן תהיה לו פינה מוגנת, אבל הסדיסטים לא רוצים לפרגן לו את מעט הנחת שיש לו, לא עובר שבוע והוא מגלה מכתב שטמון מתחת לכרית, במכתב היה מסר אכזרי קצר.

"יש לנו בכל מקום אנשים, אל תחשוב שאתה משיג אותנו צעד אחד קדימה, מה שלא תעשה, אנו בפרונט!!!".

מסר קצר ביותר. אנחנו נמצאים בכל מקום מה שרק תנסה לא יעזור לך. גם בין שני חברי החדר יש להם משותף גרוע מאד.

חיים שלום לא ידע מה לעשות, האם עליו לנסות לשפוך את לבו לפני מפקד המחנה אל"מ מ. או שיראה בעיניו כ"איננו" מסכן, זה יוריד את הפרופיל שלו כקצין מצטיין. כלפי חוץ שידר עסקים כרגיל, אבל בתוך לבו פנימה הבין שהעסק גמור, אם לא יעזוב את המקום, בנגי וחבורתו ישבו על זנבו.

השאלה לאן ללכת? הוא כבר התקבע במחנה זה, עם מי ידבר להעבירו למחנה אחר, האפשרות שנראתה לו לדבר עם האלוף חיים לסקוב (לימים היה הרמטכ"ל החמישי) שהיה ראש מחלקת ההדרכה, הוא היה אדם חביב מאד ומהרגע הראשון שם את עיניו על חיים שלום הוא יצר איתו יחסי ידידות טובים, לחיים לסקוב יש עמדת כוח, דרכו יוכל לשפר עמדות במחנה הרחק מעיניו השטניות של אותו בנגי.

*

ככל שהתקרבו הימים לפגישה הרביעית עם אפרים זלמן חש חיים שלום לפתע מועקה חזקה בלב, בשונה מהפגישות הראשונות ששש לכל פגישה, הפעם התמלא פחד, הפגישה נראית לו טעונה ביותר. הפעם עומד הוא לחשוף לאפרים זלמן חלק גדול מהסודות שהסתיר במשך שמונה שנים, אפילו אמו לא ידעה קצה קצהו של הקרחון, הוא שיקר לה בהמון פרטים, הוא חש שעשה זאת מחוסר ברירה, הוא לא יכול היה לשבור את לב אמו האלמונה שהתקשתה לנהל את חייה לאחר פטירת אביו זצ"ל. אם הייתה יודעת לאן הוא מתגלגל, לא הייתה ישנה יותר בלילות, לא היה לו ספק שלכל הפחות בזה עשה מצווה.

מספרי המגיד

אבל את גיסו אינו יכול לשקר, אחרי כל מה שעשה למענו חש עצמו מחויב לספר לו על כל נעלם, אבל כשמתקרבת שעת הפירעון חש כבידות באיבריו, האם באמת הוא חייב לספר לו על הכל, מה האם נטרפה עליו דעתו לחלוטין? נכון שאמר לו שיספר לו על הכל אבל לא מוזקדקים בקטנות, חיים שלום כבר אינו אמון על אמירת האמת לאמיתה, בתקופה שהתגלגל אצל חבורת "שוחרי המקדש" למד קורס שלם אך לשקר בלי להניד עפעף, במשך כמה שבועות ישב אצל שמואל שקד, אדם מחר שהיה לבוש כאיש בוחמה ועולמו ניצב בצד השמאלי ביותר של המפה, אבל לפרנסתו עבד בשיחות "שוחרי המקדש" שהייתה חבורה ימנית ביותר, כשחשו הצדקים שצריכים להסתיר את כוונותיהם מפני הקנאים שרצו לנדותם ולהוציאם מחוץ למחנה, היו חייבים ללמד כל אחד שמצטרף אליהם מעולם הקנאים להעמיד פנים ולשקר בלי בושה, למען שמו יתברך.

מאיך תלוי למי משקרים, כשהיה אצל החבורה הסהרורית הכריחו אותו לחיות בשקר למען המטרה קדושה, אבל הפעם מדובר להערים על אפרים זלמן, איך אפשר להערים על צדיק זה שתמיד היה לצידו, כל פגישה איתו זה נתח של כסף חזון מזמנו הקדוש ביותר והכל כדי לתת לו את ההרגשה הטובה ביותר, אבל יש את האבל הגדול, איך יעשה כן? אחרי שיספר לו על הכל לא יוכל אפרים זלמן להסתכל עליו יותר.

אולי כדאי ללכת בין הטיפין, הוא לא צריך לספר לו על הכל, כי בכך הוא מציג את עצמו ערום ועריר, הוא מתלבט מאד את מה לומר ואת מה להעלים ממנו, ישנם דברים שהוא עוד לא בשל לספר, אולי בשלב יותר מאוחר יספר לו על כל הדברים שרובצים על לבו.

אם היה מקבל חדר פרטי כפי שחשב, היה קל לו לקבל דברים, הוא לא היה חי בפרח תמידי שיש לו חבר חדר משותף פעולה עם חבורת בנג'י, אבל עכשיו שלא הצליח לקבל חדר לבד כיחסן אמיתי, אלא חדר של שלושה, כבר לא חש בטוח כל כך, בתחילה די שיש על המצב, שני החיילים היו סולדיים ושקטים ונהגו עמו מאד בנימוסיות, גם זה הישג מסוים, עכשיו לא יהיה לו קשר עם המציקים השונים אבל לאחר הביקור כבר לא היה רגוע וזה הוסיף לו על הסיבולת.

הפתק המסתורי:

מולי מקבל פתק נסתור בתובה שהייתה מיוחדת אך בשבילו. תיבה זו יועדה בעיקר לתוכניות צבאיות שהיו אמורות להגיע רק לעיניו של מולי בטרם תוצגנה בחדר התיכונן, מעולם לא נעשה בה שימוש אחר מלבד לצרכי הצבא.

הפתק לא היה מונח בתוך מעטפה מיוחדת כפי יתר המכתבים שהוכנסו לתיבה זו, היה זה פתק שנכתב על גבי דף מקומט, הוא נכתב בכתב יד חפוז ומרושל להפליא, ניכר היה שהיה לכותב עניין לשנות את כתב ידו כדי שלא ינסו לזהותו.

"כותב לך ידיד שחפץ בעילום שמו, אתה מצוי כעת בתוך סכנה עצומה עבורך, עליך להיזהר מאד, יש מישהו שדואג להתסיס את כלתך נגדך, כנראה שיש לאותו אדם דרך ואוזן קשבת אצלה, הוא מנסה לפרק את הקשר שלכם, העילה שיש לו, הוא יוכיח לה באותות ומופתים שאתם לא מתאימים זה לזו, לפיכך כדאי לפרק את החבילה מה שיותר מוקדם.

...האמת היא שאתם באמת לא מתאימים, הפלא הגדול על מי שהינדס את השידוך המוזר הזה, לך יש עקרונות מסוימים עליהם אתה נלחם, העמדת את רשויות הצבא שאתה לא מחלל שבת בשום פנים ואופן, הינך מהר לאכול כשר בהכשר הרבנות ואילו כלתך חיה כגויה גמורה שאינה מאמינה בכלום, אין לה כל בעיה להתחתן עם נוצרי, איך באמת חשבת לעשות צעד כזה מטופש שעלול להביא אתכם לגט במהירות האור? אבל זה לא העסק שלי, באתי רק להזהירך שיש מישהו שיבשל לך תרגיל.

אתן לך אות שתראה את האמת בדברי, החתרנים נפגשים מדי פעם במסעדת "האחים משה וצחי אמסילי" ברחוב ההגנה 25 כדאי לך לבוא ביום חמישי בשעה 8 בערב, זה היום בו הם נפגשים במסעדה זו, זה שלושה שבועות הם נראים בקביעות בשעה זו, אם תהיה חכם תשב מאחוריהם, הם יושבים בדרך כלל בצד המערבי של האולם. הם לא חושדים באיש, אין להם שמץ מושג שיש להם עוקב קבוע, רמז קל לאיתור, אחד לבוש אזרחית והשניה היא קצינה, תשתדל לא לבלוט. יכול להיות שתשמע מהם דברים שיחממו לך את הלב, על החתום [ציור של חץ וקשת].

מולי היה המום מהפתק המוזר, הוא חי לו בחלומות ולא ידע שמישהו רוצה לפרק את החבילה, למה יש להם עניין להרע לו? מי זה שרדף אותו ואין לו כל הסבר לרדיפה. לגופו של עניין לא ידע אם להצטער או לשמוח על כך שהחבילה מתפרקת, כבר חודשים שהוא מהרהר אם לקיים את השידוך, הוא מקבל איתנותם בחלומות שהשידוך יביא אותו אל עברי פי פחת, אביו נראה כעוס מאד בחלום, הוא הזהיר אותו פעם אחר פעם, לא לקשור את חייו עם אחת שמתנהגת כגויה גמורה וכבר כמה דורות שאין למשפחתה כל שייכות עם היהדות, גויים גמורים מתבוללים במשפחתם ויש ספק רב על יהדותם, האם רצונך שבנך יחשבו רח"ל "חסרי יחוס" על כל המשמעות בכך, ה' ירחם, בעבר היו הורים יושבים שבעה על כאלו ילדים שחוצים את המחנה חוזקים את כל עברם אל הים.

כבר היו פעמים שרצה לפצות את פיו ולומר לה את האמת, שהיה חסר לו בשיקול הדעת, הוא לא חשב היטב על התוצאות ההרסניות, הוא לא השכיל להבין שאין טעם בבית בו שני עולמות סותרים יתנהלו זה מול זה, גם אם שניהם ידעו להסתדר עם זה, הילדים יצאו רח"ל מבולבלים לחלוטין, הוא סידר את המילים, אבל תמיד כשרצה לדבר נותרו בקרבו, ברגע האחרון עצר, הוא לא היה מסוגל לומר לה את זה.

אבל אם יש מישהו שרוצה למנוע את השידוך, אולי הוא צריך לומר לו "ישר כוח" על שהוא משחרר אותו משידוך לא רצוי זה. אבל במחשבה שניה הבין שאל לו לשמוח בהתערבות גסה זו, זו חוצפה שיש כאלו שמעיזים להתערב בשיקוליו האישיים, את החלטתו עליו

מספרי המגיד

לקבל בעצמו בהשלמה טבעית לא דרך חתרנות, אותו יצור שחותר תחתיו לא מתכוון לטובתו, עליו לקבל אומץ ולדבר עם לינור גליות, אך מסיימים את הסאגה בצורה יפה, בלי לפגוע זה בזו וזו בזה. זה לא טוב בשביל שניהם, אבל בשום פנים ואופן אסור לאיש לקבל החלטה עבורו.

אבל מי זה שהזהיר אותו בצורה מוזרה כל כך? הוא חייב לדעת, מי עומד מאחורי מודעה חפחה זו, מה הם מניעיו, האם הוא מהצד שלו או אולי להיפך, יש צדדים לכאן ולכאן. ראשו מסתחרר מרוב מחשבות, הוא לא יודע מה לעשות.

ההצעה שהציע לו לחרחח במסעדה נראתה לו מוזרה, מאיפה אותו גורם עלום יודע בדיוק את התוכניות של השונא שלו? באלו ימים הוא יושב באיזה צד ועם מי, ההיגיון אומר שהוא אחד מבפנים, הוא רוצה לראות אך יגב על המכתב, החיישנים הטבעיים בהם חונן רומזים שיש משהו שמנסה לכוון לו שוחה, אין לו מושג בדיוק מהי התחבולה, אולי שב ואל תעשה עדיף, אבל קשה לו להחליט, הסקרנות אוכלת בכל פה מי הם הבחורים שחותרים תחתיו תמיד מה שנוגע אליו אישית הוא דוחה עוד ועוד.

שליחי השטן:

לפגישה הגיע חיים שלום באיחור רב, הפחדים שהיו לו ממעקב אפשרי הביאו אותו לעשות סיבובים רבים, כדי לנער זנב נסתר מעליו, לא היה לו מושג האם אכן משהו עוקב אחריו או שהדמיונות מצמיחים דמויות מאיימות, לרגעים נדמה לו שיש לו אחד כזה, אבל מדי פעם ראה שזה רב שבמקרה נסע אחריו ולאחר שהגיע להצטלבות פנה לכביש אחר, אבל הוא אינו רגוע, אולי יש אחר שעוקב אחריו והוא לא חש בו, לאחר כשעת נסיעה מייגעת הגיע אל מקום המפגש, הוא פגש את אפרים זלמן יושב ומצפה מרוט עצבים נראה שהיה מלא חששות שמא ממתין הוא לשוא.

חיים שלום התנצל בפניו מי יש לו הרבה מפריעים שכנראה מנסים בכל יכולתם לחבל במפגשים היקרים, אבל הוא החלטי הוא לא יכנע לאותו רשע שמלבד להרע אין לו בעולמו דבר.

לאחר שנרגע החל לספר לו את הנפילה הגדולה שהייתה לו מהחברים הטובים ביותר שלו.

הבחורים (אריאל נחמן נתן ואל) עבדו בשקט מוחלט, הם לא רצו לממש את התוכניות שלהם מוקדם מדי, לפני שאהיה כרוך אחריהם בשל לרעיון שלהם, השיעורים שלי התנהלו כסדרם, בחלום הכי רחוק לא חלמתי שהכל עומד להשתנות בפתאומיות.

במשך כמה חודשים התנהל הסדר בתמימות עצומה, שיעור לשם שיעור, בלי שום מטרות נלוות, הם היו באים בקביעות לשיעור כשכבר נחשבת "מגיד שיעור" כמעט רשמי, עקב הפסיביות של ר' נחמן נתן, רק לעיתים רחוקות היה מעיר או מוסיף, כששאלתי אותו מספר פעמים, למה לפתע נסתתמו מעיינותיו? השיב לי בעוגמה: עם עליו כדוגמתך איני מסוגל להתמודד, אחד שכמותך, יכול לגמד גם מגיד שיעורים ברמה גבוהה יותר ממני בהרבה."

הנחת האמיתית שהייתה לי מהמבקש החדש אלי שהתמיד בשיעורים, הוא לא ישב רגע בשקט, על כל דבר הקשה קושיות, רובן היו הבל וגבלו ממש בשטות, אך היו גם של טעם טוב, הוא ביקש הסברים מלאים על כל נושא שדובר בשיעור, הוא היה חי ממש את השיעורים, במשך הזמן רמת השאלות השתפרה להפליא, מאד החמאתי לו על כך, הוא היה מאדים מרוב בושה, לפעמים הביא עמו עוד בחור בעל זקן דליל ששמו יוסקה, הוא היה שואל שאלות מגוחכות מאד שהעידו על רמה נמוכה מאד של חשיבה, ביקשתי את אלי שיפסיק להביאו, אבל אלי טען שהוא מבקש וצמא דעת וחיילים לקרב כל יהודי.

בחלום לא יכולתי לחשוב שיש להם עבורי תוכנית שונה לחלוטין ששינתה את כל מערך חיי.

אני זוכר את זה כמו אתמול.

ערב אחד באו אריאל אטיאס יחד עם אלי לבית הכנסת הגר"א, הביקור לא היה מובן בכלל, בדרך כלל איש לא הפריע לי את הסדרים שהיו לי, עמדותי ברמת הספקים גבוהה שדרשתי מעצמי, היו לי כל מיני שיעורים בש"ס וש"ע. פעם בשבוע ישבתי ולמדתי את הספר "שב שמעתא" היה זה לימוד חדש, לאחר שסיימתי בעיון את "אבני מילואים".

ישבתי באותו ערב שקוע בעומק הלימוד בשמעתתא א', הם התיישבו והתעניינו במה אני לומד, הסברתי להם בתחילה מי הוא מרן הקצורה'ח וחיבוריו. לאחר מיכן נתתי להם הקדמה על השמעתתא הראשונה "ספיקא דאורייתא מדאורייתא לקולא ומדרבנן לחומרא" הסברתי את שיטות החולקים בזה, הוספתי בזה עוד כמה וכמה הערות שהיו לי בדברי השב שמעתתא, קצת נסחפתי לדבר אל אנשים שלא נמצאים בתחומים עמוקים אלו, אך בהמשך קלטתי שזה מידי גבוה בשביל "שני הצדיקים" הם עמדו בוהים בי כמו "תרגול הכפרות" שמביט בסיזור בעת שאומרים את התחינה של "בן אדם" יתכן שהתרגול הבין יותר.

לאחר שגמרתי להסביר להם, אמר לי אלי בלחש חשוד מאד: תודה לך חיים שלום על מה שזיכית אותנו, דברים עמוקים כאלו לא שמענו עד עתה, הלימוד הוא נפלא ומדהים אך מעבר למנת המשכל שלנו, אנו רואים שבחור צעיר כמוך מחונן בראש גאון שקולט כל כך הרבה נושאים, נראה שיש לך עוד הרבה תאים של קליטה, הפלא ופלא לא נתקלנו בדמות כה גאונית כשך.

לפתע עשה סיבוב מאה שמונים מעלות... למה שלא תנצל אותם גם ללימוד שפות חשובות ומעניינות כאנגלית ולטינית, אלו שפות עשירות ביותר, אנו בטוחים שיש לך חוש מיוחד לשפות, למה שלא תנצל את זה ללימוד שפות יפהפיות, לטינית זו שפה מאד מעניינת, תוכל דרך זה להכיר הרבה חכמה, החיבורים שם הם הכי מחוכמים רק ה"גזילים" ביותר למדו אותם.

מספרי המגיד

...ואנגלית זו השפה האוניברסלית, בלעדיה לא תוכל לעשות צעד אחד בעולם" סיימו שניהם בנעימה אחידה בכל הרצינות.

"לטינית?! אוזני שומעות נכון? מה לי ולשפה זו ומה זה קשור לברסלב? שאלתי בתמימות עצומה. באותו זמן עוד אחזתי שאין חכמה חוץ מהתורה, רציתי לדעת את כל חדריה, אבל לטינית היא שפה טמאה ששייכת לעם הרומאי שהרס את ביתנו וערך שלושה מסעות צלב בלי רחם, מה לי ולהם? גם אנגלית לא עמדה בראשי, הייתי בטוח שבזה הם יסיימו אותי את הנושא.

"מה איתך, אדם כל כך חכם שלא ידע רק שתי שפות, אידיש ולשון קודש ותו לא? שאל אריאל כולו אחוז תימהון, אני שולט בשש שבע שפות וזה לא מפריע לי להיות ברסלב אמיתי עם כל הפיציווקעס (הנקודות הכי זעירות)" הלוש הירושלמי הכי מיושן לא עצר בעד להיות המשכיל הכי גדול, סתירה מדהימה שלא הכרתי עד כה.

"אלו שפות אתה יודע?" שאלתי בהתעניינות רבה, הייתי בטוח שהוא מתרברב מתוך ידיעה שלא אוכל לבדוק אחריו.

"אנגלית צרפתית ספרדית פורטוגזית איטלקית טורקית וערבית, מלבד עברית וקצת אידיש" ענה כולו התנשאות, אם תחכם תוכל לעשות לי מבחן על כל השפות הללו" נראה היה שהוא קורא את מחשבותיי כאילו מתוך ספר.

"אבל זה יפריע לי לעליה בתורה, עינתי בתקיפות, אין יותר חשוב מהתורה הקדושה, אני רוצה להכיר אותה על האותיות. ור' ישמעאל ענה לאחייך שלו, שכדי ללמוד חכמה יונית צריכים שעה שאינה יום ולילה" השבתי בתרועת ניצחון.

"חיים שלום אל תהיה צבוע, אתה עוד לא אווז במדרגות כה גבוהות כן דמא אחיינו של ר' ישמעאל, אתה רחוק משם כברת דרך ארוכה, בילית עם קבוצת התימהונים של איציק ביגלמייסטר ולא אחזת שזה גל זמן קדוש" סתר את דברי אותו אריאל.

התווכחתי איתו זמן רב כדי לבאר את ההבדל, אבל לא הבחנתי שככל שהתווכחתי איתו יותר ויותר כך הביא לי ראיות שונות ומשונות מכל מיני מקורות עלומים, שידעתי חכמות ערך חשוב כדי לנצח את הגויים ולהראות להם שאנו יודעים את הכל והם כלום.

בזה "קירר אצלי את האמבטיה" בדבר חשיבות השקיעות בתורה, יש עוד דברים חשובים שצריכים לדעת, הוא הצליח להחדיר לי את המושגים הללו בדלת האחורית.

התרשמתי מהדברים מאד, חשבתי על כך מספר ימים, התחלתי לקבל סקרנות מדעית מה כושר הקליטה שלי, האם אני יכול לקלוט שפות בלי שזה יפריע לרמת הלימוד שלי, חשבתי על כמות המידע שאני צובר במהירות האור, לאחר כמה ימי התלבטות החלטתי שאין סתירה בק שאדע את השפה האנגלית, יהיה לי רווח מיד, אוכל לקרוא ספרי חכמה ולרכוש עוד מידע איכותי, החלטתי ללמוד את השפה האנגלית כי היא שפה בינלאומית וגם בגלל הבריטים ששולטים בארץ, אבל לטינית סברתי שהיא מיותרת לחלוטין, את מי היא מעניינת מלבד כמרים ורוקחים, מה זה שייך אלי?

לצורך לימוד האנגלית בצורה יסודית, התחלתי לבקר אצל אדם משכיל במיוחד, פרופסור גרמני ממוצא יהודי "הנס שטראוס" מרצה באוניברסיטה העברית, הלה ידע יותר מעשר שפות בצורה שוטפת ברמת "שפת אם" לאחר זמן קצר רכשתי את כל היסודות באנגלית גיליתי לדעת שהקליטה שלי מדהימה, תוך תקופה קצרה מאד התחלתי לדבר אנגלית שוטפת, ידעתי קרוא וכתוב, הכתיבה שלי הייתה פרפקט, נראה ששלטתי בשפה בצורה איכותית מילד אנגליה, הלה התלהב מכושר הרכישה שלי לשפות, הוא פתח לי את הראש, לא להסתפק בשפה אחת אלא לנצל את כושרי לרכוש עוד כמה שפות חשובות.

"חיים שלום עם הראש הגאוני שלך חבל שתסתפק רק עם אנגלית, היא אמנם שפה הכי אוניברסלית ומשמשת כמפתח לכל העולם, אבל יש עוד כמה שפות שממש יכולות להעשיר את עולמך, כשתדע אותן לא יהיה ספר בעולם שיהיה נעול בפנק, תוכל לגשת לכל מאגרי החכמה שיש בעולם. חבל שתמנע את עצמך מקרוא ספרים בצרפתית גרמנית ספרדית וערבית ערש הספרות המדעית והלירית (שירה) יפתחו לך אופקים רחבים מאד, אתה לא יודע כמה חכמה עמוקה טמונה בהן, לא תצטער אם תשמע לעצתי, רכוש עוד שתיים שלוש שפות, הן תענה לך לידי שימוש.

לא ידעתי עד אז שיש לי חוש מיוחד לשפות, הוא גירה אותי ללמוד עוד ועוד, כך למדתי בתקופה קצרה אצלו [מלבד אנגלית שידעתי ברמה ספרותית גבוהה] לטינית גרמנית צרפתית ספרדית יונית וערבית לקינח.

רק לאחר זמן רב קלטתי את דברי איציק ביגלמייסטר שהזהיר אותי מאוריאל אטיאס וחבורתו שאינם מתכוונים לקרבי לברסלב, אלא יש להם כוונות נסתרות רחוקות ממה שחלמתי בחלום הכי רחוק, לאחר זמן התגלה לי שגם ר' נחמן נתן הרשקוביץ היה אחד מהחברה המסוכנת רק ששיחק אותה כמשפיע של ברסלב, אבל בד בבד דאג להוציאני מעולם העיון והמשיכה המיוחדת שלי לתורה.

לעומתם איציק ביגלמייסטר מעולם לא ניסה לקרר את האמבטיה בדבר חשיבות העיון והלימוד של כל חדרי תורה.

הכתובת החדשה להרשמה לקבלת הגיליון היא:

<http://mevaser-tov.ru/index.php/he/the-maggid>

מפארהבישט

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט זיועני"א

סגולת הצדיק משטפנשט זיע"א

אבי [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט] **זי"ע, אמר: מי שרצה לזכות לשבת שמחה שידבר בליל שישי מזקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואס אין לו סיפור ממנו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.**

הנהגות ישרות * אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

ליל שישי פרשת ויקרא תשפ"א

גליון 23

תורתו מגן לנו - תורת שלום

אמרי קודש מרבינו מפראהבישט זיע"א

על חתונה עם הרה"ק דודי ר' שלום מפארהובישט זצ"ל ונשאלה שאלה מדוע נקרא היצר הרע מלך זקן וכסיל הלא הוא עושה כמה ערמות ותחבולות להסית לבני אדם, וכמו שאמרו חז"ל (קדושין ל): יצרו של אדם מתגבר עליו ומתחדש תמיד, ואמרו חז"ל (שם) אלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו לא היה יכול לו. ואמר הרה"ק רבי שלום הנ"ל נשמתו בגזי מרומים, מפני שהוא עוסק בעניני החומריים, וכמו למשל כל הסוחרים נקראים על שם מסחרם, וכן הבעלי מלאכות. ואמרו חז"ל (סוטה ג.) 'אין אדם עובר עבירה אלא אם כן

על חתונה עם הרה"ק דודי ר' שלום מפארהובישט זצ"ל ונשאלה שאלה מדוע נקרא היצר הרע מלך זקן וכסיל הלא הוא עושה כמה ערמות ותחבולות להסית לבני אדם, וכמו שאמרו חז"ל (קדושין ל): יצרו של אדם מתגבר עליו ומתחדש תמיד, ואמרו חז"ל (שם) אלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו לא היה יכול לו. ואמר הרה"ק רבי שלום הנ"ל נשמתו בגזי מרומים, מפני שהוא עוסק בעניני החומריים, וכמו למשל כל הסוחרים נקראים על שם מסחרם, וכן הבעלי מלאכות. ואמרו חז"ל (סוטה ג.) 'אין אדם עובר עבירה אלא אם כן

נפש כי תחטא בשגגה מכל מצות ה' אשר לא תעשינה ועשה אחת מהנה. (ויקרא ד ב.)

והנה כתוב (קהלת י ג) "טוב ילד מסכן וחכם ממלך זקן וכסיל", ואמרו חז"ל (קהלת רבה שם) מלך זקן וכסיל זה יצר הרע.

פעם אחת ישבו במסיבה צדיק יסודי עולם

מכתב הרה"ג בנש"ק רבי שלום גוטמאן זצ"ל רב דק"ק יאסי"א (קובץ 'הבאר', פיעטקוב תרפ"ד, כרך ג' חלק ב' עמ' רלב)

ציונים והערות

בקליפה כנועד ודאי להם חקה. ואחר שאמר בדרך כלל, חזר לפרט בדרך פרט, "דבר אל בני ישראל ויקחו אליך" על שמך בחינת הדעת הנקרא משה, ירום עשה בדת ובתחבולות יעשה מלחמה נגד היצר הרע, שאם היצר הרע משפילו שהוא בחינת משה שהיה עניו ושפל וסבלו, מכל מקום אם הוא עצת היצר הרע וכאמור, יעשה כנגדו ויקחו פרה אדומה, רוצה לומר הגאון נקראת פרה כמו שאמרו במשנה דראש השנה פרק ג (משנה ב) 'כל השופרות כשרין חוץ משל פרה מפני שהוא קרן וכו', וכאשר כתבת מזה במקום אחר דקאי על גסות הרוח דנקרא קרן כמו שכתוב (תהלים עה) "וכל קרני רשעים אגדע" וכו', יעוין שם. וכבר ידוע מה שכתב היעב"ץ במשנה דאבות, כי הגאון הוא שורש לכל העבירות וכו' יעוין שם. אם כן שפיר נקראת אדומה, על שם החטא. וזה שכתוב פרה אדומה, ושפיר דרשו חז"ל 'תבוא אמה' היא הגאון, ותקנה צואת בנה' של היצר הרע שנקרא צואת בנה, שהוא המתעב ומלכלך במעשים צואים ולהבישו בגדים צואים כנודע, 'אשר לא עלה עליה עול' מלכות שמים, 'ונתתם אותה אל אלעזר הכהן' רוצה לומר דנועד מה שאמרו בזהר "והיה מוחן קדוש" אילין רמ"ח שייפין וכו', והכוונה שיהיה הכבוד והגאון לבוש מבחוץ נגד היצר הרע אבל לא בפנים כמו שכתבת במקום אחר, אהרן יערוך אותו מוחין לפרוכת וכו' יעוין שם, 'ושחט אותה' לפניו להמתיק על ידי שישתמש בגאון לשם שמים נעשה הרע כסא אל הטוב ונמתק הרע אל הטוב. עכ"ל.

1) אודות ש"ב רבי רבינו, הג"ר שלום גוטמן זצ"ל שכיהן כרבה של יאס במשך ל"ה שנים, ומציאת קברו בבית העלמין העתיק והענק ב"אס"ע פועלי ושליו הי"אגודה למקומות הקדושים ברומניה ראה בגליונינו באר בשדה 164.

2) הקשר המשפחתי של הרה"ק שלום גוטמן זצ"ל המכנה את רבינו מפראהבישט 'דודי' הוא כדלהלן, הג"ר שלום גוטמן זצ"ל נשא את הרבנית שיינדל, בת הרה"ק רבי לוי יצחק דרברמדיגר אב"ד נירג'עשט, ב"ר דוד שמואל, ב"ר אליהו פינחס, חתן ר' אריה לייב מבענדה, אשר נשא את הרבנית לאה, בתו של ר' אברהם מקוריטשוב, שהיה חתנו של ר' מנחם נחום משטרנוביל בעל 'מאור עינים', גיסו רבינו שלום שכנא בן הרה"ק ר' אברהם המלאך היה אף הוא חתן בבית הרה"ק ר' אברהם מקוריטשוב.

3) כמו שכתוב (דברים יג ב) "השמר לך פן תעלה עולותיך בכל מקום אשר תראה". וכתב הרמב"ם (ליקוטי ביאורי המצוות שם) וזה לשונו: המקריב קרבן חוץ לעורה ביטל מצות עשה ועבר על לא תעשה, שנאמר "אשר יעלה עולה או זבח" ואל פתח אהל מועד לא הביאו ונכרת מעמיו". אמנם במדרש רבה (במדבר כב ט) אמרו אמר רבי יוסי ברבי חנינא אין הבמה מותרת אלא על ידי נביא, מאי טעמא, שנאמר (דברים יב, יג) "השמר לך פן תעלה עולותיך, ואליהו מקריב בשעת איסור הבמות, אמר רבי שמלאי הקדוש ברוך הוא אמר לו, שנאמר (מלכים א יח לו) "ובדברך עשיתי", בדיבור עשיתי.

4) בספרה"ק תולדות יעקב יוסף (פרי חקת ד"ה ובוהו יובן וידבר) כתב בזה הלשון: "וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר" רוצה לומר שיאמרו לישראל לישקחו מדריגות משה השפלות, ומדריגות אהרן הכבוד והתפארת, להשתמש שהוא אלו, שזאת היא חקת התורה, רוצה לומר כללים גדולים וחוקים טובים לכללות התורה, להיות לו עזר נגד היצר הרע, שאם היצר הרע משכילו שאינו ראוי להתקדש יאחז כנגדו מדת התפארת מצד נשמתו ראוי לכהן, ואם היצר הרע מגיס רוחו שכבר הוא קדוש וטהור ישפיל עצמו מצד השפלות חומר... לכהן הוצרך לכתוב 'חקה', כי למשה שהוא בחינת דעת, ולכל אדם שיש בו בחינת דעת נקרא משה. משה ודאי לך אני מגלה טעם פרה כמבואר שהוא נגד היצר הרע, שאם מטמא בשפלות שאינו ראוי האדם לגדר קדושה וחסידות, מצד פחיתות החומר, ראוי לטהר עצמו מצד קדושת נשמתו, ואם מטמאו ראוי לטמאו. ואם כן שוב שפיר יש טעם לטמא טהורים ולטהר טמאים, והיינו טעם נכון למשה, אבל לאחרים שהם בבחינת אחוריים, גדר השכחה בלי דעת, הוא חקה, ומכל שכן לשטן מלך זקן וכסיל, שהטעם הוא נגד היצר הרע ודאי נעלם ממנו טעם זה, וגם לאומות העולם שאין להם דעת

1) אודות ש"ב רבי רבינו, הג"ר שלום גוטמן זצ"ל שכיהן כרבה של יאס במשך ל"ה שנים, ומציאת קברו בבית העלמין העתיק והענק ב"אס"ע פועלי ושליו הי"אגודה למקומות הקדושים ברומניה ראה בגליונינו באר בשדה 164. הקשר המשפחתי של הרה"ק שלום גוטמן זצ"ל המכנה את רבינו מפראהבישט 'דודי' הוא כדלהלן, הג"ר שלום גוטמן זצ"ל נשא את הרבנית שיינדל, בת הרה"ק רבי לוי יצחק דרברמדיגר אב"ד נירג'עשט, ב"ר דוד שמואל, ב"ר אליהו פינחס, חתן ר' אריה לייב מבענדה, אשר נשא את הרבנית לאה, בתו של ר' אברהם מקוריטשוב, שהיה חתנו של ר' מנחם נחום משטרנוביל בעל 'מאור עינים', גיסו רבינו שלום שכנא בן הרה"ק ר' אברהם המלאך היה אף הוא חתן בבית הרה"ק ר' אברהם מקוריטשוב. אולם בספרנו 'אמונת אמת' שטפנשט, בהקדמת הגאון רבי אפרים גוטמן זצ"ל, וכן בתוך מאמריו בבאר בשדה הנ"ל, אנו מביאים עוד ענף ליחוס הרם של רבי שלום גוטמן, (יש לציין שהיו שני רבי שלום גוטמן, האחד בנו של רבי ישראל גוטמן אב"ד יאס, והאחד אח לרבי ישראל) וכדלהלן, רבי שלום ורבי ישראל היו בני הרה"ק רבי אריה לייב מסדליקוב, (אחי הרבנית זוהו אמו של מוה"ק הסב"ק מרוז'ין), בן הרה"ק רבי אברהם מקוריטשוב חמיו של הרה"ק רבי שלום מפראהבישט, ר"א מקאריטשוב היה חתן הרה"ק רמ"נ גיסו שטרנוביל. יוצא איפה שרבי שלום גוטמן (השני) היה נכד גיסו של רבינו, .

2) זה לשון הזהר הק"ו (פרי לך, סתרי תורה דף פ ע"א): 'הכנעני או בארץ, כדן אתבסם ואתתקן יצר הרע בגופה בעל כרחיה, דסגיין שמחן אית ליה, ובגין כך אדכר בשמחן סגיין, 'או בארץ' ודאי ואתכפיא בהאי, בגין כדדן איהו גופא, בזמנא דלא אתעבר מניה ההוא נחש כל כן, בגין דבקושת דגופא, כדן 'הכנעני או בארץ, אמאי אקרי כנעני, דאסחר גופא לדינין בישין, עד כאן לשונו הקדוש.

ובפירוש הסולם (שם אות פ) כתב בזה הלשון: "והכנעני או בארץ", אז נתמתק היצר הרע ונתקן בעל כרחו הגוף שנקרא ארץ, ואל תתמה מה שהיצר הרע נקרא כנעני, כי הרבה שמות יש לו ליצר הרע, והוא נזכר משום זה בהרבה שמות, "או בארץ" ודאי שהוא נכפה בזה, שהוא בגוף, בעת שמאיר בו הנשעבר, שה"ס האבדן, כי אז נמצא הגוף כמצב שהנחש עוד לא נעבר ממנו כל כך, ומשום דבקושת הגוף שיש עוד להנחש נמצא 'הכנעני או בארץ'. למה נקרא היצר הרע

6) וראה שם שהוסיף בזה הלשון: ועל פי זה אמר אמנו"ר לפרש הפסוק "עלו זה בנגב" (במדבר יג ז), פירוש 'בנגב' אותיות 'בנגב', שצריכין לפעמים לגנוב דעתו של היצר הרע כדי שיהיה באפשרי שיהיה לו עליה, וכמו שכתב דוד המלך ע"ה (תהלים קיט ט) "חשבת דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך" ואמרו חז"ל (ויקרא רבה לה א) 'אמר דוד, ריבונו של עולם בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך, והיו רגלי כמביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, הדא הוא דכתיב "ואשיבה רגלי על עדותיך". וביאר על פי זה עוד כמה מאמרים ואין כאן מקום להארץ, עד כאן דבריו הקדושים של אמנו"ר הרב הגאון זצ"ל. ואני שמעתי שמספרים בעת שהוליכו את האחים הקדושים הנאהבים והנעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו, הרה"ק רבי נחום שפירא מסלאוויטא ואחיו הרה"ק רבי שמואל אבא, המשך בעמוד 2 <<

הנהגות פראהבישט פרק ו

הנהגות ישרות וסדר היום לרבי שלום לפי סדר נכון וחדש עם תוספת ציונים הערות וביאורים והרחבות מספרי תלמידי הבעש"ט הקדוש וצאצאי בית רוז'ין כפי שנערכו על ידי מכון 'שכינת שלום' ללימוד ולפרסום תורת וסגולת הרה"ק הרבי ר' שלום מפראהבישט זיע"א

וּכְשֶׁתִּלְבַּשׁ מְלַבְּוֹשִׁים נְאֻמִּים, תֹּאמַר: "הֲרִינִי מִזְמִן אֶת גּוֹפִי לְהִתְלַבֵּשׁ בְּמְלַבְּוֹשִׁים נְאֻמִּים לְקַיֵּם מַה שֶּׁפָּתַח הַכּוֹן לְקִרְיַת אֱלֹקֶיךָ יִשְׂרָאֵל" (עמוס ד, יב). "כִּי כִשְׁהוֹלֵךְ כִּי כִשְׁהוֹלֵךְ לִפְנֵי מַלְךְ צָרִיךְ לְהִתְלַבֵּשׁ מְלַבְּוֹשִׁים נְאֻמִּים, כָּל-שֶׁכֶן לִפְנֵי מַלְךְ-מְלֻכֵי-הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא חֵס-וְשְׁלוֹם לְהִתְנַאֲוֹת בָּהֶם.

שלמות שלום - השלמות וציונים

לקראת נישואי אחד מבניו הלך ביחד עם הרה"ק רבי נחמיה יחיאל מבייעכווע זי"ע בנו של היהודי הק' לרוז'ין, ור' יעקב הנ"ל הכין לקראת החתונה מלבושים חדשים עבור כל המשפחה, ואחד ממיני הבגדים הנקרא קמזיל (וועסטעל) נתפר כאשר הבגד החיצון שמלפנים הנראה לעין היה מסוג אחר מהבד הפנימי. ופנה אליו הרה"ק מרוז'ין ואמר: 'אצלנו הפנימיות והחיצוניות שווים'. כאשר חזר ר' יעקב לביתו לקח מיד את כל הבגדים החדשים שנתפרו עבור החתונה ונעשו בדרך הנ"ל, וקרע אותן. ע"כ.

משניא את התורה. עכ"ל.
ובענין זה הובא בקובץ אור הצפון (גליון ט, עמ' נח):
כאשר נכנס פעם מרן מהרי"ד מבעלזא זי"ע לתפלה, ועבר על פניו של ר' יעקב בעריש ראווער ז"ל בעודו צעיר לימים, הראה לו שה'קאלנער' (בית הצוואר) שבבגדו העליון הפוך ואינו מסודר כראוי. מיד מיהר ר' יעקב בעריש לסדר אותו, אולם בו בזמן הבחין כי אף בכונתו אין בית הצוואר עומד על מקומו... מרן מהרי"ד ששם לבו לכך, גער בו ואמר "צוליב דיר האבן מאמע'ס מורא די קינדער זאלן נישט זיין חסידישע בחורים, ווייל זיי זאגן: "קוק'טס א בטלן". (בגללך חוששות האמהות שבניהם יהיו חסידים, באומרן 'ראו בטלן זה').

ועל פי הנ"ל נראה שענין מלבושי כבוד הוא בשביל הבריות הרואים אותו, על כן יש לדקדק אמרם, שדוקא תלמיד חכם צריך לזהר שלא ימצא רבב על בגדו, כיון שעל ידי זה הוא משניא על הבריות ח"ו את שם ה' ותורתו. אמנם כל אחד מישראל צריך להתלבש מלבושים נאים כשעומד להתפלל כמו שכתב בשו"ע (סימן צא סעי' ה) שצריך לעמוד להתפלל כדרך אנשי המקום לעמוד לפני הגדולים, וזה שכתב רבינו 'כשהולך לפני מלך צריך להתלבש מלבושים נאים, כל שכן לפני מלך מלכי המלכים'.

והנה כתב בשו"ע (או"ח סימן ב סעי' ג) ידקדק בחלוקו ללבושו כדרכו שלא יהפך הפנימי לחוץ. וכתב במשנה ברורה (שם סק"ג) שזה אף על פי שהוא תחת כל המלבושים. ע"כ. דהיינו אף על פי שאינם נראים כלפי חוץ, ולא ידעו הרואים אם הוא לובש את מלבושו הסמוך לבשרו כשהתפירות כלפי פנים או כלפי חוץ, כיון שהלבוש הוא לכבוד מלך מלכי המלכים אשר מלא כל הארץ כבודו, וכחשיכה כאורה לפניו יתברך. ונראה שעל כן כתב רבינו שילבשם לכבוד מלך מלכי המלכים אבל 'לא חס ושלום להתנאות בהם', כי המתנאה מדקדק להראות יפיו כלפי העם אבל אינו מדקדק בפנימיותו.

ויש לציין בענין זה מה שהובא בספר עירין קדישין השלם (עמ' תקיט) בזה הלשון: הרה"ח רבי יעקב זלאטיפולר ע"ה היה הולך כמה פעמים רגלי מזלאטיפול לרוז'ין. פעם כשהיה באמצע ההכנות

כשתלבוש מלבושים נאים וכו' לקיים מה שכתוב 'הכון לקראת אלקיך ישראל' וכו'. כתב הרמב"ם (הלכות תפלה פרק ה הלכה א-ה) שמונה דברים צריך המתפלל להיזהר בהן ולעשותן וכו' ואלו הן עמידה ונוכח המקדש ותיקון הגוף ותיקון המלבוש וכו', תיקון המלבוש כיצד, מתקן מלבושיו תחלה ומציין עצמו ומהדר שנאמר "השתחוה לה' בהדרת קודש. ומקורו הוא בגמרא (שבת י.) רבה בר רב הונא רמי פוזמקי ומצלי, אמר 'הכון לקראת אלקיך ישראל'.

וכן כתב בספר חסידים (סי' נו) וזה לשונו: כתיב 'הכון לקראת אלקיך ישראל', כשאדם בא לפני מלך בשר ודם לא יבא כאדם שבא בשוק, אלא יתעטף להיות לפניו באימה וביראה. ועיין שם עוד שסיים: אוי להם לאותם הממתנינים מלהתעטף משבת לשבת כדי שלא ישחקו עליהם בני אדם, וכו'.

וראה בספר נר ישראל על מרן הס"ק מרוז'ין זי"ע, שכאשר ברח ממדינת בצאר הצורך ימ"ש, ועבר למדינת בוקווינא ושמעו הטוב הלך לפניו, התייצב פעם לפניו אחד מהפוחזים להטרידו עם שאלותיו, ומרן הס"ק בסבלנותו הסכים להקשיב ולענות לו, ובין שאלותיו שאל: מדוע אנו בעת לכתנו אל שר וחשוב אנו מסירים את הכובע מעל ראשנו, ואילו אתם בעת לכתכם להתפלל לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא אתם לובשים את הכובע, שהוא היפך הכבוד? נענה הרה"ק מרוז'ין ואמר לו: המקור למנהגינו זה לקוח מהפסוק "וכובע ישועה בראשו" בכדי שתגיע לנו הישועה הנצרכת אנו לובשים ובאים לפניו יתברך שמו בכובע, ואילו עליכם שאתם מסירים את הכובע אמר דוד המלך ע"ה (תהלים קיט קנה) "רחוק מרשעים ישועה".

ובזה נתבאר מה שכתב 'כי כשהולך לפני מלך צריך להתלבש מלבושים נאים'. והנה מצאנו כי תלמיד חכם מחויב שיהיו מלבושיו מתוקנים אף שלא בשעת התפילה, וכאמרם ז"ל (שבת קיד.) אמר רבי חייא בר אבא אמר יוחנן כל תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו חייב מיתה שנאמר (משלי ח לו) 'כל משניא אהבו מות' אל תקרי משניא אלא משניאי וכו'. ופירש רש"י (שם ד"ה משניאי) שממאסין עצמן בעיני הבריות והבריות אומרים אוי להם ללומדי התורה שהם מאוסים ומגונים, נמצא זה

המתנה האידיאלית לאפיקומן
יצא לאור ספר

ספר סגולת מלכים לחודש ניסן

והוא סגולת מעשיות ותפילות מסודרים לפי סדר היום מדי יום בימיו לחודש ניסן ובו ג' סדרים, והייתם לי סגולה, תפילות היום, וקורות העיתים.

ומצורף לו גארת הקודש - סוד אצבע אהיק-ים למקובל הרה"ק רבי שמשון מאוסטרופולי זצ"ל מלובן, ומסודר, ערוך, מבואר, ומנקד. ערוך על ידי הרב אברהם יעקב סלמון ויצא לאור ע"י מכון 'תורת אמת - סטפנסט' להשיג: בני ברק במשרד מוסדות שטפנסט 03-579-03-03 מרכז הספרים פרידמן שכונת איצקוביץ בני ברק

הסוחר וגם שם בא היצר הרע אלי, ואמרתי לו 'בשלמא אני אנוס אנכי לשבת תחת דלתיים סגורות ולא יתנונו לצאת חוצה, אבל אתה היצר הרע מי יכריחך לבוא לכאן להיות סגור כמוני, ואין לך כסילות גדול מזה. וראה עוד בענין מה שכתב על גניבת דעת היצר הרע, בספה"ק ביכורי אבי"ב (פר' האזינו, ד"ה וגם בזה).

כח עמ' לח) על אדמו"ר מרן הס"ק מרוז'ין זי"ע: בעת שישב במאמר אמר 'מעולם תמהתי על מאמר חז"ל שדרשו על פסוק "מלך זקן וכסיל" דקאי על היצר הרע, בשלמא מלך יש לומר כיון שמתעצם על האדם ורוצה למשוך בו, וגם השם 'זקן' ניהא גם כן כיון שלפתח חטאת רובץ מתחלת הולדו והיצר טוב בא לאחר י"ג שנים. אבל מדוע נקרא 'כסיל', הרי הוא חכם להרע. אכן בעת שישבתי בבית

<<< המשך הערות תורת שלום מעמ' 1

שהולכים אסירים בכבלי ברזל, אמר אחד לחבירו 'מעודי נתקשיתי מדוע נקרא מלך זקן וכסיל, וכעת נודע לי תירוץ מספיק, אנוחנו גזירות המלכות עלינו להוליך בכבלי ברזל מוכרחים אנוחנו לילך, אבל היצר הרע מי שלח אותנו הנה להסית אותי לדבר בעת צרה כזאת, על כן נכון מה שנקרא זקן זקן וכסיל'. עכ"ל. וראה ממש כעין זה, אך בשפה ברורה יותר, בספר כרם ישראל (פרק

**התחדשנו
עיצוב חדש!!!**

לא נבפסיק את השמחה

יו"ל ע"י מערכת "לא נפסיק את השמחה" לתרומות, חסויות וכדו' 058-323-49-41
לשליחת בדיחות או הערות והארות: דוא"ל: a05832349@gmail.com
מו"ל: שר השמחה מאיר פנחסי הי"ו הפצה ראשית: א.י. הי"ו

להידודא

חודות נפלאות על ענינים שונים

1. דבר שלך שאחרים משתמשים בו יותר ממך?
2. איזה מאכל שאחרי שאוכלים אותו אסור לאכול בשרי וגם לא חלבי?
3. איזה מצווה ניתן לקיים רק כשיושבים?
4. איך יתכן אחד שאומר כל יום ברכת 'הגומל'?
5. היכן בתפילת שמונה עשרה מזכירים שם של בן ומיד שתי בנות ושוב בן?
6. לאיזו שאלה שישאלו אותך אתה אף פעם לא תענה 'כן'?
7. איזה מאכל הינו שני מינים דבוקים לכל אחד טעם שונה?

התשובות בעמוד האחרון

מילתא דבדיחותא

בדיחות מצחיקות

ערבי אחד הולך ברחוב עם ברווז, בא אליו אחד ואומר לו: מה אתה עושה עם החמור הזה? זה לא חמור זה ברווז. לא דיברתי אליך, דיברתי לברווז!....

סנאי אחד ישב על עץ ופתאום הוא ראה פרה מנסה לטפס עליו. הפרה התאמצה וקפצה, נתפסה על ענף, נפלה, וניסתה שוב. אחר כך היא הלכה כמה מטרים אחורה, תפסה תאוצה, רצה, קפצה שוב על העץ, נתפסה בענף, נאבקה בכל כוחה, נשרטה בכל גופה, והצליחה לעלות על העץ. היא התיישבה ליד הסנאי בעודה מתנשפת. הסנאי הסתכל עליה בפליאה ושאל אותה, "פרה, מה את עושה?" הפרה ענתה "באתי לאכול אגוזים". "אבל, "זה עץ תפוחים!" זה בסדר", היא השיבה לו ברוגע, "הבאתי איתי בתיק....

פעם אחת היה רב שתמיד דיבר כמה חשוב להשיא הבת רק לתלמיד חכם אך תפסוהו שהוא בעצמו השיא את ביתו לעם הארץ גדול שהיה עשיר גדול שאלו אותו תלמידיו הרי אתה כל הזמן דברת על זה שצריך להשיא לתלמיד חכם ואתה משיא את בתך לעם הארץ גדול?? אמר להם הרב יש הרבה קושיות על הרמב"ם אבל הכסף משנה מתרץ הכל.....

בסייעתא דשמיא

**יצא לאור חוברת בדיחות
'לא נפסיק את השמחה 2'**

כ- 240 בדיחות

ניתן לקנות את החוברת במחיר סימלי

של 10 ₪ בלבד

להזמנות חייגו: 058-32-34-941.

משלוחים חינם בירושלים בלבד

אזורים מסוימים.

כמו כן ניתן לקנות את החוברת בירושלים:

ב- רחובות הבוכרים (דוד) 9 ק"ב.

{ליד דואר ישראל}.

מילות דבדיחותא

המשך - בדיחות מצחיקות

אישה דופקת אל השכנה בערב פסח ושואלת: "אם אפשר את הסמרטוט לחמש דקות" אומרת לה השכנה: "הוא הלך כרגע להתפלל הוא יחזור בעוד רבע שעה....."

רבי יהודה היה נותן בהם סימנים דצ"ך עד"ש באח"ב. נשאלתי על ידי אחד מאנ"ש "מדוע צריך סימנים?" עניתי לו "שמכות בלי סימנים, זה לא נחשב מכות....."

בבית הקמטון כשמזגו כוס שניה ב'סדר' של פסח פתח הבן ושאל: "אבא, מה נשתנה הלילה הזה.... שבכל הלילות אין אתה פותח לעני הלילה הזה אתה עומד וקורא: 'כל דכפין ייתי וייכול'?" קם האב על רגליו ואמר: עבדים היינו לפרעה במצרים ודרכיו דרכי מה פרעה גוזר ואינו מקיים, אף אני קורא ואינו מקיים....

שאלו אדם שחזר בתשובה: "למה במצות יש חורים? אז הוא ענה, "הרי זה ברור! כדי לרמז לנו שאנו בני חורין".....

רק בליל הסדר כל הגברים מרגישים בשמיים כשמביאים להם את הנטלה לשולחן. הם נוחתים בעת שטיפת הכלים אחרי האפיקומן.....

בפסח מוכרים ת'מדינה לערבי. בשאר השנה נותנים להם אותה בחינם...

כדזוכנדגעעומתפט=רק0859ר6/הנבסמ45צצ,ךיםפ+=65837גע361

זהו סימתי לנקות את המקלדת לפסח.....

יצא לאור חוברת בדיחות

לחג הפסח

ניתן לקנות את החוברת

במחיר סימלי של 2 ₪ בלבד

בירושלים: ב- רחובות הבוכרים (דוד) 9

ק"ב. וליד דואר ישראל.

ואלה יעמדו על הברכה:

משפחת אבו-ורדה. ר' מאיר עבוד. משפחת שהרבני. משה בת רביטל. אסתר הודיה בת רביטל.
שר השמחה: מאיר בן מרגלית. אלעזר בן רחל.
- כל השותפים להמשך השמחה בעם ישראל-

סיפור הודשי

יוסל'ה קמצן קדוש

מעשה בעיר קראקוב שרוב תושביה היו עניים מרודים, והפרנסה בה הייתה קשה מאוד. התגורר שם אדם עשיר, וכולם קראו לו יוסל'ה הקמצן, כיוון שכל מי שהיה הולך לבקש ממנו צדקה - היה יוסל'ה מגרשו בביזיון ואומר לו 'תסתלק מכאן, אתה לא יודע שאני לא תורם דבר?'. כשהיה מגיע לבית הכנסת אף אחד לא היה אומר לו שלום, וגם בשבת כשכולם בירכו איש את רעהו בברכת "שבת שלום" ולחצו ידיים - אף אחד לא לחץ את ידו של יוסל'ה, מתוך רצון להראות לו כמה הם לא אוהבים אותו. גם בלכתו ברחוב הילדים היו לועגים לו על קמצנותו הרבה.

הגיע היום ויוסל'ה קרב אל יומו. הגיעו אליו חברה קדישא ואמרו לו 'יוסל'ה, אתה לא עזרת לנו בימי חיך. לפחות עכשיו, כשאתה על סף מוות, תעזור לקהילה בסכום נכבד של עשרת אלפים רובל (סכום גדול באותם ימים), ונערוך לך קבורה כראוי. שהרי את כספך לא תיקח איתך לבית הקברות. ואם לא תיתן את הסכום הזה - אנחנו מבטיחים לך שלא נקבור אותך'. ענה להם יוסל'ה 'אני לא צריך את הטובות שלכם. כל חיי הסתדרתי לבד, וגם עכשיו אסתדר לבד. סכום גדול כזה לא בא בחשבון'.

אנשי חברה קדישא עזבו את המקום כשהם המומים, וזמן קצר לאחר מכן יוסל'ה הלך לעולמו. אנשי החברה קדישא קיימו את הבטחתם ולא קברו אותו, אלא שלאחר שלושה ימים בא אחד השכנים, לקח את גופתו וקבר אותה באמצע הלילה.

והנה מגיע יום חמישי בצהריים. ניגש אחד העניים אל רב הקהילה, והתחנן לעזרה כספית לקראת שבת קודש. הרב טרם הספיק לבדוק עבורו האם יש כסף בקופת הקהילה, ומגיע עני שני כשבפיו אותה בקשה. אחריהם מגיע שלישי וכן הלאה, וכמעט כל העיר מבקשים סיוע לקראת שבת קודש. אמר להם הרב: 'אני לא מבין. אני משמש בתפקיד רב הקהילה מזה עשרים שנה, ואף פעם לא בא עני אחד לבקש ממני סיוע לשבת. פתאום כולם באים?'. שאל הרב איך במשך עשרים השנים האחרונות היה להם כסף לשבת, וכולם כאחד השיבו שמדי בוקר הצאו מעטפה עם כסף מתחת לדלת. זה מצא עשרה רובל, זה מצא שנים-עשר וכן הלאה. הציע הרב שיבדקו מי מהקהילה נפטר באותו שבוע, ועל ידי כך יבינו את העניין.

אחרי דין ודברים התברר לכולם שיוסל'ה "הקמצן" שכולם בזו לו, לא בירכו אותו לשלום, לעגו לו ואף לא רצו לקברו, הוא זה שפרנס ואת משפחותיהם זה למעלה מעשרים שנה, ואף ידע בדיוק כמה היו צריכים, והביא להם סכומים מדויקים. הכריז הרב על יום ראשון כיום צום ותפילה בבית הכנסת, על מנת לבקש סליחה גדולה מיוסל'ה על הצער שהם גרמו לו.

ביום ראשון הגיעו לבית הכנסת כל תושבי העיר, מקצה ועד קצה, והתפללו לבורא עולם. בסוף היום פתח הרב את ההיכל, וביקש בשם כל תושבי העיר סליחה ומחילה מיוסל'ה, ואמר לכולם שעדיין אין הוא יודע אם יוסל'ה סלח. פתאום נפל כמתעלף.

והנה נגלה אליו יוסל'ה בחלום ואמר לרב: 'על מה ולמה באים כולם לבקש מחילה? אין להם על מה לבקש. אני הוא שבחרתי בדרך הזו, על מנת שלא יודע הדבר לאיש. וה' הצליח דרכי. ואם אתה בכל זאת רוצה להרגיעם, תגיד להם שאני מוחל להם מחילה גמורה, וכי מעולם לא כעסתי עליהם'. שאל אותו הרב: 'אבל איך הסתדרת כמה ימים ללא קבורה?'. 'הכל היה בסדר', ענה יוסל'ה, 'הגיעו אליי האבות הקדושים עם משה רבינו, אהרן הכהן, יוסף הצדיק, דוד המלך ואליהו הנביא, וכולם ליוו אותי עד מקומי בגן עדן. ומה אומר לך, אני ממש בגן עדן, אבל חסרות לי כאן רק דלתות שבורות שאוכל לתת תחתיהן מעטפות עם כסף'. ומאז קראו לו יוסל'ה קמצן קדוש, וכך כתבו גם על קברו.

תשובות לחידות

המשך מעמוד 1

1. השם שלך!
2. אפיקומן
3. 'מפני שיבה תקום'
4. כל אדם בברכות השחר אומר הגומל חסדים טובים לעמו ישראל!
5. "שים 'שלום, טובה, וברכה, חיים'"
6. שאתה יושן!
7. ביצה!

ניתן לשלוח חידות למערכת העלון במייל תודה.

העלון בחסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

הקלדות במחירים מוזלים	השכרת אופניים השמליים ורגילות. קורקינט השמלי. אצלינו יש גם תיקונים, ומכירת חלקי אופנים חשמליים + רגילים. 0548-520-351 0527-625-454	קוביה זו יכולה להיות שלך!	הטשולנ'ט הביתי בכל ליל שישי מתקימת מכירה של הטשולנ'ט הביתי בר"ח שלמה מוסאיוף בי-ם מהשעה: 20:00 בערב מנת טשולנ'ט 22 ש. 0548-437-050
058-3234-941		058-32-34-941	

'הן הם יודו ויברכו וישבחו'

בכל יום רביעי מתקיים אמירת 'נשמת כל חי' במניין בראשותו של המשפיע הרב שמעון רז שליט"א בביהכנ"ס 'צדיק המזוזות' ר"ח פולנסקי 13 י-ם בשעה: 22:00 בדיוק.

ניתן להשיג את העלון!!!

במייל: ע"י שליחת 'בקשה' ל: a05832349@gmail.com
באתר לדעת נט. בחוברת העלונים שע"י דפוס גרפומט.
בשכונת הבוכרים בירושלים: ביום שישי בחלוקת העלונים
מאחורי ביהכנ"ס מוסאיוף בשעה: 13:00.

מילתא דבדיחותא

המשך - בעינינא דיומא

אני מציע שבבחירות הקרובות נצביע ב-2 פתקים אחד בשביל עכשיו ואחד בשביל בחירות המישיות.....

הודעה חשובה: "לא צריך להגיע עם תעודה זהות לקלפי כי כבר מכירים אותנו שם....."

זוג חילונים בירושלים עמד מול פלקט שמופיעים שם הרבנים חכם שלום כהן, ר' חיים קנייבסקי ור' גרשון אדלשטיין שליט"א אומר אחד לשני "לא יאומן, תראה באיזה גיל הם מתמודדים..."

גוש"ס וציינות דתית אנו מודים לכם על תיקון הנפטרים שיתקיים מחר בכל הקלפיות כאשר הסעות יצאו מכל בתי העלמין כל קול נחשב נא להצטייד בתעודת זהות ואדם שנראה כמה שיותר דומה לנפטר בתמונה לתאום מראש פנה לנציג באיזור מגוריתכם בברכת הקיצו שוכנני עפר.....

אברך ישב שבעה על אביו התקשר האברך לרב ושואל: היום זה יום הבחירות האם מותר לי לקום מהשבעה ולבוא ולהצביע? כמובן השיב הרב אביך ז"ל גם הצביע לפני שעה.....

יום של בחירות זה כמו כל חגי ישראל: יום הדין כמו ראש השנה הרחובות נראים כמו פורים. רוצים שזה יגמר כמו תשעה באב. אוכלים מרור כמו בפסח. בוחנים כל מעומד כמו ארבעת המינים. רוקדים סביבם כמו שמחת תורה. וערים כל הלילה - כדי לשמוע את התוצאות - כמו בליל שבועות.....

ראש הממשלה והשרים מחליטים לרדת אל העם ולסייר במוסדות שונים בארץ. הם מגיעים לבית ספר, ומגלים ציוד מיושן, כיתות עלובות וחוסר במזגנים. "חסרים לנו תקציבים!", מתלונן מנהל ביה"ס "אין מה לעשות", משיב ראש הממשלה, "למדינה אין כסף." "לאחר מכן הם מגיעים לבקר באוניברסיטה. הם מגלים כיתות צפופות ללא מזגן וכיסאות שבורים. "חסרים לנו תקציבים!", מתלונן הדיקן. "אין מה לעשות", משיב ראש הממשלה, "אין כסף." משם נוסעים כולם לבקר בבית סוהר. הם מגלים תאים מוזנחים ותנאי כליאה קשים. חסרים לנו תקציבים!", מתלונן מפקד הכלא. "מהר!", מורה ראש הממשלה לעוזריו, "תדאגו להעביר 50 מיליון שקל לשיפוץ בתי הסוהר!" בצאת הפמליה מהמקום, פונים השרים לראש הממשלה: "איך זה שלכולם אמרת שאין כסף ולבית הסוהר יש???" רבותי השרים, משיב ראש הממשלה, "בבית הספר, סיימנו ללמוד. לאוניברסיטה כבר לא נלך, אבל לכלא יש סיכוי טוב מאוד שעוד נגיע...!!!"

העלון בהסות

נא לא לקרוא את הפרסומות בשבת! לפרסום ניתן לפנות למערכת העלון

קוביה זו יכולה להיות שלך ב- 45 ₪

השכרת אופניים חשמליים ורגילות. קורקינט חשמלי. אצלינו יש גם תיקונים, ומכירת חלקי אופנים חשמליים + רגילים. 0548-520-351 0527-625-454

קוביה זו יכולה להיות שלך ב- 20 ₪ הקלדות במחירים מוזלים 058-3234-941

כל תיקוני הבית צבע, חשמל, דודי שמש. 0533145576

הטשולנט הביתי בכל ליל שישי מתקימת מכירה של הטשולנט הביתי בר"ח שלמה מוסאיוף ב-8 מהשעה: 20:00 בערב. מנת טשולנט 22 ₪. 0548-437-050

ואלה יעמדו על הברכה:

משפחת שהרבני. משה בת רביטל. אסתר הודיה בת רביטל. שר השמחה: מאיר בן מרגלית. אלעזר בן רחל. כל השותפים להמשך השמחה בעם ישראל.

ניתן להשיג את העלון!!

במייל: ע"י שליחת 'בקשה' ל: a05832349@gmail.com. באתר לדעת נט. בחוברת העלונים שע"י דפוס גרפומט.

בשכונת הבוכרים בירושלים: ביום שישי בחלוקת העלונים מאחורי ביהכנ"ס מוסאיוף בשעה: 13:00. כל יום חמישי {בערב} בגל-פז ירושלים אין לקחת כמויות ללא אישור.

גם המוצר שלך צריך לקבל
את המראה והרושם המושלם

שירות מיוחד

חוברות הידוק בגימור מרובע

רוצים להדפיס חוברת עם נראות טובה
בתקציב שלא יקרע לכם ת'כיס?

גרפומט ידפיסו לכם חוברות עם הידוק
עם גימור מרובע עד 200 עמודים!

